ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟମାଧୁରୀ

ଓ

ସ୍ୱଦେଶୀ ବସ୍ତ୍ର ପୂଜା କୀର୍ତ୍ତନ

ଉତ୍କଳ ଭାଗ

ଦ୍ୱିତୀୟ ଖଣ୍ଡ

ସଂଗ୍ରାହକ—ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟବାଦୀ ସାହୁ

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ

୧ [illegible]

ପ୍ରକାଶକ—ପଣ୍ଡିତ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଭଟ୍ଟ

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ପୁସ୍ତକାଳୟ

ଜଗିକାରପୁର

ପୁରୀ

ପାରଶ୍ରମିକ—ବାରଅଣା ମାତ୍ର

ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ-ମାଧୁରୀ

ଦ୍ୱିତୀୟ ଖଣ୍ଡ

ମଙ୍ଗଳାଚରଣ

ଶ୍ରୀ ଗୌରଚନ୍ଦ୍ରାୟ ନମଃ

ଶ୍ଳୋକ—ବନ୍ଦେ ଗୁରୁନୀଶଭକ୍ତାନୀଶମୀଶାବତାରକାନ୍ ,
ତତ୍ପ୍ରକାଶାଂଶ୍ଚ ତଚ୍ଛକ୍ତୀଃ କୃଷ୍ଣଚୈତନ୍ୟସଂଜ୍ଞକମ୍ ।

ପଦ୍ୟପଦ—ବନ୍ଦେ ଗୁ[illegible]ଗଣ [illegible] ଗୌ[illegible]ର ଚରଣ
ଗୌ[illegible]ମ[illegible]ଳବାସୀ
ଦୋର ବନ୍ଧୁ ବୈଷ୍ଣ [illegible] ତ୍ରୋଣେକ ଉପେକ୍ଷି
ମୂର୍ତ୍ତି ଧରି ଖେଳ କରି ।
ବନ୍ଦୁଁ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଭକ୍ତ ରସକନ୍ଦ
ବହାର ପ୍ରକାଶ ଶକ୍ତି
ବନ୍ଦୁଁ ସୀତାପତି * ଅବତାର ଶକ୍ତି
ପ୍ରଭୁ କନ୍ୟାରଲ ଷିଢ଼ ।
ବନ୍ଦୁଁ ଗଦାଧର ଶକ୍ତି ଅବତାର
ଭକ୍ତ ଶକ୍ତି ଶ୍ରୀନିବାସ
ରୂପ ସନାତନ କର ଅଞ୍ଚ ଦାନ
ପୂରଅ ମନେର ଆଶ ।

---

* ଅଦ୍ୱୈତଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ନାମ ସୀତା ।

ଅଳଙ୍କାର—ମୋରେ ଦୟା କର ହେ,

ଓହେ ବୈଷ୍ଣବ ଠାକୁର, ମୋରେ ଦୟା କର ହେ ।

ଜୀବେର ମଙ୍ଗଲ ଯେଇ, ତତ୍ତ୍ୱ ସାର ଦୟା କର ହେ ।

—୧—

ଶୋକ—ବନ୍ଦେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଚୈତନ୍ୟନିତ୍ୟାନନ୍ଦୌ ସହୋଦିତୌ

ଗୌଡ଼ୋଦୟେ ପୁଷ୍ପବନ୍ତୌ ଚିତ୍ରୌ ଶନ୍ଦୌ ତମୋନୁଦୌ ।

ପଦ୍ୟ— ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ଦୀପ୍ତମାନ

ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ସୂର୍ଯ୍ୟେ ଖ୍ୟାତ

ପୁଷ୍ପବନ୍ତ ନାମ ନଦୀୟା ଉଦୟାଞ୍ଚଳ

ଦୁହେଁ ଏକହି ଉଦିତ ।

ଅ— କରିଲ ବିନାଶ,

ଜଗତେ ବାହିର ଜୀବେର କଲ୍ମଷ, କରିଲ ବିନାଶ

ଭକତ କୁମୁଦ ହଇଲ ଉଲ୍ଲାସ, କରିଲ ବିନାଶ ।

ଗୌରଚନ୍ଦ୍ର ଉଦେ ନଦ୍ୟେ

ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ କଲିଯୁଗେ, ଗୌରଚନ୍ଦ୍ର ଉଦେ ନଦ୍ୟେ

ଭକ୍ତ ଚକୋର ଲଏ ସଙ୍ଗେ, ଗୌରଚନ୍ଦ୍ର ଉଦେ ନଦ୍ୟେ ।

—୨—

ସୂତ୍ର—ବିଶେଷ ସାମାନ୍ୟ ଏ ଶ୍ଳୋକ ବର୍ଣ୍ଣନ

ମଙ୍ଗଲଚରନ ଅର

ଯେ ବସ୍ତୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଅଶୀର୍ବାଦ୍ ବିଶେଷ

ପରେ ହବେ ନମସ୍କାରି ।

ଅ— ଏଇ ମଙ୍ଗଲଚରନ,

ଏଇ ତିନ ବିଧି ଭକ୍ତିର କାରନ, ମଙ୍ଗଲଚରନ ।

ତାହାଲେ ଜୀବେର ତ୍ରିତାପ ନାଶନ, ମଙ୍ଗଲଚରନ ।

—୩—

ଅଠତାଳ— ସାମାନ୍ୟ ବିଶେଷ ଏଇ ଦୁଇ ତ ପ୍ରକାର
ଏ ଅନ୍ତେ ମଙ୍ଗଲାଚରନ କରିଏ ପ୍ରଚୁର ।
ମଙ୍ଗଲାଚରନ ହଏ ତ୍ରିବିଧ ପ୍ରକାର
ବସ୍ତୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ଅଶୀର୍ବାଦ ଅର ନମସ୍କାର ।

ଅ— କରହ ଶ୍ରବନ,
ଓହେ ଗୌର ଭକ୍ତଗନ, କରହ ଶ୍ରବନ ।
କଲିଯୁଗେର ସ୍ୱଧର୍ମ, କରହ ଶ୍ରବନ ।
ଅନ୍ତେ ପାବ ବ୍ରଜେ ଧାମ, କରହ ଶ୍ରବନ ।

—୪—

ଶ୍ଲୋକ—ଯଦଦ୍ୱୈତଂ ବ୍ରହ୍ମୋପନିଷଦି ତଦପ୍ୟସ୍ୟ ତନୁଭା ।
ଯ ଆତ୍ମାନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ପୁରୁଷ ଇତି ସୋଽସ୍ୟାଂଶବିଭବଃ ॥
ଷଡ଼ୈଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟୈଃ ପୂର୍ଣ୍ଣୋ ଯ ଇହ ଭଗବାନ୍ ସ ସ୍ୱୟମୟମ୍
ନ ଚୈତନ୍ୟାତ୍ କୃଷ୍ଣ ଜଗତି ପରତତ୍ତ୍ୱଂ ପରମିହ ।

ପଦ— ବେଦରେ ବର୍ଣ୍ଣନ କରେ ଏକ ବ୍ରହ୍ମ
ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ତନୁ ଅଙ୍ଗ
ଯୋଗଶାସ୍ତ୍ରେ ପୁନ ଧ୍ୟାଏ ଯୋଗୀଜନ
କୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟାଂଶ ପ୍ରଭୁ ।
ତନ୍ତ୍ରବାଦୀଗନ କରେ ଉପାସନ
ଷଡ଼ୈଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଭଗବାନ
ସକଲ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ
ପରାତ୍ପର ନଏ ଜାନ ।

ଅ— କରହ ଭଜନ, ମଙ୍ଗଲାଚରଣେ ଏ ମୂଲ କାରଣ,
କରହ ଭଜନ ।
ଜାନଲେ ଘଟେର ତ୍ରିତାପ ମୋଚନ, କରହ ଭଜନ ।

—୫—

ଶ୍ଳୋକ—ଅନର୍ପିତଚରୀଂ ଚିରାତ୍ କରୁଣୟାବତୀର୍ଣ୍ଣଃ କଲୌ ।
ସମର୍ପୟିତୁମୁନ୍ନତୋଜ୍ଜ୍ୱଲରସାଂ ସ୍ୱଭକ୍ତିଶ୍ରିୟମ୍ ॥
ହରିଃ ପୁରଟସୁନ୍ଦରଦ୍ୟୁତିକଦମ୍ବସନ୍ଦୀପିତଃ ।
ସଦା ହୃଦୟକନ୍ଦରେ ସ୍ଫୁରତୁ ବଃ ଶଚୀନନ୍ଦନଃ ।

ଝୁ— ଲୂନ ଅବତାରେ ଶାସ୍ତ୍ରର ପ୍ରଶ୍ନରେ ଯେ ପ୍ରେମ ନଏ ପ୍ରକାଶ
ଉନ୍ନତ ଉଜ୍ଜ୍ୱଲ ରସେର ମାଧୁର କଲି କରିଲ ବିଲାସ ।
ଗୌର ଗୁଣଧାମ କରୁଣାବତୀର୍ଣ୍ଣ କଲିଯୁଗେ ପ୍ରେମଦାନ
ଅପନା ଅସ୍ୱାଦ ଭକ୍ତେ କୈଲ ସିଦ୍ଧି ଛନ ବାଞ୍ଛିତ ପୂରନ ।
ଶଦ୍ୟୁବାନ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ଜିନି ଦୀପ୍ତିମାନ ଶଚୀସୁତ ଗୌରହରି
ସିଂହେର ବିକ୍ରମ ହୃଦସ୍ଥହାଁ ମମ ବକ୍ଷେ ଶରୀର ଶିଖରୀ ।
କାମ କ୍ରୋଧଗଣ କରି ଉପମାନ ବିନଷ୍ଟ କରନ୍ତୁ ସବ
ଏଇ ଆଶୀର୍ବାଦ ପ୍ରେମେର ସୁଲଭ ବ୍ରହ୍ମାଦି ଦେବେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ।

ଝ— ମୁଁଇ କରଇ ଦଇନ,
ନମସ୍କାରେ ଦଅ ଯୁଗଲ ସେବନ, କରଇଁ ଦଇନ ।
ମୁଁଇ ଧନ ଜ୍ଞାନ ଭକ୍ତିର ନନ୍ଦନ, କରଇଁ ଦଇନ ।
ଏଇ ଦୟେ କର ହେ,
ଓହେ ବୈଷ୍ଣବଠାକୁର, ଦୟେ କର ହେ ।
ଯେନ ମତେ ପ୍ରଭୁ ନୀଳାଦ୍ରିବିହାର, ଦୟେ କର ହେ
ମଧୁ ସଞ୍ଚାବତ ଶ୍ରୀଚରିତାମୃତ, କଣ୍ଠେତେ କରିଅ ଅଙ୍ଗୀକାର ।
ଏଇ ଦୟେ କର ହେ,
ମୁଁଇ ଅପରାଧୀ, ମାଗେ ଏଇ ବୁଦ୍ଧି
ସୂକ୍ଷ୍ମରୂପେ ହେଉ ପଦ ସାର । ଏଇ ଦୟେ କର ହେ ।

—୭—

ଇତି ମଙ୍ଗଳାଚରଣ ସମାପ୍ତ

ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ପ୍ରଭୁଙ୍କର ରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନ

ଅ— ଭଜ ଗୌର ମହାପ୍ରଭୁ ପାଦଯୁଗଂ
ଭବ ତାରଣ କାରଣ ଜନ୍ମ ସୁଖଂ ।
କରୁଣାମୟ ସାଗର ଗୃହଗୋରା
ଅବତାର ହୈଲ ଦେଖି ପ ପ ଭବ ।

ଅ— ଅବତାର ହଇଲ ଏଇ ଘୋର କଳିକାଳେ ହେ
ପାପୀ ପାଷଣ୍ଡ ତାରିଲ ଘୋର କଳିକାଳେ ହେ ।

— ୧ —

ଝୁ— କଳିକାଳ ଭୁଜଙ୍ଗମ ଦଂଶିଲ ରେ
ହରିନାମ ଦୟାଁ ପ୍ରଭୁ ବିଷ ହରେ ।
ଶତ କୋଟି ଚନ୍ଦ୍ର ଜିନି ଗୌର ମୁଖଂ
ତଥି ଦନ୍ତପନ୍ତି ସୁମୁକ୍ତା ବଳିତଂ ।
ଖଗରାଜ ଜିନି ନାସାଗ୍ର ଝଲକଂ
ହରି ମନ୍ଦର ଭଲେ ଶୋହେ ତିଲକଂ ।
ଅ— ରୂପେ କି ତୁଳନା ଦବା ହେ,
କୋଟିଚନ୍ଦ୍ର ନିନ୍ଦେ ଆସ୍ୟ, ରୂପେ କି ତୁଳନା ଦବା ହେ
ଗୌରସୁନ୍ଦର ରୂପେ ଅଉ କି ତୁଳନା ଦବା ହେ ।

— ୨ —

୬— ବଳୟା ପୁର କେୟୁର ତେ ଲଳନା
ବନମାଳ ବୈଜୟନ୍ତୀ ଗଳେ ଦୁଲେ ନା ।
ଅ— ଭଲ ଯତ୍ନେ ସାଜାଇ ଅଛେ ହେ
ବିବିଧ ଫୁଲେର ମାଳେ, ଭଲ ଯତ୍ନେ ସାଜାଇ ଅଛେ ହେ ।

ଗଦାଧରେର ଗାନ୍ଥା ମାଲେ
ଶୋକ୍ଷକରେ ଗୌର ଗଲେ, ଗଦାଧରେର ଗାନ୍ଥା ମାଲେ ।

—ଶ୍ରୀ—

ଝୁଁ— ଚତୁର୍ଦ୍ଦଣ୍ଡ ଫିରେ ଏ ବେଶ ଧାରନ
ପୁଲକେ ତନୁ ଗଦ୍‌ଗଦ ଲେହ୍ଁ ମୋହଂ ।
କୁଲ ଯୋ କୁଲକାମିନୀ ତେଜ୍ୟା କରି
ସବେ ଦେଖିବାରେ ଚଲେ ଗୌରହରି ।
ଦନ୍ତେ ପଦ ଧରି, ପରଣାମ କରୁଂ
ମନବାଞ୍ଛା ପ୍ରଭୁ ତାରେ ସିଦ୍ଧ କରୁଂ ।
ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ପଦାମ୍ବୁଜ ସ୍ତବନ୍ତୁ
କବକଣ୍ଠ ପୁରେହିତ ବର୍ଣ୍ଣୀୟଂ ।
ଅ— କବେ ଦୟା ହବେ ହେ ।
ସୁଙ୍ଗା ଚରନେ ଶରନ ପାବେ, କବେ ଦୟା ହବେ ହେ ।
ଗୌର କତାର କବେ ଦୟା ହବେ ହେ ।

—୪—

ଇତି ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ପ୍ରଭୁର ରୂପ ବର୍ଣ୍ଣନ ସମାପ୍ତ

ପ୍ରାର୍ଥନା

ପଦ— କୁଥାଇ ଅଛ ହେ, ଭବ କର୍ଣ୍ଣଧାର ହରି
କୁଥା ଅଛ ପ୍ରାଣ ଦିଅ ଦରଶନ
ଦେଖିବ ନୟନ ଭରି, ତୁମି କୁଥା ଅଛ ହେ !
ଭବ କର୍ଣ୍ଣଧାର ହରି ।
ଏ ଦୁସ୍ତର ପାରାବାର, ନାହିଁ କୂଳ କିନାର
କିପାନାବେ ବସାଇ ଅବେ ।
ତଳେ ଘୋର ଅନ୍ଧକାର, ତୁମି କୁଥାଇ ଅଛ ହେ ।

ଅ— ଆମାଙ୍କି କର ପାର
ଦୟାଳ ହରି ହେ, କର ପାର ।
ଦିୟାଁ କୃପା-ନାବ ଏ ଭବ-ଜଳଧି, କର ପାର ।

—୧—

ପଦ— ଯଦି ନା କରିବ ପାର ଡୁବି ଆମି ଯାବ ମରି,
କୃପା କର ମୁଁ ଅଧମେ ଅନ୍ତେ କେ ବା ନିସ୍ତାର ।

ଅ— ତୁମି ନା ତାରିଲେ
କେ ହେବ ଦୟାଳ, ନା ତାରିଲେ
ପତିତ ପାବନ, କେ ବଲିବେ ତୁମାରେ, ନା ତାରିଲେ ।

—୨—

ତୁମି ସକଳ ଅଧିବାସୀ ଘଟେ ଘଟେ ଅଛ ପୂରି
ଯେ ବୁଝେ ସେଇ ଜାନେ ମହିମା କେ ତୁମାର ।
ଜୀବେର କାଳ ଫାଶ ଫାନ୍ଦ, ହରନେ ତୁମି ଗୋବିନ୍ଦ
ତୁମା ନାମ ମୋକ୍ଷଧାମ, ଶରଣ ଦିଅ ଆମାରେ ।

ଅ— ନାମ ଧର

ଅନ୍ତକାଳେ ତବ ନାମ ଧର

କର ହରିନାମ ପଥରୁ ସଞ୍ଚାର, ନାମ ଧର ।

ଯେସ୍ତ ପାପ ଜୀବନ ଯାଉ ହେ ବାହାର, ନାମ ଧର ।

—୩—

କହେ ଭକ୍ତ ଚରଣଦାସ, ଅନେ କରୁ ନାହିଁ ଅଣ

କର ହେ ତାରଣ, ପତିତ ପାବନ,

ମୋ ତ୍ରିତାପ ଦୂର କର ।

ଅ— ଅମା ଦଶାଦସ୍ସ

ଅନ୍ତକାଳେ ମୋରେ, ଦଶାଦସ୍ସ ।

ତବ ତ୍ରିଭଙ୍ଗିମା ଠାମ, ଦଶାଦସ୍ସ ।

ଯେସ୍ତ ଛନ୍ଦାଚରନ, ଦଶାଦସ୍ସ ।

—୪—

ଇତି ପ୍ରାର୍ଥନା ସମାପ୍ତ

ଶ୍ରୀ ରାୟ ରାମାନନ୍ଦଙ୍କ ଭଣିତା

ଶ୍ରୀ ବୈଷ୍ଣ ପୁଷ୍ଟି କୀର୍ତ୍ତନ ପଦେ ଯଥା—

ଝୁ— ଦେଖ ଦେଖ ଭାବ ଗୌରାଙ୍ଗ ଗୃନ୍ଦେର ଲୀଳ ରେ
ଲକ୍ଷେ ଲକ୍ଷେ ଗୋପୀ ନିମିଷେ ଭୁଲାୟୀଁ
କାଲଗି ସନ୍ୟାସୀ ହଇଲ ରେ ।
ଦେଖ ଦେଖ ଭାବ ଗୌରାଙ୍ଗ ଗୃନ୍ଦେର ଲୀଳ ରେ ।
ପୀତ ବସନ ତେଜି ଡୋର କଉପୀନ
ପଇରୟୁଁ। ଧରଲ ଦଣ୍ଡରେ
କାଲନ୍ଦୀର ତୀର ସୁଖ ପରିହରି
କାଲଗି ହୋୟେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ରେ ।
ଅ— ନାଚେ ବାଉଲ ପରି, କାଲଗି ହୋୟେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ରେ ।
ରାଧା ଗୋବିନ୍ଦ ବୋଲ, କାଲଗି ହୋୟେ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ରେ ।

—୧—

ଝୁ— ରାମ ଅବତାରେ ଧନୁକୁ ଧରିୟୁଁ।
ଦ୍ୱାପରେ ଧରଲ ବଂଶୀ ରେ
ଏବେ ଭାବ ଲଗି ହୁଙ୍କାର କରିୟୁଁ।
ଦଣ୍ଡ ଧରିୟୁଁ। ସନ୍ୟାସୀ ରେ ।
ଅ— ଦେଖ ନଦୀୟା ଶଶୀ, ଦଣ୍ଡ ଧରିୟୁଁ। ସନ୍ୟାସୀ ରେ
ପ୍ରେମ ସାଗରେ ଭାସି, ଦଣ୍ଡ ଧରିୟୁଁ। ସନ୍ୟାସୀ ରେ ।

—୨—

ଧରି ନବଦଣ୍ଡ ଭକ୍ତଗନ ସଙ୍ଗେ
ସିନ୍ଧୁତୀରେ କୈଲ ସ୍ନାନ,
ରମାନନ୍ଦ କହେ ସନ୍ୟାସୀ ୟେ ନହେ
ପାଷଣ୍ଡ ଦଳନ ବୀର ବାନାରେ ।

ଅ— ପତିତ ତାରିତେ,
ଅବତାର ନଦୀୟାତେ, ପତିତ ତାରିତେ ।
ଖେଲା କରେ ଭକ୍ତ ସାଥେ, ପତିତ ତାରିତେ ।
ଘୋର କଳିକାଳ ହେରି, ପତିତ ତାରିତେ ।

—୩—

ଝୁ— ଅମାର ଗୌରାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର ନାଚେ ରେ
ଶିବ ବିରଞ୍ଚିର ବାଞ୍ଛିତ ଯେ ପ୍ରେମ
ସବେ ବିଳେଇ ହୋଇଯାଁ ଯାଚେ ହେ ।
ରସେର ଅବେଶେ ଅଙ୍ଗ ଢଳ ଢଳ
ଚଳିତେ ଅଲସ୍ୟା ପଡ଼େ ହେ ।
ସୁନାର ବରନ ଲନର ପୁତଲୀ
ସବେ ଗଡ଼ାଗଡ଼ ବୁଲେ ରେ ।

ଅ— ରାଧେଗୋବିନ୍ଦ ବୋଲି, ସବେ ଗଡ଼ାଗଡ଼ ବୁଲେ ରେ ।

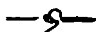
—୪—

ସୁଖୟାଁ ପୁରୁବ ନିଜ ବିଭବ
ବୃନ୍ଦାବନ ରାସଲୀଳା,
ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଅବେଶେ ପ୍ରେମେ ସିନ୍ଧୁ ମାଝେ
ଡୁବିଲ ଶଚୀର ବାଲା ରେ ।

ଅ— କରି ଭଗତ ମେଳି ଡୁବିଲ ଶଚୀର ବାଲା ରେ ।
ରାଧେଗୋବିନ୍ଦ ବୋଲି ଡୁବିଲ ଶଚୀର ବାଲା ରେ ।

—୫—

ସ୍ୱରୂପ ସନାତନ, ଜଗଦାନନ୍ଦ ଜାନ
ଦାମୋଦର ମୁକୁନ୍ଦ ଦତ୍ତ
ରଘୁନାଥ ଗୋସାଇଁ ଶ୍ରୀବଳ୍ଲ ମିଶ୍ରଭାଇ
ଗଦାଧର ପଣ୍ଡିତ ସାଥ ହେ ।
ବାଜ ଖୋଲ ତାଲ, ପ୍ରେମରେ ବିହ୍ୱଲ
ସାର୍ବଭୌମ ଅଦ ପୁନ
ଉଠେ ବିଷ୍ଣୁପ୍ରିୟା, ଶ୍ରୀଭିନ ମାତୁଶ୍ରୀ
ଗାୟେ ଗ୍ରମାନନ୍ଦ ଗାନ ହେ ।
ଅ— ଉଠାଇଲ ହରିଧ୍ୱନି—
ଦୁଲ୍ ଦୁଲ୍ କମ୍ପେ ମେଦନୀ; ଉଠାଇଲ ହରି ଧ୍ୱନି ।

ଇତି ଶ୍ରୀ ଗ୍ରନ୍ଥ ଗ୍ରମାନନ୍ଦଙ୍କ କବତା ସମାପ୍ତ

ଏ ଗୀତଗୁଡ଼ିକ ଆମ୍ଭ ଦେଶ କବିମାନଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣିତ । ନାମ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ଆଦ୍ୟେ ଗାଇବାର ଉଚିତ ଧର୍ମ । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବଙ୍ଗବାଚୀ ପଦ୍ୟଦ୍ୱାରା ନିଜ ଦେଶର ଅବନତି ।

ଚୈତନ୍ୟ ମହାପ୍ରଭୁର ଅଦ୍ୱୈତ ଗୃହେ କୀର୍ତ୍ତନ

ଷଷ୍ଠ ଭାଗ

ଶ୍ଲୋକ—ନ୍ୟାସଂ ବିଧାୟୋତ୍ ପ୍ରଣୟୋ ହଥ ଗୌରେ ।
ବୃନ୍ଦାବନଂ ଗନ୍ତୁମନା ଭ୍ରମାଦ ଯଃ ।
ରାଢେ ଭ୍ରମନ୍ ଶାନ୍ତପୁରୀ ମଇତ୍ୱା
ଲଲାସ ଭକ୍ତୈ ରହତଂ ନତୋଽସ୍ମି ।

ଲ— ଯେ କାଳେ ଅଦ୍ୱୈତ ପୁରେ ସର୍ବ ଭକ୍ତଗଣ,
ସବାରେ ଅଶ୍ୱାସି ପ୍ରଭୁ କରେ ଅଲିଙ୍ଗନ ।
ଯତ ଲୋକ ଅଇଲ ମହାପ୍ରଭୁର ଦେଖିବେ,
ନାନା ଗ୍ରାମ ହଇତେ ଅର ନବଦ୍ୱୀପ ହେତେ ।
ଅନନ୍ଦେ ନାଚୟେ ସବେ ଜୟେ ବୋଲେ ହରି,
ଅଦ୍ୱୈତ ମନ୍ଦିର ହୈଲ ଶ୍ରୀ ବୈକୁଣ୍ଠପୁରୀ ।

ଅ— ଉଠଏ ଅନନ୍ଦ,
ମିଲି ସବ ଭକ୍ତବୃନ୍ଦ, ଉଠଏ ଅନନ୍ଦ ।
ପ୍ରେମେ ପୁଲକିତ ଅଙ୍ଗ, ଉଠଏ ଅନନ୍ଦ ।

—୧—

ପଦ— ହେନ ଦନ ହୈତେ ଶଚୀ କରଏ ରନ୍ଧନ,
ଭକ୍ତଗଣ ଲୟାଁ ପ୍ରଭୁ କରୟେ ଭୋଜନ ହେ ।
ସନ୍ଧ୍ୟାତେ ଅଚାର୍ଯ୍ୟ ଅରମ୍ଭଏ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ,
ଅଚାର୍ଯ୍ୟ ନାଚୟେ ମାଝେ କରୟେ ନର୍ତ୍ତନ ।
ଚନ୍ଦନ କର୍ପୂର ଅର ଲିପ୍ତ କଲେବରେ,
ସୁଗନ୍ଧ ଫୁଲେର ମାଳ ଲମ୍ବାଇୟାଁ ଗଲେ ।
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ପ୍ରଭୁ ନାଚେ ଅଦ୍ୱୈତ ଧରୟାଁ,
ହରି ଦାସ ନୃତ୍ୟ କରେ ହରଷିତ ହୟାଁ ।

ଅଦ୍ୱୈତ ନାଚୟିଁ ନେତ୍ରୁ ବହେ ଅଶ୍ରୁଜଳ
ନାଚୟେ ଜଗତ ସବ ଭାବରେ ବିଭୋଳ ହେ ।

ଅ— ଜୟେ ଜୟେ ହରିବୋଲ
ବାଜେ କତ ଝାଞ୍ଜ ଖୋଲ, ଜୟେ ଜୟେ ହରିବୋଲ ।
ଅଦ୍ୱୈତ ଭାବରେ ଭୋଳ, ଜୟେ ଜୟେ ହରିବୋଲ ।

—୨—

କି ପଦ ଗାନ କରେ

ଧ୍ରୁ— କି କହିବ ରେ ସଖୀ ଆନନ୍ଦ ଓର,
ଚିରଦିନେ ମାଧବ ମନ୍ଦିରେ ମୋର ।
ଏଇ ପଦ ଗାୟିଁ ଯାୟେ କରୟେ ନର୍ତ୍ତନ,
ସ୍ୱେଦେ କମ୍ପେ ପୁଲକାଦି ହୁଙ୍କାର ଗର୍ଜନ ।
ଫିରି ଫିରି କଭୁ ପ୍ରଭୁର ଧରୟେ ଚରଣ,
ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ପ୍ରଭୁରେ କହେନ ବଚନ ।
ଅନେକ ଦିନ ତୁମି ମୋରେ ରହିଲ ଭଣ୍ଡିୟାଁ,
ଘରେତେ ପାଇଛି ଏବେ ରଖିବ ବାନ୍ଧିୟାଁ ।
ଏ ପଦ ଗାଇ ଅଦ୍ୱୈତ କରୟେ ନର୍ତ୍ତନ,
ପ୍ରହରେକ ଶ୍ରୀବାସ ହଇଲ ଉଠିଲ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ।

ଅ— ଏଇ ପଦ କରେ ଗାନ,
ସିଧାର ଭାବେ ହୟେ ମଗ୍ନ, ଏଇ ପଦ କରେ ଗାନ,
ପାଳି ଗାଏ ଭକ୍ତଗନ, ଏଇ ପଦ କରେ ଗାନ ।

—୩—

ପ— ପ୍ରେମର ଉତ୍କଣ୍ଠା ପ୍ରଭୁ ନାହିଁ କୃଷ୍ଣ ସଙ୍ଗ,
ବରନ୍ତ କାଲୟେ ପ୍ରେମ ବଢ଼ାଏ ତରଙ୍ଗ ହେ ।
ବୈକୁଲ୍ୟ ହଇୟା ପ୍ରଭୁ ଭୁମିତେ ପଡ଼ିଲ,
ଦେଖି ଶଚୀମାତା ବହୁ ଅକୁଳିତ ହୈଲ ହେ ।

ଚୂର୍ଣ୍ଣ ହବେ ହେମଚନ୍ଦ୍ର ନିମାଇଁ କଲେବର,
ହା, ହା କରି ବନ୍ଧୁ ପାୟେ ମାଗେ ଅତି ବର ହେ ।
ବାଲକାଲୁଁ ମୁଁ ତୁମାରେ କରିଛି ସେବନ
ତାର ପ୍ରତିଫଳ ମୋତେ ଦିଅ ନାରାୟଣ ହେ ।
ଯେକାଳେ ନିମାଇଁ ପଡ଼େ ଧରଣୀ ଉପରେ,
ବ୍ୟଥା ଯେନ ନ ଲଗାଇ ନିମାଇଁ ଶରୀରେ ହେ ।
ଅ— କର ଏହି ଅଙ୍ଗ ଦାନ,
ଅହେ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ, କର ଏହି ଅଙ୍ଗ ଦାନ ।
କହେ କାରୁଣ୍ୟ ବଚନ, କର ଏହି ଅଙ୍ଗ ଦାନ ।

—୪—

ଅ— ପ୍ରଭୁ ଅନ୍ତର ମୁକୁନ୍ଦ ଜାଣେ ଭଲ ମତେ
ଭୁବେ ସାକ୍ଷଣେ ପଦ ଲଗିଲ ଗାଇତେ ।
ଅହା ପ୍ରାଣ ପ୍ରିୟସଖି କ ନା ହଇଲ ମୋରେ
କାହ୍ନୁ ପ୍ରେମଗୁଣେ ମୋର ତନୁ ପ୍ରାଣ ଝୁରେ ।
ଗୃହ ଦିନ ପୋଡ଼େ ପ୍ରାଣ୍ ସୋଆଥ ନା ପାଇଁ
କାହାଁ ଗଲେ କୃଷ୍ଣ ପାଇଁ ତାହାଁ ଉଠି ଧାଇଁ ।
ଏହିପଦ ଗାନ କରେ ମୁକୁନ୍ଦ ସୁସ୍ୱରେ,
ଶୁଣୟାଁ ପ୍ରଭୁର ମନ ହଇଲ କାତରେ ହେ ।
ଜ୍ୱର ଜ୍ୱର ହଇ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରେମର ପାଥାରେ,
ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ହଇୟାଁ ପଡ଼େ ଧରଣୀ ଉପରେ ହେ ।
ଅ— ଅଚେତନ,
ଗୃଧାର ଭବ ଭବ ମନ, ଅଚେତନ
ନବମ ଦଶାରେ ପୁଣ, ଅଚେତନ ।

—୫—

ପଦ— ଦେଖିୟାଁ ଚମତ୍କୃତ ହଏ ସର୍ବ ଭକ୍ତଗଣ,
ପୂର୍ବପଦ ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରେ ମୁକୁନ୍ଦ କରେ ଗାନ ହେ ।
ଅଚମ୍ବିତେ ଉଠି ପ୍ରଭୁ କରେ ହରିବୋଲ,
ବୋଲ ବୋଲ ବୋଲିତେ ନାଚେ ଆନନ୍ଦେ ବିହ୍ୱଳ ହେ ।
ଏଇମତ ଦଶଦିନ ଭୋଜନ କୀର୍ତ୍ତନ,
ଆନନ୍ଦେ ଅଦ୍ୱୈତ ନିତ୍ୟ କରଏ ସେବନ ହେ ।
ଆର ଦିନ ପ୍ରଭୁ କହେ ସର୍ବ ଭକ୍ତ ସ୍ଥାନେ,
ନିଜ ନିଜ ଗୃହେ ତୁମ୍ଭେ କରହ ଗମନେ ହେ ।
ତୁମ୍ଭେ ସର୍ବ ଭକ୍ତ ମୋର ପରମ ବାନ୍ଧବ,
ଏହୁ ଭିକ୍ଷା ମାଗି ମୋରେ ଦିଅ ତୁମ୍ଭେ ସବ ହେ ।
ଘରେ ଯାଇ କର ସଦା କୃଷ୍ଣ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ,
କୃଷ୍ଣ ସେବା କୃଷ୍ଣ ନାମ କୃଷ୍ଣ ଆରାଧନ ହେ ।
ଆଜ୍ଞା ଦିଅ ନୀଳାଚଳେ କରିବ ଗମନ,
ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଆସି ତୁମ୍ଭା ଦିବେ ଦରଶନ ହେ ।
ଅ— ତୁମ୍ଭି ମୋ ବନ୍ଧୁ ସବ,
ତୁମ୍ଭା ଲାଗି ହୋଏ ମୋରେ କୃଷ୍ଣପ୍ରେମ ଲାଭ,
ଯେଉଁଭବେ ଯିବ ଭବରେ ବନ୍ଧୁ ସବ ।

ଅ— ହରିଦାସେ ଅଲଙ୍ଘିୟାଁ କରିଲେ ଗମନ,
ଜନନୀ ପ୍ରବୋଧ କରି ବନ୍ଦିଲେ ଚରଣ ହେ ।
ଅଙ୍ଗ ମୁଛେ ମୁଖ ପୋଛେ କରେ ନିରୀକ୍ଷଣ,
ଦେଖିତେ ନା ପାରେ ଲୋରେ ଭରିଲ ନୟାନ ।
କାନ୍ଦିୟାଁ କହେନ ଶଚୀ ବାପୁରେ ନିମାଇଁ,
ବିଶ୍ୱରୂପ ସମ ତୁ ନ କର ନିଷ୍ଠୁରାଇ ରେ ।

ଅ— ଅଗ ପିଛେ ବେଢ଼ ନାଇଁ,
କେମନେ ଧରବ ଦେହା, ଅଗ ପିଛେ ବେଢ଼ ନାଇଁ ।
ନା ଜାଣେ ଭଜନ ଧ୍ୟାନ, ପାଶୋରଛ ଓଡାଡେ ପାଉ ।
ମାଏଁ ଅକୁଲେ କହିଲ, ଅଗ ପିଛେ ବେଢ଼ ନାଇଁ ।

—୭—

ପ— ପ୍ରବୋଧିଯାଁ ପ୍ରଭୁ ବଲେ ଶୁନ ମୋର ମାଏଁ,
ତୁମାର ଶରୀର ଏଥି ମୋରେ କହ ନଏ ଗୋ ।
ତୁମାର ପାଲତ ଦେହ, ଜନ୍ମ ତୁମା ହଇତେ,
କୋଟିଯୁଗେ ତୁମାଁଋନ ନା ପାରେ ଶୁଝିତେ ଗୋ ।
ଜାନ ବା ନା ଜାନ ଯଦ କରୁଇ ସଂନ୍ୟାସ,
ତଥାପି ତୁମାର ପଦେ ନ ହଇଲ ଦାସ ଗୋ ।
ତୁମି ଯେହ କର ମାଏଁ ସନ୍ନ୍ୟାସରେ ଯାବ,
ତୁମି ଯେଇ ଆଜ୍ଞା କର ନିଶ୍ଚୟ ପାଳିବ ଗୋ ।

ଅ— ମୋର ଏହ ନିବେଦନ,
କର ମାଏଁ ଆଜ୍ଞା ଦାନ, ମୋର ଏହ ନିବେଦନ ।
ତୀର୍ଥ କରବ ଭ୍ରମଣ, ମୋର ଏହ ନିବେଦନ ।

—୮—

ନୀଲାଦ୍ରି ଗମନ

ପହ— ଏଥାନ୍ତରେ ଶୁନ ସବ, ଗୌର ଭକ୍ତଗନ,
ଫାଲ୍ଗୁନ ଅଦ୍ଧେରେ ପ୍ରଭୁ ନୀଳାଦ୍ରି ଗମନ ହେ ।
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଗୋସାଇଁ ପଣ୍ଡିତ ଜଗଦାନନ୍ଦ,
ଦାମୋଦର ପଣ୍ଡିତ ଅର ଦତ୍ତ ମୁକୁନ୍ଦ, ହେ ।

ଏ ଗୃହଜନ ଅଦ୍ୱୈତ ଦଳ ପ୍ରଭୁସନେ,
ଜନନୀ ପ୍ରବୋଧ କରି ବନ୍ଦିଲ ଚରଣେ ହେ ।
ତାରେ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି କରିଲ ଗମନ,
ଏଣା ଅଦ୍ୱୈତର ପୁରେ ଉଠିଲ କ୍ରନ୍ଦନ ହେ ।
ନବବେଶ ହୋଇ ପ୍ରଭୁ ଶୀଘ୍ରେ ଚଳିଲ,
କାନ୍ଦନ୍ତେ, କାନ୍ଦନ୍ତେ ଅଦ୍ୱୈତ ପଛେ ଗୋଡ଼ାଇଲ ହେ ।
କେତଦୂର ଯାଇଁନ୍ତେ ପ୍ରଭୁ କରେ ଯୋଡ଼ ହାତ,
ଅଶ୍ରୁପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରବୋଧେ କହୁ କଣ୍ଠ ମନ୍ତ୍ରବାକ୍ ହେ ।
ଜନନୀ ପ୍ରବୋଧ କର ଭକ୍ତେ ସମାଧାନ,
ତୁମି ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇଲେ କାର ନ ରହିବ ପ୍ରାଣ ହେ ।
ଅ— ଧୈର୍ଯ୍ୟ କର ସ୍ଥିର ହେ,
ଅଦ୍ୱୈତେ ପ୍ରବୋଧି କହେ, ଗୌରସୁନ୍ଦର
ଧୈର୍ଯ୍ୟ କର ସ୍ଥିର,
ଫେରିବ ଅବଶ୍ୟ ଅମି ଶାନ୍ତିପୁର, କର ସ୍ଥିର ହେ ।
ଏ ମିଥ୍ୟା ସଂସାରେ କେ କାହାର, କର ସ୍ଥିର ।
ପଥକୁ ସମ୍ବଳ ନାମ କର ସାର, ଚିତ୍ତ ସ୍ଥିର ହେ ।

—୯—

ସଙ୍ଗୀରେ ଗେଲ ପ୍ରଭୁ ଗୃହଜନ ସାଥେ,
ନୀଳାଦ୍ରି ଗମନ ପ୍ରଭୁ ଛତ୍ରଭୋଗ ପଥେ, ହେ ।
ଚୈତନ୍ୟ ମଙ୍ଗଳ ଏହୁ ନୀଳାଦ୍ରି ଗମନ,
ବିସ୍ତାରି ଲେଖିଅଛେନ ଦାସ ବୃନ୍ଦାବନ ହେ ।
ରୂପରଘୁନାଥ ପଦେ ରହୁ ମୋହର ଆଶ,
ଚୈତନ୍ୟଚରିତାମୃତ କହେ କୃଷ୍ଣଦାସ ହେ ।

ଅ— କରହ ଶ୍ରବଣ—
ଅହେ ଗୌର ଭକ୍ତଗଣ, କରହ ଶ୍ରବଣ ।
ପ୍ରଭୁର ନୀଳାଦ୍ରି ଗମନ, କରହ ଶ୍ରବଣ ।

—୧୦—

ରେମୁଣା ଗୋପୀନାଥ ଦର୍ଶନ

ଶ୍ଳୋକ—ଯସ୍ମୈ ଦାତୁଂ ଚୌରୟନ କ୍ଷୀରଭାଣ୍ଡଂ
ଗୋପୀନାଥଃ କ୍ଷୀରଚୌରାଭିଧୋଽଭୂତ ।
ଶ୍ରୀଗୋପାଳଃ ପ୍ରାଦୁରାସୀଦ୍ୱଶଃ ସନ୍
ଯତ୍ ପ୍ରେମ୍ଣା ତଂ ମାଧବେନ୍ଦ୍ରଂ ନତୋଽସ୍ମି ।

ଅ— ସଙ୍ଗେ ଲଇ ଗୁରୁଜନ ଉତ୍ସାହେ କରେ ଗମନ,
ପଥେ ଭିକ୍ଷା କରୟେ ଅପନ,
ଜଗଦାନନ୍ଦ ଶ୍ରୀମୁକୁନ୍ଦ ଦାମୋଦର ଶ୍ରୀନିତ୍ୟାନନ୍ଦ
ରେମୁନାରେ ମିଲେ କତୋଦନ ।
ସେହି ନଗ୍ରେ ଗୋପୀନାଥ ଦର୍ଶନ ଗୁରୁଜନ ସାଥ
ପୁଷ୍ପଚୂଡ଼ା ପଡ଼େ ପ୍ରଭୁହାତ,
ଭାବୋନ୍ମାଦେ ଗୌରଚନ୍ଦ୍ର ନାଚେ ସଙ୍ଗେ ଭକ୍ତବୃନ୍ଦ
ଦେଖି ସବେ ହୟେନ ବଚନ୍ଦ ।

ଅ— ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱରେ କରେ ଗାନ,
ପୂର୍ବ ଶ୍ଳୋକ ଯେଇ ସୁନ, ଉଚ୍ଚସ୍ୱରେ କରେ ଗାନ୍ ।

—୧୧—

ଶ୍ଳୋକ—ଅୟି ଦୀନ ଦୟାର୍ଦ୍ର ନାଥ ହେ
ମଥୁରାନାଥ କଦାବଲୋକ୍ୟସେ
ହୃଦୟଂ ତ୍ୱଦଲୋକ କାତରଂ
ଦୟିତ ଭ୍ରାମ୍ୟତି କିଂ କରୋମ୍ୟହମ୍

ଝୁ— ଏହା ଶ୍ଳୋକ ପଢ଼ି ପ୍ରଭୁ ପଡ଼ିଲ ମୂର୍ଚ୍ଛିତେ,
ସେବେଠେ ବଞ୍ଚିଲ ହସ୍ତେ ଜନ ନାହିଁ ଚିତ୍ତେ ।
ଅସ୍ତ୍ର ବଂସ୍ତେ ଉଠି ପ୍ରଭୁ ଇତ ଉତ ଧାୟଁ
ହୁଙ୍କାର କରୟାଁ ହାସେ ଷଣେ ନାଚେ ଗାୟ ।
ଅସ୍ତ୍ରେ ସାନେ ଦୟା ଦନ ବୋଲେ ବାରମ୍ବାର
କଣ୍ଠେ ନାହିଁ ସ୍ୱରେ ବାକ ବୁକେ ଅଶ୍ରୁଧାର ।
ସେବେର ସଘାଟ ଦେଖି ପ୍ରଭୁର ବାହ୍ୟ ହଇଲ,
ଠାକୁର ଅଲଗା କରି ଭୋଗ ବାଢ଼ାଇଲ ।
ଗୋପୀନାଥ ରୂପେ ପ୍ରଭୁ କରସ୍ତେ ଭୋଜନ,
ଭକ୍ତେ ଦେଖାଇତେ କରେ ପ୍ରସାଦ ସେବନ ।
ନାମ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ କରି ରାତି ପୁହାଇଲ,
ମଙ୍ଗଳ ଅଲଗା ଦେଖି ପ୍ରଭୁତେ ଚଲିଲ ।
ରୂପ ରଘୁନାଥ ପଦେ ରହୁ ମୋର ଆଶ,
ଚୈତନ୍ୟ ଚରିତାମୃତେ କହେ କୃଷ୍ଣଦାସ ।

ଅ— କରିଲ ଗମନ,
ଅନନ୍ଦେତେ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ, କରିଲ ଗମନ ।
ସାଥେ ଲଇ ଗୁରୁ ଜନ, କରିଲ ଗମନ ।

—୧୨—

ସାକ୍ଷୀଗୋପାଳ ଦର୍ଶନ

ଶ୍ଳୋକ— ପଦ୍ଭ୍ୟାଂ ଚଲନ ଯଃ ପ୍ରତିମା ସ୍ୱରୂପୋ *
ବ୍ରହ୍ମଣ ଦେବୋ ହି ଶତାହ ଗମ୍ୟମ୍ ।

* ଗୋପାଳ ପ୍ରଥମେ, ସାକ୍ଷ୍ୟଦେବା ନମିତ୍ତ ବୃନ୍ଦାବନରୁ ତାହାକୁ ଅସିଥିଲେ । ଓଡ଼ିଶାର ମହାରାଜା ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଦେବ ତାଙ୍କୁ ରାଜାଙ୍କୁ

ଦେଶଂ ଯଯୌ ବପ୍ର କୃତେହ ଭୂତେହଂ
ତଂ ସାକ୍ଷିଗୋପାଳ ମହଂ ନ ତୋହସ୍ମି ।

ଧ୍ରୁ— ଚଳି ଗୌରହରି ଗେଲ ଯାଜପୁରୀ
ବରାହେ କରିଲ ଦର୍ଶନ ହେ ।
ତହିଁ ସ୍ନେହେ ରହି, ଗେଲ ପଥ ବହି
କଟକେ କରିଲ ଅଗମନ
ଦେଖି ଗୋପାଳରେ ଦାଣ୍ଡାଏ ସମ୍ମୁଖରେ
ଦୋହର ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଶରୀର ହେ ।
ଦୋହ୍ନ ମୂର୍ତ୍ତିସମ ଦେଖି ଭକ୍ତଗଣ
ଅନନ୍ଦେ କରନ୍ତ ନର୍ତ୍ତନ ହେ ।

ଅ— କରଯୁଁା ଶ୍ରବଣ
ସାକ୍ଷୀଗୋପାଳେର ଗୁଣ, କରଯୁଁା ଶ୍ରବଣ ।
ଅନନ୍ଦେ କରେ ନର୍ତ୍ତନ, କରଯୁଁା ଶ୍ରବଣ ।

—୧୩—

ଝୁ— ଗେଲ ପଥ ବହି, କପୋତ ସ୍ୱରହି
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ କୈଲ-ଦଣ୍ଡଭଗ୍ନ,

ସ୍ୱପ୍ନରେ ଜଣି ଗୋପାଳଙ୍କୁ କାଞ୍ଚୀରୁ ଆଣି କଟକରେ ରଖାଇଥିଲେ । କାରଣ ଓଡ଼ିଶାର ରାଜଧାନୀ ସେ ସମୟରେ କଟକ ଥିଲା । କଟକରୁ ପୁରୀ, ପୁରୀରୁ ସତ୍ୟବାଦୀରେ ଉକ୍ତ ବିଗ୍ରହ ମୂର୍ତ୍ତି ବର୍ତ୍ତମାନ ବିରାଜିତ ଅଛନ୍ତି । ସାକ୍ଷ୍ୟଦେବା ନିମିତ୍ତ ଗୋପାଳ ଆସିଥିବାରୁ ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ନାମ ସାକ୍ଷୀଗୋପାଳ । ଚୈତନ୍ୟ ଉତ୍କଳକୁ ଆସିବା ସମୟରେ ଗୋପୀନାଥ କଟକରେ ଥିଲେ ।

ଅଠର ନଳୟେ ମିଳାଇଲ ଉଥ୍ଥାଢେ
ଦଣ୍ଡ ନାଦେଖିଯୁଁ ବୋଧମନ ।
ସଙ୍ଗି ଭକ୍ତଗନ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ
ଚଲିଲ ସ୍ୱବେର ଆବେଶେ ହେ ।
ଗିଯୁଁା ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରେ ପ୍ରବେଶ
ପିଛେ ଧାଏଁ ଭକ୍ତଚରନ ଦାସେ ହେ ।

ଅ— ନାରେଖି ପ୍ରଭୁ ଚରନ,
ପିଛେ କରୟେ ଗମନ ନାରେଖି ପ୍ରଭୁ ଚରନ ।
ତବେ ପାବ ଦରଶନ ନାରେଖି ପ୍ରଭୁ ଚରନ ।

—୧୪—

ସାର୍ବଭୌମ ନସ୍ତାର ଓ ଷଡ଼୍‌ଭୁଜ ଦର୍ଶନ

ଶ୍ଳୋକ— ନୌମି ତଂ ଗୌରଚନ୍ଦ୍ରଂ ଯଃ କୁତର୍କ କର୍କଶାଶୟମ୍
ସାର୍ବଭୌମଂ ସର୍ବଭୂମା ଭକ୍ତିଭୂମାନ୍ ମାଚରତ୍ ।

ଲ— ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ଜୟ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ
ଜୟାଦ୍ୱୈତାଚନ୍ଦ୍ର ଜୟ ଗୌର ଭକ୍ତବୃନ୍ଦ ।
ଆବେଶେ ଚଲିଲ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥମନ୍ଦିରେ
ଜଗନ୍ନାଥେ ଦେଖି ପ୍ରେମେ ହଇଲ ବସ୍ତ୍ରେରେ ।
ଗରୁଡ଼େର ସ୍ତମ୍ଭ ପିଛେ ଏକ ନମ୍ର ଖାଲେ
ସେ ଖାଲ ଭରଲ ପ୍ରଭୁର ନୟାନେର ଜଲେ ।
ଜଗନ୍ନାଥ ଅଲିଙ୍ଗିତେ ଚଲିଲ ଧାଇୟା
ମନ୍ଦିରେ ପଡ଼ିଲ ପ୍ରେମେ ଅବଷ୍ଠ ହଇୟାଁ ।

ପଦ୍ମ— ଦୈବେ ସାର୍ବଭୌମ ତାହା କରେନ ଦର୍ଶନ,
ଦେଖିଲ ପଡ଼ିଛେ ପ୍ରଭୁ ହୃଦେ ନାହିଁ ପ୍ରାନ ।

ଅ— ଏହି ସାର୍ବଭୌମ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ,
* ପ୍ରତାପରୁଦ୍ରଙ୍କ ପୂଜ୍ୟ, ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ।
ପଣ୍ଡିତକୁଳକୁ ଅର୍ଯ୍ୟ, ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ।

—୧୫—

ଅ— ପ୍ରଭୁର ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଆଉ ପ୍ରେମେର ବିକାଚ,
ଦେଖି ସାର୍ବଭୌମ ହୃଦୟେ ବିସ୍ମୟ ଅପାର ।
ବହୁକ୍ଷଣେ ଚେତନ ନୟେ ଭୋଗେର କାଳ ହେଲ,
ସାର୍ବଭୌମ ମନେ ତବେ ଉପାୟ ପାଞ୍ଚିଲ ।
ଶିଷ୍ୟ ପରିଷଦ୍ଦ୍ୱାରାୟା ନିଜ ବୁହାଇୟାଁ,
ଘରେ ନେଇ ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନେ ରଖିଲ ଶୁଆୟାଁ ।
ସୂକ୍ଷ୍ମତୁଳା ଆନି ନାସା ଅଗ୍ରତେ ଧରିଲ
ଈଷତେ ଚଳୟେ ତୁଳା ଦେଖି ଧୈର୍ଯ୍ୟ ହେଲ ।
ବସି ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ମନେ କରୟେ ବିଚାର,
ଏହି କୃଷ୍ଣ ମହାପ୍ରେମ ସାତ୍ତ୍ୱିକ ବିକାର ।
ସୁଦ୍ଦୀପ୍ତ ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଏହି ନାମ ଯେ ପ୍ରଳୟ,
ନିତ୍ୟ ସିଦ୍ଧ ଭକ୍ତୟେ ସୁଦ୍ଦୀପ୍ତ ଭାବ ହୟ ।

ଅ— ଏବା ରାଧାଠାକୁରାଣୀ,
ଶାସ୍ତ୍ରେ ଶୁନି ଅଛେ ଆମି, ଏବା ରାଧା ଠାକୁରାଣୀ ।
ନାମ ଯାର ଅହ୍ଲାଦିନୀ, ଏବା ରାଧା ଠାକୁରାଣୀ ।
କୃଷ୍ଣ ଭାବ ମନେ ଗୁନି, ଏବା ରାଧା ଠାକୁରାଣୀ ।
ଅଚେତେ ଲୁଟେ ଅବନୀ । ଏବା ରାଧା ଠାକୁରାଣୀ ।

—୧୬—

---

* ଚୈତନ୍ୟ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଉତ୍କଳ ଆଗମନ ସମୟରେ ଏହି ଉତ୍କଳରେ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ରଦେବ ଗଜପତି ରାଜା ଥିଲେ ।

ଚ— ଅଧିରୁଢ଼ ମହାଭାବ ତାରସ୍ୱେ ଦଗୁର
ମନ୍ଦିରର ଦେହେ ଦେଖି ଏ କି ଚମତ୍କାର ହେ ।
ଏଡ ଶାନ୍ତ ଭଟ୍ଟାଗୁର୍ଯ୍ୟ ଅଛେନ ବସିୟାଁ
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦାଦ ସିଂହଦ୍ୱାରେ ଉତ୍ତରିଲ ଗିୟାଁ ହେ ।
ପୁଛତେ ଲୋକେ କହିଲ ଅନ୍ୟ ଅନ୍ୟ ବାତ୍,
ଏକ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଅସିଲ ଦେଖି ଜଗନ୍ନାଥ ହେ ।
ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ହଇ ଚେତନ ନାହିଁକ ଶରୀରେ,
ସାର୍ବଭୌମ ନେଇ ଗେଇ ଅପନାର ଘରେ ହେ ।

ଅ— ଅଖନ ହେରଲ୍ ଅମି,
ଦ୍ୱାରେ ଲକ୍ଷ ନାହିଁ ଗନ, ଅଖନ ହେରଲ୍ ଅମି ।
କ ଲଗି ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ପୁଣି, ଅଖନ ହେରଲ୍ ଅମି ।
କେହ କରୁ ନାହିଁ ଗନ, ଅଖନ ହେରଲ୍ ଅମି ।

—୧୭—

ଅ— ଦାମୋଦର ଶ୍ରୀ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ   ମୁକୁନ୍ଦ ଶ୍ରୀ ଜଗଦାନନ୍ଦ
ଗୃହଜନ ବସି ସିଂହଦ୍ୱାରେ
ଭାବେ ମନେ କୁଥା ଯାବ,   କୁଥା ମହାପ୍ରଭୁ ପାବ
ଗୋପୀନାଥ ଅଗ୍ରେର୍ଯ୍ୟ ଅସି ମିଲେ ।
ପୂର୍ବେ ନବଦ୍ୱୀପେ ତେହ,   ମୁକୁନ୍ଦେର ପରିଚୟ
ଅଟେ ମହାପ୍ରଭୁ ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞତା
ଦେଖି ଅତ ହର୍ଷମନ,   ହୈଲ ସର୍ବେ ସମାଧାନ
ପୁଛି ମହାପ୍ରଭୁର ବାରତା ।
ମୁକୁନ୍ଦ କହେ ଅଗ୍ରେର୍ଯ୍ୟ ରେ,   ମହାପ୍ରଭୁ ଓଥା ଅଇଲେ
ଅମି ପିଛେ କରିଛେ ଗମନ,

ପ୍ରେମାବେଶେ ଜଗନ୍ନାଥ, ଦର୍ଶନେ ହୋଇ ଅଚେତ
ଗୃହେ ଲଇଅଛେ ସାର୍ବଭୌମ ।

ଅ— ମହାପ୍ରଭୁ ଅଚେତନ,
ବୃଥା କରୁଓ ଦର୍ଶନ, ମହାପ୍ରଭୁ ଅଚେତନ ।
ଗୋପୀନାଥାଗ୍ରଙ୍ଗି ଛନ, ମହାପ୍ରଭୁ ଅଚେତନ ।
ଅଛନ୍ତି ଅକୁଳ ମନ, ମହାପ୍ରଭୁ ଅଚେତନ ।

—୧୮—

ଝ—ଗୃହଜନ ସଙ୍ଗ କରି ଗେଲ ସାର୍ବଭୌମ ପୁରୀ
ଯଥା ପ୍ରଭୁ ହୟେ ଅଚେତନ ହେ ।
ଦେଖି ସାର୍ବଭୌମ ଅଇଲ ଅଛନ୍ତି ଅନନ୍ଦ ହଇଲ
ଯେହ ଯଥାବଧେ କଲ ମାନ୍ୟ ହେ ।
ବସି ଭଇଲ ସକଲ ଉତ୍ଥାୟୁ ପ୍ରହର ହୋଇଲ
ତଥୁହୁଦେ ନା ହୋଇଲ ଚେତନ ହେ ।
ଜୟ କରି ଭକ୍ତଗନ, କୋଇଲ ନାମ ସଙ୍କୀର୍ତନ
ଜାଗି ପ୍ରଭୁ ତଖନ ଉଠିଲ ହେ ।

ଅ— ଉଚ୍ଚେ ଉଠେ ହରିବୋଲ,
ନାଚେ ଗଉର ସୁନ୍ଦର, ଉଚ୍ଚେ ଉଠେ ହରିବୋଲ ।
ସର୍ବେ ଭବରେ ବିଭୋର, ଉଚ୍ଚେ ଉଠେ ହରିବୋଲ ।

—୧୯—

ଝ—ଦୁଇଜନେ ଅଙ୍ଗନ, କରି ପ୍ରଭୁ ପୁନଃ ପୁନଃ
ଶାନ୍ତ ହୋଇ ସାରିଲ ମଧ୍ୟାହ୍ନ
ମହା ପ୍ରସାଦ ଭୋଜନ, କରାଇୟାଁ ସାର୍ବଭୌମ
ଜଗନ୍ନାଥେ ସନ୍ଧ୍ୟାୟୁ ଦର୍ଶନ ।

ପ୍ରଭୁସଙ୍ଗ ଭକ୍ତଗଣ ଗୃହେ ଆଣ ସାର୍ବଭୌମ
ଗୋପୀନାଥାଚାର୍ଯ୍ୟେ ପୁଚ୍ଛନ୍ତରେ
ଗୋସାଇଁର ପୂର୍ବାଶ୍ରମ ଜନ ଜଲେ ଉତପନ
ଶୁନତେଛ ସବ ବବରଲେ ।
ନବଦ୍ୱୀପେ ପୂର୍ବାଶ୍ରମ, ଖ୍ୟାତ ବିଶ୍ୱମ୍ଭର ନାମ
ଜଗନ୍ନାଥ ମିଶ୍ରେର ନନ୍ଦନ
ନୀଲାମ୍ବର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ଦୁହିତା ଗର୍ଭେ ଉତ୍ପତ୍ତି
କୈଲ ଅବେ ସନ୍ନ୍ୟାସ ଧାରନ ।

ଅ— ଶୁନ ସାର୍ବଭୌମ,
ଆନନ୍ଦ ବାଢ଼ିଲ ମନ, ସାର୍ବଭୌମ ।
ଶୁନ ପ୍ରଭୁ ଗୁନଗ୍ରାମ, ସାର୍ବଭୌମ ।

—୨୦—

ପଦ— ଅରଦନ ଗୋପୀନାଥ ପ୍ରଭୁ ସ୍ଥାନେ ଗିୟାଁ
ସବ ଶିଷ୍ୟଗନ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରଭୁରେ ମିଳିୟାଁ;
ମୁକୁନ୍ଦଦତ୍ତ ଲୟାଁ ଅଇଲ ସାର୍ବଭୌମ ସ୍ଥାନେ
ସାର୍ବଭୌମ କହୁ ତାରେ କହିଲ ବଚନେ ହେ ।
କି ନାମ ଗୋସାଇଁର ଶୁନିତେ ହଏ ମନ,
କୋନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟେ ସନ୍ନ୍ୟାସ କରିଛେ ଗ୍ରହଣ;
ଗୋପୀନାଥ କହେ ନାମ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ,
ଗୁରୁ ହୟେ କେଶବ ଭାରତୀ ମୋହାତ୍ତମ ହେ ।
ସାର୍ବଭୌମ କହେ ୟାର ନାମ ସର୍ବୋତ୍ତମ,
ଭାରତୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟେ ୟେ ହଇଲ କଉନ ହେ;
ଗୋପୀନାଥ କହେ ୟାର ନାହିଁ ବାହ୍ୟାପେକ୍ଷା,
ଅତଏବ ବଡ଼ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ନାହିଁକ ଅପେକ୍ଷା;

ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ କହେ ଯାର ପ୍ରୌଢ଼ ଯଉବନ,
କେମନ୍ତ ସନ୍ନ୍ୟାସ ଧର୍ମ ହଇବେ ରକ୍ଷଣ ହେ ।
କହେ ଯଦି ପୁନରପି ଯୋଗ ପଟ୍ଟଦିୟା,
ସଂସ୍କାର କରବ ଉତ୍ତମ ସମ୍ପ୍ରଦା ଆନୟା ହେ ।
ଗୋପୀନାଥ କହେ ଏହ ପରମ ଈଶ୍ୱର
ଅଜ୍ଞସ୍ଥାନେ ଜ୍ଞାତ ନ୍ତହେ ବଜ୍ଞ୍ୟେ ଗୋଚର ହେ ।

ଅ— ସ୍ୱଇଚ୍ଛା ବିହାରୀ,
ଲିଳାସୁଖେ ଅବତର, ସ୍ୱଇଚ୍ଛା ବିହାରୀ ।
ଭକ୍ତହିତେ ଖେଲକର, ସ୍ୱଇଚ୍ଛା ବିହାରୀ ।
ନର ଦେହେ ଅବତର, ସ୍ୱଇଚ୍ଛା ବିହାରୀ ।

—୨୧—

ପ— ତାର ମନେ ଯେଇ ଉଠେ, ସେଇ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ
ଅବାରନ ବାରନ ସେ ଜଗତେ ବିହରେ ହେ ।
ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ କହେ ଈଶ୍ୱର କେମନ ପ୍ରମାନ,
ଆଚାର୍ଯ୍ୟ କହେ ବିଜ୍ଞମତ ଈଶ୍ୱର ଲକ୍ଷନ ହେ ।

ଅ— ଦେଖ ସବ ସୁଲକ୍ଷଣ,
କଳିଯୁଗେ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ, ଦେଖ ସବ ସୁଲକ୍ଷଣ ।
ଦ୍ୱାତ୍ରିଂଶ ଲକ୍ଷଣେ ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଦେଖ ସବ ସୁଲକ୍ଷଣ ।

—୨୨—

ଶ୍ଳୋକ—ପଞ୍ଚ ସୂକ୍ଷ୍ମଂ ପଞ୍ଚ ଦୀର୍ଘଂ ସପ୍ତ ରକ୍ତଂ ଷଡ଼ୁନ୍ନତଂ
ତ୍ରିହ୍ରସ୍ୱଂ ପୃଥୁ ଗମ୍ଭୀରଂ ଦ୍ୱାତ୍ରିଂଶଲ୍ଲକ୍ଷଣଂ ମୋହାନ

ଅ— ଦେଖ ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣ
ଅଷ୍ଟାଦଶ ଚିହ୍ନ ପୂର୍ଣ୍ଣ, ଦେଖ ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣ ।

ଶ୍ଳୋକ— ପଦ୍ମବାରୁଣ ମାଧୂର୍ଯ୍ୟଂ ସୁକୁମାର ପଦାମ୍ବୁଜଂ
ଧ୍ୱଜ ଦଣ୍ଡଂ ତଥା ବଜ୍ରଂ ଅଙ୍କୁଶଂ ଯବମେବଚଃ
ସ୍ୱସ୍ତିକଂ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେଖାଷ୍ଟମଷ୍ଟକୋଣଷ୍ଟ ଚକ୍ରଂ ଚଂ
ମତ୍ସ୍ୟ କଳସଙ୍କ ଶ୍ଚୈବ ମମ୍ବରଂ ଅର୍ଦ୍ଧଚନ୍ଦ୍ରକଃ
ଇନ୍ଦ୍ର ଶଙ୍ଖ ତଥା ବଜ୍ରଂ ଗୋଷ୍ପଦ ବନ୍ଦୁମେବଚଃ
ତ୍ରିକୋଣଂ ତଦ ପେଣଂଶ୍ଚ ଇତ୍ୟାଷ୍ଟଦଶ ଚକ୍ଷସ୍ତୁ ।

ଅ— ଦେଖ ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣ,
କଳିଯୁଗେ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ, ଦେଖ ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣ ।
ପଢ଼ିତ ଭାବରେ ଜନ୍ମ, ଦେଖ ସର୍ବ ସୁଲକ୍ଷଣ ।

—୨୪—

ଅ— ବୋଲେ ସାର୍ବଭୌମ ହେ ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ ଶ୍ରବନ,
ବୃଥା ନାହିଁ ଅଧିକ ଶ୍ରବନ ହେ,
ଏ କଳିଯୁଗରେ, କୁନ ଶାସ୍ତ୍ରମତେ
ବସ୍ତୁ ଜନ୍ମିଅଛେ ଭୂମି ହେ ।

ଅ— କାହିଁ ନାହିଁ ଶୁନ,
କହୁଛ ଅପୂର୍ବ ବାଣୀ, ନାହିଁ ଶୁନ ।
କଳିଯୁଗେ, ବୌଦ୍ଧଭାବେ ରହେ,
ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ସ୍ୱାମୀ, ନାହିଁ ଶୁଣ ।

—୨୫—

ଝୁ— ଶୁନ ଗୋପୀନାଥ, ଅଗ୍ରଗଣ୍ୟ ବ୍ୟଥିତ
କହେ ସକ୍ରୋଧେ ବଚନ ହେ ।
ଊଣିର ବାଡ଼ରେ ଖାଦ୍ୟର ସେଚନ
ହେବନ ମତେ ତୁମା ଜ୍ଞାନ ହେ ।

ପଢ଼ି ପଢ଼ି ଶାସ୍ତ୍ର କାଳ ହସ୍ତେ ବ୍ୟର୍ଥ,
ତର୍କେ ବୁଲୁଅଛ ପ୍ରାଣୀ ହେ ।
ବାହ୍ୟ ଶାସ୍ତ୍ର ଜ୍ଞାନ, ପଣ୍ଡିତ ବଖାଣ,
ମର୍ମ କହୁ ନାହିଁ ଜାଣି ହେ ।

ଅ— ଦେଖ ଭାଗବତେ,
ଏକାଦଶ ସ୍କନ୍ଧତେ, ଦେଖ ଭାଗବତେ ।
ନମୀରାଜାଙ୍କ ଅଗ୍ରତେ, ଦେଖ ଭାଗବତେ ।
ନବ ଯୋଗେନ୍ଦ୍ରଙ୍କର ବାକ୍ୟେ, ଦେଖ ଭାଗବତେ ।

—୨୬—

ଶ୍ଳୋକ—କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣଂ ତ୍ୱିଷାକୃଷ୍ଣଂ ସାଙ୍ଗୋ ପାଙ୍ଗାସ୍ତ୍ର ପାର୍ଷଦମ୍
ଯଜ୍ଞୈଃ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ପ୍ରାୟୈର୍ଯଜନ୍ତିହ ସୁମେଧସଃ ।

ଅ— ଦେଖ ଭାଗବତେ,
ଶାସ୍ତ୍ରମଧ୍ୟେ ସାର, ଭାରତ ମଧ୍ୟର
ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ବଚନ ଭବିଷ୍ୟତେ, ଦେଖ ଭାଗବତେ ।

—୨୭—

ଶ୍ଳୋକ— ସୁବର୍ଣ୍ଣୋ ବର୍ଣ୍ଣୋ ହେମାଙ୍ଗୋ
ବରାଙ୍ଗଶ୍ଚନ୍ଦନାଙ୍ଗଦୀ
ସନ୍ନ୍ୟାସ କୃଚ୍ଛମଃ ଶାନ୍ତୋ
ନିଷ୍ଠା ଶାନ୍ତି ପରାୟଣଃ ।

ଅ— ଦେଖ ଭାଗବତେ,
ନ ଜାଣି ଏ ମର୍ମ ପଣ୍ଡିତ ବଖାଣ
କେବେ ଦେଖାଅ ଦାମ୍ଭିକ ଚତ୍ୱେ, ଦେଖ ଭାଗବତେ ।

—୨୮—

ଝୁ— ମହା ଦୟାବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ
ତୁମା ଯେବେ ଅନୁଗ୍ରହ ଥିବେ ।
ଛେଦିବ କଳୁଷ ଶୀଘ୍ର ହୁଅ ଦାସ
ଭବଭୟ ତୁମା ତୁଚ୍ଛ ହବେ ।

ଅ— ମୋର ନିବେଦନ ହେ,
ଉଚ୍ଚ ବେଦ ଧର୍ମ ବିଅର୍ଥେ ନ ଭ୍ରମ, ନିବେଦନ ହେ ।
ଦେଖିଛ ଆପଣ ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଲକ୍ଷଣ, ନିବେଦନ ହେ ।
ଘଟିବ ତାବ୍‌ଭାବେ ନଦେ୍ୟ ଜନ୍ମ, ମୋର ନିବେଦନ ହେ ।

—୨୯—

ଶ୍ଳୋକ—ଯଶୋନନ୍ଦ ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନ୍ ଚୈତନ୍ୟ ରୂପଂ ହରିଃ
ପ୍ରେମାନନ୍ଦ ସମାକୁଳେ କରୁଣାୟା ନାମାନି ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତିନଂ
ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱବାହୁଯୁଗଂ ବିହାୟ ସୁତରାଂ ପାପାତ୍ମିନା ପ୍ରାଣୀନାଂ
ନିର୍ଧନ୍ତୁ ଭବସାଗରଂ ଯଦି କଳୌ କୃଷ୍ଣଶଚୀନନ୍ଦନଃ ।

ଅ— ମୋର ନିବେଦନ ହେ,
କଳିଯୁଗେ ନିଷ୍ଠେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ, ନିବେଦନ ହେ ।

—୩୦—

ଝୁ— ଶୁଣି ସାର୍ବଭୌମ, ହାସି ଭାଷେ ପୁନଃ
ତୁମା ଯେବେ ଅନୁଗ୍ରହ ଥିବେ ।
ଲେହ ପ୍ରସାଦାନ୍ନ, କରିଅ ଭୋଜନ
ପିଛେ ଆସି ଆମା ଶିକ୍ଷା ଦେବେ ।
ଶୁଣିୟା ମୁକୁନ୍ଦ ମନେ ବହୁ ଖେଦ
ଗୋପୀନାଥ ସନେ ପ୍ରଭୁସ୍ଥାନେ ।
ଭିକ୍ଷା ପ୍ରସାଦାନ୍ନ ପ୍ରଭୁରେ ଭୋଜନ
ଅଗୃହ୍ୟ ଚଳିଲ ନିକେତନେ ।

ଅ— କରହ ଶ୍ରବନ,
ଅହେ ଗୌର ଭକ୍ତଗନ, କରହ ଶ୍ରବନ ।
ଅନ୍ତେ ପାବ ବ୍ରଜେ ଧାମ, କରହ ଶ୍ରବନ ।
ଷଡ଼ଭୁଜେର କାରନ, କରହ ଶ୍ରବନ ।

—୩୧—

ଲ— ଅରଦିନ ମହାପ୍ରଭୁ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ସନେ,
ଆନନ୍ଦେ କରିଲ ଜଗନ୍ନାଥ ଦରଶନେ ।
ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ସନେ ତାର ମନ୍ଦିରେ ଅଇଲ,
ପ୍ରଭୁରେ ଆସନ ଦିୟାଁ ଆପନେ ବସିଲ ।

ପଦ— ବେଦାନ୍ତ ପଢ଼ିତେ କିଛୁ ଆରମ୍ଭ କରିଲ,
ସ୍ନେହ ଭକ୍ତି କରି କିଛୁ କହିତେ ଲାଗିଲ ହେ ।
ବେଦାନ୍ତ ଶ୍ରବନ ଏଇ ସନ୍ୟାସୀର ଧର୍ମ,
ନିରନ୍ତର କର ତୁମି ବେଦାନ୍ତ ଶ୍ରବନ ହେ ।
ପ୍ରଭୁ କହେ ମୋରେ ତୁମି କର ଅନୁଗ୍ରହ
ସେଇ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ତୁମି ମୋରେ ଯାଇ କହ ହେ ।

ଆ— ମୋରେ କର ଅନୁଗ୍ରହ,
ସୁପଥ କୁପଥ କେହ, ମୋରେ କର ଅନୁଗ୍ରହ ।
ପାର ହବେ ଭବ ମୋହ, ମୋରେ କର ଅନୁଗ୍ରହ ।

—୩୨—

ଆ— ସପ୍ତଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରିଲ ବେଦାନ୍ତ ଶ୍ରବନେ,
ଭଲ ମନ୍ଦ ନାହିଁ କହେ ବସି ମାତ୍ର ଶୁନେ ।
ଅଷ୍ଟମ ଦିବସେ ପ୍ରଭୁରେ କହେ ସାର୍ବଭୌମ,
ସପ୍ତଦିନ କୈଲ ତୁମି ବେଦାନ୍ତ ଶ୍ରବନ ।

ଭଲ ମନ୍ଦ କି ହେଲ କିଛି ନା ବୋଲିଲ ।
କଡ଼ାର ସମାନ ସବୁ ଶୁଣୁଥିଲ ।
ପ୍ରଭୁ କହେ ମୂର୍ଖ ମୁହିଁ ନା ଜାଣେ ଅଧ୍ୟାନ,
ତୁମାର ଆଜ୍ଞାରେ ମାତ୍ର କରେ ଏ ଶ୍ରବଣ ।
ସନ୍ନ୍ୟାସୀର ଧର୍ମଲାଗି ଶ୍ରବଣ ମାତ୍ର କରି,
ତୁମ୍ଭେ ଯେଉ ଅର୍ଥ କହ ବୁଝିତେ ନା ପାରି ।

ଅ— ଶୁଣ ହାସେ ସାର୍ବଭୌମ,
କହେ ସନ୍ତୋଷେ ବଚନ, ଶୁଣ ହାସେ ସାର୍ବଭୌମ ।
ହେଲଛ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ତୁମି ନ କର ଶାସ୍ତ୍ର ପଠନ,
ବେଦରୁ ବିବଧ ଗଢ଼, ଉତ୍ତମ ସ୍ଥିତି ପାଳନ ।
ଶୁଣ ହାସେ ସାର୍ବଭୌମ,
କହେ ସନ୍ତୋଷେ ବଚନ, ଶୁଣ ହାସେ ସାର୍ବଭୌମ ।

—୩୩—

ପଦ— କହେ ସାର୍ବଭୌମ ନ ବୁଝିବା ଜନ ଯାର
ବୁଝିବାର ଲଗି ସେ ତ ପୁଛେ ଅର ବାର ହେ ।
ତୁମି ଶୁଣ ଶୁଣ ରହ ମଉନ ମାତ୍ର ଧରି,
ହୃଦୟେ କି ଅଛେ ତୁମା ବୁଝିତେ ନା ପାରି ।
ପ୍ରଭୁ କହେ ସୂତ୍ର ଅର୍ଥ ବୁଝୟେ ନିର୍ମଳ
ତୁମାର ବ୍ୟାଖ୍ୟାରେ ମନ ହେଉଛେ ବିକଳ ।
ସୂତ୍ରେର ମୋକ୍ଷାର୍ଥ ତୁମି ନ କର ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ,
କଳ୍ପନା ଅର୍ଥରେ ତାହା କରୁଛ ଅଛାଦନ ।
ଷଡ଼ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନ,
ତାରେ ନିରାକାର ବୋଲି କରୁଛ ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ ।

ବେଦର ନିଗୂଢ଼ ଅର୍ଥ ବୁଝନା ନାଜାୟେ,
ପୁରାଣ ବାକ୍ୟେ ସେହ ଅର୍ଥ କହେନା କଷ୍ଟୟେ ।

ଅ— ଦେଖ ଭଗବତେ,
ଗର୍ଗମୁନିଙ୍କର ବାକ୍ୟେ, ଦେଖ ଭଗବତେ ।
ନନ୍ଦେର ସାକ୍ଷାତେ, ଦେଖ ଭଗବତେ ।

—୩୪—

ଶ୍ଳୋକ—ଅହୋଭାଗ୍ୟଂ ମହୋଭାଗ୍ୟଂ ନନ୍ଦ ଗୋପଂ ବ୍ରଜୌକସାତ୍
ଯନ୍ମିତ୍ରଂ ପରମାନନ୍ଦଂ ପୂର୍ଣ୍ଣବ୍ରହ୍ମ ସନାତନମ୍ ।

ଅ— ଦେଖ ଭଗବତେ,
ବେଦପଢ ସ୍ତୁତ କୃଷ୍ଣର ଅଗ୍ରତେ, ଦେଖ ଭଗବତେ ।

—୩୫—

ଶ୍ଳୋକ—ତାହା ଶୁଦ୍ଧ ଜଲଧିନିର୍ବିଶେଷଂ
ସା ସା ବଧଂ ତେ ସବଶେଷ ମେ ମିବଂ ।
ବଶ୍ୟର ଯୋଗେ ସଙ୍ଗହତତାସଂ ।
ପ୍ରାପ୍ୟ ବଣ୍ଣଅନ ସବଶେଷ ମେବଃ ।

ଝୁ— ଷଡ଼ୈଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣାନନ୍ଦ ବିଗ୍ରହ ଯାହାର,
ହେନ ଭଗବାନେ ତୁମି କହ ନିରାକାର ହେ ।
ସ୍ୱାଭାବିକ ତିନ ଶକ୍ତି ଯେଇ ବ୍ରହ୍ମ ହୟ,
ନିଃଶକ୍ତି କରିୟାଁ ତାରେ କହେନ ନିଶ୍ଚୟ । ୨
ଷଡ଼୍ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଭୁର ଅଚିନ୍ତ୍ୟ ବିଲାସ
ହେନ ଶକ୍ତି ନାହିଁ ମାନ୍ ପରମ ସାହସ ହେ ।
ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ପ୍ରଭୁ ଯେ ଚିନ୍ଶକ୍ତି ହୈତେ
ଗୋକୁଳ ମଥୁରା ଦ୍ୱାରକାତେ ବିହରତେ ହେ ।

ଗୀତା ଶାସ୍ତ୍ର ଭଗବତ ଭାବ ଜଗ୍ ମାନେ
ହେନ ଭାବ ଅଭେଦ କର ଈଶ୍ୱରେର ସନେ ହେ ।
ଅ— ଦେଖ ଗୀତା ସାର
ସର୍ବ ଶାସ୍ତ୍ରେ ଉତା ଯାର, ଗୀତା ସାର ।
ଅର୍ଜୁନେ କହିଛେ ସାର, ଗୀତା ସାର ।
କହ ଅଚ୍ଚ୍ୟୁତ ଶ୍ରୀଧର, ଗୀତା ସାର ।

—୩୬—

ଶ୍ଳୋକ—ପରିତ୍ରାଣାୟ ସାଧୂନାଂ ବିନାଶାୟ ଚ ଦୁଷ୍କୃତଂ
ଧର୍ମ ସଂସ୍ଥାପନାର୍ଥାୟ ସମ୍ଭବାମି ଯୁଗେ ଯୁଗେ ।
ଅନୁଗ୍ରହାୟ ଭକ୍ତାନାଂ ମାନୁଷ ଦେହମାଶ୍ରିତଂ
ଭଜତେ ତାଦୃସି କ୍ରୀଡ଼ାଂ ଯାଶ୍ରୁତ୍ୟାଂ ତତ୍ପରଂ ଭବେତ୍ ।
ଅ— ଦେଖ ଗୀତା ସାର,
ଅର୍ଜୁନରେ କହ ଯାହା ଅଚ୍ଯୁତ ଶ୍ରୀଧର, ଗୀତା ସାର ।
ମର୍ତ୍ତ୍ୟେ ଲୀଳାର ପ୍ରଚୁର, ଗୀତା ସାର ।

—୩୭—

ଝୁ— ଈଶ୍ୱର ବିଗ୍ରହ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦେର ଆକାର
ସେ ବିଗ୍ରହେ କହ ତୁମି ଗୁଣେର ବିକାର ।
ସେ ବିଗ୍ରହେ ଯେ ନା ମାନେ ସେହ ତ ପାଷଣ୍ଡ
ଅଦୃଶ୍ୟ, ଅସ୍ପର୍ଶ ସେହ ତାରେ ଯମ ଦଣ୍ଡ ।
ଜୀବ ନସ୍ତାରେର ହେତୁ ଶାସ୍ତ୍ର କୈଲ ବ୍ୟାସ
ମାୟା ବାଦ ଭାଷା ଶୁନି ସର୍ବେ ହୟେ ନାଶ ।
ଅ— ସଂହାର କାରଣ,
ମାୟାବାଦ ଭାଷା କାରଣ, ସଂହାର କାରଣ ।
ଶଙ୍କରାର୍ଯ୍ୟ ବଚନ, ସଂହାର କାରଣ ।

ଶୁଣି ଯାବେ ହେବେ ଭ୍ରମ, ସଂହାର କାରଣ ।
ପଦ୍ମ ପୁରାଣେ ବର୍ଣ୍ଣନ, ସଂହାର କାରଣ ।

—୩୮—

ଶ୍ଳୋକ—ସ୍ୱାଗମୈ କଲ୍ପିତୈସ୍ତ୍ୱଂ ଚ ଜନାନାମଦ୍‌ବିମୁଖାନ କୁରୁ
ମାଞ୍ଚ ଗୋପୟ୍ୟଂ ଯେନ ସ୍ୟାତ୍ ସୃଷ୍ଟିରେଷୋତ୍ତରୋତ୍ତରା ।
ମାୟାବାଦମସଚ୍ଛାସ୍ତ୍ରଂ ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନଂ ବୌଦ୍ଧ ମୁଚ୍ୟତେ
ମୟୈବ ବିହିତଂ ଦେବୀ କଲୌ ବ୍ରାହ୍ମଣ ମୂର୍ତ୍ତିନାମ୍ ।

ଅ— ସଂହାର କାରଣ,
ମାୟାବାଦ ଶୁଣା ଜାଣ, ସଂହାର କାରଣ ।
ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ବଚନ, ସଂହାର କାରଣ ।
ଶୁଣି ଯାବେ ହବେ ଭ୍ରମ, ସଂହାର କାରଣ ।
ପଦ୍ମ ପୁରାଣେ ବର୍ଣ୍ଣନ, ସଂହାର କାରଣ ।

—୩୯—

ମହାପ୍ରଭୁ ଆର କି ବଲ୍ଲେନ୍ ?

ଅ— ଆଚାର୍ଯ୍ୟର ଦୋଷ ନାହିଁ ଈଶ୍ୱର ଆଜ୍ଞା ହୈଲ
ଅତଏବ କଳ୍ପନା କରି ନାସ୍ତିକ ଶାସ୍ତ୍ର କୈଲ ।
ଯେଇ ମତ କଳ୍ପନା ଶୁଣେ ଶତଦୋଷ ଦିୟା
ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ବପକ୍ଷେ ଅନେକ ଲଇୟା !
ବିତଣ୍ଡା ଚଳଣ ବାକ୍ୟ ଅନେକ ଉଠାଇଲ
ସର୍ବ ଖଣ୍ଡି ପ୍ରଭୁ ନିଜ ମତ ସେ ସ୍ଥାପିଲ ।

ଅ— ଦୟାଲ ଶୁନେ,
କହେ କୋମଲ ବଚନେ, ଦୟାଲ ଶୁନେ ।
ଆଚାର୍ଯ୍ୟର ସମାଧାନେ, ଦୟାଲ ଶୁନେ ।
ପ୍ରଭୁ ବୁଝାଏ ଯତନେ, ଦୟାଲ ଶୁନେ ।

—୪୦—

ଘ— ଶୁନ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ହୟେ ପରମ ବିସ୍ମିତ
ମୁଖେ ବାକ୍ୟ ନାହିଁ ସ୍ଫୁରେ ହୟେ ସ୍ତମ୍ଭୀଭୂତ ହେ ।
ପ୍ରଭୁ କହେ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ନା ହୟ ବିସ୍ମୟ
ଭଗବାନେର ଭକ୍ତି ପରମ ପୁରୁଷାର୍ଥ ହୟ ହେ ।
ଆତ୍ମାରାମ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କର ଈଶ୍ୱର ଭଜନ
ଅଇଛ ଶକ୍ତି ଭଗବାନେର ଗୁଣଗଣ ହେ ।

ଅ— ଶୁନ ଶୁନ ସାର୍ବଭୌମ,
ନା ହୟ ବିସ୍ମୟ ମନ, ଶୁନ ଶୁନ ସାର୍ବଭୌମ ।
ଭଗବାନେ ଭକ୍ତିକର ପ୍ରାପ୍ତ ହବେ ଆତ୍ମାରାମ ।
ଋଷିବୃନ୍ଦେ ଶୁକ ବାକ୍ୟ ପ୍ରଥମ ସ୍କନ୍ଧେ ବର୍ଣ୍ଣନ ।
ଭକ୍ତି ସମ ନାହିଁ ଆନ, ଶୁନ ଶୁନ ସାର୍ବଭୌମ ।

—୪୧—

ଶ୍ଳୋକ—ଆତ୍ମାରାମଶ୍ଚ ମୁନୟଂ ନିର୍ଗ୍ରନ୍ଥା ଅପ୍ୟୁରୁକ୍ରମେ
କୁର୍ବନ୍ତ୍ୟହୈତୁକୀଂ ଭକ୍ତି ମିଥ୍ୟମ୍ଭୂତ ଗୁଣୋ ହରିଂ ।

ଅ— ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ କହେ ଶୁଣ ମହାଶୟେ
ଏ ଶ୍ଳୋକ କର ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ ହେ
ପ୍ରଭୁ କହେ ଶୁଣି ଆଗେ କହ ତୁମି
କେମନ ବୁଝିଛ ମର୍ମ ହେ ।
ଶୁଣି ସାର୍ବଭୌମ ହୟେ ହୃଷ୍ଟ ମନ
ନବ ବଧ ଅର୍ଥ କୈଲ ହେ ।
ତର୍କ ଶାସ୍ତ୍ର ଅର୍ଥ ବେଦ ବୌଦ୍ଧ ମତ
ଶୁଣି ପ୍ରଭୁ ପ୍ରଶଂସିଲ ହେ ।

ଅ— ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଗୁଣ, ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ହେ,
ମର୍ତ୍ତ୍ୟେ ବୃହସ୍ପତି ସମ, ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ହେ ।
ନବବଧେ ଅର୍ଥ ଜାଣ, ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ହେ ।
ତର୍କ ଶାସ୍ତ୍ରର ଘଟଣ, ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ହେ ।

—୪୨—

ଝୁ— ବୋଲେ ସାର୍ବଭୌମ କହସି ଅପଣ
ନବ ଅର୍ଥେ ହେଲ ବାହ୍ୟ ହେ,
ଶୁଣି ଅସ୍ମାରମ, ଶ୍ଳୋକେର କ ମର୍ମ
କହ ତୁମି ମହାଶୟ ହେ ।
ଶୁନ ଏ ବଚନ, ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ
କୈଲ ଅଷ୍ଟାଦଶ ଅର୍ଥ ହେ,
ଦୃଢ ତତ୍ତ୍ୱସାର ସାଧ୍ୟ ସାଧେ ନର
ଶୁନ ଅପୂର୍ବ ସ୍ତବତ ହେ ।
କହେ ଯୋଡ଼କର ମୁଁ ଛାର ପାମର
ମୋତେ ନ ପାରଲ ଜାଣି ହେ,
ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚେତନ୍ୟ
କହୁ ବୁଦ୍ଧେ ବୋଡ଼େ ପାଣି ହେ ।

ଅ— ମୁଁ ତ ଅପରାଧୀ,
ତୁମି କରୁଣାବାରଧି, ମୁଁ ତ ଅପରାଧୀ ।
ତର୍କଶାସ୍ତ୍ରେ ହରାଇଛ ବୁଦ୍ଧି, ମୁଁ ତ ଅପରାଧୀ ।
ଚରଣେ ଶରଣ ମାଗେ ଧରି ତୃଣ
ଘୁଞ୍ଚାଅ ଏ ମୋର ଭବ ବ୍ୟାଧି ହେ, ମୁଁ ତ ଅପରାଧୀ ।
—୪୩—

ଷଡ଼୍‌ଭୁଜ ଦର୍ଶନ

ଅ— ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ଦୈନ୍ୟ   ଶୁଣି ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ
ପ୍ରଭୁ ହୈଲ ଚତୁର୍ଭୁଜ ହେ
ଦୟା ବହୁ ଚତ୍ତେ   ହଇଲ ସାକ୍ଷାତେ
ଷଡ଼ଭୁଜେ ଷଡୈଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ହେ ।
ତ୍ରେତାଯୁଗେ ରାମ   ଯେ ଧନୁ କମାଣ
ଦ୍ୱାପରେ ବଂଶୀବଦନ ହେ
କଳିଯୁଗେ ଦଣ୍ଡ—   କମଣ୍ଡଳ ସାଜେ
ନାହିଁ କାହିଁ ନା ଉପାମ ହେ ।
ଅ— ଦେଖି ସାର୍ବଭୌମ,
ଅନନ୍ଦେ ପୁଲକ ଲୋମ, ଦେଖି ସାର୍ବଭୌମ ।
ଅଶ୍ରୁ ପୂରିତ ନୟାନ, ଦେଖି ସାର୍ବଭୌମ ।
ହରିବୋଲେ ଭକ୍ତଗନ, ଦେଖି ସାର୍ବଭୌମ ।

—୪୪—

ଝୁ— ସ୍ତବେ ସାର୍ବଭୌମ,   କରୟେ ପ୍ରଣାମ
ଉଠି ଭୂମେ ପଡ଼େ ପୁନଃ ପୁନଃ,
ଦୈନ୍ୟ ସ୍ତବେ ଅତି   କରେ ବହୁ ସ୍ତୁତି
କତ ଶତ ଶ୍ଳୋକ ଉଚ୍ଚାରଣ ।
ଦେଖି ଗୋପୀନାଥ   ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତର୍ଯ୍ୟ
ବୋଲେ ଏଇ ସେଇ ସାର୍ବଭୌମ,
ତାରେ ଏଇ ଗତି   ହେଲ ପ୍ରଭୁ ଖ୍ୟାତି
ପତିତ ତାରିତେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ।

ଅ— ଏ ତ ସ୍ୱବରେ ବନ୍ଦନ,
ସ୍ୱସ୍ୱ ଉଣ୍ଡାସିବେ କର ପାଷଣ୍ଡ ଦଳନ, ସ୍ୱବରେ ବନ୍ଦନ ।
ସ୍ୱବ ଅଙ୍ଗୀକାରେ ସ୍ୱବରାସ୍ୱ ନାମ, ସ୍ୱବରେ ବନ୍ଦନ ।

—୪୫—

ଦି— ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଦୟାଁ ଅଲଙ୍ଘନ
ସାର୍ବଭୌମେ ଶାନ୍ତ କଲ,
ଲୟାଁ ଭକ୍ତଗଣ ବସାୟେ ଗମନ
ମହାପ୍ରସାଦ ଭୁଞ୍ଜିଲ ।

ପଦ— ଅରଦନ ପ୍ରଭୁ ପୁନଃ, ପ୍ରାତେଁ କରୟାଁ ସ୍ନାହାନ
ଜଗନ୍ନାଥେ କରୟାଁ ଦର୍ଶନ,
ଘେନ ମହାପ୍ରସାଦାର୍ଣ୍ଣ, ଚଲେ ସାର୍ବଭୌମ ଠାମ
ଜାନ ସାର୍ବଭୌମ ଜାଗରନ ।
ଶୀଘ୍ର ଅସନ୍ତ ଉଠିୟାଁ ପ୍ରଭୁ ପାୟେ ପ୍ରନମିଅଁ
ଉଠି କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ଗାୟେ ପୁନଃ,
ପଭୁ ପ୍ରସାଦ ଖୋଲିୟାଁ ଭଟ୍ଟାଗୃହ୍ଣ କରେ ଦୟାଁ
ମୁଖ ଧୌତେ କରଲ ଭକ୍ଷନ ।

ଅ— ଏଇ ଶ୍ଳୋକ କରି ଗାନ ।
କେଲ ପ୍ରସାଦ ସେବନ, ଏଇ ଶ୍ଳୋକ କର ଗାନ ।
ପ୍ରଭୁ ଅନନ୍ଦତ ମନ, ଏଇ ଶ୍ଳୋକ କର ଗାନ ।
ହର ବୋଲ କରେ ନର୍ତ୍ତନ, ଏଇ ଶୋକ କରେ ଗାନ ।

—୪୬—

ଶୋ୍କ —ଶୁଷ୍କଂ ପର୍ଯ୍ୟୁଷିତଂ ବାପିନୀତଂ ବା ଦୂରଦେଶତଃ,
ପ୍ରାପ୍ତ ମାତ୍ରେଣ ଭୋକ୍ତବ୍ୟଂ ନାତ୍ରକାଲ ବିଚାରଣାତ୍

ଅ— ଏଇ ଶ୍ଳୋକ କର ଗାନ ।
କେଲି ପ୍ରସାଦ ସେବନ, ଏଇ ଶ୍ଳୋକ କର ଗାନ ।

—୪୭—

ଛ— ସବେ ବୋଲେ ଗୌରହରି, ଛାଡିଲୁଁ ନଦ୍ୟପୁରୀ
ଅଜ ହେଲି ବୈକୁଣ୍ଠାରୋହଣ
ବେଦ ମତ କରି ତେଜ୍ୟ ଭକ୍ତ ଦାଇ ଦୃଷ୍ଟାଗ୍ନି
ଅଜ ହେଲି ବାଞ୍ଛିତ ପୂରଣ ହେ ।
କହୁ ବସାୟେ ଗମନ, ମହାପ୍ରଭୁ ହର୍ଷମନ
ଖଣ୍ଡିଲ ଅଗ୍ନି ଅଭିମାନ,
ଚୈତନ୍ୟ ଚରଣ ବିନେ ଅନ କିଛୁ ନାହିଁ ଜାଣେ
ନା କରିଲ ଶାସ୍ତ୍ରେର ପଠନ ହେ ।

ଅ— ଦବାନଶି କରେ ଧ୍ୟାନ ।
ଭକ୍ତ ଦଅ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ, ଦବାନଶି କରେ ଧ୍ୟାନ ।
ନ କରେ ଧ୍ୟାନ ଭଜନ, ଦବାନଶି କରେ ଧ୍ୟାନ ।
ସଦା ନାମ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ, ଦବାନଶି କରେ ଧ୍ୟାନ ।
ସକଲରେ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ, ଦବାନଶି କରେ ଧ୍ୟାନ ।

—୪୮—

ଝ— ଅରଦନ ସାର୍ବଭୌମ ପ୍ରଭୁରେ କରି ପ୍ରଣାମ
ଭକ୍ତ ତତ୍ତ୍ୱ କହୁ ପୁଚ୍ଛା କରେ ।
ହାସି କହେ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ କର ନାମ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ
ଅନେ ଭକ୍ତ ନାହିଁ କଳିକାଳେ ।

ଶ୍ଳୋକ—କୃତ୍ୟାଦ୍ଧ୍ୟାୟତେ ବିଷ୍ଣୁଂ ତ୍ରେତାୟାଂ ଯଜ୍ୟତେ ମୌଖୈ
ଦ୍ୱାପରେ ପରିଚୌର୍ଯ୍ୟାତଃ କଲୌତୋ ଧରତ୍ କୀର୍ତ୍ତିନଂ ।

ସୁ— ସତ୍ୟଯୁଗେ ଧ୍ୟାନ ସାର ତ୍ରେତାରେ ଯଜ୍ଞ ବିସ୍ତାର
ଗୋପୀସ୍ତବେ ଦ୍ୱାପରେ ସେବନ
କଳିଯୁଗେ ଦାନ ଧ୍ୟାନ ନାହିଁ ପିତୃ ପିଣ୍ଡ କର୍ମ
କେବଳହିଁ ନାମ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ।

ଅ— ଗତ ନାହିଁ ଗତ ନାହିଁ ।
କଳିଯୁଗେ ଅନ୍ତ ନାହିଁ, ଗତ ନାହିଁ ଗତ ନାହିଁ ।
ତ୍ରିତାପ କାଟିବେ ନାହିଁ, ଗତ ନାହିଁ ଗତ ନାହିଁ ।
ହରିନାମ ବିନେ ନାହିଁ, ଗତ ନାହିଁ ଗତ ନାହିଁ ।

ଶ୍ଳୋକ—ହରେର୍ନାମ ହରେର୍ନାମ ହରେର୍ନାମୈବକେବଳମ୍
କଲୌ ନାସ୍ତ୍ୟେବ ନାସ୍ତ୍ୟେବ ନାସ୍ତ୍ୟେବ ଗତିରନ୍ୟଥାଃ

ଅ— ଗତ ନାହିଁ ଗତ ନାହିଁ ।
ହରିନାମ ବିନେ ନାହିଁ, ଗତ ନାହିଁ ଗତ ନାହିଁ ।

—୪୯—

ଅ— ଶୁଣି ସର୍ବ ଭକ୍ତଗଣ ପ୍ରଶଂସିଲେ ସାର୍ବଭୌମ
ତୁମ୍ଭା ସମ ନାହିଁ ଭାଗ୍ୟବାନ,
ତୁମ୍ଭର ପ୍ରସାଦେ ଜାଣ ଷଡ଼ଭୁଜ ଦରଶନ
ସାର କଲେ ହରିନାମ କୀର୍ତ୍ତନ ।
ସାର୍ବଭୌମ ବୋଲେ ପୁଣି ତର୍କଶାସ୍ତ୍ରେ ଜଡ଼ ଅତି
ଲୌହପିଣ୍ଡ ପ୍ରାୟେ ର ସମାନ
ପରଶମଣି ପ୍ରଭୁ ହୟ ତୁମ୍ଭେ ସବାର ସଦୟ
ମୁହିଁ ପାପୀ ଅତି ଦୁରାଧମ ।

ଅ— ସବେ ମୋରେ ଦୟା କର ।
ମୁହିଁ ଅଯୋଗ୍ୟ ପାମର, ସବେ ମୋରେ ଦୟା କର ।

କହେ ଯୋଡ଼ ବେନି କର, ସବେ ମୋରେ ଦୟେ କର ।
ନାମ ନାବେ କର ପାର, ସବେ ମୋରେ ଦୟେ କର ।

—୪୦—

ପ୍ରେମାନନ୍ଦେ ଗୌରହର, ସ୍ତବେ ଅଙ୍ଗନ କର
ଅଗ୍ରଜେ ବିଦାୟ ଦଏ ଘରେ,
ମୁକୁନ୍ଦଦତ୍ତ ଜଗଦାନନ୍ଦେ ସାର୍ବଭୌମ ଲଇ ସଙ୍ଗେ
ପ୍ରସାଦାନ୍ନ ପଠାଏ ପ୍ରଭୁରେ ।
ବେନି ଶ୍ଳୋକ ଏକପତ୍ରେ ଦେଇ ଜଗଦାନନ୍ଦ ହାତେ
ଅନ୍ୟ ତାହା କାହେଁ ଲେଖାଇଣ୍ଟି,
ଦଇ ପ୍ରଭୁର ସ୍ମୁରେ ଜଗଦାନନ୍ଦ ହର୍ଷିତରେ
ପ୍ରଭୁ ପଢ଼ି ଫିଙ୍ଗିଲ ଚିରିଣ୍ଟି ।

ଅ— ଏହୁ ଶ୍ଳୋକ ସର୍ବସାର ।
ଭକ୍ତ କଣ୍ଠ ରତ୍ନହାର, ଏହୁ ଶ୍ଳୋକ ସର୍ବସାର ।
ସାର୍ବଭୌମ ପ୍ରକାଶିଲ, ଏହୁ ଶ୍ଳୋକ ସର୍ବସାର ।

—୪୧—

ଶ୍ଳୋକ—ବୈରାଗ୍ୟ ବିଦ୍ୟାନିଜ ଭକ୍ତି ଯୋଗ
ଶିକ୍ଷାର୍ଥ ମେକଃ ପୁରୁଷ ପୁରାଣଃ,
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ଶରୀରଧାରୀ
କୃପାମ୍ବୁଧିର୍ଯ୍ୟ ସ୍ତଂ ପ୍ରପଦ୍ୟେ ।
କାଲନଷ୍ଟଂ ଭକ୍ତିଯୋଗଂ ନିଜ ଯଃ ପ୍ରାଦୁଷ୍କର୍ତ୍ତଂ କୃଷ୍ଣଚୈତନ୍ୟ ନାମଂ ।
ଅବିର୍ଭୂତ ସ୍ତସ୍ୟ ପଦାରବିନ୍ଦେ ଗାଢ଼ ଗାଢ଼ଂ ଲୀୟତାଂ
ଚିତ୍ତଭୃଙ୍ଗଃ ।

ପ— ଯେଉଁ ଦୁଇ ଶ୍ଳୋକ ଭକ୍ତ କଣ୍ଠେ ରତ୍ନହାର
ସାର୍ବଭୌମ ପ୍ରକାଶିଲ ତାକାବ୍ୟାକାର ହେ ।

ସାର୍ବଭୌମ ହଇଲ ପ୍ରଭୁର ଭକ୍ତ ଏକତାନ
ଚୈତନ୍ୟ ଚରଣ ବିନେ ନାହିଁ ମାନେ ଆନ ହେ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଚୈତନ୍ୟ ଶଚୀ ସୁତ ଗୁଣ ଧାମ
ଯେଇ ଧ୍ୟାନ ଯେଇ ଜପ ଯେଇ ଲୟ ଗାନ ହେ ।
ଅ— ଆନ କିଛୁ ନା ଜାନୟେ,
ଦିବାନିଶି ଯେଇ ଲୟେ, ଆନ କିଛୁ ନା ଜାନୟେ ।
ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ସଦା ଗାୟେ, ଆନ କିଛୁ ନା ଜାନୟେ ।
ଗୌର ନିତାଇ ନାମ ଗାୟେ, ଆର କିଛୁ ନା ଜାନୟେ ।

—୪୨—

ଝୁ— ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ବୈଷ୍ଣବତା ଦେଖି ସର୍ବଜନ
ପ୍ରଭୁକେ ମାନିଲ ସାକ୍ଷାତ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ନନ୍ଦନ ।
କାଶୀ ମିଶ୍ର ଆଦି କରି ନୀଳାଚଳବାସୀ
ଶରଣ ଲଇଲ୍ ସର୍ବେ ପ୍ରଭୁର ପାଦେ ଆସି ।
ସାର୍ବଭୌମ କରେ ଯେଛେ ପ୍ରଭୁରେ ସେବନ
ଯେଇ ପ୍ରଭୁର ଆର ସାର୍ବଭୌମେର ମିଲନ ।
ଶ୍ରୀରୂପରଘୁନାଥ ପଦେ ଯାର ଆଶ
ଚୈତନ୍ୟ ଚରିତାମୃତ କହେ କୃଷ୍ଣ ଦାସ ।
ଅ— ଜଗତେ କରୁନା କର,
ଲେଖିଅଛ ଏ ବିସ୍ତାର, ଜଗତେ କରୁନା କର ।
ନାମଧାର ଏ ଲେଜ ତାର, ଜଗତେ କରୁନା କର ।

—୪୩—

ଷଷ୍ଠଭାଗ ସମାପ୍ତ

ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟ ଭ୍ରମଣ

ସପ୍ତମ ଭାଗ

ଶ୍ଳୋକ—ଧନ୍ୟାଂ ତଂ ନୌମି ଚେତନ୍ୟଂ
ବାସୁଦେବଂ ଦୟୋଦଧିଃ
ନଷ୍ଟ କୁଷ୍ଟଂ ରୁପ ପୁଷ୍ଟଂ
ଭକ୍ତି ତୁଷ୍ଟଂ ଚ କାରୟୁଃ ।

ଲ— ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ଜୟ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ
ଜୟ ଅଦ୍ୱୈତାଚନ୍ଦ୍ର ଜୟ ଗୌର ଭକ୍ତ ବୃନ୍ଦ ।
ଚବଶ ବତ୍ସର ପ୍ରଭୁ କଲେ ଗୃହେ ବାସ
ନିରନ୍ତର କୈଲ ନାମ କୀର୍ତ୍ତନ ବିଳାସ ।
ମାଘ ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷେ ପ୍ରଭୁ କରିଲ ସନ୍ନ୍ୟାସ
ଫାଲ୍ଗୁନେ ଆସିୟା କୈଲ ନୀଳାଚଲେ ବାସ ।

ଝୁ— ଫାଲ୍‌ଗୁନେର ଶେଷେ ଦୋଲଯାତ୍ରା ସେ ଦେଖିଲ
ପ୍ରେମାବେଶେ ବହୁବିଧ ନୃତ୍ୟ ଗୀତ କୈଲ ହେ ।
ଚୈତ୍ରେ ରହି କୈଲ ସାର୍ବଭୌମ ବିମୋଚନ
ବୈଶାଖ ପଥମେ ଦକ୍ଷିଣେ ଯାଇତେ କୈଲ ମନ ହେ ।
ନିଜଗନ ଲୟାଁ କହେ ବିନୟ କରୟାଁ
ଅଲିଙ୍ଗନ କରେ ସବାର୍ ଶ୍ରୀହସ୍ତେ ଧରୟାଁ ହେ ।
ତୁମା ସବ ଜାନି ଅମା ପ୍ରାନାଧିକ କରି
ପ୍ରାନ ଛାଡ଼ ଯାଇତେ ତୁମା ଛାଡ଼ିତେ ନା ପାରି ହେ ।

ଅ— ତୁମି ମୋ ବନ୍ଧୁ ସବ,
କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମ ଲହବେ, ମୋ ବନ୍ଧୁ ସବ ।

ଯେ ଶୁଦ୍ଧେ ଯେ ଭାବ ଭାବ ରେ, ବନ୍ଧୁ ସବ ।
(ବନ୍ଧୁ) ଉତ୍ସବରେ ମହାଭାବ ରେ, ବନ୍ଧୁ ସବ ।

—୧—

ପଦ— ତୁମି ମୋର ବନ୍ଧୁସବ ବନ୍ଧୁ କୃତ୍ୟ କରିଲ
ଇହା ଅନ୍ତ ମୋରେ ଜଗନ୍ନାଥ ଦେଖାଇଲ ହେ ।
ଅବେ ସର୍ବ ସ୍ଥାନେ ମୁଁହି ମାଗେ ଅଛ ଦାନ
ସବେ ମିଳି ଅଜ୍ଞା ଦେହ ଯାଇବ ଦକ୍ଷିଣ ହେ ।
ବିଶ୍ୱରୂପ ଅନ୍ୱେଷେ ଅମି ନିଶ୍ଚୟେ ଯାଇବ
ଏକାକୀ ଯାଇବ କାରେ ସାଥେ ନା ଲଇବ ହେ ।
ସେତୁବନ୍ଧ ହୋଇଛେ ଅମି ନ ଅସେ ଯାବତ
ନୀଳାଚଳେ ତୁମି ସବ ରହିବ ତାବତ ହେ ।
ବିଶ୍ୱରୂପ ସିଦ୍ଧ ପ୍ରାପ୍ତ ଜାନେନ ସକଳ
ଦକ୍ଷିଣ ଦେଶ ଉଦ୍ଧାରିତେ ରଚେ ସେଇ ଛଳ ହେ ।

ଅ— ସ୍ୱଇଚ୍ଛା ବିହାରି,
ଇଚ୍ଛା ସୁଖେ ଅବତରି, ସ୍ୱଇଚ୍ଛା ବିହାରି ।
ନର ଦେହେ ଖେଳିକରି, ସ୍ୱଇଚ୍ଛା ବିହାରି ।
ନବଦ୍ୱୀପେ ଅବତରି, ସ୍ୱଇଚ୍ଛା ବିହାରି ।

—୨—

ପ— ଶୁନିୟାଁ ସବାର ମନେ ହୋଇଲେ ମହା ଦୁଃଖ
ନିଃଶବ୍ଦ ହଇୟାଁ ସବେ ଶୁଖାୟେନ ମୁଖ ହେ ।
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ପ୍ରଭୁ କହେ ଯେମନ କେନ ହୟ
ଏକାକୀ ଯାଇବ ତୁମି କେ ହବେ ସହାୟ ହେ ।
ଏକ ଦୁଇ ସଙ୍ଗେ ଚଲ ନ ପଡ଼ ହଠ ରଙ୍ଗେ
ଯାରେ କହ ସେ ଦୁଇ ଚଲିବ ତୁମା ସଙ୍ଗେ ହେ ।

ଦକ୍ଷିଣେର ତୀର୍ଥପଥ ଅମି ସବ ଜାନ
ମୋରେ **ଅଣ୍ଣ** ଦଅ ପ୍ରଭୁ ସଙ୍ଗେ ଯାଇ ଅମି ହେ ।
ଅ— ତୁମି ବିନା ଅମାର ପ୍ରାନ,
ଅନେ ନାହିଁ ପ୍ରୟୋଜନ, ତୁମି ବିନା ଅମାର ପ୍ରାନ ।
ଛଡ଼ଅଛୁ କୁଲ ଧର୍ମ, ତୁମି ବିନା ଅମାର ପ୍ରାନ ।
ଏ ଦେହେ କି ପ୍ରୟୋଜନ, ତୁମି ବିନା ଅମାର ପ୍ରାନ ।

—୩—

ଝ— ପ୍ରଭୁ କହେ ଅମି ନର୍ତ୍ତକ ତୁମି ସୂତ୍ରଧାର
ତୁମି ଯେମ୍ନେ ନାଚାଓ ତେମ୍ନେ ନର୍ତ୍ତନ ଅମାର ।
ସନ୍ୟାସ କରାୟେଁ ଅମି ଗେଲୁ ବୃନ୍ଦାବନ
ତୁମି ଭୁଲାଇ ଅନଲ ଅଦ୍ୱୈତ ଭୁବନ ହେ ।
ନୀଲାଚଲେ ଅସିତେ ପଥେ ଭଙ୍ଗ ମୋର ଦଣ୍ଡ
ତୁମା ସବ ଗାଢ଼ ସ୍ନେହେ ମୋର କାର୍ଯ୍ୟ ଖଣ୍ଡ ହେ ।
ଅ— ଚେଡ଼ୟାଁ ନା ପାର,
ଜଗଦାନନ୍ଦ ଅଦକର, ଚେଡ଼ୟାଁ ନା ପାର ।
ବାନ୍ଧଅଛ ପ୍ରେମଡୋର, ଚେଡ଼ୟାଁ ନା ପାର ।

—୪—

ଝୁ— ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ପ୍ରଭୁ କହେ ଯେ ଇଚ୍ଛା ତୁମାର
ଦୁଃଖ ସୁଖ ଯେ ହେଉକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅମାର ।
କିନ୍ତୁ ମୋର ନିବେଦନ କର ଅବଧାର
ଦୁଃଖସୁଖ ଯେ ହେଉକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅମାର ହେ ।
କୌପୀନ ବହିର୍ବାସ ଅର ଜଲ ପାତ୍ର
ମୋର ସବ ନାହିଁ ଯାବ ସଙ୍ଗେ କେହ ମାତ୍ର ହେ ।

ତୁମା ତୁଲ ହସ୍ତ ବନ୍ଦ ନାମେର ଗନନେ
ବହୁର୍ବାସ ଜଲପାତ୍ର ବହବ କେମନେ ହେ ।
ପ୍ରେମାବେଶେ ପଥେ ଯଦ ହବେ ଅଚେତନ
ଯେ ସବ ସାମଗ୍ରୀ ତୁମା କେ କରୁ ରକ୍ଷନ ହେ ।

ଅ— ଯେଇ କଥା ସ୍ମର,

ପ୍ରାନ ଯାଯେ ହେ ବାହାର, ଏଇ କଥା ସ୍ମର ।
ନାଦେଖି ଚରନ୍ ତୁମାର, ଏଇ କଥା ସ୍ମର ।

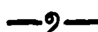
—୫—

ପ— କୃଷ୍ଣଦାସ ନାମେ ଯୁତ ସରଲ ବ୍ରାହ୍ମନ
ଯେହା ସଙ୍ଗେ କରନେହ ଯେନ ନିବେଦନ ହେ ।
କଉପାତ୍ର ବହୁର୍ବାସ ସଙ୍ଗେ ବହୁ ଯାବେ
ଯାହା କର ତୁମାର ଇଚ୍ଛା କହୁ ନା ବୋଲବେ ହେ ।
ତବେ ତାର ବାକ୍ୟ ପ୍ରଭୁ କର ଅଙ୍ଗୀକାର
ତାସବାରେ ଲଇଗେଲ ସାର୍ବଭୌମ ଘ୍ରର ହେ ।
ନମସ୍କାର ସାର୍ବଭୌମ ଅସନ ଅନି ଦଲ
ସବାରେ ଅସନ ଦତେ ଅପନେ ବସିଲ ହେ ।
ନାନା କୃଷ୍ଣରସ କଥା କହଲ ତାହାରେ
ତୁମାଁଠାଇଁ ଅଇଲ୍ଁ ଅମି ଅଜ୍ଞ ମାଗିବାରେ ହେ ।
ସନ୍ନ୍ୟାନ କର ବିଶ୍ୱରୂପ ଯାଇଛେ ଦକ୍ଷିନେ
ଅବଶ୍ୟ କରବ ଅମି ତାର ଅନ୍ୱେଷଣେ ହେ ।
ଅଜ୍ଞ ଦୟ ଦକ୍ଷିନେ ଅମି ଅବଶ୍ୟ ଯାଇବ
ତୁମାର ଅଜ୍ଞତେ ଶୁଦ୍ଧେ ଫେରୟାଁ ଅସିବ ହେ ।

ଅ— ମୋର ସ୍ୱେଇ ନିବେଦନ,
କର ସର୍ବେ ଅଶ୍ମ ଦାନ, ମୋର ଏଇ ନିବେଦନ ।
ଶ୍ରଦ୍ଧେ ଫେରନ୍ତୁ ଦକ୍ଷିନ, ମୋର ଏଇ ନିବେଦନ ।

ଝୁ— ଶୁଣି ସାର୍ବଭୌମ ହୃଦୟେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କାତର
ଚରଣ ଧରନ୍ତି କହେ ବସ୍ତ୍ରୟ ଉତ୍ତର ହେ ।
ବହୁଜନ୍ମ ପୁଣ୍ୟ ଫଳେ ପାଇ ତୁମା ସଙ୍ଗ
ହେନସଙ୍ଗ ବହୁ ମୋରେ କରବେ କ ଭଙ୍ଗ ହେ ।
ଶିରେ ବଜ୍ର ପଡ଼ ଯବେ ପୁତ୍ର ମରଯାଇ
ତାହା ସହୁ, ତୁମା ବଚ୍ଛେଦ ସହନା ନାଯାଇ ହେ ।
ଅ— କାଇଁକି ମୋରେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ,
କହ ପ୍ରଭୁ ମହାଶୟ, କାଇଁକି ମୋରେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ।
ପ୍ରାନ କେ ଧରବ ଦେହ, କାଇଁକି ମୋରେ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ।

ପ— ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଈଶ୍ୱର ତୁମି କରିବ ଗମନ
ଦବା ଦୁଇ ଗୃହ ରହ ଦେଖାଅ ଚରନ ହେ ।
ତବେ ତାର ବାକ୍ୟେ ପ୍ରଭୁ ରହଲ୍ଲ ସେ ସ୍ଥାନ
ରହଲ୍ଲ ଦବସ ଦଶ ନାକୈଲ ଗମନ ହେ ।
ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଭୁରେ କରଯ୍ୟେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ
ଗୃହେ ପାକ କର ସୁଖେ କରାୟେ ଭୋଜନ ହେ ।
ତାହାର ବ୍ରାହ୍ମଣୀ ତାର ନାମ ଷାଠୀମାତା
ସଙ୍ଗ ଭକ୍ଷା ଦେହ ତେହ ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ତାର କାଥା ହେ ।

ଅ— କି ବର୍ଣ୍ଣିବ ତାର ଗୁଣ—
ଯା ଗୃହେ ପ୍ରଭୁ ଭୋଜନ, କି ବର୍ଣ୍ଣିବ ତାର ଗୁଣ ।
ଯା ସ୍ତବେ ପ୍ରଭୁ ବନ୍ଦନ, କି ବର୍ଣ୍ଣିବ ତାର ଗୁଣ ।

ଅ— ଦନା ହୁଇ ଗୃହ ପ୍ରଭୁ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟସନେ
ଚଳିବାର ତରେ ଆଜ୍ଞା ମାଗିଲ ତଖନେ ହେ ।
ପ୍ରଭୁର ଅଗ୍ରତେ ଫଲ ସମ୍ପତ ହଇଲ
ତାରେ ଲଇ ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିରେ ଚଲିଲ ହେ ।
ପ୍ରସାଦମାଲ ପାଇ ପ୍ରଭୁ ନମସ୍କାର କରି
ଆନନ୍ଦେ ଦକ୍ଷିଣ ଦେଶେ ଚଲେ ଗୌରହରି ହେ ।
ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ସନେ ଯାୟେ ଶତ ଶତ ଜନ
ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣେ କରିଲ ଗମନ ହେ ।
ସମୁଦ୍ରେର ତୀରେ ଅଇଲ ଯଥା ଅଲାଲନାଥ
ସାର୍ବଭୌମ କହିଲେ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଗୋପୀନାଥ ହେ ।
ପୁନଃ ସାର୍ବଭୌମ କହେ ପ୍ରଭୁର ଚରଣେ
ଅବଶ୍ୟ ପାଳିବ ପ୍ରଭୁ ମୋର ନିବେଦନେ ହେ ।
ରାୟରାମାନନ୍ଦ ଅଛେ ଗୋଦାବରୀ ତୀରେ
ଅଧିକାରି କରେ ସେହ ବିଦ୍ୟାନଗରେ ହେ ।
ଶୁଦ୍ର ଦଶଇ ବୋଲି ଅପେକ୍ଷା ନା କରିବେ
ଆମାର ଆଜ୍ଞାରେ ପ୍ରଭୁ ତାହାରେ ମିଳିବେ ହେ ।
ତୁମାର ସଙ୍ଗେର ସେହ ଅଟେ ଏକ ଜନ
ପୃଥିବୀତେ ରସିକ ଭକ୍ତ ନାହିଁ ତାର ସମ ହେ ।
ପଣ୍ଡିତ ଭକ୍ତରସ ଦୋହ୍ନୁ ତାର ସୀମା
ସମ୍ଭାଷିଲେ ଜାନିବେ ପ୍ରଭୁ ତାହାର ମହିମା ହେ ।

ଅନ୍ତେବେଳ ବାକ୍ୟ ଚେଷ୍ଟା ତାର ନା ବୁଝିୟାଁ
ପରିହାସ କରିଅଛେ ବୈଷ୍ଣବ ବୋଲିୟାଁ
ତୁମାର ପ୍ରସାଦେ ଯେବେ ଜାନିଲ ତାର ତତ୍ତ୍ୱ
ସମ୍ଭାଷିଲେ ଜାନବେ ପ୍ରଭୁ ତାହାର ମହତ୍ତ୍ୱ ହେ ।

ଅ— ମୋର ନିବେଦନ,
ସ୍ୱସ୍ଥରେ କର ମିଲନ, ମୋର ନିବେଦନ ।
ଜାନେ ସାଧନ ଭଜନ, ମୋର ନିବେଦନ ।

—୯—

ପ— ଅଙ୍ଗୀକାର କରି ପ୍ରଭୁ ତାହାର ବଚନ
ତାରେ ବିଦାୟ ଦିୟାଁ ଶୀଘ୍ର କରିଲ ଗମନ ହେ ।
ଘରେ ଯାଇ କର ସଦା ମୋରେ ଅଶୀର୍ବାଦ
ନୀଳଚଲେ ଅସି ଯେନ ତୁମାର ପ୍ରସାଦ ହେ ।
ଅତ ବୋଲି ମହାପ୍ରଭୁ କରିଲେ ଗମନ
ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ହଇୟାଁ ପଥେ ପଡ଼ିଲ ସାର୍ବଭୌମ ହେ ।

ଅ— ତୁମେ ପଡ଼ ଅଚେତନ,
ହୃଦେ ଭାବ ପ୍ରଭୁ ଗୁନ, ତୁମେ ପଡ଼ ଅଚେତନ ।
ପଡ଼ ଗଡ଼ ଅସାତ୍ତ୍ୱମ, ତୁମେ ପଡ଼ ଅଚେତନ ।
(ଆବେ) ଦେଖିବ ସଡେ ଚରନ, ତୁମେ ପଡ଼ି ଅଚେତନ ।

—୧୦—

ଶ୍ଳୋକ—ବଜ୍ରାଦପି କଠୋରାଣି ମୃଦୂନି କୁସୁମାଦପି
ଲୋକୋତ୍ତରାଣାଂ ଚେତାଂସି କୋହି ବିଜ୍ଞାତୁମୀଶ୍ୱରଃ ।

ଲ— ମହାନ୍ ଭାବେର ଭାବ ଏହି ତ ଲକ୍ଷନ
ପୁଷ୍ପ ସମ କୋମଳତା ବଜ୍ରହୁଁ କଠିନ ।

ଅ— ତୁମେ ଅଚେତନ ହୋଯ୍ୟେ ସାର୍ବଭୌମ
ଦେଖି ପ୍ରଭୁ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ହେ
ସୁସ୍ଥିର କରିୟାଁ ତାରେ ଆଲିଙ୍ଗିୟାଁ
ଗୃହେ ଫିରଯ୍ୟେ ପଠାଦେ ହେ ।
ଭକ୍ତଗଣ ସଙ୍ଗେ ଚଲେ ଧାଇଁ ଶୀଘ୍ରେ
ପ୍ରଭୁ ସହ ଅଲାରନାଥ ହେ
କରି ଦରଶନ ନାନା ସ୍ତୁତି ଗାନ
ଭକ୍ତ ସହ କରେ ନୃତ୍ୟ ହେ ।

ଅ— ଭଜେ ହରି ବୋଲ,
ବେଜ ନେତ୍ରୁ ନୀର ଝର, ଭଜେ ହରି ବୋଲ
ନାଚେ ପ୍ରଭୁ ବାହୁ ତୁଲି, ଭଜେ ହରି ବୋଲ ।

—୧୧—

ଅଲାରନାଥ ଦର୍ଶନ

ଝୁ— ବାଜେ ତାଳ ତାଳ ଉଠେ ହରି ବୋଲ
ଶବଦେ ମହୀ ଉଚ୍ଛୁଳ ହେ
ଯେତେ ପୁରଜନ ଦେଖିୟାଁ ନର୍ତ୍ତନ
ସର୍ବେ ବୋଲେ ପ୍ରେମେ ହରି ହେ ।
ଆବାଳ ବୃଦ୍ଧା ଦେର ବୋଲେ ହରି ହରି
ଦେଖିୟାଁ ପ୍ରଭୁର ଭାବ ହେ ।
କଟୀତେ କୌପୀନ ଅରୁଣ ବସନ
ନର୍ତ୍ତନ ଗଢ ତ୍ରିଭଙ୍ଗ ହେ

ଅ— ନାଚୟେ ଭକ୍ତ,
ହରବୋଲ ବୋଲି, ନାଚୟେ ଭକ୍ତ ।
ଅଷ୍ଟମୀ ପଡ଼ୟେ ଭଗତେ ଭୁଲି ହେ, ନାଚଏ ଭକ୍ତ ।

—୧୨—

ଝୁ— ହେଉଏ ଶୋଭନ ଶତ ଶତଜନ
ଫିରୁଥାଂନ୍ତି ଯାଏ୍ ଦେହ
ନାହିଁକି ମାନିତ ସ୍ତ୍ରୀ ବାଳକ ଯେତ
ସବେ ମିଳି ନାଚେ ଗାୟି ।

ଅ— ଉଠିଲ ରୋଳ,
ହରି ବୋଲି ବୋଲି, ଉଠିଲ ରୋଳ ।
ସବାର ମୁଖେ ଗାୟେ ଗୋବିନ୍ଦ ବୋଲି, ଉଠିଲ ରୋଳ ।
ଉଚେ ହରିବୋଲ, ଉଠିଲ ରୋଳ ।

—୧୩—

ଝୁ— ହୋଇଲ ସାଂଯକାଳ ନ ଯାଏ୍ ସମ୍ଭାଳି
ଡୁବିଲ ସକଳେ ପ୍ରେମେ
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ସ୍ତବେ ହେନମତେ ଅଗେ
ନୃତ୍ୟ ହବେ ଗ୍ରାମେ ଗ୍ରାମେ ।

ଅ— ଏ ତ କଳିକାଳ,
ଅନେ କାହିଁ ଜୀବେ କାହିଁକି ନିସ୍ତାର, ଏ ତ କଳିକାଳ ।
ଯେଉଁଲାଗି ପ୍ରଭୁ କରୁନାବତାର, ଏ ତ କଳିକାଳ ।
ହରିନାମ ନାବେ ତରିବେ ସଂସାର, ଏ ତ କଳିକାଳ ।

—୧୪—

ଅ— କରି ସ୍ମରଣ ସର୍ବ ଭକ୍ତଗଣ
ପ୍ରଭୁରେ ଲୟେ ମନ୍ଦରେ ହେ,

ଲୋକେର ଉତ୍କଟ ଦଅଇ ଢାପାଠ
ପ୍ରସାଦ ପାଅଇ ତରେ ।
ଢତ ଶତଜନ ଦ୍ୱାରେ ନିରନ୍ତିଣ
ଉଚେ ବୋଲେ ହରିବୋଲ
ଶୁନି ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ଭାବରେ ନିମଗ୍ନ
ମନ୍ଦିରୁ ବାହାର ହୈଲ ।
ଉଠିଲ ନର୍ତ୍ତନ ହରି ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ
ସାନ୍ଧ ହୈଲ ଅସି ଶେଷ,
ପ୍ରାତେ ସ୍ନାନ କରି ଚଲେ ଗୌରହରି
ଦେଖି ସକଲେ କାତର ।

ଅ— ଚଲିଲ ଦକ୍ଷିଣେ,
ଦୁଃଖେ ରହେ ଭକ୍ତଗନେ, ଚଲିଲ ଦକ୍ଷିଣେ ।
ଅଶ୍ରୁ ପୂରିତ ନୟନେ, ଚଲିଲ ଦକ୍ଷିଣେ ।
କେହୁ ପଡ଼ି ଅଚେତନେ, ଚଲିଲ ଦକ୍ଷିଣେ ।

—୧୫—

ନି— ଯତ ଭକ୍ତଗନ କରି ଅନଶନ
ପ୍ରଭୁ ଦକ୍ଷିଣେ ଗମନ
ପାଛ ବହୁର୍ବାସ ଯେନ କୃଷ୍ଣଦାସ
ଧାୟେଁ ନିରେଖି ଚରନ ।

ଝୁ— ରାମ ରାଘବ ରାମ ରାଘବ ରାମ ରାଘବ ପାହିମାଂ
କୃଷ୍ଣ କେଶବ କୃଷ୍ଣ କେଶବ କୃଷ୍ଣ କେଶବ ରାହିମାଂ ।
ଯେଇ ନାମ ଗଇପଥେ ଚଲେ ଗୌରହରି
ଲୋକ ଦେଖି ପଥେ କହେ ବୋଲ୍ ହରି ହରି ହେ ।

କତଷନ ରହୁ ପ୍ରଭୁ ତାରେ ଅଲଙ୍ଗିଅ
ବଦାୟ କରୟେ ତାରେ ଶକ୍ତସଞ୍ଚାରୟାଁ ହେ ।
ସେଇ ଜନ ନିଜ ଗ୍ରାମେ କରୟାଁ ଗମନ
କୃଷ୍ଣ ବୋଲ ତାଗ୍ରଅଇ କତ ଶତଜନ ହେ ।
ପ୍ରଭୁର ଦର୍ଶନେ ସେହ ହୟେ ଭାଗବତ
ସେ ସବ ଅଗୃର୍ଯ୍ୟ ହୟାଁ ତାରୟେ ଜଗତ ହେ ।
ୟେଇ ମତ କୈଲ ଯାବତ୍ ଗେଲ ସେତୁବନ୍ଧ
ସବଲୋକ ବୈଷ୍ଣବ ହୈଲ ପ୍ରଭୁର ସମ୍ବନ୍ଧ ହେ ।
ନବଦ୍ୱୀପେ ଯେଇ ପ୍ରେମ ନା କଇଲ ପ୍ରକାଶ
ତହୁଁ ଅଧିକ ବସ୍ତାର ହଇଲ ଦକ୍ଷିଣ ଦେଶ ହେ ।
ପ୍ରଭୁକେ ଯେ ଭଜେ ତାରେ କୃଷ୍ଣ କୃପା ହୟ
ସେଇ ସବ ୟେଇ ଲୀଲା ଦେଖିବାର ପାୟ ହେ ।
ଅଲୌକିକ ଲୀଳାୟେ ଯାର ନା ହୟେ ବିଶ୍ୱାସ
ଇହଲୋକ ପରଲୋକେ ତାର ହୟେ ନାଶ ହେ ।

ଅ— ଅର କି ୟେମନି ଜନ୍ମ ପାବେ,
ନିତାଇଗୌର ନାମ ନିବେ, ଅର କି ଏମନ ଜନ୍ମ ପାବେ ।

—୧୨—

ଇ— ଅଦ୍ୟାବଧି ଏଇ ଲୀଲା କରେ ଗୌର ରାୟେ
କୁନ୍ କୁନ ଭାଗ୍ୟବାନ ଦେଖିବାର ପାୟେ ।
ପଢତ ତାରିବା ହେତେ ଚୈତନ୍ୟାବତାର
ସତ୍ୟ ତ୍ରେତା ଦ୍ୱାପରତେ ନା ଛଲ ଗୋଚର ।
ଅତଏବ ନର ଦେହ ଧରି ଗୌରହରି
ଅପନି ଅଚରି ଧର୍ମ ଶିଖାୟେ ସକଲି ।

ଅ— ଜଗତେର ଶିକ୍ଷା ଲାଗି,
ଆପନ ହୟେ ବୈରାଗୀ, ଜଗତେର ଶିକ୍ଷା ଲାଗି ।
ଜୀବେର ମଙ୍ଗଲ ନାମ,
କଲି ଯୁଗେ କୈଲ ଦାନ, ଜୀବେର ମଙ୍ଗଲ ନାମ ।
ହରେକୃଷ୍ଣ ହରେରାମ, ଜୀବେର ମଙ୍ଗଲ ନାମ ।

—୧୭—

ବାସୁଦେବ ବିପ୍ର ନିସ୍ତାର

ଅ— ଯେ ଭାବେ କରେ ଗମନ ମିଲେ କୂର୍ମଦେବ ସ୍ଥାନ
ପ୍ରେମାବେଶେ କରୟେ ନର୍ତ୍ତନ,
ପ୍ରଭୁର ଦେଖି ଏ ଭାବ ଚମତ୍କାର ଲୋକ ସର୍ବ
ଯେବା ବୈଦିକ ଦ୍ୱିଜ କୂର୍ମନାମ ହେ ।
ପ୍ରଭୁରେ କରି ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଆନି ନିଜ ନିକେତନ
ଶ୍ରଦ୍ଧାୟେ କରେ ପାଦ ପ୍ରକ୍ଷାଳନ ହେ,
ସବଂଶେ ଆନନ୍ଦେ ମେଲ ପାଦୋଦକ ପାନେ ଭେଲ
ଭିକ୍ଷା ଭାବେ କରାୟେ ଭୋଜନ ହେ ।

ଅ— ଆନନ୍ଦେ ଗଦ୍ଗଦ ଚିତ୍ତ,
ପାୟେ ପ୍ରଭୁର ଶେଷାମୃତ, ଆନନ୍ଦେ ଗଦ୍ଗଦ ଚିତ୍ତ ।
ସର୍ବେ ମିଳି ଆନନ୍ଦିତ, ଆନନ୍ଦେ ଗଦ୍ଗଦ ଚିତ୍ତ ।

—୧୮—

ପ— କହେ ଅତି ଦୈନ୍ୟ ଭାବେ ତୁମା ସଙ୍ଗେ ଆମି ଯାବେ
ପ୍ରଭୁ କହେ ଏ ନୟ ଉଚିତ,
ଗୃହେ ଥାକି କୃଷ୍ଣ ଭଜ ବିଷୟୀ ତରଙ୍ଗ ହେଜ
ପ୍ରବୋଧିୟା ଚଲୟେ ତୋରିତ ହେ ।

ବାସୁଦେବ ନାମେ ଯେକ   ଦ୍ୱିଜେର ଗଳିତ କୋଷ୍ଠ
ତାର ଦୈନ୍ୟ ଦେଖି ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ,
ତାରେ ଆଲିଙ୍ଗନ ମାତ୍ରେ   ହଇଲ ସୁନ୍ଦର ଗାତ୍ରେ
କୈଲ ତାରେ ଶକ୍ତି ସଞ୍ଚାରନ ହେ ।

ଅ—   ହୋଇଲ ସୁନ୍ଦର ଶରୀର,
ଦେଖି ସର୍ବେ ଚମତ୍କାର, ହୋଇଲ ସୁନ୍ଦର ଶରୀର ।
ଉଠେ ସାତ୍ତ୍ୱିକ ବିକାର, ହୋଇଲ ସୁନ୍ଦର ଶରୀର ।

—୧୯—

ଅ—   ଅତି ଦୈନ୍ୟ କରି କହେ   ଶୁନ ପ୍ରଭୁ ଦୟାମୟ ହେ
ଜୀବେ ଯେଉଁ ଗୁନ ଚମତ୍କାର
ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଈଶ୍ୱର ତୁମି   କେହ ଏହା ନାହିଁ ଜାନ ହେ ।
ମୋରେ ପ୍ରଭୁ କର ଅଙ୍ଗୀକାର ।

ଅ—   ପ୍ରଭୁ ମୋରେ ଦୟା କର,
ମୁଁହି ଅଯୋଗ୍ୟ ପାମର, ପ୍ରଭୁ ମୋରେ ଦୟା କର ।
କର ଚରଣେ କିଂକର, ପ୍ରଭୁ ମୋରେ ଦୟା କର ।

—୨୦—

ଝୁ—   ଅହଙ୍କାରେ ମତ୍ତ ଚିତ୍ତ   ନା ଜାନ ଆପନା ହିତ
ଘେରିଅଛେ ବିଷୟା ତରଙ୍ଗ
ପ୍ରଭୁ ତାର ଦୈନ୍ୟବଶ   ଗେଲ ଦିୟାଁ ଉପଦେଶ
ଦୁଃଖେ ରହିଲ ଦ୍ୱିଜ ବାସୁଦାସ ହେ ।
ବାସୁଦେବର ନିସ୍ତାର   ଅମୃତମୟ ସାନ୍ତାର
ଶ୍ରଦ୍ଧାଭାବେ ଯେ କରେ ଶ୍ରବନ
ଅଚିରତେ କୃଷ୍ଣ ପାୟ   ଭବରୋଗ ହୟେ କ୍ଷୟ
ଅନ୍ତେ ପାୟେ ସେଇ ସେ ଚରନ ହେ ।

କୃଷ୍ଣଦାସ କବିରାଜ ରସିକ ଭକ୍ତେର ମାଝ
ଲେଖିଅଛେ ଚୈତନ୍ୟ ଚରିତ
ଗାବେ ଅପ୍ରାକୃତ ପ୍ରେମ, ଦୟା କରି କୈଲ ଦାନ
ନାମ ଦେଲ ଶ୍ରୀ ଚରିତାମୃତ ହେ ।
ଏ ଚରିତାମୃତ ନାମ କଳିଯୁଗେ ମୋକ୍ଷ ଧାମ
ସୁଧାସାର ପ୍ରେମମୟ କୃଷ୍ଣ
ଅହେ ଏ ସାଗର ବଡ଼ ତାମଧ୍ୟେ ସରଳପୁଷ୍ପ
କହୁ କହେ ଭକ୍ତଚରଣ ଦାସ ହେ ।
ଅ— ମୋହନ୍ତେ ନ ଧର ଦୋଷ,
କଷ୍ଟ ପୂର୍ବ ସୁହେ କୃଷ୍ଣ, ମୋହନ୍ତେ ନ ଧର ଦୋଷ ।
ସର୍ବାଙ୍ଗିନ ରସେ ରସ, ମୋହନ୍ତେ ନ ଧର ଦୋଷ ।

—୨୧—

ଶ୍ରୀ ରାୟ ରାମାନନ୍ଦ ମିଳନ

ଦଶ ରୂପ ଦର୍ଶନ

ଶ୍ଳୋକ—ସଞ୍ଚାର୍ଯ୍ୟ ରାମାଭିଧା ଭକ୍ତମେଘେ
ସ୍ୱଭକ୍ତି, ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଚୟ୍ୟ ମୃତାନି ।
ଗୌରାବ୍ଧିରେତୈ ରମୁନାବଜ୍ଞଣ୍ଡୈ
ସ୍ତ୍ରଦଙ୍କୁ ରତ୍ନାଳୟତାଂ ପ୍ରୟାତି ।
ଲ— ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ଜୟ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ,
ଜୟ ଅଦ୍ୱୈତଚନ୍ଦ୍ର ଜୟ ଗୌର ଭକ୍ତବୃନ୍ଦ ।
ପୂର୍ବବତ୍ ମହାପ୍ରଭୁ ଗମନ କରନ୍ତି,
ଜିଅଡ଼ ନୃସିଂହ ଯେବେ ଦେଖିବାକୁ ପାଇଲେ ।

ନୃସିଂହ ଦେଖିଯାଇଁ କୈଲ ଦଣ୍ଡବତ ପ୍ରନତି,
ପ୍ରେମାବେଶେ କୈଲ ବହୁ ନୃତ୍ୟ ଗୀତ ସ୍ତୁତି ।

ଶ୍ଳୋକ—ଉଗ୍ରଦ୍ୱୋପ୍ୟନୁଗ୍ରବାପ୍ୟୁଂ ସଦ୍ଭକ୍ତାନାଂ ନୃକେଶରୀ,
କେଶରୀବ ସ୍ୱପୋତାନା ମନ୍ୟେଷାମୁଗ୍ର ବିକ୍ରମଃ ।

ଅ— ଏଇମତ ନାନା ଶ୍ଳୋକ ପଢ଼ି ସ୍ତୁତି କୈଲ,
ନୃସିଂହ ସେବକ ମାଳ୍ ପ୍ରସାଦ ଆନି ଦଲ ।

ଅ— ପ୍ରଭୁ ଆନନ୍ଦିତ ହୈଲ,
ପାଇଯାଇଁ ପ୍ରସାଦ ମାଲ, ପ୍ରଭୁ ଆନନ୍ଦିତ ହୈଲ ।
ସ୍ତୁତି ପଢ଼ି ନୃତ୍ୟ କୈଲ, ପ୍ରଭୁ ଆନନ୍ଦିତ ହୈଲ ।

ପ— ପୂର୍ବ୍ବବତ କୂର୍ମ ବିପ୍ର ନିମନ୍ତ୍ରଣ କୈଲ
ସେହି ରାତ୍ର ତାହାଁ ରହି ଗମନ କରିଲ ହେ ।
ପ୍ରଭାତେ ଚଳୟେ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରେମର ଆବେଶେ,
ଦିଗ ବିଦିଗ ନାହିଁ ରାତ୍ର ଦିବସେ ହେ ।
ପୂର୍ବ୍ବବତ ବୈଷ୍ଣବ କରିଲ ଲୋକଗଣେ,
ଗୋଦାବରୀ ତୀରେ ପ୍ରବେଶିଲ କତୋଦିନେ ।
ଗୋଦାବରୀ ପାର ହଇ କରିଲ ସ୍ନାହାନ,
ଆନନ୍ଦେ କରେନ ପ୍ରଭୁ କତ ନତ୍ୟ ଗାନ ହେ ।
ଘାଟ ଛାଡ଼ି କତୋଦୂରେ ଜଲ ସନ୍ନିଧାନେ,
ବସି ପ୍ରଭୁ କରେ କୃଷ୍ଣ ନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନେ ହେ ।

ଅ— ସ୍ୱରେର ଗଦ୍‌ଗଦେ,
ପୁଲକ ପୂରିତ ଅଙ୍ଗେ, ସ୍ୱରେର ଗଦ୍‌ଗଦେ ।
ହରି ବୋଲେ ଉଚ୍ଚନାଦେ, ସ୍ୱରେର ଗଦ୍‌ଗଦେ ।

—୨୩—

ଅ— ହେନ କାଳେ ଅୟେ ରାମାନନ୍ଦ ରାୟେ
ଦୋଳପରେ ଅରୋହଣ ହେ,
ଗୋଦାବରୀ ତୀରେ ନୃତ୍ୟକୃତ୍ୟ କରେ
ସଙ୍ଗେ କେତେ ଶତଜନ ହେ ।
ନାନାବିଧ ବାଦ୍ୟ ବାୟେ ପାରିଷଦ
ଉଠେ ଜୟ ଜୟ ନାଦ ହେ,
କେ ସ୍ତୁତି ପଠନ କରି ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱନ
ନୃତ୍ୟ ଗୀତ ନାନାବିଧ ହେ ।
ବିଧିମତେ ସ୍ନାନ କରିୟାଁ ତର୍ପଣ
ପ୍ରଭୁ ଦେଖି ଚଞ୍ଚେ ଟାୟେ ହେ ।
ସେଇ ରାମରାୟ ଜାନୟାଁ ନିଶ୍ଚୟ
ମିଳିବାରେ ମନ ଧାୟେ ହେ । ୩ ।
ତଥାପି ସେ ହୃଦ କରିୟାଁ ଧଇର୍ଯ୍ୟ
ବସି ଉଚ୍ଚେ ହରିବୋଲେ ହେ,
ଶୁନି ରାମ ରାୟ ଶୀଘ୍ର ଆସି ତାୟ
ପ୍ରଭୁ ଶୋଭା ଦେଖି ମିଲେ ହେ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ ତେଜ ସମ ଅରୁନ ବସନ
ସୁବଳିତ ପ୍ରକାଣ୍ଡ ଦେହ ହେ ।
କମଲ ଲୋଚନ ରୂପେ ଅଭିରାମ
ଦେଖି ଚମତ୍କାର ହୟ ହେ ।

ଅ— ରାମାନନ୍ଦ ରାୟ—
ଉଚ୍ଚେ ହରି ବୋଲି ଧାଇଁ, ରାମାନନ୍ଦ ରାୟ ।
ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ ଦଣ୍ଡବତ ହୟ, ରାମାନନ୍ଦ ରାୟ ।

ଝୁ—   କରିଲ ପ୍ରଣାମ   ଦେଖି ପ୍ରଭୁ ପୁନ
ବୋଲେ ବୋଲ କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ହେ,
ତାରେ ଆଲିଙ୍ଗିତେ   ପ୍ରଭୁ ଭବେ ଚଳେ
ଦେଖି ହୟ ଅତି ତୁଷ୍ଟ ହେ ।
ତଥାପି ପୁଛୟେ   ତୁମି ରାମ ରାୟେ,
ରାୟ କହେ ଶୂଦ୍ର ମନ୍ଦ ହେ,
ଶୁନି ପ୍ରଭୁ ପୁନ   ଦୃଢ଼େ ଆଲିଙ୍ଗନ
କରି ଆନନ୍ଦେ ଗଦ୍‌ଗଦ୍‌ ହେ ।

ଅ—   ହଇଲ ଅସ୍ଥିର,
କମ୍ପେ ସ୍ୱେଦେ ଅଶ୍ରୁ ଧାର,   ହଇଲ ଅସ୍ଥିର ।
କୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱର,   ହଇଲ ଅସ୍ଥିର ।

—୨୫—

ଚି—ଦେଖିୟାଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ   ବୈଦିକାଦି ଜନ
ହୟେ ଚମତ୍କାର ମନେ,
ଯେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଜନ   ସୂର୍ଯ୍ୟ ତେଜ ସମ
କରେ ଶୂଦ୍ର ଆଲିଙ୍ଗନେ ।
ଯେଉ ରାମ ରାଜ   ପଣ୍ଡିତ ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟ
ସନ୍ନାସୀ ସ୍ପର୍ଶେ ବକ୍ଷେର
ମିଛ ବେଦିଜନ   ଭାବେ ମନେ ମନ
ଭକ୍ତ ଚରନ ଶାନ୍ତ କୈଲ ।

—୨୬—

ପଦ—   ସ୍ଥିର ହୋଇ ଦୁହାଁ ବସି   ପ୍ରଭୁ ପୁଛନ୍ତି ମନ୍ଦେ ହାସି
ସାର୍ବଭୌମ ଆମାରେ କହିଲ

ତୁମାର ଯତେକ ସ୍ତବ ମିଳିତେ କୈଲ ଯତନ
ତାର କୃପାୟ ତୁମାରେ ପାଇଲ ହେ ।
ରାୟ କହେ ସାର୍ବଭୌମ କରେ ମୋରେ ଉତ୍କଣ୍ଠନ
ତୁମାପଦ ହୟେ ସାବଧାନ
ସଫଳ ମାନୁଷ ଜନ୍ମ ପାଇଲାମ୍ ତୁମା ଦର୍ଶନ
ଆଜ ମୁଁଇ ଅଟେ ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ହେ ।

ଅ— ଆଜ ମୁଁଇ ହେଇ ଧନ୍ୟ,
ତୁମାର ଦର୍ଶନେ ଜାନ, ଆଜ ମୁଁଇ ହେଇ ଧନ୍ୟ ।
କହ କରୟେ ପ୍ରଣାମ, ଆଜ ମୁଁଇ ହେଇ ମନ୍ୟ ।

—୨୭—

ପ୍ରଭୁ ଆଲିଙ୍ଗନ ଯବେ, ରାୟ ନିଷେଧୟେ ତବେ
କାହାଁ ତୁମି ସାକ୍ଷାତ୍ ନାରାୟଣ,
ମୁଁଇ ଦାସ ଶୂଦ୍ର ମନ୍ଦ, ମୋର ସ୍ପର୍ଶ ଘୃଣା ବେଦ
ତୁମା କୃପାୟ କର ନିନ୍ଦା କର୍ମ ହେ ।
ପରମ ଦୟାଳୁ ତୁମା, ପତିତପାବନ ନାମା
ଜାନିଲ ଜାନିଲ ନିଶ୍ଚେ ଆମି
ମୋହାନ୍ତ ସ୍ୱଭାବ ଏହ, ତାରତେ ପାମର ଯେହ
ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରାୟେ ମନେ ମାନ ହେ ।

ଅ— ତାରତେ ଜଗତ
ମୋହାନ୍ତ ସ୍ୱଭାବ ନିତ୍ୟ, ତାରତେ ଜଗତ ।
ଗୃହୀ ଦୀନ ଜନେ ଚେତ, ତାରତେ ଜଗତ ।

ଶ୍ଳୋକ—ମହଦ୍ୱି ଚଳନଂ ନୃଣାଂ ଗୃହିଣାଂ ଦୀନଚେତସାମ୍
ନିଶ୍ରେୟସାୟ ଭଗବାନ୍ କଳ୍ପତେ ନାନ୍ୟଥା କ୍ୱଚିତ୍ ।

ଝୁ— ମୋ ସଙ୍ଗେ ସହସ୍ର ଜନ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣଗଣ
ତୁମା ଦର୍ଶନେ ଦ୍ରବୀଭୂତ ମନ,
କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ବାଣୀ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସବାର ବଦନେ ଜାନ
ପୁଲକାଙ୍ଗ ଅଶ୍ରୁ ନୟାନ ।
ତୁମି ସାକ୍ଷାତ୍ ପରମବ୍ରହ୍ମ, କାବେ ଅପ୍ରାକୃତ ପ୍ରେମ
ଦାନ କର ବୁଲନ୍ଧ ଅସନ,
ପ୍ରଭୁ କହେ ତୁମି ଜାନ ମହାଭାଗବତ ତମ
ତୁମାଁ ଦର୍ଶନେ ସବାର କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମ ।
ଅମି ମାୟାବାଦ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ତୁମାର ସ୍ପର୍ଶେ ପ୍ରେମେ ଭାସି
ଜାନି ଦୟା କୈଲ ସାର୍ବଭୌମ,
ତେ ଜାନେ କଠିନ ଅର ସାଧୁତେ ହୃଦୟ ମୋର
ତୁମାର ପାଶେ ପେଷିଅଛେ ପୁନ ।
ଅ— ଯେଇ ଭାବେ ଦୋୟ ଜନେ,
ସ୍ତୁତି କରେ ଦୁହାଁର ଗୁନେ, ଯେଇ ଭାବେ ଦୋୟ ଜନେ ।
ପ୍ରେମତେ ହୟେ ମଗନେ, ଯେଇ ଭାବେ ଦୋୟ ଜନେ ।

—୨୯—

ଅ— ଯେକାଲେ ବୈଦିକ ଏକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବୈଷ୍ଣବମତ
ଦଣ୍ଡବତ କରି କରେ ନିମନ୍ତନ
ନିମନ୍ତନ ମାନି ତାର ବୈଷ୍ଣବ ଜାନିୟାଁ ଅର
ରାୟେ କହେ ମିଲ ମୋରେ ପୁନ ।
ତୁମା ମୁଖେ କୃଷ୍ଣକଥା ଶୁଣିତେ ଅମାର ଇଚ୍ଛା
ରାୟ କହେ ମୋର ସର୍ବେ ପ୍ରାନ,
ଦନ ପାଞ୍ଚ ସାତ ରହ ଶୋଧ ଯେ ପାମର ଦେହ
କହ ଚଲେ କରୟାଁ ପ୍ରନାମ ।

ଏଥା ହୈତେ ପ୍ରଭୁ ଚଳି   ବିପ୍ର ଗୃହେ ଭିକ୍ଷା କରି
ଦୁହିଁ କ୍ଷଣେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଆସି ହେଲ,
ପ୍ରଭୁ ସ୍ନାନ କୃତ ସାରି,   ଅଛେ ରାୟ ପଥ ହେରି
ଏକ ଭୃତ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ରାୟ ଆଇଲ ।
ନମସ୍କାର କୈଲ ଯବେ,   ପ୍ରଭୁ ଆଲିଙ୍ଗନ ଦେବେ
ଦୁହିଁ ମିଳି ସେଖାନେ ବସୟେ,
ପ୍ରଭୁ କହେ ପଢ଼ ଶ୍ଳୋକ,   ସାଧ୍ୟର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଲାଗ
ରାୟ କହେ ସ୍ୱଧର୍ମାଚରଣ ଭକ୍ତି ହଏ ।

ପ୍ର— ଏହୁସ୍ତବେ ବହୁ ଶ୍ଳୋକ,
ବାହ୍ୟ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଯତ,   ଏହୁ ସ୍ତବେ ବହୁ ଶ୍ଳୋକ ।
କରେ ରାୟ ପ୍ରତିବାକ୍ୟ,   ଏହୁ ସ୍ତବେ ବହୁ ଶ୍ଳୋକ ।
ସାର କୈଲ ପଞ୍ଚଶ୍ଳୋକ,   ଏହୁ ସ୍ତବେ ବହୁ ଶୋକ ।

—୩୦—

ପ୍ର— ପ୍ରଭୁ ପୁଛେ ରାମାନନ୍ଦ କରେନ ଉତ୍ତର *
ଏଇମତ ସେଇ ସ୍ଥାନେ କଥା ପରସ୍ପର ।
ପ୍ରଭୁ ପୁଛେ କୋନ ବିଦ୍ୟା ବିଦ୍ୟା ମଧ୍ୟେ ସାର
ରାୟ କହେ କୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତି ବିନା ନାହିଁ ଆର ।
କୀର୍ତ୍ତି ମଧ୍ୟେ ଜୀବେର ସାର କୋନ କୀର୍ତ୍ତି
କୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତ ବୋଲି ଯାର ନାମ ହୟେ ଖ୍ୟାତି ।

ରାୟ ରାମାନନ୍ଦଙ୍କ ସହିତ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ଯେ ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଶ୍ଳୋକର ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ହୋଇଥିଲା ସେ ସବୁ ନିଗୂଢ଼ ତତ୍ତ୍ୱ ଥିବାରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଲିଖନ ସ୍ୱରୂପରେ ପ୍ରକାଶ କରାପାରି ନାହିଁ ।

ସଂଗ୍ରାହକ

ସମ୍ପତ୍ତିର ମଧ୍ୟେ ଜୀବେର କୋନ ସମ୍ପତ୍ତି ଗଣି
ରାଧାକୃଷ୍ଣପ୍ରେମୀ ଯେଇ ସେଇ ମହାଧନୀ ।
ଦୁଃଖ ମଧ୍ୟେ କୋନ ଦୁଃଖ ହୟେ ଗୁରୁତର
କୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତ ସଙ୍ଗ ସ୍ଥଳେ ଦୁଃଖ ନାହିଁ ଅର ।
ଗାନ ମଧ୍ୟେ କୋନ ଗାନ ଜୀବେର ନିଜ ଧର୍ମ
ରାଧାକୃଷ୍ଣପ୍ରେମ କେଲି ଯେ ଗୀତର ମର୍ମ ।
ତାହାର ସ୍ମରନ ଜୀବ କରେ ଅନୁକ୍ଷନ
କୃଷ୍ଣ ନାମ ଗୁଣ ଲୀଳା ପ୍ରଧାନ ସ୍ମରଣ ।
ସର୍ବ ତେଜି ଜୀବେର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଯାହାଁ ବାସ
ବୃନ୍ଦାବନ ଭୂମି ଯାହାଁ ନିତ୍ୟ ଲୀଳା ରାସ ।
ଅ— ସେଇ ଭାବେ ସାଧନ,
ଯେ କରଛେ ଉପାସନ, ସେଇ ଭାବେ ସାଧନ ।
ପାବେ କୃଷ୍ଣେର ଚରନ, ସେଇ ଭାବେ ସାଧନ ।
ଶୁନି ପ୍ରଭୁ ହର୍ଷ ମନ, ସେଇ ଭାବେ ସାଧନ ।

—୩୧—

ପ— ପ୍ରଭୁ କହେ ସେଇ ସାଧ୍ୟ ହୟେ ସୁନିଶ୍ଚୟ
କୃପା କରି କହ ଯଦି ଅଗେ କିଛୁ ହୟ ହେ ।
ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ବୋଲିୟାଁ ମୋରେ ନା କର ବାଞ୍ଚନ
ରାଧା କୃଷ୍ଣ ତତ୍ତ୍ୱ କହ ପୂର୍ଣ୍ଣ କର ମନ ହେ ।
କିବା ବିପ୍ର କି ସନ୍ନ୍ୟାସୀ କିବା ଶୂଦ୍ର ନୟ
ଯେ କୃଷ୍ଣତତ୍ତ୍ୱବେତ୍ତା ସେଇ ଗୁରୁ ହୟ ହେ ।
ଅ— କହ କହ ରାମ ରାୟ,
କୃଷ୍ଣ ପାବାର କି ଉପାୟ, କହ କହ ରାମ ରାୟ ।
ଯେନ ତରି ଭବ ମୋହ, କହ କହ ରାମ ରାୟ ।

—୩୨—

ଝୁ— ସାଧୁ କହେ ଯେ ବୁଝାୟୁ ସେଇ କହୁ ଅମି
କ୍ଷ ବର୍ଣ୍ଣିବ ଭଲ ମନ୍ଦ କହୁ ନାହିଁ ଜାଣ ହେ ।
ତ୍ରିଭୁବନ ମାଝେ କୋନ ଅଛେ ହେନ ଧୀର
ଯେ ତୁମାର ମାୟା ନାଟେ ହଇବେକ ସ୍ଥିର ହେ ।
ଅ— ମୋରେ ପ୍ରଭୁ ଦୟେ କର,
ମୁହିଁ ଅଯୋଗ୍ୟ ପାମର, ମୋରେ ପ୍ରଭୁ ଦୟେ କର ।
ଭକତେ କର ପ୍ରଶ୍ରର, ମୋରେ ପ୍ରଭୁ ଦୟେ କର ।
ତୁମି ଦୟାର ସାଗର, ମୋରେ ପ୍ରଭୁ ଦୟେ କର ।

—୩୭—

ସଖୀ ଭାବ

ଝ— ମୋର ମୁଖେ ବକ୍ତା ତୁମି ପୁନ ହୁଅ ଶ୍ରୋତା
ଅତ୍ୟନ୍ତର ହାସ୍ୟ ଯେ ତ ସାଧନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେ ।
ରାଧା କୃଷ୍ଣ ଲୀଳ ଯେ ତ ଅଛ ଗୂଢ଼ତର
ସବେଯେ ସଖୀ ଜନେର ଯେହା ଅଧିକାର ।
ସଖୀ ହଇତେ ହୟେ ଯେହୁ ଲୀଳାର ବସ୍ତାର
ସଖୀ ସେବା ବିନା ଙ୍କବେ ନାହିଁ ପ୍ରଢକାର ।
ସଖୀ ବିନା ଯେଇ ଲୀଳ ଅନେ ନାହିଁ ଗଢ
ସଖୀ ଲ୍ଲବେ ତାରେ ଯେଇ କରେ ଅନୁଗଢ ।
ରାଧା କୃଷ୍ଣ କୁଞ୍ଜ ସେବା ସେଇ ଜନା ପାୟ
ସେ ସେବା ପାଇତେ ଅନେ ନାହିଁକ ଉପାୟ ।
ଅ— ଗଢ ନାହିଁ ଗଢ ନାହିଁ;
କଳିଯୁଗେ ଅନେ କାହିଁ, ଗଢ ନାହିଁ ଗଢ ନାହିଁ ।
ଗୋପୀ ଭାବେ ଭକ୍ତ ଦାଇ, ଗଢ ନାହିଁ ଗଢ ନାହିଁ ।

—୩୮—

ଶୋକ— ସଖୀନା ସଙ୍ଗିନା ରୁଷା ଅସ୍ମାନାଂ ବାସନାମୟ
ଅଷ୍ଟଂ ସେବାପରାଭୂତଂ କୃପାଲଙ୍କାର ଭୂଷିତାଃ ।
ସେବା ସାଧକ ରୁପେଣଂ ପ୍ରେମ ରୁପିଣ ଛନ୍ଦତଂ
ତଭାବନଷ୍ଟନାକାର୍ଯ୍ୟଂ ବ୍ରଜଲୋକାନୁସାରୟେତ୍ ।
ଝୁ— ସଖୀ ଅନୁଗତ ବିନୁ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ସେବନେ
ଭଜିଲେ ନା ପାୟେ ବ୍ରଜେ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ରନନ୍ଦନେ ।
ତାହାତେ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ମୀ କରିଲ ସେବନ
ତଥାପି ନ ପାଇଲ ବ୍ରଜେ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ରନନ୍ଦନ ।
ଅ— ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ସେବନେ,
ଦେଖ ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣେ, ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ସେବନେ ।
ନୋହେ ଗୋପୀଙ୍କ ସମାନେ, ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ସେବନେ ।

—୩୫—

ଶ୍ଳୋକ—ନ୍ୟାୟଂ ଶ୍ରିୟୋଽଙ୍ଗ ଉନତାନ୍ତରତେଃ
ପ୍ରସାଦଂ ସ୍ୱର୍ଯୋଷିତାଂ ନଳିନଗନ୍ଧ ରୁଚାଂ କୁତଂ ।
ରାସୋତ୍ସବେ ଽସା ଭୁଜଦଣ୍ଡ ଗୃହୀତ
କଣ୍ଠଲବ୍ଧାଶି ଯାଂ ଉଦଗାଦ୍ବ୍ରଜସୁନ୍ଦରୀଣାମ୍ ।
ଝୁ— ଅତ ଶୁନି ପ୍ରଭୁ ରାୟେ କଇଲେ ଆଲିଙ୍ଗନ
ଦୋହେଁ ଜନ ପ୍ରେମାବେଶେ କରିଲ କ୍ରନ୍ଦନ ।
ଯେହିମତେ ପ୍ରେମାବେଶେ ରାତି ପୋହାଇଲ,
ପ୍ରାତଃକାଲେ ନିଜ ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟେ ଦୁହେଁ। ଗେଲ ।
ସାୟଂକାଲେ ରାୟ ପୁନ ଆସିୟାଁ ମିଳୟେ
ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ଗୋଷ୍ଠି କରି ପ୍ରେମାବେଶ ହଏ ।
ବିଦାୟ ସମୟେ ପ୍ରଭୁ ଚରଣ ଧରିୟାଁ,
ରାମାନନ୍ଦେ କହେ କିଛୁ ମିନତି କରିୟାଁ ।

ମୋରେ କୃପା କର ତୁମ୍ଭ ସ୍ୱେଚ୍ଛା ଅଗମନ'
ଦନା କତ ରହ ଶୋଧ ମୋର ଦୁଷ୍ଟ ମନ ।
ପ୍ରଭୁ କହେ ଅମି ଅଭକ୍ତମ୍ ଶୁନ ତବ ସ୍ଥାନ
କୃଷ୍ଣ କଥା ଶୁନ ଶୁଦ୍ଧ କରିବତେ ମନ ।
ନୀଳାଚଳେ ତୁମ୍ଭ ଆମାର ହବ ଏକ ସଙ୍ଗେ
ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗେ ବଞ୍ଚିବ କାଲ କୃଷ୍ଣ କଥା ରଙ୍ଗେ ।

ଅ— ଅନେ ନାଇଁ ମୋର ମନ,
ଯେଇ ସଦାଇ ଭ୍ରବନ, ଅନେ ନାଇଁ ମୋର ମନ ।
ଯେଭବେ ଯାଉ ଜୀବନ, ଅନେ ନାଇଁ ମୋର ମନ ।

—୩୨—

ଅ— ଶୁନ ରାମାନନ୍ଦ   ଅଛହୁଁ ବିଷାଦ
ପୁଛେ ଯୋଡ଼ ବେନ କର ହେ
କହ କୃପାମୟ,   କରିଯୁଁ ସଦୟ
ସଂଶୟ ଛେଦ ଅମାର ହେ ।
ପହିଲେ ଦର୍ଶନ   ସନ୍ୟାସୀ ଲକ୍ଷଣ
ପୁନଃ ଦେଖି ଗୋପୀ ରୂପ ହେ
ତ୍ରିଭଙ୍ଗିମା ଠାନ   ବଙ୍କିମା ଗ୍ରୀହାନ
ଭାବିଛ ରାଧା ସ୍ୱରୂପ ହେ ।

ଅ— ଏ କି ଚମତ୍କାର,
କହେ ଯୋଡ଼ ବେନ କର, ଏ କି ଚମତ୍କାର ।
କହୁ ନେତ୍ରୁ ଝରେ ନୀର, ଏ କି ଚମତ୍କାର ।

—୩୩—

ଝୁ— ଛାଡ଼ ଭାଷା ଭୂର   ନା କର ହେ ଚୌର
ଜାନଲମ୍ ତୁମାର ମର୍ମ ହେ

ବ୍ରଜ ଭାବ ଯତ — କର ଆସ୍ୱାଦତ
ରମା ହୟ ରାଧା ପ୍ରେମ ହେ ।

ଅ— ଜାଣିଲୁମ୍ ନିଶ୍ଚୟ,
ପଢ଼ତରେ ପ୍ରେମ ଭଣ୍ଡାର ଲୁଚାୟ, ଜାଣିଲୁମ୍ ନିଶ୍ଚୟ ।
ଆମା ତାରିବାକେ ଆସିଲୁମ୍ ଏଥାୟ, ଜାଣିଲୁମ୍ ନିଶ୍ଚୟ ।

—ଔ—

ଝୁ— ରାୟର ବଚନ — ଶୁଣି ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ
ପ୍ରଭୁ ମନେ ମନେ ହାସି ହେ
ରସରାଜ ମହାଭାବ — ଯେବ ଠାବ
ଦୋୟେ ଯେବ ହଇଲ ଆସି ହେ ।
ଦେଖି ରାମରାୟ — ହଇଲ ମୂର୍ଚ୍ଛାୟ
ତଳ ପଡ଼ିଲ ଭୂତଲେ ହେ
ପ୍ରଭୁ ହସ୍ତ ସ୍ପର୍ଶ — କରାଏ ସଚେତ
ପୁନ ଦେଖି ପୂର୍ବ ରୂପ ହେଲେ ହେ ।
କରି ଆଲିଙ୍ଗନ — କହେ ପ୍ରଭୁ ପୁନ
ତୁମି ହ ଆମାର ପ୍ରାଣ ସମ ହେ
ତେନ୍ତୁ ହେଏ ରୂପ — ଦେଖିଲ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ
ଆନ କେ ବୁଝିବ ଭଜନ ହେ ।
ଗୌର ଦେହ ମୋର — ନା ହୟେ କେବଳ
ରାଧାଙ୍ଗ ହୟେ ସ୍ପର୍ଶନ ହେ
ବ୍ରଜବାଳ ବିନେ — ନା ସ୍ପର୍ଶୟେ ଆନେ
ରାଧାଭାବେ କରେ ଆସ୍ୱାଦନ ହେ ।

ଅ— ଜାନହ ନିଶ୍ଚୟ,
ତୁମାରେ କହିଲମ୍ ରାମରାୟ ଯେହ୍ନା, ଜାନହ ନିଶ୍ଚୟ
ରାଧା ପ୍ରେମତତ୍ତ୍ୱ ଜଗତେ ବଢାୟ, ଜାନହ ନିଶ୍ଚୟ ।

—୩୯—

ଝୁ— ସ୍ୱରୂପତେ ରାଖହ ଧର୍ମ ନା କର ପ୍ରକାଶ,
ଆମାର ବାତୁଲ ଚେଷ୍ଟା ଲୋକେ ଉପହାସ ।
ଆମି ଏକ ବାତୁଲ ତୁମି ଦ୍ୱିତୀୟ ବାତୁଲ,
ଅତଏବ ତୁମା ଆମା ହୟେ ସମତୁଲ ।
ଯେଇମତ ଦଶଦିନ ରାମାନନ୍ଦ ସଙ୍ଗେ,
ସୁଖେ ପୁହାଇଲ କାଲ କୃଷ୍ଣ କଥା ରଙ୍ଗେ ।
ଆର ଦିନ ରାୟ ପାଶ ବିଦାୟ ମାଗିଲ,
ବିଦାୟ ସମୟେ ତାରେ କହିତେ ଅଜ୍ଞା ଦିଲ ।
ବିଷୟ ଛାଡ଼ିୟା ତୁମି ଚଲ ନୀଳାଚଲେ,
ଆମି ତୀର୍ଥ କରି ତାହାଁ ଆସିବ ଅଳ୍ପକାଳେ ।
ଅତବୋଲି ରାମାନନ୍ଦେ ଦିୟାଁ ଅଲିଙ୍ଗନ,
ତାରେ ବିଦା ଦିୟାଁ ଦକ୍ଷିଣେ କରିଲ ଗମନ ।
ଦକ୍ଷିଣ ଦେଶରେ ନାନାମତ ଲୋକ ବସେ ଯତ,
ପ୍ରଭୁ ଦେଖି ବୈଷ୍ଣବ ହୈଲ ଛାଡ଼ି ନିଜ ମତ ।
ସଂକ୍ଷେପେ କହିଲ ରାମାନନ୍ଦେର ମିଲନ,
ବିସ୍ତାରି କହିଛେ ସବ ଦାସ ବୃନ୍ଦାବନ ।

ଅ— ଚୈତନ୍ୟ ମଙ୍ଗଲେ,
ସକଲ ହୟେ ବିସ୍ତାରେ, ଚୈତନ୍ୟ ମଙ୍ଗଲେ ।

—୪୦—

ପ— ଚୈତନ୍ୟର ଈଶ୍ୱର ବ୍ୟାସ ଦାସ ବୃନ୍ଦାବନ,
ତାର କୃପାୟ କରି ତାର ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ଚର୍ବଣ ।

ଅ— କି ବର୍ଣ୍ଣିବ ହେ,
ନିଗୂଢ଼ ଚୈତନ୍ୟଭାବ, କି ବର୍ଣ୍ଣିବ ହେ ।
ପ୍ରେମମୟୀ ଗୋପୀଭାବ, କି ବର୍ଣ୍ଣିବ ହେ ।

—୪୧—

ସ୍ୱରୂପ ଦାମୋଦର କଡ଼ଚା ଅନୁସାରେ,
ରାମାନନ୍ଦ ଲୀଳ କିଛୁ କହିଲ ପ୍ରଶ୍ନରେ ।
ସହିତେ ଚୈତନ୍ୟ ଲୀଳ ଘନ ଦୁଟ୍‌ଧପୁର,
ରାମାନନ୍ଦ ଲୀଳ ତାଏ ଖଣ୍ଡେର ପ୍ରଚୁର ।
ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଲୀଳ ତାହେ କର୍ପୂର ମିଳନ,
ଭାଗ୍ୟବାନ ଯେ ଏହା କରୟେ ଶ୍ରବନ ।
ସର୍ବତତ୍ତ୍ୱ ଜ୍ଞାନହୟେ ଯେହାର ଶ୍ରବଣେ,
ପ୍ରେମ ଭକ୍ତି ପାୟେ ରାଧା କୃଷ୍ଣେର ଚରଣେ ।
ଅଲୌକିକ ଲୀଳ ଏ ଯାର ନା ହୟେ ବିଶ୍ୱାସ,
ଇହଲୋକେ ପରଲୋକେ ତାର ହଏ ନାଶ ।

ଅ— ଅଜି କି ଯେମନ ଜନ୍ମ ପାବେ,
ନିତାଇ ଗୌର ନାମ ନିବେ, ଅଜି କି ଏମନ ଜନ୍ମ ପାବେ ।

—୪୨—

ଅଲୌକିକ ଲୀଳ ଏହୁ ପରମ ନିଗୂଢ଼,
ବିଶ୍ୱାସେ ପାଇୟେ ଜାବେ ତର୍କେ ଅଢ ଦୂର ।
ରସଜ୍ଞ କୋକିଲ ଖାୟେ ପ୍ରେମାମ୍ର ବକୁଳ,
ଅରସଜ୍ଞ କାକ ଚୁମ୍ବେ ଜ୍ଞାନନିମ୍ବ ଫଲ ।

ଅଲୌକିକ ଲୀଳା ଅସ୍ବାଦୟେ ଶୁଦ୍ଧ ଜନ,
କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମାମୃତ ପାନ କରେ ଭାଗ୍ୟବାନ ।
ଚୈତନ୍ୟ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଅଦ୍ୱୈତ ଚରଣ,
ଯାହାର ବିଶ୍ୱାସ ତାହେ ମିଳେ ପ୍ରେମ ଧନ ।
ଶ୍ରୀରୂପ ରଘୁନାଥ ପଦେ ଯାର ଆଶ,
ଚୈତନ୍ୟ ଚରିତାମୃତ କହେ କୃଷ୍ଣ ଦାସ ।

ଅ— ଜଗତେ କରୁନା କରି,
ଲେଖିଅଛ ଏ ବିସ୍ତାରି, ଜଗତେ କରୁନା କରି ।
ନାମ ପ୍ରେମ ରତ୍ନାବଳୀ, ଜଗତେ କରୁନା କରି,
ଭାଗ୍ୟମାନେର ହୃଦାବଳୀ, ଜଗତେ କରୁନା କରି । *

—୪୩—

ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟଟନ

ଶ୍ଳୋକ—ନାନାମତ ଗ୍ରାହ ଗ୍ରସ୍ତାନ ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟ ଜନ ଦ୍ୱିପାନ୍
କୃପାରିଣା ବିମୁଚ୍ୟୈତାନ୍ ଗୌରଶ୍ଚକ୍ରେ ସବୈଷ୍ଣବାନ୍ ।

ଲ— ଦକ୍ଷିଣ ଗମନ ପ୍ରଭୁର ଅତି ବିଚକ୍ଷଣ,
ସହସ୍ର ସହସ୍ର ତୀର୍ଥ କରିଲ ଭ୍ରମଣ ।
ସେ ସବ ତୀର୍ଥର ସ୍ପର୍ଶେ ମହାତୀର୍ଥ ହୈଲ,
ସେଇ ଛଲେ ସେ ଦେଶର ଲୋକ ନିସ୍ତାରିଲ ।

* ମହାଶୟଗଣ, ଏ ମଧ୍ୟଲୀଳା ଅଷ୍ଟମ ପରିଚ୍ଛେଦ ରାୟ ରାମାନନ୍ଦ ମିଳନ ରାଗମାର୍ଗ ସୂଚେ ନିଗୂଢ଼ ପଥ ଅଟେ । ମାତ୍ର ସଙ୍କୋଚିନ ସୂଚେ କିଛି ଲେଖିବାକୁ ହୋଇଛି । ଦୋଷ କ୍ଷମା ଦେବେ ।

ସଂଗ୍ରାହକ

ସ୍ବ—	ସେ ସବ ତୀର୍ଥର ନାମ କରୟେ ଗଣନ,
କହତେ ନା ପାର୍ବ ତାର୍ କଥା ଅନୁକ୍ରମ ।
ପୂର୍ବବତ ପଥେ ଲୋକେ ପାୟେ ଦର୍ଶନ,
ଯେ ଗ୍ରାମେ ଯାଏ ବୈଷ୍ଣବ କତ ଶତଜନ ।
ଦକ୍ଷିଣ ଦେଶର ଲୋକ ଅନେକ ପ୍ରକାର,
କେହ ଜ୍ଞାନୀ କେହ କର୍ମୀ ଅନେକ ପ୍ରକାର ।
ଏଇ ସବ ଲୋକ ପ୍ରଭୁ ଦର୍ଶନ ପ୍ରଭାବେ,
ନିଜ ମତ ଛାଡ଼ି ବୈଷ୍ଣବ ହୟେଲେନ୍ ସବେ ହେ ।

ଅ—	କୃଷ୍ଣଦାସ ପଛେ ଯାୟେ
ତା ଭାଗ୍ୟ କହନାଯାୟେ, କୃଷ୍ଣଦାସ ପଛେ ଯାୟେ ।
ପ୍ରଭୁର ପ୍ରସାଦ ପାଏ, କୃଷ୍ଣଦାସ ପଛେ ଯାୟେ ।
ସକଲ ନେହେ ଦେଖୟେ, କୃଷ୍ଣଦାସ ପଛେ ଯାୟେ ।

—୪୪—

ସ—	ବୈଷ୍ଣବର ମଧ୍ୟେ ରାମଉପାସିକ ସବ
କେହ ତତ୍ତ୍ବବାଦୀ କେହ ହୟେ ଶ୍ରୀବୈଷ୍ଣବ ହେ ।
ସେ ସବ ବୈଷ୍ଣବ ମହାପ୍ରଭୁର ଦର୍ଶନେ
କୃଷ୍ଣ ଉପାସିକ ହଇଲ ଲୟେ କୃଷ୍ଣ ନାମେ ହେ ।

ଅ—	ପ୍ରଭୁର ଦର୍ଶନେ ସବ,
ଛାଡ଼ିଲ ପୂର୍ବ ସ୍ବଭାବ, ପ୍ରଭୁର ଦର୍ଶନେ ସବ ।
ଉଦେ ସାତ୍ତ୍ୱିକାଦ ଭାବ, ପ୍ରଭୁର ଦର୍ଶନେ ସବ

—୪୫—

ଅ—	ଚଲି ଗୌରହରି	ଦିଜ ଯେହେ ମିଳି
ରଘୁନାଥରେ ଦର୍ଶନ ହେ,

ସିଦ୍ଧ ମହାପାତ୍ର   ନାମେ ଏକ ଭକ୍ତ
ରାମ ଉପାସିକ ଜାନ ହେ ।
ସ୍ୱଭାବ ବିବର୍ଜି   କୃଷ୍ଣନାମ ହେଲ
ପ୍ରଭୁ ପୃଛେ ତାରେ ପୁନ ହେ,
ତୁମି ମହାତମ   ଭଜ ରାମନାମ
କୃଷ୍ଣ ବୋଲ କକାରନ ହେ ।

ଅ— କୃଷ୍ଣ-ନାମେର ମହିମ,
ସିଦ୍ଧ ପାତ୍ର କହେ ପୁନ, ନାମେର ମହିମ ।
ତୁମାର ଦର୍ଶନେ ଜାନ, ନାମେର ମହିମ ।
ମୋର ଉଦେ କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମ, ନାମେର ମହିମ ।

—୪୨—

ଶ୍ଳୋକ—କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣେତି କୃଷ୍ଣେତି ଯେମାନେ ସ୍ମରନ୍ତି ନିତ୍ୟଶଃ
ଜଳଭିତ୍ତ୍ୱା ଯଥା ପଦ୍ମଂ ନରକାତ୍ ଧୁଧରାମିହଂ ।

ଝୁ— ସିଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ର ମାଝେ   ବ୍ରାହ୍ମଣ ସମାଜେ
ବୌଦ୍ଧାଚାର୍ଯ୍ୟ ନାମେ ଖ୍ୟାତ ହେ
ପ୍ରଭୁର ମହିମ   ଶୁଣି ମିଳେ ପୁଣ
ସଙ୍ଗେ ଶିଷ୍ୟ ଶତ ଶତ ହେ ।
ସେ ନବ ପ୍ରଶନ   କରିଲ ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ
ପ୍ରଭୁ ତା କୈଲ ଖଣ୍ଡନ ହେ
ଶୁଣି ବୌଦ୍ଧାଚାର୍ଯ୍ୟ   ମନତେ ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
କରେ କୁତର୍କ ଘଟଣ ହେ ।
ଶିଷ୍ୟଗଣ ଲୟାଁ   ପ୍ରଭୁ ନିମନ୍ତ୍ରିୟାଁ
ମହାପ୍ରସାଦ ବୋଲୟାଁ ହେ

ଅମେଧ ମାଂସାଦ ଥାଳରେ ସମ୍ବାଦ
ପ୍ରଭୁପାଶେ ପଠାଇଯାଁ ହେ ।
ଦେଖ ବୁଦ୍ଧିବଳ ସ୍ୱୈର ମହାବଳ
ପକ୍ଷୀ ଶୂନ୍ୟେ ପ୍ରବେଶିଲ ହେ
ଅଇଥାଳ ଧରି ଶୀଘ୍ର ଝମ୍ପ କରି
ଶୂନ୍ୟେ ଉଠାଇ ଅଣିଲ ହେ ।
ବୌଦ୍ଧାଚାର୍ଯ୍ୟ ପରେ କରଯେ ପ୍ରହାରେ
ଭୂମେ ମୂର୍ଚ୍ଛିତେ ପଡ଼ିଲ ହେ
କରି ସ୍ୱସ୍ତ୍ୟାୟନ ସର୍ବ ଶିଷ୍ୟଗଣ
ପ୍ରଭୁରେ ଶରଣ କଲ ହେ ।

ଅ— ହୋଇଯାଁ ଚେତନ,
ଭାବନ୍ତ ଅପ୍ରାଧସ୍ୱନ, ହୋଇଯାଁ ଚେତନ ।
ମାଗେ ପ୍ରଭୁରେ ଶରଣ, ହୋଇଯାଁ ଚେତନ ।

—୪୭—

ଅ— ମିଲି ସର୍ବେ ପୁଣ ପ୍ରଭୁର ଚରଣ
ଅପନା ଅପ୍ରାଧ ମାଗ ହେ
ବୌଦ୍ଧାଚାର୍ଯ୍ୟ ସଙ୍ଗେ ମିଳି ଶିଷ୍ୟଗଣେ
ପୁନ ପୁନ ପରଣାମି ହେ ।
ପ୍ରଭୁ ଅଲଙ୍ଘନ କରେ ଜଣେ ଜଣ
ଶକ୍ତି ସଞ୍ଚାରନ କୈଲ ହେ
ଦୟାଁ କୃଷ୍ଣ ମନ୍ତ୍ର ହୈଲ ନିଜ ଭକ୍ତ
ଓଥା ହୈତେ ଚଳିଗେଲ ହେ ।
ଚଳିଯାଁ ସଧୀରେ ଶ୍ରୀ ରଙ୍ଗକ୍ଷେତ୍ରରେ
ଶ୍ରୀରଙ୍ଗେ କୈଲ ଦର୍ଶନ ହେ,

ଚତୁର୍ମ୍ମାସ ତାହାଁ କୈଲ ବାସ
ତ୍ରିମଲ ଭଟ୍ଟ ସଦନ ହେ ।
ସେ ତ୍ରିମଲ ଭଟ୍ଟ କରେ ଗୀତା ପାଠ
ସାତ୍ତ୍ୱିକ ପୁଲକ ଅଙ୍ଗେ ହେ,
ଦେଖି ସର୍ବ୍ବଜନେ ହସନ୍ତି ତା ପ୍ରେମେ
ପ୍ରଭୁ ପୂଜା କରେ ଭାବେ ହେ ।

ଅ— କହ ଭଟ୍ଟ ମୋରେ,
ଗୀତା ପଢ଼ ଅଶୁଦ୍ଧରେ, କହ ଭଟ୍ଟ ମୋରେ ।
କି ସୁଖ ବୁଝ ଅନ୍ତରେ, କହ ଭଟ୍ଟ ମୋରେ ।
ଦେଖି ହସନ୍ତି ସକଳେ, କହ ଭଟ୍ଟ ମୋରେ ।

—୪୮—

ଦୁ— କହେ ଯୋଡ଼ ପାଣି ମୁଁ ଅଟେ ଅଜ୍ଞ
ମାତ୍ର ସ୍ନେହକଥା ଦେଖି ହେ,
ଅର୍ଜ୍ଜୁନର ରଥେ ବସେ ଜଗନ୍ନାଥେ
ଭାରତଯୁଦ୍ଧେ ସାରଥି ହେ ।
ଅର୍ଜ୍ଜୁନରେ କହୁ ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନ ଯେତେ
ନ ଜାଣେ ମୁଁ କିଛି ଆନ ହେ,
ମୁଁ ସଦା ଅପ୍ରାଧୀ ନାମାଭ୍ୟାସେ ଲୋଭୀ
ପ୍ରଭୁ ଶୁଣ ଅଜ୍ଞଜନ ହେ ।
ତାର ଗୃହେ ରହ ଶ୍ରୀରଙ୍ଗେ ମିଶର
ତାହାରେ ନ ହୁଏ ଶୁଣ ହେ,
ଗୃହମାସ ପରେ ଚଳିଲ ସତ୍ୱରେ
ଭକ୍ତଚରନ ଧାଏଁ ସାଥ ହେ ।

ଅ— କରହ ଶ୍ରବଣ,
ଓହେ ଗୌର ଭକ୍ତଗଣ, କରହ ଶ୍ରବଣ ।
ପ୍ରଭୁ ଦକ୍ଷିଣ ଗମନ, କରହ ଶ୍ରବଣ ।

—୪୯—

ମାଧବାଗ୍ରୁର୍ଯ୍ୟ ମିଳନ ଓ ମାଳାଦ୍ରି ଅଗମନ

ପଦ—କୃଷ୍ଣବେଣୀ ତୀର୍ଥେ ଯାଇ ମାଧବାଗ୍ରୁର୍ଯ୍ୟେ ଭେଟଇ
ବୁଝି ତାର ସାଧ୍ୟ ସାଧନ
ବ୍ରହ୍ମସଂହିତା କର୍ଣ୍ଣାମୃତ ପ୍ରଭୁ ଲେଖି ନିଜ ହସ୍ତ
ବିଲ୍ୱମଙ୍ଗଳର ଯେ ବିଧାନ ହେ ।
ନବ ଗୋଦାବରୀ ସ୍ନାନ କରି ପ୍ରଭୁ ପୁନ ପୁନ
ବହୁ ତୀର୍ଥ କରିଣ ଭ୍ରମଣ
ଫେରିଲ ବିଦ୍ୟାନଗରେ ମିଳିଲ ରାମାନନ୍ଦରେ
ରାୟ ଦେଖି ମହାନନ୍ଦ ମନ ହେ ।
କରେ କୋଟି ପ୍ରଣମିତ ପ୍ରଭୁ ଅଲିଙ୍ଗନେ ଶାନ୍ତ
କରାଇଣ ରାୟେ କହେ ଚଳ
ବିଷୟ ବନ୍ଧେଇ ମୁଞ୍ଚ କୃଷ୍ଣକାର୍ଯ୍ୟେ ଦିନ ବଞ୍ଚ
ତୁମା ଅମା ରହ ନୀଳାଚଳ ହେ ।

ଅ— ଅନେ ନାହିଁ ମୋର ମନ,
ତୁମା ସଙ୍ଗେ ବଞ୍ଚିବ ଦିନ, ଅନେ ନାହିଁ ମୋର ମନ ।
କୃଷ୍ଣଭାବେ ଯାଉ ଜୀବନ, ଅନେ ନାହିଁ ମୋର ମନ ।
ନିତ ମାଗେ ତୁମାଏ ଦାନ, ଅନେ ନାହିଁ ମୋର ମନ ।
(ଭୂଣେ) ନାମ ଗାଇ ଯାଉ ଜୀବନ, ଅନେ ନାହିଁ ମୋର ମନ ।

—୫୦—

ଅ—ଶୁଣ ରାମାନନ୍ଦ ବୋଲେ   ପ୍ରଭୁ ତୁମାର କୃପାରେ
ରାଜାରେ ମୁଁ ମାଗିଲି ବିଦାଇ
ଆପଣଙ୍କ ପଥ ଗୃହେଁ   ଆମ୍ଭି ଏଥେ ଅଛୁ ରହି
ତୁମା ପିଛେ ନୀଳାଚଳେ ଯାଇ ।
ଆପଣ ଚଳନ୍ତୁ ଆଗେ   ହାତୀ ଘୋଡ଼ା ମୋର ସଙ୍ଗେ
ମୁହିଁ ରାଜବିଷୟୀ ଅଧମ,
ପ୍ରଭୁ ଆନନ୍ଦରେ ଚଳେ   ଅଲାରନାଥରେ ମିଳେ
ବହୁ ଲୋକ ଦେଖି ଧାୟେଁ ପୁନ ।
କୃଷ୍ଣ ଦାସରେ ପଠାଇ   ନିତ୍ୟାନନ୍ଦଙ୍କେ ଜଣାଇ
ସାର୍ବଭୌମ ଆଦି ସର୍ବେ ଶୁଣି
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଜଗଦାନନ୍ଦ   ଦାମୋଦର ଶ୍ରୀମୁକୁନ୍ଦ
ଧାୟେଁ ସର୍ବେ ଲକ୍ଷନ୍ତୁ ନା ମାନି ।

ଅ—ଅନ୍ଧେ ଯେନ ଚକ୍ଷୁଦାନ,
ଦରିଦ୍ରେ ପ୍ରାପ୍ତି ରତନ,   ଅନ୍ଧେ ଯେନ ଚକ୍ଷୁଦାନ ।
ଯେ ବଞ୍ଛେ ମନ ପ୍ରାଣ,   ଅନ୍ଧେ ଯେନ ଚକ୍ଷୁଦାନ ।
ଧାଏଁ ଆନନ୍ଦିତ ମନ,   ଅନ୍ଧେ ଯେନ ଚକ୍ଷୁଦାନ ।

—୫୧—

ଫ—ମିଳିଲେ ଅଲାରନାଥେ   ସବ ଭକ୍ତେ ଅଗ ପିଛେ
ନୀଳାଚଳବାସୀ କେତ ଶତ,
ସକଳ କଲେ ପ୍ରଣାମ   ପ୍ରଭୁ ଦଅନ୍ତେ ଅଲିଙ୍ଗନ
ଜୟେ ଜୟେ ଧ୍ୱନି ଉଠେ ଉଚ୍ଚ ହେ ।
ଗୋପୀନାଥାଚାର୍ଯ୍ୟ ପଥେ   ନମିଲ ପ୍ରଭୁ ଅଗ୍ରତେ
କାଶୀମିଶ୍ର ସାର୍ବଭୌମ ଧାଇଁ,

ସମୁଦ୍ରେର ତୀରେ ଦୁହେଁ   ନମିଲ ପ୍ରଭୁରେ ସେହେ
ପ୍ରଭୁ ଧାଇଁ ଅଲିଙ୍ଗନ ଦେଇ ହେ ।

ଅ—ଶୋକେ ସାର୍ବଭୌମ ବୋଲେ,
ଅନନ୍ଦ ଗଦ୍ଗଦ ସ୍ୱରେ,   ଶୋକେ ସାର୍ବଭୌମ ବୋଲିଲେ ।
ପ୍ରଭୁ କୃପା ଅଛେ ମୋରେ, ଶୋକେ ସାର୍ବଭୌମ ବୋଲେ ।
ଦଅ ଚରନ୍ ସେବା ମୋରେ, ଶୋକେ ସାର୍ବଭୌମ ବୋଲେ ।

—୫୨—

ଝୁ—ପ୍ରଭୁରେ ପାଛୋଟି ନେଇ   ଜଗନ୍ନାଥ ଦର୍ଶନେ ଯାଇ
ପୂଜାର ମାଲ ପ୍ରସାଦ ଦଇ ହେ,
ସାର୍ବଭୌମ ନିଜ ପୁରେ   ପ୍ରଭୁରେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରେ
ମହାପ୍ରସାଦ ନେଇ ଭୁଞ୍ଜାଇଲ ହେ ।
ପ୍ରଭୁର ଅଧରାମୃତ ସବେ   ପାଇଁୟା ଅନନ୍ଦ ସ୍ୱବେ
ପ୍ରଭୁକେ ନେଇ ଶଯ୍ୟାତେ ଶୁଅୟେ ହେ,
ସାର୍ବଭୌମ ନିଜ କରେ   ପାଦ ମର୍ଦ୍ଦାଏ ଧୀରେ
ତୀର୍ଥ ଯାତ୍ରା ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରଭୁ କହେ ହେ ।

ଅ—ଶୁନ ଅନନ୍ଦ ସକଲେ,
ରାମାନନ୍ଦ ବାର୍ତ୍ତା ପରେ, ଶୁନ ଅନନ୍ଦ ସକଲେ ।
ଅସିଛେ ରାୟେ ନୀଳଚଲେ, ଶୁନ ଅନନ୍ଦ ସକଲେ ।

—୫୩—

ପଦ— ଯେଇଭାବେ ନିଶି ପାଇଲ   ପ୍ରାତଃ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସାରିଲ
ପ୍ରବେଶିୟାଁ ସବ ଭକ୍ତଗନ ହେ
ଅନନ୍ଦତେ ପ୍ରଭୁ ପୁନ   ସଙ୍ଗେ ଲଇ ସାର୍ବଭୌମ
ଜଗନ୍ନାଥେ କରିୟାଁ ଦର୍ଶନ ହେ ।

କାଶୀ ମିଶ୍ରେର ମନ୍ଦିରେ ସବ ଭକ୍ତ ସନେ ମିଲେ
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦାଦି କତ ଶତ ଜନ ହେ,
ରାଧାକାନ୍ତ ଦେଖି ହୃଷ୍ଟ ପ୍ରଭୁ ହୃଏ ଭାବାବେଶ
ସବେ ମିଳି ବସିଲ ସେଖାନ ହେ ।
ସାର୍ବଭୌମ ଯୋଡ଼ କରି କହେ ପ୍ରଭୁର ଗୋଚର
ଯେଥା ଥାକି କହେ କାଶୀ ମିଶ୍ର ହେ,
ପ୍ରଭୁ କହେ ଏଇ ଦେହ ତୁମା ସବାର ନିଶ୍ଚୟ
ଯେଇ କହ କରିବ୍ୟ ଅବଶ୍ୟ ହେ ।
ଅ— ତୁମି ମୋର ବନ୍ଧୁ ସବ,
ଯେଇଭାବେ ସବେ ଯେ ଥାକ ଥାକ, ତୁମି ମୋର ବନ୍ଧୁ ସବ ।
ତୁମା ସଙ୍ଗେ କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମ ଲାଭ, ତୁମି ମୋର ବନ୍ଧୁ ସବ ।
—୫୪—
ଝୁ— କାଶୀ ମିଶ୍ରେର ସଦନେ ଯେଇ ଗମ୍ଭୀରା ନିଜନେ
ପ୍ରଭୁ ତାହାଁ କରେନ ଅବାସ ହେ
ଭକ୍ତଗନ ସଙ୍ଗ କରି ତାହାଁ ବଲେ ଗୌରହରି
ସେବା ମାଗେ ଭକ୍ତ ଚରନଦାସ ହେ ।
ଅ— କବେ ଦୟା ହବେ,
ଚରନେ ଶରନ ପାବେ, କବେ ଦୟା ହବେ ।
ଦୀନ ଅକିଞ୍ଚନେ କବେ, ଦୟା ହବେ ।
ଅର କିଛୁ ଗୃହିନା,
ଓ ରାଙ୍ଗାଚରନ ବିନା, ଅର କିଛୁ ଗୃହିନା ।
ଜୀବନେ ମରନେ ଅମା, ଅର କିଛୁ ଗୃହିନା ।
—୫୫—
ଇତି ସପ୍ତମ ଭାଗ ସମାପ୍ତ

ଅଷ୍ଟମ ଭାଗ

କାଲା କୃଷ୍ଣ ଦାସର ନବଦ୍ୱୀପେ ଗମନ

ଶୋକ—ତଂ ବନ୍ଦେ ଗୌରଜଳଦଂ ସ୍ୱସ୍ୟ ଯୋଦର୍ଶନାମୃତୈଃ
ବିଚ୍ଛେଦାବ ଗ୍ରହମାନ ଭକ୍ତ ଶସ୍ୟାନ୍ୟ ଜୀବୟତ୍ ।

ଅ— ଯେମନି ଥାକଲ ପ୍ରଭୁ ନୀଳାଚଲ ବାସେ
କତ ନୀଳାଚଲବାସୀ ଭକ୍ତ ମିଲେ ପାଶେ ହେ ।
ପ୍ରଭୁରେ ଜାନାୟେ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଦାମୋଦର
ଗୌଡ଼ଦେଶେ ବାର୍ତ୍ତା ପାବ କରନ୍ତ ବଗୃର ହେ ।
ମାୟୁରେ କହବ ଯାଇଁ ତୁମାର ଆଗମନ
ଅଦ୍ୱୈତ ଶ୍ରୀନିବାସାଦ ଯତ ଭକ୍ତଗନ ହେ ।

ଅ— ଯେଉ ଦୟା କର,
ଓହେ ଦୟାଲ ଠାକୁର, ଯେଉ ଦୟା କର ।
ନବଦ୍ୱୀପେ ଯାବ ଗୃର, ଯେଉ ଦୟା କର ।

—୧—

ପ— ସକଲେ ଆସିବେ ଶୁନି ତୁମାର ଗମନ
ଦଅ ଆଜ୍ଞା ପ୍ରଭୁ ଆମାର ଯେନ ନିବେଦନ ହେ ।
କାଲ୍ କୃଷ୍ଣ ଦାସେ ଦବ ଗୌଡ଼େ ପାଠାଇୟାଁ
ଅତବୋଲ୍ ତାରେ ଜାଙ୍କେ ଆଶ୍ୱାସ କରିୟାଁ ହେ ।
ଶୁନି ପ୍ରଭୁ କୃଷ୍ଣଦାସେ ଗୌଡ଼େ ବଦା କଇଲ
ଅଦ୍ୱୈତାଦ ଦଗେ ବହୁ ପ୍ରସାଦ ପାଠାଇଲ ହେ ।
ଦେଖି ଆନନ୍ଦତ ହୈଲ୍ଲ ଶଚୀ ମାତାର ମନ,
ଶ୍ରୀବାସାଦ ଆର ଯତ ଅଦ୍ୱୈତାଦ ଗନ ହେ ।

ଅ— କହନା ନା ଯାଏ,
ସେକାଲି ଅନନ୍ଦ ତାହେ, କହନା ନା ଯାଏ ।
ଅନ୍ଧ ଯେନ୍ ଚକ୍ଷୁ ପାଏ, କହନା ନା ଯାଏ ।

—୨—

ପ୍ରତାପରୁଦ୍ରଦେବଙ୍କ ଦର୍ଶନ ଇଚ୍ଛା

ଏକାଳେ ନୀଳାଚଳେ କି ?

ପଦ— ଏକଦିନେ ସାର୍ବଭୌମ କହେ ପ୍ରଭୁସ୍ଥାନ
ଅଭୟ ବର ଦେୟ ପ୍ରଭୁ କର ନିବେଦନ ହେ ।
ପ୍ରଭୁ କହେ କହ ତୁମି କାହିଁ କରୁ ଭୟ
ଯୋଗ୍ୟ ହଇଲେ କହିବ, ଅଯୋଗ୍ୟ ହଇଲେ ନୟ ।
ସାର୍ବଭୌମ କହେ ଯେଇ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ରାୟେ
ଉତ୍କଣ୍ଠା ହୋଇୟାଁ ରାଜା ମିଳିବାରେ ଚାହେଁ ହେ ।
କର୍ଣ୍ଣେ ହସ୍ତ ଦେଇ ପ୍ରଭୁ ସ୍ମରେ ନାରାୟଣ
ସ୍ତ୍ରୀ ଦର୍ଶନର ସମ ବିଷର ଭକ୍ଷଣ ହେ ।

ଶ୍ଳୋକ—ନିଷ୍କିଞ୍ଚନସ୍ୟ ଭଗବଦ୍ ଭଜନୋନ୍ମୁଖସ୍ୟ
ପାରଂପରଂ ଦଗ ମିସୋଭବ ସାଗରେସ୍ୟ ।
ସନ୍ଦର୍ଶନଂ ବିଷୟିଣା ମଥଯୋଷିତାଞ୍ଚ
ହା ହନ୍ତହନ୍ତ ବିଷଭକ୍ଷଣ ତୋପ୍ୟସାଧୁଃ ।

ପ— ସାର୍ବଭୌମ କହେ ସତ୍ୟ ତୁମାର ବଚନ,
ଜଗନ୍ନାଥ ସେବକ ରାଜା ମହାଭକ୍ତୋତ୍ତମ ହେ ।

ଅ— ଯେକବାର ପ୍ରଭୁ କର ଦୟେ,
ରାଜା ଦରଶନେ ଚାହେ, ଯେକବାର ପ୍ରଭୁ କର ଦୟେ ।
ବାରଂବାର ନାସ୍ତି କହେ, ଯେକବାର ପ୍ରଭୁ କର ଦୟେ ।

—[illegible]—

ପ— ସେଇବାତ ପୁନରପି ମୁଖେ ନା ଆନବେ,
କହ ଯଦ ପୁନର୍ବାର ଏଥା ନା ଦଖିବେ ହେ ।
ଭଯ୍ୟ ପାଇ ସାର୍ବଭୌମ ନିଜ ପୁରେ ଗେଲ,
ହେନକାଲେ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ଅଇଲ ।
ରାମାନନ୍ଦ ରାୟେ ଅଯେ ଗଜପତି ସଙ୍ଗେ,
ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଭୁରେ ଅସି ମିଲେ ବନଯୁଷ୍ଟେ ହେ ।
ରାଯ୍ଯ ପ୍ରନମିତ କୈଲ ପ୍ରଭୁ ଅଲିଙ୍ଗନ,
ଦୁଇଜନ ପ୍ରେମାବେଶେ କରଲ କ୍ରନ୍ଦନ ହେ ।

ଅ— ଆନନ୍ଦେର ସୀମା ନୟେ,
ପୁର୍ବାପୂର୍ବ ସ୍ୱବୋଦୟେ, ଆନନ୍ଦେର ସୀମା ନୟେ ।
ସର୍ବେ ଚମତ୍କାରେ ଗୃଦ୍ଧେଁ, ଆନନ୍ଦେର ସୀମା ନୟେ ।

—୪—

ପଦ— ଯେତେନେ ରହ ରାଜା ସାର୍ବଭୌମେ ଡକାଇଲ,
ନମସ୍କାର କର ରାଜା ତାହାରେ ପୁଛିଲ ହେ ।
ମୋର ଲାଗି ପ୍ରଭୁ ପଦେ କୈଲ ନିବେଦନ,
ସାର୍ବଭୌମ କହେ କରଲ୍ଁ ଅନେକ ଯତନ ହେ ।
କହେ କଦାପି ନା କର ରାଜା ଦରଶନ,
ଯେବେ ଆଉ୍ ଯାବ ପଦ କହ ମୋରେ ପୁନ ହେ ।
ଶୁନଯ୍ଯାଁ ରାଜାର ମନେ ଦୁଃଖ ଉପୁଜିଲ,
ବନଯ୍ଯ କରଯ୍ଯାଁ କିଛୁ କହିତେ ଲାଗିଲ ହେ ।
୨ ଜଗତ ତାରିବା ହେତେ ଚୈତନ୍ୟାବତାର,
ପ୍ରତାପରୁଦ୍ରେ ଛାଡ଼ି କରିବେ ଜଗତ ନିସ୍ତାର ହେ ।
ତାହାର ପ୍ରତିଜ୍ଞା ମୋରେ ନ ଦେବେ ଦର୍ଶନ,
ମୋ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ତାରବନେ ତେଜିବ ଜୀବନ ହେ ।

ଯଦି ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ନ ପାଇଲି କୃପାଧନ,
କିବା ରାଜା କିବା ଦେହ ସବୁ ଅକାରଣ ହେ ।
ଅ— ମୋ ଦେହେ କି ପ୍ରୟୋଜନ,
ପ୍ରଭୁଙ୍କର ଦର୍ଶନେ ଅଯୋଗ୍ୟ ଯେଣ, ଏ ଦେହେ କି ପ୍ରୟୋଜନ ।
କହେ ମହାରାଜା ନେତ୍ର ଥନ ଥନ, ଏ ଦେହେ କି ପ୍ରୟୋଜନ ।
କର୍ଦ୍ଦିୟା ହଇଲ ଯଦି ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ, ଏ ଦେହେ କି ପ୍ରୟୋଜନ ।

—୪—

ପ— ସ୍ନାନ ଯାତ୍ରା କବେ ହବେ ରାଜା ପୁଚ୍ଛିଲେ,
ଅଗ୍ରେଙ୍କ କହେ ଛଳନଦନ ଅଛଏ ଅଗରେ ହେ ।
ରାଜା କହେ ତୁମି ଅମା ପାଶେ ଦାଣ୍ଡାଇବେ,
ଭକ୍ତଚରଣ ବୋଲେ ତୁମା କୃପାତେ ଶକ୍ତିବେ ହେ ।
ଅ— ମୋଇ ଦୟା କର ମୋରେ,
ସାର୍ବଭୌମେ ରାଜା ବୋଲେ, ମୋଇ ଦୟା କର ମୋରେ ।
ପ୍ରଭୁ କୃପା ଯେଣ କରେ, ମୋଇ ଦୟା କର ମୋରେ ।
କହି ନେତ୍ର ଅଶ୍ରୁ ଝରେ, ମୋଇ ଦୟା କର ମୋରେ ।

—୨—

ଶ୍ଳୋକ—ଅତ୍ୟଦଣ୍ଡଂ ତାଣ୍ଡବ ଗୌରଚନ୍ଦ୍ରଃ
କୁର୍ବନ୍ ଭକ୍ତୌ ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥ ଗେହେ ।
ନାନାଭାବାଳଂକୃତାଙ୍ଗ ସ୍ୱଧନ୍ୟା
ଚକ୍ରେ ପ୍ରେମବନ୍ୟା ଜମଗ୍ନଂ ।
ଅ— ସ୍ନାନ ଯାତ୍ରା ହେଇ ପ୍ରଭୁ ଗୌରହରି
ଅଣସରେ ଜଗନ୍ନାଥ ହେ,
ଅଲାଳନାଥେ ଯାଇ କତଦିନେ ରହି
ମୋକାଳେ ମିଳେ ଉଦନ୍ତ ହେ ।

ନବଦ୍ୱୀପବାସୀ ନୀଳାଚଳେ ଆସି
କେତେ ଶତ ପ୍ରବେଶିଣ ହେ,
କରନ୍ତ ଶ୍ରବଣ ଗୌର ଭକ୍ତଗଣ
ଭକ୍ତସଙ୍ଗ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ହେ ।

ପ୍ରଭୁ ଶୁନି ଅଚଳ ସକଳେ ଭେଟିଲ
କରେ ଉଚ୍ଚେ ଜୟଧ୍ୱନି ହେ,
ବାଦ୍ୟେ ଖୋଲତାଳ ପ୍ରେମତେ ବିହ୍ୱଳ
ଢୁଲି ଢୁଲି କମ୍ପେ ମେଦିନୀ ହେ ।

ଅ— କହନା ନା ଯାଏ,
ସେକାଳ ଆନନ୍ଦ ତାଦ୍ୟେ, କହନା ନା ଯାଏ ।
କେହ ଗାଏ କେହ ବାଏ, କହନା ନା ଯାଏ ।
କେହ ଧୂଳି ଗଡ଼ଯାଏ, କହନା ନା ଯାଏ ।

—୭—

ବେଢ଼ା କୀର୍ତ୍ତନ ଓ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ରଦେବଙ୍କ ଦର୍ଶନ

୯— ବେଢ଼ା ପରିକ୍ରମ କରନ୍ତି କୀର୍ତ୍ତନ
ଚୌଦଗେ ଭକ୍ତସମାଜ ହେ,
ଗୃର ସମ୍ପ୍ରଦାରେ ନୃତ୍ୟ ସ୍ୱରଠାରେ
ଅଷ୍ଟମ ମୃଦଙ୍ଗ ବାଜେ ହେ ।
ବତିଶ କରତାଳ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗ ହୈଲ
ଅଗେ ନାଚେ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ହେ
ମଧ୍ୟ ସମ୍ପ୍ରଦାରେ ନାଚେ ପ୍ରଭୁ ତାରେ
ଘେନି ସଙ୍ଗେ ରାମାନନ୍ଦ ହେ ।

ଅ— ବାଜିଲ ରେ ବାଜିଲ,
ସ୍ଫେବ ତାଳେ ଝାଞ୍ଜଖୋଲ, ବାଜିଲ ରେ ବାଜିଲ ।
ଉଠେ ଦେଇ ହରିବୋଲ, ବାଜିଲ ରେ ବାଜିଲ ।
ଉଛୁଳିଲ ନୀଳାଚଳ, ବାଜିଲ ରେ ବାଜିଲ ।

—୮—,

ଅ— ଏଇ ସମ୍ପ୍ରଦାରେ ଅଦ୍ୱୈତ ବହୁରେ
ପିଠେ ନାଚେ ହରିଦାସ ହେ,
ଉଚ୍ଚେ ନାମ ଗାୟେ ଭୁବନ କମ୍ପାୟେ
ଭାବରେ ହୟେ ଉଲ୍ଲାସ ହେ,
ନୀଳାଚଳବାସୀ ସର୍ବେ ମିଳେ ଆସି
ଦେଖେ ଅପୂର୍ବ ବିଧାନ ହେ,
ନାହିଁକି ମାନତ ସ୍ତ୍ରୀ ବାଳକ ଯତ
ସର୍ବେ ନାଚେ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ହେ ।

ଅ— ଉଠିଲ ଅନନ୍ଦ,
ମିଳି ସର୍ବ ଭକ୍ତବୃନ୍ଦ, ଉଠିଲ ଅନନ୍ଦ ।
ଉଠେ ଜୟଧ୍ୱନି ଶବ୍ଦ, ଉଠିଲ ଅନନ୍ଦ ।

—୯—

ଝୁ— ଅଟାଳତେ ଦେଖେ ମନେ ବହୁ ଦୁଃଖେ
ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ରାଜନ ହେ
ସେନ ସାର୍ବଭୌମ କରେ ନିରୀକ୍ଷଣ
ଅଶ୍ରୁ ପୂରିତ ନୟାନ ହେ ।
ପୁଛ ଅଗ୍ରଫିରେ ଦେଖାଏ ପ୍ରଭୁରେ
କରେ କୋଟି ପ୍ରଣମିତ ହେ

କୀର୍ତ୍ତନ ନର୍ତ୍ତନ   ଦେଖି ହୁଅନ୍ତେ ଜନ
ଭକ୍ତ ଚରନ ଯୋଡ଼େ ହାତ ହେ ।

ଅ—   ଏ ତ ଅପୂର୍ବ ବିଧାନ,
ସାର୍ବଭୌମେ କହେ ଉତ୍କଳ ରାଜନ, ଏ ତ ଅପୂର୍ବ ବିଧାନ ।
ସାର୍ଥ ହେଲ ପ୍ରାନ ଦେଖିୟାଁ ନୟାନ, ଏ ତ ଅପୂର୍ବ ବିଧାନ ।

—୧୦—

ଲ—   କୀର୍ତ୍ତନ ଦେଖିୟାଁ ରାଜା ହୁଅନ୍ତେ ଚମତ୍କାର
ଅଜ ଜନ୍ମ ସାର୍ଥ ହେଲ ସ୍ୱାର୍ଥ ନୀଳଚଲ ।
କଭୁ ଦେଖିନାହିଁ ଏଭ ମାଧୁର କୀର୍ତ୍ତନ
ଅଲଭ ପ୍ରେମ ଅଲଭ ନୃତ୍ୟ ଅଲଭ ସ୍ୱରେ ଗାନ ।
ଭଟ୍ଟାଗୃଣୀ କହେ ଏଭ ଯୁଗେର ସ୍ୱଧର୍ମ,
ଚୈତନ୍ୟ ସୃଷ୍ଟିତେ ହୁଏ ପ୍ରେମ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ।

ଶ୍ଳୋକ—ଧନ୍ୟ କଳି ପ୍ରବେଶଞ୍ଚ ଧନ୍ୟ ନବଦ୍ୱୀପ ମଣ୍ଡ
ଧନ୍ୟ ମାତା ଶଚୀଦେବୀ ଚୈତନ୍ୟ ଗୃହେ ଜନ୍ମନ ।

ଲ—   ଧନ୍ୟ କଳି ହେଇତେ ଏଭ ଧର୍ମ ପ୍ରଗୃରଣ
କଳିକାଲ ଧର୍ମ କୃଷ୍ଣନାମ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ।

ଶୋକ—କୃଷ୍ଣବର୍ଣ୍ଣେତ ସା କୃଷ୍ଣସାଙ୍ଗୋପାଙ୍ଗୋସ୍ତ୍ର ପାର୍ଷଦଂ
ଯଜ୍ଞୈ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନେ ପ୍ରାୟୈ ଯଜନ୍ତିହସୁମେଧସଃ ।

ପଦ— ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ଯଜ୍ଞେ କୃଷ୍ଣ ହୁଅନ୍ତେ ଅରାଧନ,
ହୋଇ ଅଶ୍ୱମେଧ ପାବ କଳି ହତ ଜନ ହେ ।
କଳିଯୁଗେ ନାମ ରୂପେ କୃଷ୍ଣର ଜନମ୍,
ନାମ ହେଇତେ ହୁଅନ୍ତେ ସର୍ବ ପାପ ବିମୋଚନ ହେ ।

ଅ— ଗଢ ନାହିଁ ଗଢ ନାହିଁ,
କଳିଯୁଗେ ଅନ୍ୟ କାହିଁ, ଗଢ ନାହିଁ ଗଢ ନାହିଁ ।
ହରିନାମ ବିନା କାହିଁ, ଗଢ ନାହିଁ ଗଢ ନାହିଁ ।
ରାଜା ଆଗେ ସାର୍ବଭୌମ କହୁ, ଗଢ ନାହିଁ ଗଢ ନାହିଁ ।

—୧୧—

ଶ୍ଳୋକ—କଳୌ ସଭାଜୟନ୍ତ୍ୟାର୍ଯ୍ୟାଃ ଗୁଣଜ୍ଞାଃ ସାରଭାଗିନଃ
ଯତ୍ର ସଂକୀର୍ତ୍ତନେନୈବ ସର୍ବସ୍ୱାର୍ଥୋଽଭିଲଭ୍ୟତେ ।

ଝୁ— ଯେ ପ୍ରାଣୀ ପଣ୍ଡିତ ବୋଲାଇ । ଗୁଣଜ୍ଞ ସାର ଗ୍ରାହୀ ॥
ସକଳ ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁମାନେ । ନିର୍ମଳ ତତ୍ତ୍ୱ ଶୁଦ୍ଧ ଜ୍ଞାନେ ॥
ବେଦ ବଚନରେ ବ୍ରହ୍ମ ଭାଗ । ସେ ବୋଲେ ଧନ୍ୟ କଳିଯୁଗ ॥
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଆଦି ଚତୁର୍ବର୍ଣ୍ଣେ । କରିବେ ନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନେ ॥
ତୁଣ୍ଡେ ଗୋବିନ୍ଦ ନାମ ଗାଇ । ପ୍ରେମ ପୁଲକ ତନୁ ବହି ॥
ନୟନୁ ବହୁ ଅଶ୍ରୁଜଳ । ଲଭିବେ କୋଟି ତୀର୍ଥ ଫଳ ॥
ଯେ ବଡ଼ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ ଜଗତେ । କୃଷ୍ଣଭଜନ ନାନା ମତେ ॥

ଅ— ଜନର ସ୍ୱଧର୍ମ ଏହି,
ନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ନେଇ, କଳିର ସ୍ୱଧର୍ମ ଏହି ।
ରାଜାଆଗେ ସାର୍ବଭୌମ କହୁ, କଳିର ସ୍ୱଧର୍ମ ଏହି ।

—୧୨—

ଯେଉଁକାଳେ ଅଛ କି ?

ଅ— ପ୍ରଭୁ ଅଙ୍ଗ ଲେଇ କୀର୍ତ୍ତନ କରିଲେତ ବନ୍ଦ,
ବସାଇ ଚଳାଇ ସର୍ବେ ହଇଯାଁ । କମ୍ପବୁ ହେ ।
ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ରାଜା ବହୁ ପ୍ରସାଦ ପଠାଇଲ,
ଗୋପୀନାଥାଚାର୍ଯ୍ୟ କାଶୀ ମିଶ୍ର ଆଣି ଦେଇ ହେ ।

ଆପନ ଶ୍ରୀକରେ ପ୍ରଭୁ କରେ ପରିବେଷନ,
ସବାରେ ଭୁଞ୍ଜାଇ ପ୍ରଭୁ କରଏ ଭୋଜନ ହେ ।
କୀର୍ତ୍ତନିଆଁ ର ପରିଶ୍ରମ ଜାନେ ଗୌରରାୟେ,
ଭଲ ଭଲ ଦ୍ରବ୍ୟ ଅନ୍ନ ସବାରେ ଭୁଞ୍ଜାଏ ହେ ।
ଆଚମନ ସାରି ସର୍ବେ ହୟେ ମହାତୃପ୍ତ,
କମଗ୍ନେ ବସେନ ପ୍ରଭୁ ଅଦ୍ୱୈତେର ସାଥ ହେ ।
ଶଚୀମାତାର ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରଭୁ ପୁଛା କରେ,
ଅଦ୍ୱୈତ କହେ ମାୟେ ବହୁ ଅଛଏ ଦୁଃଖରେ ।

ଅ— ପ୍ରଭୁ କହେ ଅଦ୍ୱୈତରେ,
ତୁମି ଶାନ୍ତକର ତାରେ, ପ୍ରଭୁ କହେ ଅଦ୍ୱୈତରେ ।
ମାୟେ ଯେମନ ନା ଝୁରେ, ପ୍ରଭୁ କହେ ଅଦ୍ୱୈତରେ ।
କହୁଁ ନେହୁ ନାର ଝରେ, ପ୍ରଭୁ କହେ ଅଦ୍ୱୈତରେ ।

—୧୩—

ଶ୍ଳୋକ—ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚାମନ୍ଦିରମାତ୍ମବୃନ୍ଦୈ ।
ସମ୍ମାର୍ଜୟନ୍ କ୍ଷାଳନତଃ ସ ଗୌରଃ ।
ସ୍ୱଚିତ୍ତ ବାଚ୍ଛତଲମୁଜ୍ଜ୍ୱଲଞ୍ଚ ।
କୃଷ୍ଣୋପଦେଶୀ ପଯ୍ୟୈବଂଚକାର ।

ପଦ— ଯେହନ ସମୟେ କଣୀ ହଇଲେକ ଶେଷ,
ହେଲ ଗୁଣ୍ଡିଚାନବର ମାର୍ଜନ ଦିବସ ହେ ।
ଭକ୍ତଗନ ଲଇ ପ୍ରଭୁ କରେ ସମ୍ମାର୍ଜନ
ଲୋକେ ଶିଖାଇତେ ଦେଖ କରେନ ଆପନ ହେ ।
ପାଷଣ୍ଡଦଲନ ବାନା ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ
ଭଗତଚରନ ଗୀତ କରୟେ ସ୍ତବନ ହେ ।

ଅ— ଜଗତେର ଶିକ୍ଷାଲଗି,
ଗୋଲୋକ ବଲ୍ଲଭ ତେଜି, ଜଗତେର ଶିକ୍ଷା ଲଗି ।
ଆପନ ହୈଲ ବୈରାଗୀ, ଜଗତେର ଶିକ୍ଷା ଲଗି ।
ବୁଲେ ପ୍ରେମଭିକ୍ଷା ମାଗି, ଜଗତେର ଶିକ୍ଷା ଲଗି ।

—୧୪—

ରଥଯାତ୍ରା ନର୍ତ୍ତନ

ଶ୍ଳୋକ—ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତ୍ୟୋତ୍ କୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟଂ ଶ୍ରୀରଥାଗ୍ରେନ ନର୍ତ୍ତି ଯଃ
ଯେନାସୀତ୍ତ୍ଜଗତାଂ ଚିତ୍ରଂ ଜଗନ୍ନାଥୋଽପି ବିସ୍ମିତଂ ।

ଅ— ସର୍ବ ଭକ୍ତଗଣ କରହ ଶ୍ରବଣ
ରଥଯାତ୍ରା ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ହେ,
ଯେନ ଭକ୍ତ ସୈନ୍ୟ ଆପେ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ
ନୃତ୍ୟ ପରମ ମୋହନ ହେ ।
ପୂର୍ବଦନ୍ତୁ ଆସି ନବଦ୍ୱୀପ ବାସୀ
ଆର ଛନ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ହେ
ମିଳୟାଂ ପ୍ରଭୁରେ ଗଦ୍‌ଗଦ ଅନ୍ତରେ
ସବେ ମିଲି ନାଚେ ଗାୟ ହେ ।

ଅ— ପ୍ରଭୁର ଦର୍ଶନେ,
ମିଲେ ଆନନ୍ଦିତ ମନେ, ପ୍ରଭୁର ଦର୍ଶନେ ।
ସର୍ବେ ପ୍ରବୀନ ଖାତିନେ, ପ୍ରଭୁର ଦର୍ଶନେ ।

—୧୫—

ଧୁ— ଶ୍ରୀଗୁଣ୍ଡିଚା ଦିନ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରାତ ସ୍ନାନ
ଭକ୍ତଗୋଷ୍ଠି ସଙ୍ଗେ ଲଇ ହେ,
ପଦର୍ଶି ବଜଇ ଜଗନ୍ନାଥ ହୋଇ
ଦର୍ଶନ କରନ୍ତ ଯାଇ ହେ ।

ବଳଭଦ୍ରାଦ ସାଥ   ସେନ ଜଗନ୍ନାଥ
ଛନରଥେ ଛନ ମୂର୍ତ୍ତି ହେ,
ଭଗତ ଚରଣ   କରନ୍ତେ ଦର୍ଶନ
ପାଦପଦ୍ମ ନଖ ଚନ୍ଦ୍ର ହେ ।

ଅ— ନାଚ ଏ ଭୁବନ,
ଦଅ ଚରନ ଦର୍ଶନ,   ନିଚ ଏ ଭୁବନ ।
ନାମ ଗାଇ ଯାଉ ଜୀବନ,   ନିଚ ଏ ଭୁବନ ।

—୧୬—

ଅ— ରଥେ ଚଢ଼ି ଜଗନ୍ନାଥ କରିଲ ଗମନ
ତବେ ମହାପ୍ରଭୁ ସଙ୍ଗେ ଲଇ ଭକ୍ତଗନ ହେ,
ଖଣ୍ଡିକିଅଁ ଗନେ ଦିଲ ମାଲ ଶ୍ରୀଚନ୍ଦନ
ଦୁଇ ଦୁଇ ମୃଦଙ୍ଗ ବୈଲ ଅଷ୍ଟଜନ ହେ ।
ତବେ ମହାପ୍ରଭୁ ମନେ ବିଚାର କରିଯାଁ
ଚାରି ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଦଲ ଗାୟନ ବାଣ୍ଟିଅ ହେ ।
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଅଦ୍ୱୈତ ହରିଦାସ ବକ୍ରେଶ୍ୱରେ
ଚାରିଜନେ ଅଣ୍ଡ ଦଲ ନୃତ୍ୟ କରିବାରେ ହେ ।

ଅ— ଶ୍ରୀଜନ୍ନାଥେର ଅଗେ,
ନାଚେ ଗାୟେ ପ୍ରେମୋନ୍ମାଦେ,   ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥେର ଅଗେ ।
ଉଠଏ କୀର୍ତ୍ତନ ରଙ୍ଗେ,   ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥେର ଅଗେ ।

—୧୭—

ଲ— କୁଲିନ ଗ୍ରାମେ ଏକ କୀର୍ତ୍ତିନଅଁ ସମାଜ
ତାହାଁ ନୃତ୍ୟ କରେ ରାମଦାସ ସତ୍ୟରାଜ ।
ଶାନ୍ତିପୁରେ ଅଦ୍ୱୈତେର ଅର ସମ୍ପ୍ରଦାୟେ,
ଅଚ୍ୟୁତାନନ୍ଦ ନାଚେ ଅର ସବେ ଗାୟେ ।

ଖଣ୍ଡବାସୀ ଜନ କରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କୀର୍ତ୍ତନ,
ନରହରି ନାଚେ ତାହେ ଶ୍ରୀ ରଘୁନନ୍ଦନ ।
ଅ— ଉଠାଇଲ ହରି ଧ୍ୱନି,
ଦୁଲ୍ ଦୁଲ୍ କମ୍ପେ ମେଦନୀ, ଉଠାଇଲ ହରି ଧ୍ୱନି

—୧୮—

ଘ— ଜଗନ୍ନାଥ ଗୃହପାଶେ ସବେ ନାଚେ ଗାୟେ
ଦୁଇ ପାଶେ ଦୁଇ ଦଳ ପିଛେ ସମ୍ପ୍ରଦାୟେ ହେ ।
ସାତ ସମ୍ପ୍ରଦାରେ ବାଜେ ଚଉଦ ବାଦଲ
ଯାର ଧ୍ୱନି ଶୁନି ହୟ ବୈଷ୍ଣବ ପାଗଲ ହେ ।
ସାତଠାଇଁ ବୁଲେ ପ୍ରଭୁ ହରି ହରି ବୋଲ
ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ବୋଲେ ହସ୍ତଯୁଗ ତୁଲ ହେ ।
ଆର ଏକ ଶକ୍ତି ପ୍ରଭୁ କରିଲ ପ୍ରକାଶ
ଏକକାଳେ ସାତଠାଇଁ କଲେନ୍ ବିଳାସ ହେ ।
କେହ ଲେଖିତେ ନା ପାରେ ଅଚିନ୍ତ୍ୟେ ଶକ୍ତି
ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଭକ୍ତ ଜାନେ ଯାର ଶୁଦ୍ଧ ଭକ୍ତି ହେ ।
ଅ— କେ ବର୍ଣ୍ଣିବ,
ପ୍ରଭୁର ଅଚିନ୍ତ୍ୟ ଭାବ, କେ ବର୍ଣ୍ଣିବ ।
ବ୍ରହ୍ମା ଶିବରେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ, କେ ବର୍ଣ୍ଣିବ ।

—୧୯—

ଝୁ— କୀର୍ତ୍ତନ ଦେଖେ ସର୍ବେ ରଥ କରୟାଁ ସ୍ଥଗିତ
କେହ ନାଚେ କେହ ଗାୟେ କେହ ସ୍ତମ୍ଭୀଭୂତ ହେ ।
ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ରଜା ହୟେ ପରମ ବିସ୍ମୟେ
ଦେଖିତେ ଶରୀର ହୈଲ ମହାପ୍ରେମମୟେ ହେ ।

ସାର୍ବଭୌମ ସନେ ରାଜା କରେ ଠାଉରା
ଅର ଭେଦ ନ ଜାନୟେ ଚୈତନ୍ୟ ଗୃହସ୍ଥ ହେ ।
ରାଜାର ନିଷ୍ଠା ସେବା ଦେଖି ପ୍ରଭୁର ତୁଷ୍ଟ ମନ
ସାକ୍ଷାତେ ନ ହୟେ ଦେଖା ପରସ୍ପରେ ମିଲନ ହେ ।

ଅ— ଦୟାମୟ ଗୌର ହରି,
ଭକ୍ତହେତେ ଅବତରି, ଦୟାମୟ ଗୌର ହରି ।
ନାମ ଲଖୟେ ଲୋକ ତାରି, ଦୟାମୟ ଗୌର ହରି ।
ନୀଳାଚଳେ ଖେଳା କରି, ଦୟାମୟ ଗୌର ହରି ।

—୨୦—

ପ— ପ୍ରେମମତ୍ତ ସାତ୍ତ୍ୱିକ କରନ୍ତି କୀର୍ତ୍ତନ
ଅପନି ଉଦ୍‌ବେଗେ ନାଚୁଇଲ ଭକ୍ତଗଣ ହେ ।
ଅପନ ନାଚତେ ଯବେ ପ୍ରଭୁର ମନ ହୈଲ
ସାତ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଅଣି ଏକତ୍ର କରିଲ ହେ ।
ଦଣ୍ଡବତ କରେ ପ୍ରଭୁ ତୁଲି ଦୁଇ ହାତ
ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱମୁଖେ ସ୍ତୁତି କରେ ଦେଖି ଜଗନ୍ନାଥ ହେ ।

ଅ— ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ,
ଗାୟେ ପ୍ରଭୁ ଟେକି ହାତ, ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ।
ବଲଭଦ୍ର ସୁଭଦ୍ରା ସାଥ, ଜୟ ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ ।

—୨୧—

ଶ୍ଳୋକ—ନମୋ ବ୍ରହ୍ମଣ୍ୟ ଦେବାୟ ଗୋ ବ୍ରାହ୍ମଣ ହିତାୟଚ
ଜଗଦ୍ଧିତାୟ କୃଷ୍ଣାୟ ଗୋବିନ୍ଦାୟ ନମୋନମଃ ।
ଜୟ ତ୍ୱ ଜୟ ତ୍ୱ ଦେବୋ, ଦେବକୀନନ୍ଦନସ୍ୟୌ
ଜୟ ତ୍ୱ ଜୟ ତ୍ୱ କୃଷ୍ଣୋ ବୃଷ୍ଣି ବଂଶ ପ୍ରଦୀପଃ ।

ଜୟ ତୁ ଜୟ ତୁ ମେଘ ଶ୍ୟାମଳଃ କୋମଳାଙ୍ଗୋ
ଜୟ ତୁ ଜୟ ତୁ ପୃଥ୍ୱୀ ଭାରନାଶ ମୁକୁନ୍ଦଃ ।

ଅ— ଏ ଶ୍ଳୋକ ପଢ଼ିଣ୍ଡୁଁ । ପ୍ରଭୁ କରନ୍ତେ ପ୍ରଣାମ ।
ଯୋଡ଼ ହସ୍ତେ ଭକ୍ତ ସବ ବନ୍ଦେ ଭଗବାନ ହେ ।
ଉଦଣ୍ଡ ନୃତ୍ୟେ ପ୍ରଭୁ କରନ୍ତି । ହୁଙ୍କାର
ଚକ୍ର ପ୍ରାୟେ ଭ୍ରମେ ପ୍ରଭୁ ହଇଣ୍ଡୁଁ । ଅସ୍ଥିର ହେ ।
ଉଦଣ୍ଡ ନୃତ୍ୟ ପ୍ରଭୁର ଅଦ୍ଭୁତ ବିକାର
ଅଷ୍ଟମ ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଭାବ ଉଦୟ ଶରୀର ହେ ।
ଶିମୂଳୀର ବୃକ୍ଷ ଯେନ କଣ୍ଟକ ବେଷ୍ଟିତ
ମାଂସ ସବ ବ୍ରଣ ପର ରୋମ ପୁଲକିତ ହେ ।
ଜଳଚକ୍ର ଧାରା ଯେନ ବହେ ଅଶ୍ରୁଧାର
ଅସ ପାଶ ଲୋକ ଯତ ଭିଜଇ ସକଲ ହେ ।
ତାଣ୍ଡବ ନୃତ୍ୟ ଛାଡ଼ୟୁଁ । ସ୍ୱରୂପେ ଆଜ୍ଞା ଦଲ
ହୃଦୟ ଜାନି ସ୍ୱରୂପ ଗାଇତେ ଲଗିଲ ହେ ।

ଅ— ପ୍ରଭୁ ଭାବରେ ଗଦ୍ଗଦ, ଗାଏ ସ୍ୱରୂପ ପୂର୍ବପଦ ।
ହରି ବୋଲେ ଭକ୍ତ ସବ, ପ୍ରଭୁ ଭାବରେ ଗଦ୍ଗଦ ।

—୨୨—

ପଦ— ସେଇ ତ ପରାଣନାଥ ପାଇଲୁଁ ପାଇଲୁଁ
ଯାହା ହଇତେ ମଦନ ଦହନେ ଦଗ୍ଧ ହୈଲୁଁ ହେ ।
ସେଇ ଜୁହା ଉଚ୍ଚସ୍ୱରେ ଗାୟେ ଦାମୋଦର
ଆନନ୍ଦେ ମଧୁର ନୃତ୍ୟ କରେନ ପ୍ରଭୁର ହେ ।
ଧୀରେ ଧୀରେ ଜଗନ୍ନାଥ କରେନ ଗମନ
ଆଗେ ନୃତ୍ୟ କରି ଚଲେ ଶଚୀର ନନ୍ଦନ ହେ ।

ଅ— ବହନା ନା ଯାଏ,
ସେ ବାଲ ଶୋଭନ ତାଏ, ବହନା ନା ଯାଏ ।
ଆଗେ ଗୋର ପିଛେ ବାଳ
ଧୀରେ ଧୀରେ ଚଲିଯାଏ, ବହନା ନା ଯାଏ ।

—୨୩—

ଝୁ— ଜଗନ୍ନାଥେ ମଗ୍ନ ପ୍ରଭୁର ନୟାନ ହୃଦୟ
ଶ୍ରୀମୁଖରେ ଗାଏ ଗୀତ ହସ୍ତେ ଅଭିନୟ ।
ନାଚତେ ନାଚତେ ପ୍ରଭୁ ହଇଲ ଭାବାନ୍ତର
ବଲଗଣ୍ଡି ସ୍ଥାନେ ରଥ ମିଲଲ ସଧୀର ।
ନୃତ୍ୟ ସାଙ୍ଗ ମହାପ୍ରଭୁ ଉପବନେ ଗେଲ
ପ୍ରେମାବେଶେ ଉପବନ ପିଣ୍ଡାରେ ଶୁଇଲ ।
ଯତ ଭକ୍ତ ଖାଣ୍ଡିକୟାଁ ଅସିୟାଁ ଅଶ୍ରମ
ପ୍ରତି ବୃକ୍ଷ ତଲେ ସର୍ବେ କରେନ ବିଶ୍ରାମ ହେ ।

ଅ— ଅଦ୍ୟାବଧି ଯେଇ ଲୀଳା,
ଭକ୍ତ ଗୋଷ୍ଠି କରେ ଖେଳା, ଅଦ୍ୟାବଧି ଏଇ ଲୀଳା ।
ରଥ ଯାତ୍ରା ଦେଖି ତାର, ଅଦ୍ୟାବଧି ଏଇଁ ଲୀଳା ।

—୨୪—

ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ମିଳନ

ପ— ଯେଖାନେ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ପାଇଲ ଦର୍ଶନ
ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଦେଖାଇ ପ୍ରଭୁ କୈଲ କୃପାଦାନ ହେ ।
ସେଇ ତ କହଇ ପ୍ରଭୁର ମହା ହଙ୍ଗାମିନ
ଚୈତନ୍ୟ ନାଟକେ ରୂପ ଗୋସାଇଁ ଲେଖନ ହେ ।

ସେହି ଯେଇ ଶୁଣେ ସେଇ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ପାୟ
ସୁଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ସହ ପ୍ରେମେ ଭକ୍ତି ପାୟ ହେ ।
ଶ୍ରୀରୂପ ରଘୁନାଥ ପଦେ ଯାର ଅଶ
ଚୈତନ୍ୟ ଚରିତାମୃତେ କହେ କୃଷ୍ଣ ଦାସ ହେ ।
ଅ— ଜଗତେ କରୁନା କରି,
ନବଦ୍ୱୀପରେ ବିହରି, ଜଗତେ କରୁନା କରି ।
ହୃଦେ ପ୍ରେମର ଉଦୟ, ଜଗତେ କରୁନା କରି ।
ନାମକଳ୍ପତରୁ ଛେକ ତାରି, ଜଗତେ କରୁନା କରି ।

—୨୫—

ନୀଳାଚଳରୁ ନବଦ୍ୱୀପବାସୀ ଗମନ

ଶ୍ଳୋକ—ଶ୍ରୀନବଦ୍ୱୀପ ବାସୀନୋ ସ୍ୱଦେଶେ ଯଦ ଗଚ୍ଛତ,
କୃପାଦୃଷ୍ଟ୍ୟା ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟଂ ନାମ ପ୍ରଗୃହଣଂ କୃତାନ୍ ।
ଅ— କରହ ଶ୍ରବଣ ଗୌର ଭକ୍ତଗନ
ଗୁଣ୍ଡିଚାରେ ଜଗନ୍ନାଥ ହେ,
ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇ ତିନ ମୂର୍ତ୍ତି ଯାଇ
ବଳଭଦ୍ର ସୁଭଦ୍ରା ସାଥ ହେ ।
ନବଦିନ ରହି ପୂର୍ବାଶ୍ରମେ ଯାଇ
ଦର୍ଶି ଗୌର ଭକ୍ତ ଗନ ହେ,
ଗାୟନ ନର୍ତ୍ତନ କରି ସଂକୀର୍ତ୍ତନ
ଆନନ୍ଦ ସବାଇ ମନ ହେ ।
ଅ— ନା ଯାଏ କଥନ,
ଅସଂଖ୍ୟ ଭକ୍ତଙ୍କ ନାମ, ନା ଯାଏ କଥନ ।
ସବେ କୀର୍ତ୍ତନେ ପ୍ରବୀନ, ନା ଯାଏ କଥନ ।

—୨୬—

ଝୁ— ଚତୁର୍ମାସ୍ୟ ସବେ ରହ ପ୍ରଭୁ ସଙ୍ଗେ
ସ୍ତବେ ହୋଇଣ ବସ୍ତେର ହେ,
ନବଦ୍ୱୀପେ ଯାଇତେ ପ୍ରଭୁର ସାକ୍ଷାତେ
ଭକ୍ତଚରନ ଯୋଡ଼େ କର ହେ ।
ଅ— ବଦାୟ ଗୃହେଁ,
ସବ ଭକ୍ତ ନବେଦୟେ, ବଦାୟ ଗୃହେଁ ।
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦରେ ଜାନାୟେ, ବଦାୟ ଗୃହେଁ ।

—୨୭—

ପଦ— ତବେ ମହାପ୍ରଭୁ ସର୍ବ ଭକ୍ତେ ବୋଲଇଲ
ଗୌଡ଼ ଦେଶେ ଯାଓ ସର୍ବେ ବଦାୟ କରିଲ ହେ ।
ସବାରେ କହେନ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରତ୍ୟହ ଅସିୟା
ଗୁଣ୍ଡିଚ୍ଚ ଦେଖିୟା ଯାହ ଅମାରେ ମିଲିୟା ହେ ।
ଅଗ୍ରଜେରେ ଅଜ୍ଞା ଦିଲ କରିୟା ସମ୍ମାନ
ଅଗ୍ରଣ୍ଡାଳରେ କରହ କୃଷ୍ଣ ନାମ ଦାନ ହେ ।
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦେ ଅଜ୍ଞା ଦିଲ ଯାହ ଗୌଡ଼ ଦେଶ
ଅନର୍ଗଲ ପ୍ରେମ ଭକ୍ତି କରହ ପ୍ରକାଶ ହେ ।
ଅ— ଯେୟ ଭିକ୍ଷା ମାଗି ସବାରେ,
ହରିନାମେର ପ୍ରଗୃରେ, ଯେୟ ଭିକ୍ଷା ମାଗି ସବାରେ ।
ଅନେ ଗଢ ନାହିଁ ଯେୟ କଲିକାଲେ, ଯେୟ ଭିକ୍ଷା ମାଗି ସବାରେ ।
ଶୁନି ସର୍ବ ଭକ୍ତ ଉଚେ ହରି ବୋଲେ, ଯେୟ ଭିକ୍ଷା ମାଗି ସବାରେ ।

—୨୮—

ଡ— ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଅମି ତୁମା ନିକଟେ ଯାଇବ
ଅଲକ୍ଷିତେ ଗିୟା ତୁମା ନର୍ତ୍ତନ ଦେଖିବ ହେ ।

ଶ୍ରୀବାସ ପଣ୍ଡିତେ ପ୍ରଭୁ କରି ଆଲିଙ୍ଗନ
କଣ୍ଠ ଧରି କହେ ତାରେ ମଧୁର ବଚନ ହେ ।
ତୁମାର ଗୃହେ ଥାଉଁନେ ଆମି ନିତ୍ୟ ନାଚବ
ତୁମ ଦେଖା ପାବ ଆର କେଉ ନା ଦେଖିବ ହେ ।
ଆ— ସଦା କର ନାମ ଧ୍ୱନି, ଭକ୍ତ ଗୋଷ୍ଠି ସଙ୍ଗେ ଯେନ ।
ତୁମାର ସାଥେ ନାଚବ ଆମି, ସଦା କର ନାମ ଧ୍ୱନି ।
ମୋର ସତ୍ୟ ବଚନ ମାନି, ସଦା କର ନାମ ଧ୍ୱନି ।
ହରିବୋଲ ଗାଏ ଭକ୍ତେ ଶୁଣି, ସଦା କର ନାମ ଧ୍ୱନି ।

—୨୯—

ଶଚୀମାତାକେ କି ବାର୍ତ୍ତା ଦଲେ ?

ଆ— ଏଇ ବସ୍ତ୍ର ମାତାକେ ଦିବ ଏଇ ସର୍ବ ପ୍ରସାଦ
ଦଣ୍ଡବତ କହିଓ କ୍ଷମାଇବ ଅପରାଧ ହେ ।
ତା ସେବା ଛାଡ଼ିଯାଁ ମୁଇଁ କରିଛେ ସନ୍ନ୍ୟାସ
ଧର୍ମ ନହେ କୈଲ ଆମି ନିଜ ଧର୍ମ ନାଶ ହେ ।
ନୀଳାଚଳେ ଆଛି ମୁଇଁ ତାହାର ଆଜ୍ଞାତେ
ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଯାଏ ତାର ଚରଣ ଦେଖିତେ ହେ ।
ନିତ୍ୟ ଆମି ଦେଖିଯାଇ ତାହାର ଚରଣେ
ସ୍ୱପ୍ନ ଜ୍ଞାନେ ମାଏ ତାହା ସତ୍ୟ ନାହିଁ ମାନେ ହେ ।
ଆ— ଯେତ୍ନ କରେନର କାଥା ଶୁନ—
ମାତା ସ୍ନେହେ ମୁଁ ବନ୍ଧନ, ଯେତ୍ନ କରେନର କଥା ଶୁନ ।
ଯାଇ ତୁହଁ ଯେ ପ୍ରମାନ, ଯେତ୍ନ କରେନର କଥା ଶୁନ ।
ଆମି କରିଛେ ଭୋଜନ, ଯେତ୍ନ କରେନର କଥା ଶୁନ ।

—୩୦—

ଝୁ— ଯେକଦନେ ଶାଲ୍ୟାନ୍ନ ପାଞ୍ଚ ସାତ ବ୍ୟଞ୍ଜନ
ବାଲଗୋପାଲରେ ମାୟେ କର ସମର୍ପଣ ହେ ।
ପ୍ରସାଦ ଲଇୟାଁ ମାୟେ କରୟେ କ୍ରନ୍ଦନ
ଜମାଇର ପ୍ରୀତ ମୋର ଯେସବ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ହେ ।
ଜମାଇଁ ନାଇକ ଘରେ କେ କରୁ ଭୋଜନ
ମୋର ଧ୍ୟାନେ ଅଶ୍ରୁଜଲ ଭରଲ ନୟାନ ହେ ।
ଅ— ଅହା ମୋ ଜମାଇଁ ବୋଲ,
ବେଜନେହେ ଅଶ୍ରୁ ଝର, ଅହା ମୋ ଜମାଇଁ ବୋଲ ।
ଲୋଟୟେ ଧରଣୀ ଗଡ଼, ଅହା ମୋ ଜମାଇଁ ବୋଲ ।

— ୩୧ —

ଯେକାଲେ କ ହଇଲ ?

ଝୁ— ଶୀଘ୍ର ଯାଇଁ ମୁହିଁ ତାହା କରଇ ଭୋଜନ
ଶୂନ୍ୟପାତ୍ର ଦେଖେ ଅଶ୍ରୁ କରୟାଁ ବର୍ଜନ ହେ ।
କେ ଅନ୍ନ ବ୍ୟଞ୍ଜନ ଖାଇଲ ଶୂନ୍ୟ କେନ ପାତ୍ର
ପୁନଃସ୍ୱବେ ବାଲଗୋପାଲ ଖାଇଲ ସମସ୍ତ ହେ ।
କବା ମୋର ମନ ବୃଥା ଭ୍ରମ ହଇ ଗେଲ
କବା କୋନ ଜନ୍ତୁ ଅସି ସକଲ ଖାଇଲ ହେ ।
କବା ଅମି ଅନ୍ନ ଭ୍ରମେ ପାତ୍ରେ ନା ବାଢ଼ିଲ
ଅତ ସ୍ୱବ ପାକଶାଲ ଯାଇୟାଁ ଦେଖିଲ ହେ ।
ସେ ବଞ୍ଜୟା ଦଣମିତେ ହଇଛେ ଏ ସାଠ
ତାରେ ବୁଝାଇୟାଁ ତାରେ କରଅ ପ୍ରତୀତ ହେ ।
ସେଇମତ କରେ ଯବେ ଉତ୍ତମ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ମୋରେ ଶୁଅଇତେ କରେ ଉତ୍କଣ୍ଠେ କ୍ରନ୍ଦନ ହେ ।

ଅ— ତାର ଗୁଣେ ବନ୍ଧା ମୁହିଁ,
ଶାଲ୍ମଳେ ଅଛ ରହି, ତାର ଗୁଣେ ବନ୍ଧା ମୁହିଁ ।
କଟ୍ୟ ଦରଶନେ ଯାଇ, ତାର ଗୁଣେ ବନ୍ଧା ମୁହିଁ ।
ଅଶ୍ରୁନେତ୍ରେ ପ୍ରଭୁ କହି, ତାର ଗୁଣେ ବନ୍ଧା ମୁହିଁ ।

—୬୨—

ଷ— ଯେତେକ କହନ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ବହୁଲ ହଇଲ
ଛେକ ବଦା ଦଣ୍ଡେ ପୁନଃ ଧଇର୍ଯ୍ୟ ଧରିଲ ହେ ।
କୁଲୀନ ବାସୀଙ୍କି କହେ ସମ୍ମାନ କରିଣ୍ଟି।
ପ୍ରତ୍ୟହ ଅସ ଗୁଣ୍ଡିଚ୍ଚ ପାଟଡୋରି ଲଇଁ। ହେ ।
ତବେ ରାମାନନ୍ଦ ସତ୍ୟରାଜ ବେନି ଜନ
ପ୍ରଭୁର ଚରଣେ ମିଳି କରେ ନିବେଦନ ହେ ।
ଗୃହସ୍ଥ ବିଷୟୀ ଅମି କି ଅମା ସାଧନେ
ଶ୍ରୀମୁଖେ ଅଜ୍ଞା କର ପ୍ରଭୁ ନିବେଦ ଚରଣେ ହେ ।
ପ୍ରଭୁ କହେ କୃଷ୍ଣ ସେବା ବୈଷ୍ଣବ ସେବନ
ନିରନ୍ତର କର କୃଷ୍ଣ ନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ହେ ।

ଅ— କଳିଯୁଗେ ଧର୍ମ ଯେହି,
ନାମ ବିନେ ଗତି ନାହିଁ, କଳିଯୁଗେ ଧର୍ମ ଏହି ।
ସବ ଭକ୍ତେ ଗୃହି କହି, କହିଯୁଗେ ଧର୍ମ ଏହି ।

—୬୩—

ଭକ୍ତପ୍ରତି ଉପଦେଶ

ଶ୍ଳୋକ—ଅନ୍ୟଭିଳାଷିତା ଶୂନ୍ୟଂ ଜ୍ଞାନ କର୍ମେଣ କବୃତ୍ତ୍ୟଂ ।
ଅନୁକୂଲ୍ୟାନଂ କୃଷ୍ଣାନଂ ଶୀଳନଂ ଭକ୍ତି ଉତ୍ତମାତ୍ ।

ପଦ— ଅନ୍ୟ ଅଭିଳାଷ ଛାଡ଼ି   ଜ୍ଞାନ କର୍ମ ପରିହରି
କାୟମନେ କରିବ ଭଜନ
ସାଧୁସଙ୍ଗ କୃଷ୍ଣ ସେବା   ନା ପୂଜିବ ଦେବ ଦେବୀ
ଯେଇ ଭକ୍ତି ପରମ କାରଣ ।
ମହାଜନ ଯେଇ ପଥ   ତାତେ ହେବ ଅନୁଗତ
ପୂର୍ବାପର କରିଯେ ବିଚାର
ସାଧନ ସ୍ମରଣ ଲୀଳା   ଇହାତେ ନା କର ହେଳା
କାୟମନେ କରିହ ସୁସାର ହେ ।
ଅସତ୍ ସଙ୍ଗ ସଦା ତ୍ୟାଗ   ଛାଡ଼ି ଅନ୍ୟ ଗୀତାରଙ୍ଗ
କର୍ମଜ୍ଞାନୀ ପରିହରି ଦୂରେ
କେବଳ ଭକତ ସଙ୍ଗ   ପ୍ରେମ ଭକ୍ତି ରସ ରଙ୍ଗ
ଲୀଳା କଥା ବ୍ରଜରସ ପୁରେ ।
ଯୋଗୀ ନ୍ୟାସୀ କର୍ମଜ୍ଞାନୀ   ଅନ୍ୟ ଦେବପୂଜକ ଧ୍ୟାନୀ
ଇହଲୋକ ଦୂରେ ପରିହରି
କର୍ମ ଧର୍ମ ଦୁଃଖ ସ୍ୱଗ   ଯେବା ଥାକେ ଅନ୍ୟ ଯୋଗ
ଛାଡ଼ି ଭଜ ଗିରିବରଧାରୀ ।
ତୀର୍ଥ ଯାତ୍ରା ପଥଶ୍ରମ   କେବଲ ମନେର ଭ୍ରମ
ସର୍ବସିଦ୍ଧି ଗୋବିନ୍ଦ ଚରଣ
ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ମନେ କରି   ମଦ ମାତ୍ସର୍ଯ୍ୟ ପରିହରି
ସଦା କର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭଜନ ।
କୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତ ସଙ୍ଗ କରି   କୃଷ୍ଣେର ସେବା ଆଚରି
ଶ୍ରଦ୍ଧା ନତ ଶ୍ରବଣ କୀର୍ତ୍ତନ
ଅର୍ଚ୍ଚନ ବନ୍ଦନ ଧ୍ୟାନ   ନବବିଧ ଭକ୍ତି ଜ୍ଞାନ
ଯେଇ ଭକ୍ତି ପରମ କାରଣ ହେ ।

ଅ— ଅନେ ଗଡ ନାଇଁ ଗଡ ନାଇଁ,
ଜଳସ୍ଥଳେ ଅନେ ଜାହିଁ, ଗଡ ନାଇଁ ଗଡ ନାଇଁ ।
ହରି ନାମ ବନେ ଜାହିଁ, ଗଡ ନାଇଁ ଗଡ ନାଇଁ ।
ସ୍ୱରୁ ଗୋବନ୍ଦ ବନେ ଜାହିଁ, ଗଡ ନାଇଁ ଗଡ ନାଇଁ ।

—୩୪—

ସୁ— ଯେଉଁମତ ସର୍ବ ଭକ୍ତେ କହୁ ଶେଷ ସୁଣ
ସବାରେ ବଦାସ୍ତବେଡେ କରନ୍ତ ସମ୍ମାନ ହେ ।
ପ୍ରଭୁ ବନ୍ଦେହେ ସର୍ବ ଭକ୍ତେ କରନ୍ତ ବନ୍ଦନ
ଭକ୍ତ ବନ୍ଦେହେ ପ୍ରଭୁର ଅକୁଳତ ମନ ହେ ।
ଗଦାଧର ମୁକୁନ୍ଦ ଦତ୍ତ ପ୍ରଭୁ ପାଶେ ରହିଲ
ପୁରୀ ଗୋସାଇଁ ଜଗଦାନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପ ଦାମୋଦର ହେ ।
ଯେଉଁ ସବା ସଙ୍ଗେ ପ୍ରଭୁ ନୀଳାଚଳେ ରହିଲେ
ଭକ୍ତ ଚରନ ବନ୍ଦେ ଲେଖା ଚୈତନ୍ୟ ମଙ୍ଗଳେ ହେ ।

ଅ— କରହ ଶ୍ରବନ,
ଅହେ ଗୌର ଭକ୍ତଗନ, କରହ ଶ୍ରବନ ।
ଭଟ୍ଟାଗ୍ରର୍ଯ୍ୟର ବର୍ଣ୍ଣନ, କରହ ଶ୍ରବନ
ଅମୋହ ଜୀବନ ଦାନ, କରହ ଶ୍ରବନ ।

—୩୫—

"ଅମୋହ ଜୀବନ ଦାନ

ଶ୍ଲୋକ—ସାର୍ବଭୌମ ଗୃହେ ଭୁଞ୍ଜନ୍ ସ୍ୱନନ୍ଦକଂ ଅମୋହକମଂ
ଅଙ୍ଗୀକୁର୍ବନ୍ ଷଠ୍ ରଙ୍ଗୈଃ ଗୌରସ୍ୟାତ୍ ଭକ୍ତବଶ୍ୟତାଂ ।

ଅ— ଯେଉଁ ଦନେ ସାର୍ବଭୌମ ପ୍ରଭୁରେ କରି ନମନ୍ତ୍ରଣ
ନିଜ ଗୃହେ ଭୋଜନ କରାଏ

ଷାଠୀମାୟେ ଯତ୍ନ କରି ଶାଲ୍ୟାନ୍ନ ପିଠା ଖିରି ପୁରି
ନାନାବିଧ ଯୋଗାଡ଼ ଯୋଗାୟେ ।
ପ୍ରଭୁ ଭିକ୍ଷାଗୃହେ ବସି ଭୋଜନ କରେ ବିଶେଷ
ସ୍ନେହେ ଷାଠୀମାତା ପରଶୟେ,
ଜାମାତା ଅମୋଘ ଅଛି ଭୋଜନ କରଇ ତହିଁ
ଅମୋଘ ଦେଖି ବିକାର ବାଡ଼ୟେ ।

ଅ— ମନେ ଭାବେ ସେବ ଜନ,
କେତେ କରୟେ ଭୋଜନ, ମନେ ଭାବେ ଏକ ଜନ,
ନ ଜାଣେ ପ୍ରଭୁର ଗୁଣ, ମନେ ଭାବେ ଏକ ଜନ ।

—ଗଟ—

ଝୁ— ପ୍ରଭୁ ନନ୍ଦା ସାର୍ବଭୌମ ଶୁଣିଅଛି କରେ ଭର୍ତ୍ସନ
ଲଠି ଧରି ଅମୋଘେ ଗୋଡ଼ାୟି
ଗୋଡ଼ାଇ ନା ପାରି ତାରେ ଶାପ ଦଏ କ୍ରୋଧଭରେ
ଲଟି ଫିଙ୍ଗେ ଖାଅ ରେ ବୋଲୟି ।
ଭୋଜନ ସାରୟି ପ୍ରଭୁ ଅଚମନ କରେ ତହିଁ
ନୈବେଦ ବସନେ ମୁଖ ମୁଛି
ଚଳିଗଲେ ନିଜ ବାସେ ସାର୍ବଭୌମ ଉପବାସେ
ଦୁଃଖେ ବସି ପୁଅଇଲ ନିଶି ।
ଅମୋଘ ଭୟେ ପାଳିଇଲ ପ୍ରାତେ ବିସୂଚିକା ହଇଲ
ପ୍ରାଣ ବିସର୍ଜିଲ ତତକ୍ଷଣେ,
ସାର୍ବଭୌମ ଷାଠୀମାତା ଅନନ୍ଦ ଶୁଣି ଏ କଥା
ପ୍ରଭୁ ଦୋଷୀ ଏ ଦଣ୍ଡ ବିଧାନେ ।

ଅ— ଅପଣା ଦୋଷେ ଏ ଜାଣ,
ଯଥାଯୋଗ୍ୟ ଦଣ୍ଡ ବିଧାନ, ଅପଣା ଦୋଷେ ଏ ଜାଣ ।
ମନେ ଭାବେ ସାର୍ବଭୌମ, ଅପଣା ଦୋଷେ ଏ ଜାଣ ।

—ଷ.୭—

ପଦ— ଅମୋଘର ମୃତ୍ୟୁବାଣୀ ଗୋପୀନାଥାଚାର୍ଯ୍ୟ ଶୁଣି
ପ୍ରଭୁ ପାଶେ ଧାଇଁଯାଇ ଚଳିଲ
କହେ ଚରଣେ କରେଧ ଅମୋଘ ହୋଇଲ ଅପରାଧୀ
ବସୁଚନ୍ଦ୍ରେ ପ୍ରାଣ ହାରାଇଲ ହେ ।
ଶୁଣ ଅଗ୍ରଜର କାଥା ପ୍ରଭୁ ମନେ ପାଏ ବ୍ୟଥା
ଭାବେ ଷାଠୀମାତା ଦୁଃଖ ପାବେ
ସେହୁ ଭକ୍ତସ୍ୱା ଦୟାମୟ ଶୀଘ୍ର ଉଠି ଚଳିପାୟ
ଅମୋଘର ମୃତ୍ୟୁ ସବ ଠାବେ ହେ ।
ଶୀଘ୍ରେ ବୁକେ ହାଥଦେଇଁ ଉଠ ଉଠ ରେ ବୋଲିଯାଇଁ
ଉଚ୍ଚସ୍ୱରେ କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ବୋଲ
ମାତ୍ସର୍ଯ୍ୟ ଗୃଣ୍ଡାଲ ଗେଲ ପ୍ରଭୁ ସ୍ପର୍ଶ ଯବେ ପାଇଲ
ଅମୋଘ ଚେତ ତଖନ ଉଠିଲେ ।

ଅ— ଦେଖି ସକଲେ ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ,
ଶାନ୍ତିପୁରବାସୀ ସବ, ଦେଖି ସକଲେ ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ।
ଉଠେ ହରିବୋଲ ନାଦ, ଦେଖି ସକଲେ ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ।
ନାଚେ ଗୋପୀନାଥାଚାର୍ଯ୍ୟ, ଦେଖି ସକଲେ ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ।

—୩—

ଝୁ— ପୁଲକେ ପୂରୟେ ଅଙ୍ଗ କମ୍ପ ସ୍ୱେଦ ସ୍ୱରଭଙ୍ଗ
ପ୍ରେମୋନ୍ମାଦେ ଅମୋଘ ନାଚଇ

ପ୍ରଭୁର ଚରଣ ଧରେ   ଅପରାଧ କ୍ଷମ ବୋଲେ
ପ୍ରଭୁ ତାରେ ନିଜ ଭକ୍ତ କୈଲ ।
ଗୋପୀନାଥାଚାର୍ଯ୍ୟ ସନେ   ପ୍ରଭୁ ସାର୍ବଭୌମ ସ୍ଥାନେ
ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖି ପ୍ରଣାମୟେ
ପ୍ରଭୁ ବୋଲେ ଏ ବଚନ   ଅମୋଘ ତୁମାର ପୁତ୍ର
ତା ଅପରାଧ ଧରିବାର ନୟେ ହେ ।
ଅମୋଘ ବାଳକ ମତି   ଅବେ ହୈଲ କୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତ
ତୁମି ଯାଇ ଭୋଜନ କରହ
ପ୍ରଭୁ କହି ଚଲେ ବାସ   କହେ ଭକ୍ତଚରଣ ଦାସ
ପ୍ରଭୁପାଦେ ସେବକ ଅମୋଘ ହେ ।
ଧ— ଜଗନ୍ନାଥ ଗୌରହରି,
ଭକ୍ତଭାବେ ଅବତରି, ଜଗନ୍ନାଥ ଗୌରହରି ।
ନୀଳାଚଳେ ଲୀଳା କରି, ଜଗନ୍ନାଥ ଗୌରହରି ।

—୩୯—

ଇତି ଅଷ୍ଟମ ଭାଗ ସମାପ୍ତ

ନବମ ଭାଗ

ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ନବଦ୍ୱୀପ ଗମନ

ଶ୍ଳୋକ—ଗୌଡ଼ାଙ୍ଗନଂ ଗୌରମେଘଂ
ସିଞ୍ଚନ୍ ସ୍ୱାଳୋକ ନାମାମୃତୈଃ ।
ଭବାଗ୍ନି ଦଗ୍ଧଜନତାଂ,
ବୀରୁଧଃ ସମ ଜୀବୟତ୍ ।

ଅ—	ଏକଦିନେ ପ୍ରଭୁ କହେ ଯିବି ବୃନ୍ଦାବନ
ଶୁଣିଣ ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ସବିସ୍ମୟ ମନ ହେ ।
ସାର୍ବଭୌମ ରାମାନନ୍ଦେ ଆଣି ଦୋଇ ଜନେ
ତୁହାଙ୍କେ କହେନ ରାଜା ବିନୟ ବଚନେ ହେ ।
ନୀଳାଦ୍ରି ଛାଡ଼ିୟା ପ୍ରଭୁ ଅନ୍ୟତ୍ର ଯାଇତେ
ତୁମାରା କରିହ ଯତ୍ନ ତାହାରେ ରାଖିତେ ହେ ।
ତାରି ବିନେ ରାଜପଦେ ଶୋଭା ନାହିଁ ହୟ
ପ୍ରଭୁରେ ରାଖିତେ କର ନାନାଦି ଉପାୟ ହେ ।

ଅ—	ମୋର ଏହି ନିବେଦନ,
କହେ ବିନୟ ବଚନ, ମୋର ଏହି ନିବେଦନ ।
ଗେଲେ କି ଆସିବେ ଆର
ଭବରାଜ୍ୟ ପ୍ରେମଧନ, ମୋର ଏହି ନିବେଦନ ।

—୧—

ପଦ—	ଏକଦିନେ ପ୍ରଭୁ ରାମାନନ୍ଦ ସାର୍ବଭୌମେ
ଡାକିୟା ବୋଲେନ ପ୍ରଭୁ ଯିବି ବୃନ୍ଦାବନେ ହେ ।
ତୁହେଁ କହେ ରଥଯାତ୍ରା କରିହ ଦର୍ଶନ
କାର୍ତ୍ତିକ ହଇଲେ ସୁଖେ ଯାବ ବୃନ୍ଦାବନ ହେ ।

କାର୍ତ୍ତିକ ହଇଲେ କହେ ହବେ ମହାଶୀତ
ଦୋଲଯାତ୍ରା ଦେଖି ଯାବ ହବେ ସୁଲଗତ ହେ ।
ଅଦ୍ୟକାଲି କରି ଭଣ୍ଡାୟେ ବିବିଧ ଉପାୟେ
ଯିବ ନା ଦେୟ ପ୍ରଭୁରେ ବିଚ୍ଛେଦେର ଭୟେ ହେ ।
ପୁନରପି ଗୁଣ୍ଡିଚା ଯାତ୍ରା ଆସିୟାଁ ହଇଲ
ନବଦ୍ୱୀପୁ ଅଦ୍ୱୈତାଦି ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଆଇଲ ହେ ।
ଗୁଣ୍ଡିଚା ଦର୍ଶନେ ସବେ ଚଲେ ଯେଇସ୍ଥାନେ
ଚତୁର୍ଥ ବରଷେ ପ୍ରଭୁ ଚଳିଲ ବୃନ୍ଦାବନେ ହେ ।

ଅ— କରହ ଶ୍ରବନ,
ଅହେ ଗୌର ଭକ୍ତଗନ, କରହ ଶ୍ରବନ ।
ପୁନଃ ନଦୀୟା ମିଲନ, କରହ ଶ୍ରବନ ।

—୨—

ପ— ରାମାନନ୍ଦେ ସାର୍ବଭୌମେ ବିଦାୟ ମାଗିୟାଁ
ପ୍ରାତେ ସ୍ନାନ କରି ଭୁବନେଶ୍ୱରତେ ମିଲୟାଁ ହେ ।
ଗଦାଧର ଶ୍ରୀନିବାସ ଧାୟେଁ ପ୍ରଭୁ ସାଥେ
ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ରାମାନନ୍ଦାଦି କତ ଭକ୍ତ ପିଛେ ହେ ।
କଟକେ ଗୋପାଲେ ଯାଇଁ କରେ ଦରଶନ
ପ୍ରତାପରୁଦ୍ର ରାଜା ଆସି କରୟେ ପ୍ରଣାମ ହେ ।
ବିନୟ ହୋଇୟାଁ ରାଜା ତାହାଁ ରହାଇଲ
ସିଦ୍ଧବକୁଲ ମୂଳେ ପ୍ରଭୁ ଯାଇଁ ବିଜେ କୈଲ ହେ ।

ଅ— କରୟେ ପୂଜନ,
ରାଜା ଆନନ୍ଦିତ ମନ, କରୟେ ପୂଜନ ।
ସିଦ୍ଧବକୁଲେର ଧାମ, କରୟେ ପୂଜନ ।

—୩—

ଷ— କତଦିନ ରହି ପ୍ରଭୁ ସଙ୍ଗରେ ବଦାଇ
ନବତନ ନୌକେ ବେଲେ ଘାଟପାର ହୋଇ ହେ ।
ଗଦାଧର ପଣ୍ଡିତେ ବୋଧି ରାମାନନ୍ଦ ସଙ୍ଗେ
ନୌକା ଉତ୍ତରି ପ୍ରଭୁ ଚୌଦୁଆରେ ଲାଗେ ହେ ।
ପ୍ରାତସ୍ନାନ କରି ପ୍ରଭୁ ଚଳିଗଲେ ରଙ୍ଗେ
ରେମୁନାରେ ପ୍ରବେଶିଲେ ରାମାନନ୍ଦ ସଙ୍ଗେ ହେ ।
ରାୟକୁ ବିଦାୟ ଦିଅଁା ଚଳିଲ ପଥେତେ
ରାୟବ୍ୟସ୍ତେ ଫିରିଲ ମୁକୁନ୍ଦ ଯାଏ୍ଁ ପ୍ରଭୁସାଥେ ହେ ।
ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡି ପ୍ରବେଶିତେ ଯେତେ ମହାପାନ
ଯବନ ଦେଶ ଭୟେ ଲୁହାଇଲ ପ୍ରଭୁସାଥ ହେ ।
ଯବନ ରାଜନ ଶୁନି ପ୍ରଭୁପାଶେ ମିଲେ
ପୂର୍ବର ସ୍ୱଭାବ ଛାଡ଼ି କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ହେ ।
ନୂତନ ନଉକା ଲଇ ଗଙ୍ଗାପାର କୈଲ
ନଦୀ ପାର ହୈତେ ପାନହାଟତେ ମିଳିଲ ହେ ।

ଅ— ରାଘବ ପଣ୍ଡିତ ସ୍ଥାନେ,
ଶୁନିଲ ସକଲ ଜନେ, ରାଘବ ପଣ୍ଡିତ ସ୍ଥାନେ ।
ଧାଏଁ ପ୍ରଭୁର ଦର୍ଶନେ, ରାଘବ ପଣ୍ଡିତ ସ୍ଥାନେ ।

—୪—

ଝୁ— କେବଳଭିଡ଼ ହଇଲ ଯବେ କୁଲନେ ଅଇଲ
ଲକ୍ଷକୋଟି ଲୋକ ତାତେ ହୋଇଲ ସୁମେଲ ହେ ।
ସାତଦନ ରହି କତ ଲୋକ ନିସ୍ତାରିଲ
ଶାନ୍ତିପୁରେ ଅଦ୍ୱୈତେର ଗୃହେ ପ୍ରବେଶିଲ ହେ ।
ଶଚୀମାତାରେ ମିଳିୟାଁ ଦୁଃଖ ମେଣ୍ଟାଇଲ
ତବେ ରାମକେଳଗ୍ରାମେ ପ୍ରଭୁ ଚଳିଗେଲ ହେ ।

ନାଟଶାଳ ହେତେ ଦଶଦନ ରହୁ ଚଳେ
ନିତ୍ୟାନନ୍ଦେ ଅଦ୍ୱୈତେ କହନ୍ତୁଁ ତହୁଁ ଫିରେ ହେ ।
ପୁନରପି ଅସି ପ୍ରଭୁ ମିଲେ ନୀଳାଚଳେ
ଭକ୍ତ ଚରନ କହେ ଲେଖା ଚୈତନ୍ୟ ମଙ୍ଗଳେ ହେ ।

ଅ— କରହ ଶ୍ରବନ,
ବ୍ରଜ ଉପାସିକ ଜନ, କରହ ଶ୍ରବନ ।
ପୁନ ବ୍ରଜେ ଅଗମନ, କରହ ଶ୍ରବନ ।
ନୀଳାଦ୍ରି ଫେରିବା ପୁନ, କରହ ଶ୍ରବନ ।

—୫—

ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନ ଗମନ

ଶ୍ଳୋକ— ଗଚ୍ଛନ୍ ବୃନ୍ଦାବନଂ ଗୌରେ
ବ୍ୟାଘ୍ର ଭୟେନ ଖଗାନ୍ ବନେ
ପ୍ରେମୋନ୍ମତ୍ତାନ୍ ସହାନ୍ନୃତ୍ୟାନ୍
ବିଦଧେ କୃଷ୍ଣ ଜଳ୍ପିନଃ ।

ଅ— କରହ ଶ୍ରବନ ଗୌର ଭକ୍ତଗନ
ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନ ଗମନ ହେ,
ନବଦ୍ୱୀପୁଁ ଫେରି ଅଇଲ ଗୌରହରି
ଅନନ୍ତ ଭକ୍ତଗନ ହେ ।
ଯାବ ବୃନ୍ଦାବନ ସ୍ୱବସ୍ୟେ ଯଖନ
ସାର୍ବଭୌମ ରାମାନନ୍ଦ ହେ,
ନିଷେଧସ୍ୟେ କତ ସେ ଅଗମ୍ୟ ପଥ
ଅମି ଭୂମାସଙ୍ଗେ ଯାବ ହେ ।

ନାସ୍ତି କରେ ପ୍ରଭୁ ଯେବା ଅସ୍ପ ଯାବୁଁ
ତାରେ ନା ଲଇବ ସାଥ ହେ,
ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ କହେ ଇହ ବଧି ନଯେ
ବହୁବାସ ଜଲ ପାତ୍ର ହେ ।
ଯେଇ ବଳଭଦ୍ର ଅଗ୍ରଜ ପ୍ରହ୍ଲିଜ
ସଙ୍ଗେ କର ଅଙ୍ଗୀକାର ହେ ।
ଯେ ଇଚ୍ଛା ତୁମାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅମାର
ତହ ନେବୁ ମାର ସ୍ୱରେ ହେ ।

ଅ— ଅବୁଲେ ଅଗ୍ରଜ,
ରମାନନ୍ଦ ଡେକେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ଅବୁଲେ ଅଗ୍ରଜ ।
କାନ୍ଦେ ଭକ୍ତଗନସବ, ଅବୁଲେ ଅଗ୍ରଜ ।

—୨—

ସୁ— ଦେଖି ଜଗନ୍ନାଥେ ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ସାଥେ
ଗନ୍ଧୁ ଉଠି ଚଲେ ପଥେ ହେ,
କଟକ ତାହିନେ ବନପଥେ ଭ୍ରମେ
ବଳଭଦ୍ର ଭଟ୍ଟ ସାଥେ ହେ ।
ବାଟେ ବ୍ୟାଘ୍ରଗଣ କରଯେ ଗର୍ଜନ
ପ୍ରଭୁ କହେ ବୋଲ କୃଷ୍ଣ ହେ,
ଶୁନି ବନଜୀବ କୃଷ୍ଣ ବୋଲେ ସବ
ଚଲେ ପ୍ରଭୁସଙ୍ଗେ ତୃଷ୍ଣ ହେ ।
ଦେଖି ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ମନରେ ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ଭଯେ ବୋଲେ କୃଷ୍ଣନାମ ହେ,
ବ୍ୟାଘ୍ର ଶ୍ୱାପ୍ଦ କତ ଗଜ ଯୂଥ ଯୂଥ
ସବେ ପ୍ରେମତେ ନର୍ତ୍ତନ ହେ ।

ଅ— ହେ ହଂସା ନ କର,
ଚଳେ ପ୍ରଭୁ ମୁଣ୍ଡ ହେର, ହେ ହଂସା ନ କର ।
ନାଚେ କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ବୋଲ, ହେ ହଂସା ନ କର ।

—୭—

ଅ— କତଦିନେ ଯାଇ କାଶୀତୀର୍ଥେ ହଲ
ଶ୍ରୀଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ମିଳେ ହେ,
କରୟେ ପ୍ରଣାମ ପ୍ରଭୁର ଚରଣ
ସ୍ନେହେ ଅଲିଙ୍ଗିଅଁ ତାରେ ହେ ।
ପ୍ରଭୁ ରୂପ ଯତ ଦେଖି ଝପ୍ର ଏକ
ପ୍ରକାଶାନନ୍ଦରେ କହୁ ହେ,
ସେହୁ ଶୁକ ବୋଲେ ଲେକେ ବର୍ଣ୍ଣିବାରେ
ଅସିଛୁ ଏଥେ କମାଇଁ ହେ ।
ଲଗାଇ ଭେଲକି ଜପେ ନାମ କାହ୍ନ
ଜାନଛେ ଅମି ତା ରୂପ ହେ ।
ନବଦ୍ୱୀପବାସୀ ନ ମାନବା ଦେଖି
କୈଲ ସନ୍ନ୍ୟାସ ଧାରନ ହେ ।

ଅ— ଅମି ଜାନ ତାଇ,
ଜଗନ୍ନାଥ ମିଶ୍ର ପୁତ୍ର ସେଇ, ଅମି ଜାନ ତାଇ ।
ଅସିଛେ ଏଥେ ଭୁଲଇ, ଅମି ଜାନ ତାଇ ।
କାଶୀତୀର୍ଥେ ନବଜାଇ, ଅମି ଜାନ ତାଇ ।

—୮—

ଫୁ— ଶୁକ ସେହୁ ବଚ୍ଚ ପ୍ରଭୁର ଅଚ୍ଛତ
କହେ ସବ ବିବରୟୁଁ,

ପ୍ରଭୁ ବୋଲେ ତାରେ ଅଛିଛେ କେପାରେ
ନବ ଜ୍ୱର ବୋଝ ଲୟୀ ହେ ।
ତହୁଁ ଚଳ ଶୀଘ୍ରେ ମିଳିଲ ପ୍ରୟାଗେ
ମାଧବେ ଦର୍ଶନ କରି,
ତ୍ରିବେଣୀରେ ସ୍ନାନ କରୟୀ ଗମନ
ମଥୁରା ଧାମତେ ମିଳି ହେ ।
କେଶବ ପଣ୍ଡା ନାମ ଏକଇ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ମାଧବ ପଣ୍ଡାର ଶିଷ୍ୟ ,
ତାର ସାଥେ ଧରି ସର୍ବତୀର୍ଥେ ବୁଲି
ବୃନ୍ଦାବନେ ଯତ ଯତ ହେ ।

ଅ— କରିଲ ଭ୍ରମନ,
ପ୍ରଭୁ ଅନନ୍ଦତ ମନ, କରିଲ ଭ୍ରମନ ।
ଚଉରାଶି କୋଶ ଧାମ, କରିଲ ଭ୍ରମନ ।

—୯—

ରାଧାକୁଣ୍ଡ ଉଦ୍ଧାର

୯— ଲୋକରେ ପୁଛଇ ରାଧାକୁଣ୍ଡ କାହିଁ
ସର୍ବେ ବୋଲେ ନା ଜାଣଇଁ,
ଚାଲି ପ୍ରଭୁ ପୁନ ଶ୍ୱେତ ପୂର୍ବ ଧାମ
କେବଳ ଧାନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର ହୋଇ ହେ ।
ଚାହିଁ ପ୍ରଭୁ ତାରେ ଅପଣା ଶ୍ରୀକରେ
ସ୍ନେହ ତରଳ ସର୍ଜୟେ,
ଜୟ ରାଧେ ବୋଲୟୀ ମାଥା ବୁଲାଉଛୁଁ
ଉଚ୍ଚେ ବାକ୍ୟ ଉଚ୍ଚାରୟେ ହେ ।

ଶ୍ଳୋକ—ଯଥା ରାଧା ପ୍ରିୟା ବିଷ୍ଣୁ ତସ୍ୟାଂ କୁଣ୍ଡଂ ପ୍ରିୟଂ ତଥା
ସର୍ବଗୋପିଷୁ ସୈବୈକା ବିଷ୍ଣୁରତ୍ୟନ୍ତ ବଲ୍ଲଭଃ ।

ଝୁ— ସେ୍ନ ବାକ୍ୟ ଉଚ୍ଚାରି ମୁଣ୍ଡିକାଙ୍କ କୁଳ
ଛଳେକ ମାଖି ଅଙ୍ଗରେ,
ବଳଭଦ୍ର ଉତ୍ଛରେ ମୁଣ୍ଡିକାଙ୍କ ଦଳେ
ଭଗତ ଚରଣ ବୋଲେ ହେ ।

ଅ— ଅନନ୍ଦ ମନ,
ରାଧାକୁଣ୍ଡେ କରି ସ୍ନାନ, ଅନନ୍ଦ ମନ ।
କରଏ ବନ ଭ୍ରମନ, ଅନନ୍ଦମନ ।

—୧୦—

ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନ ପରିକ୍ରମା

ଶ୍ଳୋକ— ଶ୍ରୀବୃନ୍ଦାବନସ୍ୟଂ ରସକେଳି ବାର୍ତ୍ତାଃ,
କାଳେନ ଲୁପ୍ତଂ ନିଜ ଶକ୍ତି ମୁତକ୍ ।
ସାଞ୍ଚାର୍ଯ୍ୟରୁପେ ବ୍ୟତନୋ ପୁନଷ୍ଟ,
ପ୍ରଭୁବଯୌ ପ୍ରାଗ୍ ବ୍ରଜ ଲେକ ସୃଷ୍ଟିମ୍ ।

ପଦ—ତଥା ହେଁତେ ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ କରି ପ୍ରଭୁ ପରିକ୍ରମଃ
ଗୋପାଳ ଦେଖିଯାଁ ଭାବାବେଶ,
ପୁନ କାମ୍ୟବନେ ଯାଇଁ ନନ୍ଦୀଶ୍ୱରରେ ମିଳିଲ
ନନ୍ଦ ଯଶୋଦାରେ ଦେଖି ତୋଷ ହେ ।
ଯମୁନା ହଇଁଯା ପାରି ମିଳିଲେ ଗୋକୁଳ ପୁରୀ
କୃଷ୍ଣ ଜନ୍ମସ୍ଥାନେ ମିଳେ ଯାଇଁ,
ଦ୍ୱାଦଶ କାନନ ହେରି, ଅକ୍ରୁର ଘାଟରେ ମିଳି
ମଥୁରା ଦଗତେ ଚଳିଯାଇ ହେ ।

ରାଜପୁତ ଦେଶେ ଗେଲ, ପାଠାନେ ବୈଷ୍ଣବ କୈଲ
ପ୍ରୟାଗ ତୀର୍ଥରେ ମିଳେ ପୁନ,
ମାଧବେ କରି ଦର୍ଶନ, ବାରଣାସୀରେ ଗମନ
କାଶୀକ୍ଷେତ୍ରେ ରହୁ କତ ଦିନ ହେ ।
ରାମକେଳି ଗ୍ରାମେ ଯାଇ ସ୍ୱରୂପ ଗୋସାଇଁ ରହୁ
ପ୍ରଭୁ ବାର୍ତ୍ତା ଶୁନି ଶୀଘ୍ର ମିଳେ,
ସ୍ୱରୂପରେ ଗୌରହରି ଶକ୍ତି ସଞ୍ଚାରନ କରି
ଶୀଘ୍ର ବୃନ୍ଦାବନେ ପାଠାଇଲେ ହେ ।

ଅ— ଲୁପ୍ତ ତୀର୍ଥେ ପ୍ରକାଶିତେ,
ଅଳ୍ପ ଦଳ ସ୍ୱରୂପତେ, ଲୁପ୍ତ ତୀଥେ ପ୍ରକାଶିତେ ।
ଚଲଲ ବୃନ୍ଦାବନତେ, ଲୁପ୍ତ ତୀର୍ଥେ ପ୍ରକାଶିତେ ।
ପୁନଃ ନୀଳାଚଲେ ଅସେ, ଲୁପ୍ତତୀର୍ଥେ ପ୍ରକାଶିତେ ।

—୧୧—

ଅ— ଶ୍ରୀ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଘରେ ପ୍ରଭୁ ନିତ୍ୟ ଭିକ୍ଷା କରେ
କାଶିବାସୀ ଦେଖି ଶୁନି ଧାୟେଁ
ତପନ ମିଶ୍ରକେ ଦେଖି ପ୍ରଭୁ ପାଏ ମହାସୁଖୀ
ଗୋଷ୍ଠି କରି କୃଷ୍ଣ କଥା କହେ ।
ହେନ କାଲେ ସନାତନ ମିଲେ ପ୍ରଭୁ ସନ୍ନିଧାନ
ରାଜବନ୍ଦଶାଲୁ ସ୍ୱପ୍ନେ ଅସି
ପ୍ରଭୁ ଦେଖି ମହାସୁଖୀ ରାଜପାଟପଣୋପେକ୍ଷି
କରନ୍ତି ବୈଷ୍ଣବ ଧର୍ମେ ରସି ।

ଅ— ସର୍ବ ତେଜି ସନାତନ,
କପଟ୍ୟାରୁ କପ ଶ୍ଚନ, ସର୍ବ ତେଜି ସନାତନ ।

ପ୍ରଭୁରେ ଶରନ ଜାନ,   ସର୍ବ ତେଜି ସନାତନ ।
ନିଷ୍ଠା ବ୍ରତରେ ପ୍ରବୀଣ,   ସର୍ବ ତେଜି ସନାତନ ।

—୧୨—

ସନାତନ ଶିକ୍ଷା

ପ—   ପ୍ରଭୁ ସନାତନେ ଶିକ୍ଷା   ଦ୍ୟା କୃଷ୍ଣ ମନ୍ତ୍ର ଦୀକ୍ଷା
ବଧେୟ ବଧେୟ ତତ୍ତ୍ୱ କହେ
ତେଜି ବୈରାଗ ମାର୍ଗ   ସିଦ୍ଧାନ୍ତେ କରଏ ଅର୍ଥ୍ୟ
ଜ୍ଞାନ ତତ୍ତ୍ୱ ରସ ତତ୍ତ୍ୱ ଯାହେ ହେ ।
ଆତ୍ମାରାମ ଶ୍ଳୋକ ଅର୍ଥ   କରେ ଚୌଷଠି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ
ସନାତନେ କହେ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ହେ
ପୁଛେ ଯତ ଯତ ପ୍ରଶ୍ନ   ପ୍ରଭୁ ତା କରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ
ଭଗତଚରଣ ମାଗେ ପୁନଃ ହେ ।

ଅ—   କବେ ଭାଗ୍ୟ ହବେ ହେ,
ମୁଁ ଦୀନ ଅଧମ ଜୀବେ,   କବେ ଭାଗ୍ୟ ହବେ ହେ ।
ଚରଣେ ଶରଣ ପାବେ,   କବେ ଭାଗ୍ୟ ହବେ ହେ ।

—୧୩—

ପଦ— ପୁଛେ ସନାତନ ପୁନଃ ନିତାନ୍ତ ବହିର
ଜ୍ଞାନ କର୍ମ ଭକ୍ତି ଯେବେ କେହ୍ୱ ହଏ ସାର ହେ ।

ଶ୍ଳୋକ—   ଯୋଗାସ୍ତ୍ରୟଂ ମୟଂ ପ୍ରୋକ୍ତାଂ
ନୃଣାଶ୍ରୟଂ ବିଧି ଜିସ୍ୟାତ୍ ।
ଜ୍ଞାନକର୍ମଶ୍ଚ ଭକ୍ତିଶ୍ଚ
ନୋପାୟଂ ନୋଦନ୍ୟାସ୍ତିତ୍ ।

ପଦ— ପ୍ରଭୁ କହେ ଜ୍ଞାନ କର୍ମ ଦୁଇ ବୈଧୀ ଏହି ।
ପ୍ରେମ ଭକ୍ତି ବିନା ଦିବେ ଗତି ଅର ନାହିଁ ହେ ।

ଶ୍ଳୋକ— ଭଗବତ୍ ଭକ୍ତି ବିହୀନସ୍ୟ,
ଜାତି ବିଦ୍ୟା ଜପଂ ତପଂ ।
ଅପ୍ରାଣ ଦେହସ୍ୟୈବ ।
ମଣ୍ଡନଂ ଲୋକ ରଞ୍ଜନଂ ।

ଅ— ଗତି ନାହିଁ, ଗତି ନାହିଁ,
ପ୍ରେମ ଭକ୍ତି ବିନା କାହିଁ, ଗତି ନାହିଁ, ଗତି ନାହିଁ ।
ତ୍ରିତାପ କାଟିବେ କାହିଁ, ଗତି ନାହିଁ, ଗତି ନାହିଁ ।
କଳିଯୁଗେ ଅନ୍ୟ କାହିଁ, ଗତି ନାହିଁ, ଗତି ନାହିଁ ।

—୧୪—

ଲ— ରାଗ ଭକ୍ତି ବୈଧି ଭକ୍ତି ହଏ ଦୋଇ ରୂପ
ସ୍ୱୟଂ ଭଗବତେ କହେ ଦୁଇ ତ ସ୍ୱରୂପ ।

ଶ୍ଳୋକ—କୃତି ସାଧ୍ୟା ଭବେତ୍ ସାଧ୍ୟା ଭାବସାଂ ସାଧନଂ ଦ୍ୱିଧା ।
ନିତ୍ୟ ସିଦ୍ଧସ୍ୟ ଭାବସ୍ୟ ପ୍ରକଟ୍ୟ ହୃଦସିଦ୍ଧତା ।

ଲ— ରାଗ ହୀନ ଜନେ ଭଜେ ଶାସ୍ତ୍ରର ଆଜ୍ଞାୟ
ବୈଧି ଭକ୍ତି ବୋଲି ତାରେ ସର୍ବ ଶାସ୍ତ୍ରେ କହି ।

ଶ୍ଲୋକ—ଅକାମ ସର୍ବ କାମୋବା ମୋକ୍ଷ କାମ ଉଦାରଧିଃ ।
ତୀବ୍ରେଣ ଭକ୍ତି ଯୋଗେନ ଯଜେତ ପୁରୁଷଂ ପରମ୍ ।

ପଦ— ବୁଦ୍ଧିମାନ ଅର୍ଥ ଯଦି ବିଗ୍ରହଙ୍କ ହୁଏ
ନିଜ କାର୍ଯ୍ୟ ଲାଗି ତବେ କୃଷ୍ଣରେ ଭଜଇ ହେ ।
ଭକ୍ତି ବିନା କୋନ ସାଧନ ଦିତେ ନାରେ ଫଲ
ସର୍ବ ଫଲ ଦେଇ ଭକ୍ତି ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରବଲ ହେ ।

ଅଜାଗଳ ସ୍ତନ ନ୍ୟାୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାଧନ
ଅତଏବ ହର ଭଜେ ବୁଦ୍ଧିମାନ ଜନ ହେ ।
ସାଧୁସଙ୍ଗ କୃଷ୍ଣ ସେବା ଭକ୍ତିର ସ୍ୱଭାବ
ଯେ ଭିନ ସର୍ବ ଛଡ଼ାଏ କରେ କୃଷ୍ଣ ଭାବ ହେ ।
ସର୍ବ ଶାସ୍ତ୍ରେ କରେ କୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତିର ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ
ଜ୍ଞାନକର୍ମ ଦୁଇ ବୈଧୀ ନାହିଁ ମାନେ ଅନ ହେ ।
ଭକ୍ତି ବିନା କେବଳ ଜ୍ଞାନେ ମୁକ୍ତି ନାହିଁ ହୟ
ଭକ୍ତି ସାଧନ କରେ ଯେଇ ପ୍ରାପ୍ତ ବ୍ରହ୍ମେ ଲୟ ହେ ।

ଅ— ଭକ୍ତି ବିନା ଅନେ କାହିଁ,
କଳିଯୁଗେ ଗତି ନାହିଁ, ଭକ୍ତି ବିନା ଅନେ ନାହିଁ ।
ଜ୍ଞାନ କର୍ମ ବୈଧୀ ଏହି, ଭକ୍ତି ବିନା ଅନେ ନାହିଁ ।

—୧୫—

ଝୁ— ସାଧୁ ସଙ୍ଗ କୃଷ୍ଣ ସେବା ଭାଗବତ ନାମ
ବ୍ରଜେ ବାସ ଏଇ ପାଞ୍ଚ ସାଧନ ପ୍ରଧାନ ହେ ।
ଇହ ପଞ୍ଚମଧ୍ୟେ ଯଦ ସ୍ୱଳ୍ପ ମାତ୍ର ହୟ
ସୁବୁଦ୍ଧି ଜନେର ହୟ କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମୋଦୟ ।

ଅ— ଯେଇ ଭାବେ ଦୁଇ ମାସ,
ପ୍ରଭୁ ଦିଏ ଉପଦେଶ, ଏଇଭାବେ ଦୁଇ ମାସ ।
କାଶୀବାସୀ ଶୁଣି ତୋଷ, ଏଇଭାବେ ଦୁଇ ମାସ ।

—୧୬—

ଶୋକ—ବୈଷ୍ଣବ କୃତା ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ମୁଖାନକାଶୀ ନିବାସୀ ନଃ
ସନାତନଂ ସୁସଂସ୍କୃତ୍ୟ ପ୍ରଭୁ ନୀଳାଦ୍ରିମାଗତମ୍ ।

ଅ— ଏଇଭାବେ ମହାପ୍ରଭୁ ଦୁଇମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଶିଖାଇଲ ସନାତନେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତେର ତତ୍ତ୍ୱ ହେ ।

ପରମାନନ୍ଦ କୀର୍ତ୍ତନ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ସଙ୍ଗୀ
ପ୍ରଭୁକେ କୀର୍ତ୍ତନ ଶୁନାୟ କତ ବଡ଼ ଭଙ୍ଗି ହେ ।
ଯେ ଦରବୁଁ ସନାତନେ ପ୍ରଭୁ କୃପା କୈଲ
ସେଦିନ ହଇତେ ଦେଶେ କୋଲାହଲ ହୈଲ ହେ ।
ଲୋକେର ସଙ୍ଘଟେ ଅସେ ପ୍ରଭୁରେ ଦେଖିତେ
ନାନା ଶାସ୍ତ୍ର ପଣ୍ଡିତ ଅଶେଷ ଶାସ୍ତ୍ର ବିଚାରତେ ହେ ।
ସବୁ ଶାସ୍ତ୍ର ଖଣ୍ଡି ପ୍ରଭୁ ଭକ୍ତି କରେ ସାର
ସଯୌକ୍ତିକ ବାକ୍ୟେ ମନ ଫିରାଏ ସବାର ହେ ।
ଉପଦେଶ ଲୟାଁ କରେ ନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ
ସର୍ବଲୋକ ନାଚେ ଗାୟେ କରୟେ ନର୍ତ୍ତନ ହେ ।
ପ୍ରଭୁରେ ପ୍ରଣତି କରେ ସନ୍ୟାସୀର ଗଣ
ନିର୍ବିକାରେ ଗୋଷ୍ଠି କରେ ଅତି ମନୋରମ ହେ ।

ଅ— କରହ ଶ୍ରବଣ,
କାଶୀବାସୀଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନ, କରହ ଶ୍ରବଣ ।
ଅହେ ଗୌର ଭକ୍ତଗନ, କରହ ଶ୍ରବଣ ।

—୧୭—

କାଶୀବାସୀଙ୍କ ଶିକ୍ଷା

ପ— ପ୍ରକାଶାନନ୍ଦେର ଶିଷ୍ୟ ଏକ ତାର ସମ
ସଙ୍ଗମଧ୍ୟେ କହେ ପ୍ରଭୁରେ କରୟାଁ ସମ୍ମାନ ହେ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ହୟ ସାକ୍ଷାତ୍ ନାରାୟଣ
ବ୍ୟାସ ସୂତ୍ରେ ଅର୍ଥ କରେ ଅତି ମନୋରମ ହେ ।
ହରି ନାମେର ଶ୍ଳୋକ ଯେଇ କରଇ ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ
ସେଇ ସତ୍ୟ ସୁଖଦାର୍ଥ ପରମ ପ୍ରମାନ ହେ ।

ଘ— କାହେ ଅମ୍ଭ ନାଇଁ ଶୁଣି,
ଯେ ଅର୍ଥେ ବୁଝିଏ ପୁଣି, କାହେ ଅମି ନାଇଁ ଶୁନ ।
ସେହୁ ବଡା ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ, କାହେ ଅମି ନାଇଁ ଶୁନ ।

—୧୮—

ଝୁ— ଭକ୍ତ ବନା ସୂତ୍ରସ୍ଥାନ ଭଗବତେ ବୁଝାଏ
କଲକାଲେ ନାନାଭ୍ୟାସେ ଘବମୁକ୍ତ ହସ୍ୱେ ହେ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ବାଣୀ ଅମୃତେର ଧାର
ସେହ କହେ ଯେହ ଅର୍ଥ ସେହ ତତ୍ତ୍ୱ ସାର ହେ ।
ସ୍ୱେ ସବ ବାର୍ତ୍ତା ଶୁଣି ମହାସନ୍ତ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ପ୍ରଭୁର ଦର୍ଶନେ ସର୍ବେ ଭାବେ ମନେ ମନ ହେ ।
ହେନ କାଲେ ପ୍ରଭୁ ପଞ୍ଚନଦେ ସ୍ନାନ କର୍
ଦେଖିତେ ଚଲଲ ସୁଖେ ବନ୍ଦୁ ମାଧବ ହର୍ ହେ ।
ମାଧବ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଦେଖି ଅବଷ୍ଟ ହଇଲ
ଅଗଣାତେ ଅସି ପ୍ରେମେ ନାଚତେ ଲଗିଲ ହେ ।
ଶେଖର ପରମାନନ୍ଦ ତପନ ସନାତନ
ଗୃରଜନ ମିଲ କରେ ନାମ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ହେ ।
ହର୍ ହସ୍ୟ ନମଃ କୃଷ୍ଣ ଯାଦବାୟ ନମଃ
ଗୋପାଲ ଗୋବନ୍ଦ ସମ ଶ୍ରୀ ମଧୁସୂଦନ ହେ ।
ଚୌଦଗତେ ଲେକ ଲକ୍ଷ ବୋଲେ ହର୍ ହର
ଉଠିଲ ମଙ୍ଗଲ ଧ୍ୱନି ସ୍ୱର୍ଗ ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁସ୍ଥ ।

ଘ— ଉଠେ ଉଠେ ହରବୋଲ,
ଅସଂଖ୍ୟ ଲେକେର ଗୋଲ୍, ଉଠେ ଉଠେ ହରବୋଲ ।
ପ୍ରଭୁ ଭାବତେ ବଭୋର, ଉଠେ ଉଠେ ହରବୋଲ ।

—୧୯—

ପ୍ରକାଶାନନ୍ଦ ମିଳନ

ପ— ନାଚନ୍ତେ ଧ୍ୱନି ଶୁଣିଣ ସେ ପ୍ରକାଶାନନ୍ଦ
ଦେଖିବେ କୌତୁକେ ଆଇଲ ଲଈ ଶିଷ୍ୟବୃନ୍ଦ ।
ଦେଖିଣ ପ୍ରଭୁର ନୃତ୍ୟ ଦେହର ମାଧୁରୀ
ଶିଷ୍ୟଗଣ ସଙ୍ଗେ ସେହୁ ବୋଲେ ହରି ହରି ।
କମ୍ପ ସ୍ୱେଦ ଅଶ୍ରୁକମ୍ପ ବିବର୍ଣ୍ଣ ସ୍ତମ୍ଭ
ଅଶ୍ରୁଧାରାରେ ଭିଜେ ଲୋକ ପୁଲକ କଦମ୍ବ ।
ହର୍ଷ ଦୈନ୍ୟ ଚାପଲ୍ୟାଦି ସାତ୍ତ୍ୱିକ ବିକାର
ଦେଖି କାଶୀବାସୀ ଲୋକେ ହୁଅନ୍ତି ଚମତ୍କାର ।

ଅ— ସକଳେ ଭାବନ୍ତି ମନ,
ଦେଖି ପ୍ରଭୁ ରଙ୍ଗ ବର୍ଣ୍ଣ, ସକଳେ ଭାବନ୍ତି ମନ ।
ଯେ ନଏ ମନୁଷ୍ୟ ସମ, ସକଳେ ଭାବନ୍ତି ମନ,
ଦ୍ୱାତ୍ରିଂଶ ଲକ୍ଷଣ ପୂର୍ଣ୍ଣ, ସକଳେ ଭାବନ୍ତି ମନ ।

—୨୦—

ପଦ— ପ୍ରକାଶାନନ୍ଦରେ ପ୍ରଭୁ କରିଲ ବନ୍ଦନ
ପ୍ରକାଶାନନ୍ଦ ଧାଇଁ ଧରେ ପ୍ରଭୁର ଚରଣ ।
ପ୍ରଭୁ କହେ ତୁମି ଜଗତ୍ ଗୁରୁ ପ୍ରିୟତମ
ଆମି ତୁମାରେ ନା ହୁଏ ଶିଷ୍ୟର ଶିଷ୍ୟସମ ହେ ।
ଶ୍ରେଷ୍ଠ ହୋଇଁ କେନ କର ହୀନେର ବନ୍ଦନ
ଆମାର ସର୍ବନାଶ ହୁଏ ତୁମି ବ୍ରହ୍ମ ସମ ହେ ।
ତେହ କହେ ତୁମାର ନିନ୍ଦା ପୂର୍ବେ ଯେ କରିଲ
ତୁମାର ଚରଣ ସ୍ପର୍ଶେ ସବୁ କ୍ଷୟ ଗେଲ ହେ ।

ଅ— ଆମାର ଦୋଷ କ୍ଷମା କର,
ତୁମି ଦୟାଳ ଠାକୁର, ଆମାର ଦୋଷ କ୍ଷମା କର ।
ମୁହିଁ ଅଯୋଗ୍ୟ ପାମର, ଆମାର ଦୋଷ କ୍ଷମା କର ।

—୨୧—

ଝୁ— ପ୍ରକାଶାନନ୍ଦ କହେ ତୁମି ସାକ୍ଷାତ୍ ଭଗବାନ
ତୁମ ଯନ୍ଦ କର ମୋରେ ଦୋଷେ ଅପମାନ ।
ସର୍ବେ ପୂଜ୍ୟ ହୟ ତୁମି ଆମାରେ ପୂଜ୍ୟ ହୈତେ
ସର୍ବନାଶ ହୟ ଯେଉ ତୁମାର ନିନ୍ଦାତେ ହେ ।

ଶ୍ଳୋକ—ମୁକ୍ତାନାମପି ସିଦ୍ଧାନଂ ନାରାୟଣଂ ପରାୟଣା ।
ସୁଦୁର୍ଲ୍ଲଭଂ ପ୍ରସାଦାତ୍ମଂ କୋଟିଷ୍ୱପି ମହାମୁନେ ।

ଅ— ଯେବେ ତୁମା ପାଦପଦ୍ମେ ଉପୁଡ଼ିଲ କର
ଯେଥିଲାଗ କର ତୁମା ଚରନେ ପ୍ରନତ ହେ ।
ଯେତେ ବୋଲି ପ୍ରଭୁ ସହ ସେଖାନେ ବସିଲ
ପରଭେ ପ୍ରକାଶାନନ୍ଦ ପୁଚ୍ଛତେ ଲଗିଲ ହେ ।
ଅଗ୍ରାସନ ଶ୍ଳୋକ ଅର୍ଥ କହ ଦୟାମୟ
ପ୍ରଭୁ କହେ ତୁମା ମୁଖେ ଶୁନିତେ ଇଚ୍ଛା ହୟ ହେ ।
ନବ ଅର୍ଥ କହିଲ ସେ ବେଦାନ୍ତ ସୂତ୍ରରେ
ପ୍ରଭୁ ତାରେ କୋଲ କରି ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ବୋଲେ ହେ ।

ଅ— ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ତୁମାର ଜ୍ଞାନ,
ମର୍ତ୍ତ୍ୟେ ବୃହସ୍ପତି ସମ, ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ତୁମାର ଜ୍ଞାନ ।
ତର୍କ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ନିପୁଣ, ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ତୁମାର ଜ୍ଞାନ ।

—୨୩—

ଝୁ— ପ୍ରକାଶାନନ୍ଦ କହେ ଅର୍ଥ ବାହ୍ୟ ଯଦ ହୟ
ମୋକ୍ଷାର୍ଥ କେମନ ତବେ କୁହ ମହାଶୟ ହେ ।

ପ୍ରଭୁ ଏକଷଠି ଅର୍ଥ କରିଲ ଶ୍ଳୋକରେ
ଶୁନି କାଶୀବାସୀ ସର୍ବେ ହରି ହରି ବୋଲେ ହେ ।
ପ୍ରଭୁରେ ଶରଣ ମାଗି ସର୍ବେ ଗେଲ ଘର
ପ୍ରଭୁ ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖର ଗୃହେ ଭିକ୍ଷା କୈଲ ହେ ।
ସର୍ବ କାଶୀବାସୀ କରେ ନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ
ପ୍ରେମେ ହାସେ କାନ୍ଦେ ଗାଏ କରଏ ନର୍ତ୍ତନ ହେ ।
ବାରାଣସୀ ହୈଲ ଦ୍ୱିତୀୟ ନଦୀଆ ନଗର
କୃଷ୍ଣ ଦାସ କବିରାଜ ଗ୍ରନ୍ଥେ କରେ ସାର ହେ ।
'ଅ— ଜଗତେ କରୁନା କରି,
ନାମ ଯଜ୍ଞଏ କେବ ତାରି, ଜଗତେ କରୁନା କରି ।
ଲେଖିଅଛଏ ବିସ୍ତାରି, ଜଗତେ କରୁନା କରି ।

—୨୪—

ନୀଳାଦ୍ରି ଆଗମନ

ଅ— ଶୁନ ଭକ୍ତଗନ ଏ ଅମୂଲ୍ୟ ପ୍ରେମ
କାଶୀବାସେ ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ହେ
ରହି ଦେବ ମାସ ଭକ୍ତି ଉପଦେଶ
କରିଲେଁ। ସର୍ବଜନ ହେ ।
ଫେରି ନୀଳଚଲେ ଉଦ୍ବେଗ ଶରୀରେ
ଚନ୍ଦ୍ରଶେଖରେ ବଦାଇ ହେ
ତପନ ମିଶ୍ରାଦ ସନାତନେ ବୋଧି
ଶ୍ରୀ ବୃନ୍ଦାବନେ ପାଠାଇ ହେ ।
କହେ ପ୍ରଭୁ ପୁନ ଲୁପ୍ତ ତୀର୍ଥମାନ
କରିଥ ବ୍ରଜେ ପ୍ରକାଶ ହେ

ସ୍ୱରୂପ ଯାଇଛେ   ଭୂମି ମିଲି ତାତେ
ଦେଇ ଦଯ଼ୁଁ। ଉପଦେଶ ହେ ।

ଅ— ଚଲେ ସନାତନ,
ମିଲେ ଶ୍ରୀବୃନ୍ଦାବାନନ, ଚଲେ ସନାତନ ।
ଧ୍ୟାଇ ପ୍ରଭୁର ଚରନ, ଚଲେ ସନାତନ ।
ସ୍ୱରୂପେ ନାହିଁ ମିଲନ, ଚଲେ ସନାତନ ।

—୨୪—

ସ୍ଥା— ବଲଭଦ୍ର ଭଟ୍ଟରେ   ସେନ ସଙ୍ଗତରେ
ଚଲନ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ଆନନ୍ଦେ ହେ
ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡି ହୋଇ   ଚଲିଲ ତଥାଇ
ହରିବୋଲ ଉଚ୍ଚେ ନାଦ ହେ ।
କତ ଦିନେ ଯାଇ   ନୀଳାଚଲେ ହୋଇ
ଅଠାରନାଲାତେ ଥାକେ ହେ
ବଲଭଦ୍ର ଭଟ୍ଟରେ   ପଠାଏ ସତ୍ୱରେ
ବାର୍ତ୍ତା କହେ ସର୍ବ ଭକ୍ତେ ହେ ।
ଶୁନି ରାମାନନ୍ଦ   ଉଠଏ ଆନନ୍ଦ
ସେନି ସ୍ୱରୂପ ଦାମୋଦରେ ହେ
ଭଟ୍ଟାଚାର୍ଯ୍ୟ ଶୁନି   କାଶୀ ମିଶ୍ରେ ସେନି
ନରେନ୍ଦ୍ରେତେ ପ୍ରଭୁ ମିଲେ ହେ ।
ସର୍ବେ ହର୍ଷମନେ   ପ୍ରଭୁର ଦର୍ଶନେ
ଦୂରୁହୁଁ ପ୍ରଣାମ କରି ହେ
ପ୍ରଭୁ ହରି ବୋଲି   ଆଲିଙ୍ଗନ କରି
ନରେନ୍ଦ୍ରେ ସ୍ନାହାନ ସାରି ହେ ।

ଯେବେ ଭକ୍ତଗଣେ   ଜଗନ୍ନାଥ ଦର୍ଶନେ
କରି ବାସାରେ ଚଳୟେ ହେ,
ବହୁତ ପ୍ରସାଦ   ଲୟେ ଭକ୍ତେ ସବ
ସବାରେ ପ୍ରଭୁ ଭୁଞ୍ଜୟେ ହେ ।

ଅ— ଆନନ୍ଦ ମନେ,
ଗାଇଚଲି ଭକ୍ତଗଣେ, ଆନନ୍ଦ ମନେ ।
ଶୁଣି ବ୍ରଜ ଚରିତ କର୍ଣ୍ଣେ, ଆନନ୍ଦ ମନେ ହେ ।

—୨୪—

ଝୁ— ମଧ୍ୟ ଲୀଳା ସୂତ୍ର   ଅଟଏ ଅବ୍ୟକ୍ତ
ସଂକ୍ଷେପେ କରି ବର୍ଣ୍ଣନ
ସ୍ୱରୂପ ସନାତନ   କରିଅଛି ଶ୍ରବଣ
ଆନ କେ କୋହେ ସ୍ୱଜନ ହେ ।
ଚବିଶ ବର୍ଷରେ   ଚଳିଲ ସନ୍ନ୍ୟାସେ
ଦଶ ଦରଶନ କରେ
ଛଅ ବର୍ଷ ପୁନ   ଗମନାଗମନ
ଅନ୍ତ୍ୟଲୀଳା ହବେ ପରେ ହେ ।
ମୁହିଁ କ୍ଷୁଦ୍ର ଜୀବ   ଅଟେ ଅସମ୍ଭବ
ସିନ୍ଧୁ ମାପେ ଭେକ ପ୍ରାୟ
ପୂର୍ବ ଗ୍ରନ୍ଥ ଧରି   ସଂକ୍ଷେପେ କରୁଛି
ଦୀନ ସତ୍ୟବାଦୀ ଗାୟ ହେ ।
ସାଧୁ ସନ୍ଥ ଜନ   ମୋ ଦୋଷ ନ ଘେନ
ମକ୍ଷିକା ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ମଧୁ ହେ
ନାନା ପୁଷ୍ପ ଯେନ   ସଂଗ୍ରହେ ପୂଜନ
ସୁଖେ ପାନକରେ ସାଧୁ ହେ ।

ଅ— ମୋ ଦୋଷ ନ ଘେନ,
ମୁଁ ଘନ ଅଧୀନ ମାଗେ ସ୍ନେହ ଦାନ, ମୋ ଦୋଷ ନ ଘେନ।
ଶ୍ରୀ ଭରତାମୃତ ବାରିଧି ସମାନ, ମୋ ଦୋଷ ନ ଘେନ।
ସରଳ ବାକ୍ୟରେ ସେ ଲୀଳା ବର୍ଣ୍ଣନ, ମୋ ଦୋଷ ନ ଘେନ।
ରାଗମାର୍ଗପାନ୍ଥିଙ୍କେ ପରିଶ୍ରମ ତ୍ରାଣ, ମୋ ଦୋଷ ନ ଘେନ।
ବସ୍ତୁ ପୁଷ୍ଟି ସୁନ୍ଦେ ସେ ନାମ କୀର୍ତ୍ତନ, ମୋ ଦୋଷ ନ ଘେନ।

ଇତି ନବମଭାଗ ସମାପ୍ତ

ଦଶମ ଭାଗ

ଅନ୍ତ୍ୟ ଲୀଳା ସୂତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନ

ଶ୍ଳୋକ—ବିଚ୍ଛେଦହସ୍ମିନ ପ୍ରଭୋରନ୍ତ୍ୟଲୀଳା ସୂତ୍ରାନୁବର୍ଣ୍ଣନେ
ଗୌରସ୍ୟ କୃଷ୍ଣ ବିଚ୍ଛେଦଂ ପ୍ରଳାପାଦ୍ୟାନୁବର୍ଣ୍ଣତେ ।

ଲ— ଜୟ ଜୟ ଗୌର ଚନ୍ଦ୍ର ଜୟ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ
ଜୟ ଦ୍ୱୈତାଚନ୍ଦ୍ର ଜୟ ଗୌର ଭକ୍ତ ବୃନ୍ଦ ।
ଶେଷ ଯେ ରହିଲ ପ୍ରଭୁର ଦ୍ୱାଦଶ ବତ୍ସର
କୃଷ୍ଣର ବିରହ ସ୍ଫୂର୍ତ୍ତି ହୟ ନିରନ୍ତର ।
ଶ୍ରୀ ରାଧାର ଚେଷ୍ଟା ଯେନ ଉଦ୍ଧବ ଦର୍ଶନେ
ସେଇ ମତ ଦଶା ପ୍ରଭୁର ହୟ ରାତ୍ରି ଦିନେ ।

ଅ— ନିରନ୍ତର ହୟ ପ୍ରଭୁର ବିରହ ଉନ୍ମାଦ
ଭ୍ରମମୟ ଚେଷ୍ଟା ସଦା ପ୍ରଳାପମୟ ବାଦ ।
ଲୋମକୂପେ ରକ୍ତୋଦ୍ଗମ ଦନ୍ତ ସବ ହାଲେ
କ୍ଷଣେ ଅଙ୍ଗ କ୍ଷୀଣ ହୟ କ୍ଷଣେ ଅଙ୍ଗ ଫୁଲେ ।
ଗମ୍ଭୀରା ଭିତରେ ରାତ୍ରେ ନାହିଁ ନିଦ୍ରା ଲବ
ଭିତ୍ତେ ମୁଖଶିର ଘଷେ କ୍ଷତ ହୟ ସବ ।
ତିନଦ୍ୱାରେ କବାଟ ପ୍ରଭୁ ଯାଏନ ବାହିରେ
କଭୁ ସିନ୍ଧୁ ତୀରେ ପଡ଼େ କଭୁ ସିନ୍ଧୁ ନୀରେ ।
ଚଟକ ପର୍ବତ ଦେଖି ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ଭ୍ରମେ
ଧାୟାଁ ଚଲେ ଅର୍ତ୍ତନାଦେ କରିୟାଁ କ୍ରନ୍ଦନେ ।
ଉପବନୋଦ୍ୟାନ ଦେଖି ବୃନ୍ଦାବନ ଜ୍ଞାନ
ତାହାଁ ଯାଇ ନାଚେ ଗାୟେ କ୍ଷଣେ ମୂର୍ଚ୍ଛା ଯାନ ।

ଅ— ବ୍ରଜେର ଭାବ ସ୍ୱଭାବ ମନେ,
ଯେ ଯେ ଲୀଳା ଯେ ଯେ ସ୍ଥାନେ, ସ୍ମର ଲୀଳା ସ୍ୱଭାବ ମନେ।
ଦଶା ବଢ଼େ ଦନ୍ତ ଦନେ, ସ୍ମର ଭାବ ସ୍ୱଭାବ ମନେ।
ସଙ୍ଗେ ସଖୀ ଭକ୍ତ ଗଣେ, ପୂର୍ବ ପ୍ରେମ ସ୍ୱଭାବ ମନେ।

—୧—

ପଦ— କାହା ନାହିଁ ଶୁନି ଯେ ଯେ ଭାବର ବିକାର
ସେହି ଭାବ ହୁଏ ପ୍ରଭୁର ଶରୀର ପ୍ରଚୁର ହେ।
ହସ୍ତ ପାଦ ଶିର ସବ ଶରୀର ଭିତରେ
ପ୍ରବିଷ୍ଟ ହୁଏ କୂର୍ମରୂପ ଦେଖିଯେ ପ୍ରଭୁରେ ହେ।
ଯେଉଁମତ ଅଦ୍ଭୁତ ଭାବ ଶରୀରେ ପ୍ରକାଶ
ମନରେ ଶୂନ୍ୟତା ବାକ୍ୟ ହାହା ହୁତାଶ ହେ।
ଅ— ତାହା କେ ବର୍ଣ୍ଣିବ ହେ,
ବ୍ରହ୍ମା ଶିବରେ ଦୁର୍ଲଭ, କେ ବର୍ଣ୍ଣିବ ହେ।
ନିଗୂଢ଼ ଚୈତନ୍ୟ ଭାବ, କେ ବର୍ଣ୍ଣିବ ହେ।
ଯେ ଛାର ମାନବ ଜୀବ, କେ ବର୍ଣ୍ଣିବ ହେ।

—୨—

ପ— କାହିଁ କରୁଁ କାହିଁ ପାଇଁ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ରନନ୍ଦନ
କାହିଁ ମୋର ପ୍ରାଣନାଥ ମୁରଲୀବଦନ ହେ।
କାହାରେ କହିବ କଥା କେବା ଜାଣେ ଦୁଃଖ
ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ରନନ୍ଦନ ବିନା ଫାଟେ ମୋର ବୁକ ହେ।
ଯେମତ ବିଳାପ କରେ ବକ୍ଷେର ଅନ୍ତର
ସ୍ୱପ୍ନେର ନାଟକ ଗୀତା ପଢ଼େ ନିରନ୍ତର ହେ।
ଅ— ରାଧାର ଭାବେ ତନୁ ମନ,
ମହାପ୍ରଭୁ ମଜ୍ଜି ରହି ଦିନ, ରାଧାର ଭାବେ ତନୁ ମନ।

ଜଗନ୍ନାଥେ ଦେଖି ଅକ୍ଷେପ ବଚନ, ସୁଧାର ଭାବେ ତନୁ ମନ ।
ଦଶା ହୁଅନ୍ତି ପ୍ରଭୁରେ ଅବଚ୍ଛିନ୍ନ, ସୁଧାର ଭାବେ ତନୁ ମନ ।

—୩—

ଶ୍ଳୋକ—ଦୁର୍ଗମେ କୃଷ୍ଣଭାବାବ୍ଧୌ ନିମଗ୍ନେ ମନ ଚେତସାଂ
ଗୌରେଣ ହରଣାଂ ପ୍ରେମାଃ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଭୂରିଦର୍ଶିତାଃ ।

ଝୁ— ଯେଉଁମତ ମହାପ୍ରଭୁ ରଜନୀ ଦିବସେ
ଅସ୍ଥା ସ୍ଥିତ ନାହିଁ ହୁଏ କୃଷ୍ଣ ଭାବାବେଶେ ହେ ।
କଭୁ ଭାବେ ମଗ୍ନ କଭୁ ଅର୍ଦ୍ଧବାହ୍ୟସ୍ଫୂର୍ତ୍ତି
କଭୁ ବାହ୍ୟ ସ୍ଫୂର୍ତ୍ତି ତିନ ଭାବେ ପ୍ରଭୁ ସ୍ଥିତ ହେ ।
ସ୍ନାନ ଦର୍ଶନ ଭୋଜନ ଦେହ ସ୍ୱଭାବେ ହୁଏ
କୁମ୍ଭାରେର ଚକ ଯେନ ସତତ ଫିରଏ ହେ ।

ଅ— ବାଉଲ ବତ,
ସଦା କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମେ ରତ, ବାଉଲ ବତ ।
କଭୁ ନାଚଯ୍ନେ ଉନ୍ମତ୍ତ, ବାଉଲ ବତ ।
କେଶ ବାସ ଅସ୍ତ ବ୍ୟସ୍ତ, ବାଉଲ ବତ ।
ଡାକେ ହା ନାଥ ହା ନାଥ, ବାଉଲ ବତ ।

—୪—

ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ପ୍ରତି ଅକ୍ଷେପ

ଲ— ଯେଉଁକ ଦିନେ କରେ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥ ଦର୍ଶନ
ଜଗନ୍ନାଥ ଦେଖେ ସାକ୍ଷାତ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ରନନ୍ଦନ ହେ ।
ଯେଉଁକବାରେ ସ୍ଫୁରେ ତଭୁର କୃଷ୍ଣ ପଞ୍ଚଗୁଣ
ପଞ୍ଚଗୁଣେ କରେ ପଞ୍ଚେନ୍ଦ୍ରିୟ ଅକର୍ଷଣ ହେ ।
ଯେଉଁକମନ ପଞ୍ଚଦିଗେ ପଞ୍ଚଗୁଣେ ଟାଣେ
ଟାନାଟାନି ପ୍ରଭୁ ମନେ ହଇଲ ଅଜ୍ଞାନେ ହେ ।

ଅ— ଖ୍ଵେବର ଗଦଗଦେ,
ନାଚ ଯାଯ୍ୟେ ପ୍ରେମୋନ୍ମାଦେ, ଖ୍ଵେବର ଗଦ୍‌ଗଦେ ।
ଶ୍ରୀ ଜଗନ୍ନାଥେର ଅଗେ, ଖ୍ଵେବର ଗଦ୍‌ଗଦେ ।
ସ୍ୱରୂପ ରାମାନନ୍ଦ ସଙ୍ଗେ, ଖ୍ଵେବର ଗଦ୍‌ଗଦେ ।
ହରିବୋଲେ ହୁଙ୍କାର ନାଦେ, ଖ୍ଵେବର ଗଦ୍‌ଗଦେ ।

—୪—

ପ— ଜଗମୋହନ ଭିଡ ଭେକ କରେ ଦରଶନ
ଉଠିଲ ଖ୍ଵେବ ସାବଲ୍ୟ ନା ଯାଯ୍ୟେ କଥନ ହେ ।
ସ୍ୱରୂପ ରାମାନନ୍ଦେ ଯେଇ ଦୁଜନା ଧରିୟାଁ
ବଲପ କରଯ୍ୟେ ଦୁହୁଁ କଣ୍ଠେ ଧରିୟାଁ ହେ ।
ଅ— ହାୟ୍ ମୋର ପ୍ରାନ ସଖା,
କୋଥାଇ କୃଷ୍ଣ ମୋରେ ଦେଖା, ହାୟ୍ ମୋର ପ୍ରାନସଖା ।
ତୁମାରେ ମାଗେ ଯେଇ ଭିକ୍ଷା, ହାୟ୍ ମୋର ପ୍ରାନସଖା ।
କ ଉପାଯ୍ୟେ ପାବ ତାଯ୍ୟେ,
ଦଅ ମୋରେ ଯେଇ ଶିକ୍ଷା, ହାୟ୍ ମୋର ପ୍ରାନସଖା ।

—୨—

ପଞ୍ଚସ୍ପୃହା ଓ ଦଶା

ଝୁ— କୃଷ୍ଣ ବରହେ ରାଧାର ଉତ୍କଣ୍ଠିତା ମନ
ବଣାଖାରେ କହେ ଯୈଛେ ପ୍ରଲାପ ବଚନ ।
ସେଇ ଶ୍ଳୋକ ପଢ଼ି ପ୍ରଭୁ କରଯ୍ୟେ ପ୍ରଲପ
ଶ୍ଳୋକ ଅର୍ଥ ଶୁନାଏ ଦୁହୁଁ କରିୟାଁ ବଲାପ ।

ଅ— ସୁଧାର ସ୍ୱବ ସ୍ୱବ ମନ,
ସ୍ମରେ କୃଷ୍ଣ ପଞ୍ଚଗୁଣ, ସୁଧାର ସ୍ୱବ ସ୍ୱବ ମନ ।
କହେ ପ୍ରଲପ ବଚନ, ସୁଧାର ସ୍ୱବ ସ୍ୱବ ମନ ।

—୭—

ଶ୍ଳୋକ—ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟାମୃତ ସିନ୍ଧୁ ଭଙ୍ଗ ଲଳନାଚିତ୍ତାଦ୍ରି ସଂପ୍ଳାବକଃ
କର୍ଣ୍ଣାନନ୍ଦୀସନର୍ମ୍ମ୍ୟ ରମ୍ୟ ବଚନଂ କୋଟିନ୍ଦୁ ଶୀତାଙ୍ଗକଃ ।
ସୌରଭ୍ୟାମୃତ ସମ୍ପ୍ଳବା ବୃତଜଗତ୍ ପୀୟୂଷ ରମ୍ୟାଧରଃ
ଶ୍ରୀଗୋପେନ୍ଦ୍ରସୁତଃ ସକର୍ଷତିବଳାତ୍ ପଞ୍ଚାନ୍ଦ୍ରିୟାଣାଳିମେ ।

ପ— କୃଷ୍ଣ ରୂପ ଶବ୍ଦ ସ୍ପର୍ଶ ସୌରଭ୍ୟ ଅଧର ରସ
ଯା ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ କହନା ନା ଯାୟ
ଦେଖି ଲୁଲେ ପଞ୍ଚଜନ ସେଇ ଅଶ୍ୱ ଏ ମୋ ମନ
ଚଢ଼ି ପଞ୍ଚଦରେ ପଞ୍ଚ ଧାୟଁ ହେ ।
ସଖୀ ହେ ଶୁଣ ମୋର ଦୁଃଖେର କାରଣ,
ମୋର ପଞ୍ଚେନ୍ଦ୍ରିୟଗଣ ମହା ଲମ୍ପଟ ଦସ୍ୟୁଗଣ
ସବେ କହେ ହର ପରଧନ
ଏକ ଅଶ୍ୱ ଏକ ଷଣେ ପାଞ୍ଚେ ପଞ୍ଚଦରେ ଟାଣେ
କୋନଦରେ ଯାଏ ଏକଜନ ହେ ।
ଯବେ ଏକକାଲେ ଟାନେ କାଲ ଘୋଡ଼ାର ପରାନେ
ସେଇ ଦୁଃଖ ନା ଯାଏ ସହନ
ଇନ୍ଦ୍ରିୟେ ନା କର ରୋଷ ଇହ ସବାକାର ଦୋଷ
କୃଷ୍ଣ ରୂପା ମୋହାଦ ଅକର୍ଷଣ ।
ରୂପାଦ ପାଞ୍ଚଦରେ ଟାଣେ ଗେଲ ଘୋଡ଼ାର ପରାଣେ
ମୋର ଦେହେ ନା ରହେ ଜନ ହେ ।

ଅ— କି କର ପ୍ରାଣ,
କହ କହ ସଖୀ କରବ ଧାରଣ, କି କର ପ୍ରାଣ ।
କୃଷ୍ଣରୂପାଦର କି ଅକର୍ଷଣ ଗୋ, କି କର ପ୍ରାଣ ।
କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ବୋଲି ଜାବ କି ଜୀବନ, କି କର ପ୍ରାଣ ।
ତା ହେଲେ ଲଭନ୍ତ ପରମ କାରଣ, କି କର ପ୍ରାଣ ।

—୮—

ଅ— ବଂଶୀ ଗାନାମୃତ ଧାମ   ଲାବଣ୍ୟାମୃତ ଜନ୍ମ ସ୍ଥାନ
ଯଦ୍ୟପି ସେ ନାହିଁ ଅଲମ୍ବନ
ନନ୍ଦେନ୍ଦ୍ରସ୍ୟେ କର ପ୍ରୀତ   କେବଳ କାମେର ସ୍ଥିତ
ପ୍ରାଣସାଥେ କରୟେ ଧାରଣ ।
ଅ— ବୃଥା ଯାନ,
କୃଷ୍ଣ ବିନା ଯେ ଜୀବନ, ବୃଥା ଯାନ ।
ନନ୍ଦେନ୍ଦ୍ରସୁ ସୁଖେ ସ୍ୱନ, ବୃଥା ଯାନ ।
ଅନ୍ତ୍ରେ ସାଠ ଲଭେ ପ୍ରାନ, ବୃଥା ଯାନ ।

—୯—

ପ— କର ଅତ ବିଲାପନ   ପ୍ରଭୁ ଶଚୀ ନନ୍ଦନ
ଉଥାଠୟେ ହୃଦୟର ଶୋକ
ଦଇନ୍ୟବିଷାଦଭରେ   ନାନାରୂପେ ମନ ଚଳେ
ପୁନଃ ପୁନଃ କରୟେ ସନ୍ତାପ ହେ ।
ଅ— ବାଜୁଲବତ,
କାଦେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱେ ଠେକି ହାଥ, ବାଜୁଲବତ ।
କେଶବାସ ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ,   ବାଜୁଲବତ ।
ସ୍ୱରୂପ ଦାମୋଦର ସାଥ,   ବାଜୁଲବତ ।

—୧୦—

ଲ— ଜଗମୋହନ ଚେଇ ଗୋରା ସମୁଦ୍ର ଅଢେ ଧାଇଁ
କୋଥା କୃଷ୍ଣ କୃଷ୍ଣ ବୋଲି ସବାରେ ସୁଧାଇ ।
ଅଷ୍ଟଭୁଅଁ ପଡ଼ି ଅଙ୍ଗ ଭୂମେ ଗଡ଼ିଯାଇ
ମାଝରେ କଣାଇଗିରି ଧୂଳରେ ଲୁଟାଇ ।
ବକ୍ଷେରେ ଦକ୍ଷିଣଦ୍ୱାରେ କରିଲ ଅବେଶ
ଦେଖିଯାଁ ସବାର ମନେ ହୁଏ ବଡ଼ ହାସ ।

ଝୁ— ମୁଖେ ଲାଲ ଫେନ ବହେ ଉତ୍ଥାନ ନୟାନ
ଅସାକ୍ଷମେ ପଡ଼ି ପ୍ରଭୁ ହରାଇଛେ ଜ୍ଞାନ ।
ଶରୀର ଦୀର୍ଘ ହଇଲ ହାଥ ପାଞ୍ଚ ସାତ
ଯେନ ହସ୍ତ ପାଦ ହଏ ଛନ ଛନ ହାତ ।
ଅସ୍ଥି ସନ୍ଧି ଛାଡ଼ି ଚର୍ମ ଧଡ଼ ଧଡ଼ ହଏ
ଯେହା ଦେଖି ପ୍ରାନ କାର ନା ରହେ ଦେହେ ଠେହ ।

ଅ— ଉଠିଲ ଘୋର କନ୍ଦନ,
ଯେନ ସାଗର ଗର୍ଜନ, ଉଠିଲ ଘୋର କନ୍ଦନ ।
ମିଲି ସବ ଭକ୍ତଗନ, ଉଠିଲ ଘୋର କନ୍ଦନ ।
ପଡ଼ି ଗଡ଼ି ଅଚେତନ, ଉଠିଲ ଘୋର କନ୍ଦନ ।

—୧୧—

ଲ— କ କହବ ରେ ଧାତା ଯେ ଦୁଃଖ ସହାଇ,
ଗୋରାମୁଖ ହେର ପ୍ରାନ ଫାଟିୟା ନା ଯାଇ ।
ମଳିନ ବଦନେ ବସି ଅଂଖିଯୁଗ ଝୁରେ
ଅକାଶ ଗଙ୍ଗାର ଧାର ସୁମେରୁ ବାହିରେ ।
ଅନ୍ଧକନ ହେରଇତେ ବାଲବୃଦ୍ଧା ଭେର
ଜଗତ ଚରନ ଦାସ କାନ୍ଦ ଭୂମେ ଗଡ଼ି ।

ଅ— ଭେ ଭାରେ ଧର,
ଭାବ ଭ'ବ ଯାଯ୍ୱେ ଭଙ୍ଗ, ଭେ ଭାରେ ଧର ।
ପଡ଼ ଗଡ଼ ମାଥା ଭୋଡ଼, ଭେ ଭାରେ ଧର ।

—୧୨—

ଝୁ— ସାର୍ବଭୌମ ଗୋପୀନାଥ ଭାଣୀ ମଣ୍ଡ ଅବ
ପ୍ରଭୁ ଦଶା ଶୁନ ସର୍ବେ ଧାଯ୍ୱେଁ ଭାବ ଭାବ ।
ଦେଖିଯ୍ୱାଁ ପ୍ରଭୁ ଏମନ ଭାର ନାହିଁ ଜ୍ଞାନ
ଭେମନ ଉଠିବେ ପ୍ରଭୁ ଭ୍ରବେ ମନେ ମନ ।
ଉଚ୍ଚ କର ସର୍ବେ ମିଲି ଭରେ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ
ଉଚ୍ଚ କର କୃଷ୍ଣ ନାମ ଗାଯ୍ୱେ ପ୍ରଭୁ ଭାନ ।

ଅ— ବାଉଲ ରେ ବାଉଲ,
ଯ୍ୱେବଭାନେ ଝାଞ୍ଜ ଖୋଲ, ବାଉଲ ରେ ବାଉଲ ।
ଉଚ୍ଚେ ଦେଇ ହରିବୋଲ, ବାଉଲ ରେ ବାଉଲ ।

—୧୩—

ଝୁ— ଭତବେଲ୍ଲ ପ୍ରଭୁଭାନେ ଶବ୍ଦ ପଶିଲ
ହୁଙ୍କାର ଭରିତେ ପ୍ରଭୁ ତୋରିତେ ଉଠିଲ ।
ଉଠିଲେହ ଅସ୍ଥିସବ ଲାଗିଲ ନିଜ ସ୍ଥାନେ
ଅର୍ଦ୍ଧବାହ୍ୟ ଇତି ଉତି ଭରେ ଦରଶନେ ।
ଯ୍ୱେ ତିନ ଦଶା ପ୍ରଭୁର ହଯ୍ୱେ ସର୍ବଭାଲେ
ଅନ୍ତର୍ଦଶା ବାହ୍ୟଦଶା ଅର୍ଦ୍ଧବାହ୍ୟ ଅରେ ।
ଯ୍ୱେ ତିନ ଦଶାରେ ପ୍ରଭୁର ଲୀଲା ସମ୍ବରନ
ଯ୍ୱେହା ଏଭା ଯାନେ ଭହୁ ସ୍ୱରୂପାଦ ଗନ ।

ଅ— ଅମି କ ବର୍ଣ୍ଣିବ,
ବ୍ରହ୍ମା ଶିବରେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ, ଅମି କ ବର୍ଣ୍ଣିବ ।
ଜଗୁରୁ ଚୈତନ୍ୟ ଲୀଳା ଅଟନ୍ତି ଅଗାଧ
ଜାନେ ଗୁର ମାର୍ଗୀ ଯେଉଁ ଗୋପୀପ୍ରେମଷ୍ଟାଦ
ଜୀବେ ବଧୂ ନାମାପ୍ରାଧୀ ନାଇ ମୋ ଅନୁଭବ
ସର୍ବେ ମିଳ କର ଦୟା
ଅହେ ଗୌର ଭକ୍ତବୃନ୍ଦ, ଅମି କ ବର୍ଣ୍ଣିବ ।
(ଯେବା) ହରିବୋଲ ମୋ ଯାଉ ଜୀବ, ଅମି କ ବର୍ଣ୍ଣିବ ।

—୧୪—

ମହାପ୍ରଭୁର ଚୈତନ୍ୟ ଓ ନାମ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ

ଅ— ଚେତନ ପାଇଯୁଁ ଗୋରା ରାୟେ
ଭୂମେ ପଡ଼ ଉଠ ଉଠ ଗୃହେଁ । ୧ ।
ସମ୍ମୁଖେ ସ୍ୱରୂପ ରାମରାୟେ
ଦେଖି ପ୍ରଭୁ କରେ ହାୟେ ହାୟେ । ୨ ।
ଝୁ— କାହାଁ ମୋର ମୁରଲି ବଦନ
ଅଖନ ପାଇଲି ଦରଶନ । ୩ ।
ଅହେ ନାଥ ଷଡ଼ମ କରୁନ
କୃପା କର ଦଅ ଦରଶନ । ୪ ।
ଅତ ବଲପିଯୁଁ ଗୌରଗୃହେ
ଦେଖିଯୁଁ ଭଗତଗନ କାନ୍ଦେ । ୫ ।
କହେ ଭକ୍ତ ଚରନ ଅନୁଜତେ
ପଢ଼େ ମଟନ ପୁରୁବ ପୀରତେ ।

ଅ—   ପଡ଼ିଲି ମନେ,
ଯତ ଲୀଳା ବୃନ୍ଦାବନେ,   ପଡ଼ିଲି ମନେ ।
ଧାରା ବହେ ଦୁ ନୟନେ, ଢଳିଲି ମନେ ।

—୧୫—

ଶ୍ଳୋକ—ମୁଞ୍ଚନ ମୁଞ୍ଚନ ନୟନ ପୟଃଷା ପାଣ୍ଡୁଗଣ୍ଡସ୍ଥଳାନ୍ତ
ସିଞ୍ଚନ ସିଞ୍ଚନ ପ୍ରଚ୍ଛରଭୂଇତା ଦୀର୍ଘନିଶ୍ୱାସ ଜାତୈ
ଉଚ୍ଚୈକ୍ରନ୍ଦନ କରୁଣ କରୁଣୟା ଉଦ୍‌ଗଲଦ୍ଧାଢଗ୍ରାବଂ
ଗୌର କୋଽପି ବ୍ରଜ ବିରହିଣୀ ଭାବମଗ୍ନେ ନିମଗ୍ନା ।
ଝୁ—   ପୂର୍ବଲୀଳା ଉଚ୍ଚେ ଗାୟେ ସ୍ୱରୂପ ରାମାନନ୍ଦ
ବୋଲ ବୋଲ ବୋଲତେ ପ୍ରଭୁ ବାଢ଼ଏ ଅନନ୍ଦ ।
ସାର୍ବଭୌମ ଆଦ ସବ ନୀଳାଚଳବାସୀ
ଶୁନୟୁଁ ସକଲ ଭକ୍ତ ପ୍ରେମ ଜଲେ ଭାସି ।
ଅ—   ପ୍ରଭୁ ପାଏ ଅନନ୍ଦ,
ଗାୟେ ସ୍ୱରୂପ ରାମାନନ୍ଦ, ପ୍ରଭୁପାଏ ଅନନ୍ଦ ।
ଜୟ ରାଧେ ଗୋବିନ୍ଦ ବୋଲି
ନାଚଇ ନଦୀଆ ଚାନ୍ଦ,   ପ୍ରଭୁ ପାଏ ଅନନ୍ଦ ।
ହରିବୋଲେ ଭକ୍ତ ସବ,   ପ୍ରଭୁ ପାଏ ଅନନ୍ଦ ।

—୧୬—

ଯ—   କେହ ଗାଏ କେହ ବାଏ କେହ ପାଲି ଗାନ
ମାଝତେ ନାଚୟେ ପ୍ରଭୁ ଭାବରେ ନିମଗ୍ନ ହେ ।
ଅଦ୍ୟାବଧି ଏଇ ଲୀଲା କରେ ଗୌରରାୟେ
କୁନ କୁନ ଭାଗ୍ୟବାନ ଦେଖିବାରେ ପାୟେ ହେ ।
ବନ୍ଦୁ ପୁଷ୍ପ ବୃନ୍ଦେ କରେ ଗାୟନ କୀର୍ତ୍ତନ
ସବାଇ ପଡ଼ୁଛେ ରହ ଦେଖେ ଭକତଚରନ ହେ ।

ଅ— ଏଇ ନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ,
କଳିଯୁଗେ ମୋକ୍ଷଧାମ, ଏଇ ନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ।
ସବେ ମିଳି କର ଗାନ, ଏଇ ନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ।

—୧୭—

ଶ୍ଳୋକ—ଚେତୋଦର୍ପଣମାର୍ଜ୍ଜନଂ ଭବମହାଦାବାଗ୍ନି ନିର୍ବାପଣଂ ।
ଶ୍ରେୟଃ କୈରବଚନ୍ଦ୍ରିକା ବିତରଣଂ ବିଦ୍ୟାବଧୂ ଜୀବନଂ ।
ଆନନ୍ଦାମ୍ବୁଧିବର୍ଦ୍ଧନଂ ପ୍ରତିପଦଂ ପୂର୍ଣ୍ଣାମୃତାସ୍ୱାଦନଂ ।
ସର୍ବାତ୍ମ ସ୍ନପନଂ ପରଂ ବିଜୟତେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସଂକୀର୍ତ୍ତନଂ ।

ଝୁ— ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ହଇତେ ପାପ ସଂସାର ନାଶନ,
ଚିତ୍ତଶୁଦ୍ଧି ସର୍ବଭକ୍ତି ପ୍ରେମର ଉଦ୍ଗମ ।
କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମୋଦ୍ଗମ ପ୍ରେମାମୃତ ଆସ୍ୱାଦନ,
କୃଷ୍ଣ ପ୍ରାପ୍ତି ସେବାମୃତ ସମୁଦ୍ରେ ମଜ୍ଜନ ।

ଅ— ଏଇ ନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ,
ଜୀବର ସୁମୋକ୍ଷଧାମ, ଏଇ ନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ।
ଅନ୍ତେ ମିଳେ ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରେମ, ଏଇ ନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ।
ସବେ ମିଳି କର ଗାନ, ଏଇ ନାମ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ।

—୧୮—

ଇତି ଦଶମସ୍ତବ ସମାପ୍ତ

ଏକାଦଶ ଭାଗ

ସମୁଦ୍ର ପତନ

ଶ୍ଳୋକ—ଶରଜ୍ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାସିନ୍ଧୋରବକଳନୟା ଜାତଯମୁନା
ଭ୍ରମାଦ୍ଧାବନ୍ ଯୋସ୍ମିନ୍ ହରିବିରହତାପାର୍ଣ୍ଣବ ଇବ ।
ନିମଗ୍ନୋ ମୂର୍ଚ୍ଛିତଃ ପୟସି ନିବସନ୍ରାତ୍ରିଂ ମଖିଳାଂ ।
ପ୍ରଭାତେ ପ୍ରାପ୍ତଃ ସ୍ୱୈରବତୁ ସ ଶଚୀସୁନୁରିହନଃ ।

ଭି— ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ ଜୟ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ
ଜୟ ଅଦ୍ୱୈତାଚନ୍ଦ୍ର ଜୟ ଗୌର ଭକ୍ତ ବୃନ୍ଦ ।
ଏହିମତ ମହାପ୍ରଭୁ ନୀଳାଚଳେ ବସେ
ରାଧା ଦନ କୃଷ୍ଣ ବିଚ୍ଛେଦାର୍ଣ୍ଣବେ ଭାସେ ।
ଶରତ କାଳର ସବ ଚନ୍ଦ୍ରିକା ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ
ପ୍ରଭୁ ନିଜ ଗଣ ଲୟିଁ ବେଡ଼ାନ୍ ସକଲ ।
ଉଦ୍ୟାନ ଉଦ୍ୟାନ ଭ୍ରମେ କୌତୁକ ଦେଖିତେ
ରାସଲୀଲ ଗୀତ ଶ୍ଳୋକ ପଢ଼ିତେ ଶୁନିତେ ।
ପ୍ରଭୁ ପ୍ରେମାବେଶେ କରେ ଗାୟନ ନର୍ତ୍ତନ
କଭୁ ପ୍ରେମାବେଶେ ରାସଲୀଲାକୁ କରଣ ।
କଭୁ ଭାବୋନ୍ମାଦେ ପ୍ରଭୁ ଇତ ଉତ ଧାୟିଁ
ଭୂମେ ପଡ଼ କଭୁ ମୂର୍ଚ୍ଛା କଭୁ ଗଡ଼ ଯାୟ ।
ରାସଲୀଲାର ଏକ ଶ୍ଳୋକ ଯବେ ପଢ଼େ ଶୁନେ
ପୂର୍ବବତ ତବେ ଅର୍ଥ କରେନ ଅପନେ ।
ଯେଇମତ ରାସଲୀଲାର ଯତ ହଏ ଶ୍ଳୋକ ।
ସବାର ଅର୍ଥ କରେ ପ୍ରଭୁ କଭୁ ହର୍ଷ ଶୋକ ।

ସେ ସବ ଶ୍ଳୋକେର ଅର୍ଥ ସେ ସବ ବିକାର
ସେ ବର୍ଣ୍ଣିତେ ଗ୍ରନ୍ଥ ହଇବ ଅତିକ ବିସ୍ତାର ।
ଧ— ଆମି କି ବର୍ଣ୍ଣିବ ହେ,
ବ୍ରହ୍ମା ଶିବରେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ, ଆମି କି ବର୍ଣ୍ଣିବ ହେ ।
ସ୍ୱେ କ୍ଷୁଦ୍ର ମାନବ ଜୀବ, ଆମି କି ବର୍ଣ୍ଣିବ ହେ ।

—୧—

ଅ— ଦ୍ୱାଦଶ ବତ୍ସର ଲୀଳା ଯେ ଯେ କ୍ଷଣେ କ୍ଷଣେ ।
ଅତି ବାହୁଲ୍ୟ ଭୟେ ଗ୍ରନ୍ଥ ନା କୈଲ ଲିଖନେ ହେ ।
ପୂର୍ବେ ଯେଇ ଲିଖିଅଛି ଦିଗ ଦରଶନ ।
ତୈଛେ ଜାନିହ ବିକାର ପ୍ରଳାପବର୍ଣ୍ଣନ ହେ ।
ସହସ୍ର ବଦନେ ଯବେ କହୟେ ଅନନ୍ତ ।
ଏକ ଦିନେର ଲୀଳା ତବୁ ନାହିଁ ପାୟ ଅନ୍ତ ହେ ।
କୋଟୀ ଯୁଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯଦି ଲିଖଏ ଗଣେଶ
ଏକ ଦିନ ଲୀଳା ତବୁ ନାହିଁ ପାୟ ଶେଷ ହେ ।
ଭକ୍ତର ପ୍ରେମ ବିକାର ଦେଖି କୃଷ୍ଣ ଚମତ୍କାର
କୃଷ୍ଣ ଯାରେ ନା ପାୟ ଅନ୍ତ କେ ବା ଜାନେ ଆର ।
କୃଷ୍ଣ ତାହା ସମ୍ୟକ ନା ପାରେ ଜାନିତେ
ଭକ୍ତ ଭାବ ଅଙ୍ଗୀକାରେ ତାହା ଆସ୍ୱାଦିତେ ହେ ।
କୃଷ୍ଣରେ ନାଚାଇ ପ୍ରେମେ ଭକ୍ତରେ ନାଚାଇ
ଆପନି ନାଚାଇ ତିନ ନାଚେ ଏକଠାଇଁ ।
ଧ— ପ୍ରେମର ବିକାର,
ଅନ୍ତ ପାବେ କେହ ଆର, ପ୍ରେମର ବିକାର,
ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଭକ୍ତ ଜାନେ ସାର, ପ୍ରେମର ବିକାର ।

—୨—

ପଦ— ପ୍ରେମ ବଢାର ବର୍ଣ୍ଣିତେ ସୃଜେଁ ଯେଉ ଜନ ।
ଚନ୍ଦ୍ର ଧରତେ ସୃଜେଁ ଯେନ ହଉୟାଁ ବାମନ ହେ ।
ବାୟୁ ଯେଡ଼େ ସିନ୍ଧୁଜଲେ ରହେ ଏକ କଣ
କୃଷ୍ଣ ପ୍ରେମ କଣ ତେଡ଼େ ଜୀବର ସ୍ପର୍ଶନ ହେ ।
କ୍ଷଣେ କ୍ଷଣେ ଉଠେ ପ୍ରେମ ତରଙ୍ଗ ଅନନ୍ତ
ଜୀବ ଛାର କାହିଁ। ତାହା ପାଇବେକ ଅନ୍ତ ହେ ।
ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ଯାହା କରେ ଅସ୍ୱାଦନ
ସର୍ବ ଏକା ଜାନେ ତାହା ସ୍ୱରୂପାଦି ଗଣ ହେ ।
ଜୀବ ହୟାଁ କରେ ଯେଇ ତାହାର ବର୍ଣ୍ଣନ
ଆପଣା ଶୋଧିତେ ତାହା ଇଚ୍ଛାୟ ଏକ କଣ ହେ ।
ଏଇମତ ରାସେର ଶ୍ଳୋକ ପଢ଼ିତେ ଲଗିଲ
ଶେଷ ଜଲକେଲ ଶୋକ ପଢ଼ି ଅସ୍ୱାଦିଲ ହେ ।

ଅ— ପୂର୍ବ ଭାବ ଭାବ ମନେ,
ପ୍ରଭୁର ଜାଗିଲ ମର୍ମେ, ପୂର୍ବ ଭାବ ଭାବ ମନେ ।
ଧାରା ବହେ ଦୁ ନୟନେ, ପୂର୍ବ ଭାବ ଭାବ ମନେ ।

—୩—

ଶୋକ—ତାଭିର୍ଯୁତଃ ଶ୍ରମମପୋହିତୁମଙ୍ଗସଙ୍ଗ
ଘୃଷ୍ଟସ୍ରଜଃ ସ୍ୱକୁଚକୁଙ୍କୁମରଞ୍ଜିତାୟାଃ
ଗନ୍ଧର୍ବପାଳଭିରନୁଦ୍ରୁତ ଆବିଶଦ୍ଧାଃ ।
ଶ୍ରାନ୍ତୋ ଗଜୀଭିରିଭରାଡ଼ିବ ଭିନ୍ନସେତୁଃ

ତୁ— ଏଇମତ ମହାପ୍ରଭୁ ଭ୍ରମିତେ ଭ୍ରମିତେ
ଆଇଟୋଟା ହଇତେ ସମୁଦ୍ର ଦେଖେ ଅଚମ୍ବିତେ ହେ ।
ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ ଉଥୁଲିଲ ତରଙ୍ଗ ଉଜ୍ଜ୍ୱଲ
ଝଲମଲ କରେ ଯେନ ଯମୁନାର ଜଲ ହେ ।

ଯମୁନାର ଦିଗେ ପ୍ରଭୁ ଧାଇଁଅଁ ଚଳିଲ
ଅଲକ୍ଷିତେ ଯାଇଁ ସିନ୍ଧୁ ଜଳେ ଝାମ୍ପ ଦିଲ ହେ ।
ପଡ଼ିତେ ହଇଲ ମୂର୍ଚ୍ଛା କହୁହିଁ ନା ଜାନେ
କଭୁ ଡୁବାଏ କଭୁ ଭସାଏ ତରଙ୍ଗେର ସନେ ହେ ।
ତରଙ୍ଗ ଲଇୟା ଫିରେ ଯେନ ଶୁଷ୍କ କାଷ୍ଠ
କେ ବୁଝିତେ ପାରେ ଏଇ ଚୈତନ୍ୟର ନାଟ ହେ ।

ଅ— କହିବାର କାଥା ନୟେ,
କହିଲ କେ ନା ବୁଝଏ, କହିବାର କାଥା ନଏ ।
କହିଲେ ବାତୁଲ ବୋଲଏ, କହିବାର କାଥା ନଏ ।
ଚୈତନ୍ୟ କରୁଣା ଯାର, ସେହି ସେ କଛୁ ଜାନଏ ।

—୪—

ପ— କୋଣାର୍କେର ଦିଗେ ପ୍ରଭୁ ତରଙ୍ଗ ଲୟାଁ ଯାୟ,
କଭୁ ଡୁବାୟ ସିନ୍ଧେ କଭୁ ଭସାଇୟାଁ ଲୟ ।
ଯମୁନା ଦେଖିଲ କେଲି ଗୋପିଗଣ ସଙ୍ଗେ,
କୃଷ୍ଣ କରେ ମହାପ୍ରଭୁ ମଗ୍ନ ସେଇ ରଙ୍ଗେ ।

ଅ— ପୂର୍ବଭାବ ଭାବ ମନ,
ପ୍ରଭୁ ଭାବରେ ନିମଗ୍ନ, ପୂର୍ବଭାବ ଭାବ ମନ ।
ହଇଲ ସମୁଦ୍ରେ ପତନ, ପୂର୍ବଭାବ ଭାବ ମନ ।

—୫—

ପଦ— ଏହାଁ ସ୍ୱରୂପାଦିଗଣ ପ୍ରଭୁ ନା ଦେଖିୟାଁ,
କାହାଁ ଗେଲ ପ୍ରଭୁ କହେ ଚମକିତ ହୟାଁ ହେ ।
ମହାବେଗେ ଗେଲା ପ୍ରଭୁ ଦେଖିତେ ନା ପାଇଲ,
ପ୍ରଭୁ ନା ଦେଖିୟା ସଂଶୟ କରିତେ ଲାଗିଲ ।

ଜଗନ୍ନାଥ ଦେଖିବେ କିବା ଦେବାଳୟେ ଗେଲ,
ଅପର ଉଦ୍ୟାନେ କିବା ଉନ୍ମାଦେ ପଶିଲ ହେ,
ଗୁଣ୍ଡିଚା ନଗରେ କିବା ଅବା ନରେନ୍ଦ୍ରରେ,
ଚଟକ ପର୍ବତେ କିବା ଗେଲ କୋଣାର୍କରେ ହେ ।

ଅ— କାହେ କାରେ ବା ବୋଲବ,
ବୃଥା ଗିଲେ ମହାପ୍ରଭୁ ପାବ, କାହେ କାରେ ବା ବୋଲବ ।
କେହୁ ଅଣିଦେବ ପରାନବାନ୍ଧବ, କାହେ କାରେ ବା ବୋଲବ ।
କହ ତୁମେ ଗହେ ଭକ୍ତ ସବ, କାହେ କାରେ ବା ବୋଲବ ।

—୬—

ପ— ଏତେ ବୋଲି ସବେ ଫିରେ ପ୍ରଭୁରେ ଗୁହିଁୟୁଁ,
ସମୁଦ୍ରର ତୀରେ ଅଇଲ କେତେ ଜନ ଲୟୁଁ ହେ ।
ଗୁହିଁ ଏ ବେଢ଼ାଇତେଛେ ଶେଷ ରାତି ହଇଲ,
ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ଗେଲ ପ୍ରଭୁ ନିଷ୍ଠୁର କରଇଁ ହେ ।
ପ୍ରଭୁର ବିଚ୍ଛେଦେ କାର ଦେହେ ନାହିଁ ପ୍ରାନ,
ଅନିଷ୍ଟ ଅଶଙ୍କା ଘେନା ମନେ ନାହିଁ ଆନ ହେ ।

ଅ— କେ କାରେ ଧରେ,
କାନ୍ଦ କାନ୍ଦ ଯାଏ ଗଡ଼ି, କେ କାରେ ଧରେ ।
ପଡ଼ି ଗଡ଼ି ମାଥା କୋଡ଼ି, କେ କାରେ ଧରେ ।

—୭—

ଅ— ସମୁଦ୍ରର ତୀରେ ଅସି ଯୁବକ କରଲ
ଚଟକ ପର୍ବତ ଦିଗେ କେତେ ଜନ ଗେଲ ହେ ।
ପୂର୍ବ ଦିଗେ ଚଳେ ସ୍ୱରୂପ ଲୟୁଁ କେତେ ଜନ
ସିନ୍ଧୁ ତୀରେ ତୀରେ କରେ ପ୍ରଭୁ ଅନ୍ୱେଷଣ ହେ ।

ବଷାଦେ ବହୁଲ ସବେ ନାହିଁକ ଚେତନ
ତବୁ ପ୍ରେମ ବଲେ କରେ ପ୍ରଭୁ ଅନ୍ୱେଷଣ ହେ ।
ଅ— ଯେ ବକଛେ ମନ ପ୍ରାନ,
ପ୍ରଭୁର ଚରଣେ କାଣ, ଯେ ବକଛେ ମନ ପ୍ରାଣ ।
ସେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରିବେ କେନ, ଯେ ବକଛେ ମନ ପ୍ରାଣ ।

—୮—

ଝୁଁ— ଦେଖେ ଏକ ଜାଲିଆ ସେ ଜାଲ କନ୍ଧେ ଧରି
ହାସେ କାନ୍ଦେ ନାଚେ ଗାଏ ବୋଲେ ହରି ହରି ହେ ।
ଜାଲିଆର ଚେଷ୍ଟା ଦେଖି ସବେ ଚମତ୍କାର
ସ୍ୱରୂପ ଗୋସାଇଁ ତାରେ ପୁଛେ ସମାଚାର ହେ ।
କହ ଜାଲିଆ ଏଦିଗେ ଦେଖିଲ ଏକ ଜନ
ତୁମାର ଏଇ ଦଶା କେନ କହ ତ କାରଣ ରେ ।
ଜାଲିଆ କହେ ଇହାଁ ଏକ ମାନୁଷ ନା ଦେଖିଲ
ଜାଲବାହିତେ ଏକ ମୃତ ମୋର ଜାଲେ ଆଇଲ ହେ
ବଡ଼ ମତ୍ସ୍ୟ ବୋଲି ଆମି ଉଠାଇ ଯତନେ
ମୃତକେ ଦେଖିଯାଁ ମୋର ଭୟ ହଇଲ ମନେ ହେ
ଜାଲ ଖାସାଇତେ ତାର ଅଙ୍ଗସ୍ପର୍ଶ ହୈଲ
ସ୍ପର୍ଶମାତ୍ରେ ସେହ ଭୂତ ହୃଦରେ ପଶିଲ ହେ ।
ଭୟେ କମ୍ପ ହଇଲ ମୋର ନେତ୍ରେ ଝରେ ଜଲ
ଗଦ ଗଦ ବାଣୀ ମୋର ଉଠିଲ ସକଲ ହେ ।
କିବା ବ୍ରହ୍ମ ଦୈତ ଭୂତ କହନା ନା ଯାୟ
ଦର୍ଶନ ମାତ୍ରେକେ ମନୁଷ୍ୟେର ପଶେ କାୟ ହେ ।
ଶରୀର ଦୀର୍ଘ ତାର ହାତ ପାଞ୍ଚ ସାତ
ଏକେକ ହସ୍ତ ପାଦ ତାର ତିନ ତିନ ହାତ ।

ଅସ୍ଥି ସନ୍ଧ ଖଣ୍ଡ ଚର୍ମ କରେ କଡ଼ବଡ଼େ
ଯେହା ଦେଖି ପ୍ରାଣ କାର ନା ରହେ ଧଡ଼େ ।
ମଡ଼ା ରୂପ ଧରି ରହେ ଉଥାନ ନୟନ
କରେ ଗେଁ। ଗେଁ। କଭୁ ହଏ ଅଚେତନ ।
ସାକ୍ଷାତେ ଦେଖିଛେ ମୋରେ ଲଗିଲ ସେହୁ ଭୂତ
ମୋରେ ମୈଲେ ମୋର କୈଛେ ଢେଁ ସେ ନିପୂତ ।
ସେଇ ତ ଭୂତେର କଥା କହନା ନା ଯାୟ
ଓଝା ଠାଇଁ ଯାଇଛେ ଅମି ସେ ଭୂତ ଛଡ଼ାୟ ।
ଅ— ଉପାୟ ନାହିଁ ଅମାର,
କହ ହୟେ ଏରହର, ଉପାୟ ନାହିଁ ଅମାର ।
ଦେଠେ ସାନ୍ଧିକ୍ୟ ବକାର, ଉପାୟ ନାହିଁ ଅମାର ।

—୯—

ପ— ଯେକାରଣେ ଭୂଲ ମନୁଷ୍ୟ ମାରୟେ ନର୍ତ୍ତନେ
ଭୂତ ପ୍ରେତ ନା ଲଗଇ ନୃସିଂହ ସ୍ମରଣେ ।
ଯେ ପୁଣ ନୃସିଂହ ନାମେ ଝାମ୍ପୟେ ଦର୍ଶଣେ
ତାହାର ଅକାର ଦେଖି ଭୟ ଲଗେ ମନେ ।
ଓଥା ନା ଯାଇୟ ତୁମା କଷେଧ୍ୱ ତୁମାରେ
ତାହାଁ ଗିଲେ ସେଇ ଭୂତ ଲଗିବେ ସବାରେ ।
ଯେତ ଶୁନ ସ୍ୱରୂପ ଗୋସାଇଁ ସର୍ବ ତଥ୍ୟ ଜାନ
ଜାଲ୍ୟାକେ କହେ କଛୁ ସୁମଧୁର ବାଣୀ ।
ଅମି ବଡ଼ ଓଝା ଜାନେ ଭୂତ ଛଡ଼ାଇତେ
ମନ୍ତ୍ର ପଢ଼ି ହସ୍ତ ଦିଲ ତାହାର ମାଥାତେ ।
ତିନ ଚୃପଡ଼ ମାରି କହେ ଭୂତ ପାଲାଇଲ
ଭୟ ନା ପାଇୟ ବୋଲି ସୁସ୍ଥିର କରିଲ ।

ଯେବେ ପ୍ରେମ ଥର ଭୟ ଦଶ୍ଚନେ ଅସ୍ଥିର
ଭୟ ଅଂଶ ଗେଲ ସେହ କହୁ ହୟେ ଧୀର ।
ସ୍ୱରୂପ କହେ ଯାରେ ତୁମି କର ଭୂତ ଜ୍ଞାନ
ଭୂତ ନୟ ତେହ କୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ ଭଗବାନ ରେ ।

ଅ— ଭୟ ନା କରହ ମନ,
ତୁମି ମହାଭାଗ୍ୟମାନ, ଭୟ ନା କରହ ମନ ।
ସେଇ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଚୈତନ୍ୟ, ଭୟ ନା କରହ ମନ ।

—୧୦—

ପ— ପ୍ରେମାବେଶେ ପଡ଼ିଲ ତେହ ସମୁଦ୍ରେର ଜଲେ
ତାରେ ତୁମି ଉଠାଇଲ ଆପନାର ଜାଲେ ରେ ।
ତାର ସ୍ପର୍ଶେ ହୟ ତୁମାର କୃଷ୍ଣପ୍ରେମୋଦୟ
ଭୂତପ୍ରେତ ଜ୍ଞାନେ ତୁମାର ହଇଲ ମହାଭୟ ରେ ।
ଯେବେ ଭୟ ଗେଲ ତୁମା ମନ ହଇଲ ସ୍ଥିରେ
କାହାଁ ତାହାଁ ଉଠାଇଛ ଦେଖାଅ ଅମାରେ ରେ ।
ଜାଲିୟା କହେ ପ୍ରଭୁରେ ଦେଖିଛେ କତ ବାର
ତେହ ନଏ ଯେହ ଅତି ବିକୃତ ଆକାର ହେ ।

ଅ— ମୋରେ ବୋଲ ନା ବୋଲ ନା,
ତା ପାଶେ କେହ ଯାୟ ନା, ମୋରେ ବୋଲ ନା ବୋଲ ନା ।
ଘେନ ସବେ ମୋର ମାନା, ମୋରେ ବୋଲ ନା ବୋଲ ନା ।

—୧୧—

ଦୂ— ସ୍ୱରୂପ କହେ ତାର ହୟ ପ୍ରେମର ବିକାର
ଅସ୍ଥି ସନ୍ଧି ଛାଡ଼ ହୟ ଅତି ଦୀର୍ଘାକାର ।
ଯେମନ ଶୁନି ଜାଲିୟା ଅନନ୍ଦିତ ହୈଲ,
ସବାକାରେ ଲଇୟା ପ୍ରଭୁରେ ଦେଖାଇଲ ।

ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଯାଇ ଅଛେ ସାର୍ଦ୍ଧ ଶବ କାୟ
ଜଳେ ସେ ତ ତନ୍ତୁ ବାଲି ଲାଗିଅଛେ ଗାୟ ।
ଅତି ସାର୍ଦ୍ଧ ଶିଥିଲ ଚନ୍ତୁ ଚର୍ମ ନଃକାୟ,
ଦୂରପଥେ ଉଠାଇଯାଇ ସବେ ମିଳି ଅନୟ ।
ଆର୍ଦ୍ର କୌପୀନ ଦୂର କରି ଶୁଷ୍କ ପରାଇଯାଇଁ,
ବହିର୍ବାସେ ଶୁଆଇଲ ବାଲିକା ଛଡ଼ାଇଯାଇଁ ହେ ।
ସବେ ମିଳି ଉଚ୍ଚ କରି କରେ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ,
ଉଚ୍ଚ କରି କୃଷ୍ଣନାମ କହେ ପ୍ରଭୁ କାନ ହେ ।
କତକ୍ଷଣେ ପ୍ରଭୁ କାନେ ଶବ୍ଦ ପ୍ରବେଶିଲା,
ହୁଙ୍କାର କରିତେ ପ୍ରଭୁ ତତକ୍ଷଣ ଉଠିଲେ ହେ ।

ଅ— ଉଚ୍ଚେ ଦେଇ ହରିବୋଲ,
ସର୍ବେ ମାରେ କରତାଳ, ଉଚ୍ଚେ ଦେଇ ହରିବୋଲ ।
ପ୍ରଭୁ ଚେତନ ଲଭିଲ, ଉଚ୍ଚେ ଦେଇ ହରିବୋଲ ।

—୧୨—

ଝୁ— ଉଠିତେହିଁ ଅସ୍ଥି ସବ ଲାଗିଲା ନିଜ ସ୍ଥାନେ,
ଅର୍ଦ୍ଧ ବାହ୍ୟ ଇତି ଉତି କରେ ଦରଶନେ ।
ତିନ ଦଶାୟ ମହାପ୍ରଭୁର ହୟେ ସର୍ବକାଳ,
ଅନ୍ତର୍ଦଶା ବାହ୍ୟଦଶା ଅର୍ଦ୍ଧବାହ୍ୟ ଆର ।
ଅର୍ଦ୍ଧବାହ୍ୟ କହେ ପ୍ରଭୁ ପ୍ରଳାପ ବଚନ
ଉଠିଯାଇଁ କହେନ ପ୍ରଭୁ ଶୁନେ ଭକ୍ତଗଣ ହେ ।

ଅ— ଶୁନେ ସବ ଭକ୍ତଗନ,
କହେ ପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଚୈତନ୍ୟ, ଶୁନେ ସବ ଭକ୍ତଗନ ।
ଦଶାର ଯେ ବିବରନ, ଶୁନେ ସବ ଭକ୍ତଗନ ।

—୧୩—

ଝୁ— କାଛନୀ ଦେଖିବେ ଆସ ଗେଲହିଁ ବୃନ୍ଦାବନ
ଦେଖେ ଜଲ କ୍ରୀଡ଼ା କରେ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ରନନ୍ଦନ ।
ବାଦ୍ଧବାଦ ଗୋପାଙ୍ଗନା ସବେ ଯେବ ମେଲ
ଯମୁନାର ଜଲେ ମହାରଙ୍ଗେ କରେ ଖେଲ ।
ତୀରେ ରହୁ ଦେଖି ଆମ ସଖୀଗଣ ସଙ୍ଗେ
ଯେବ ସଖୀ ସଖୀଗଣେ ଦେଖାଏନ ରଙ୍ଗେ ।
ଜଲକ୍ରୀଡ଼ା ସାରି କୈଲ ବନ୍ୟ ଭୋଜନେ
ଦେଖିୟାଁ ପ୍ରଳାପ କୈଲ ହେନ ଲଇଲ ମନେ ।
ତବେ ସ୍ୱରୂପ ଗୋସାଇଁ ତାରେ ସ୍ନାନ କରାଇଯା
ପ୍ରଭୁ ଲଇ ଘରେ ଆଇଲ ଆନନ୍ଦିତ ହୟାଁ ।
ଯେହ ତ କହଲ ପ୍ରଭୁର ସମୁଦ୍ର ପତନ
ଯେହା ଯେଇ ଶୁନେ ପାଏ ଚୈତନ୍ୟ ଚରନ ।
ଶ୍ରୀରୂପ ରଘୁନାଥ ପଦେ ଯାର ଆଶ
ଚୈତନ୍ୟ ଚରିତାମୃତେ କହେ କୃଷ୍ଣଦାସ ।
ଅ— ଜଗତେ କରୁଣା କର,
କୃଷ୍ଣ ଦାସେ ଯେ ବର୍ଣ୍ଣିଲ, ଜଗତେ କରୁଣା କର ।
ଲେଖି ଅଛନ୍ତି ବିସ୍ତାରି, ଜଗତେ କରୁଣା କର ।

—୧୪—

ଝୁ— ଏଇମତ ଅନ୍ତ୍ୟଲୀଲାର ଯତ ସୂତ୍ରଗନ,
ଗାଇବେନ ସମ୍ଭବେ ଏଇ ଅପ୍ରାକୃତ ସ୍ଥଳ ହେ ।
ପଦ୍ୟାବଲ୍ୟାଦି ନାନା ଶ୍ଳୋକ କରିୟାଁ ରଚନ,
ଭକ୍ତଗଣେ ଉପଦେଶ ଦଏନ ଆପନ ହେ ।
ଗମ୍ଭୀର ତେଜିୟାଁ ପ୍ରଭୁ ହୁଥା ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ,
କେହ ନା ଜାନଏ ନଏ ପୁରାଣେ ବର୍ଣ୍ଣନ ହେ ।

ଚୈତନ୍ୟ ମଙ୍ଗଳେ ଯାହା ଦାସ ବୃନ୍ଦାବନ,
କବିରାଜ ଚରିତାମୃତେ ତା କରେ ଲେଖନ ହେ ।
ଅନ କେ ବର୍ଣ୍ଣିତେ ପାରେ ଚୈତନ୍ୟର ଗୁଣ,
ଦନ ସତ୍ୟବାଦୀ ସଦା ମାଗଏ ଶରଣ ହେ ।
ଅ— କର ସବେଁ ଅଶ୍ରୁ ଦାନ,
ଅହେ ଗୌର ଭକ୍ତଗନ, କର ଏଇ ଅଶ୍ରୁ ଦାନ ।
ନାମ ଗାଇ ଯାଉ ଜୀବନ, ଦୂର ଏଇ ଅଶ୍ରୁଦାନ ।

—୧୫—

ଉପାସନା ସୂତ୍ରେ ନାମ ପୂର୍ଣ୍ଣ

ଗୌର ନିତାଇ ପ୍ରେମ ସାଗରେ ଡୁବ ରେ ଅମାର ମନ ।
ଯେ ଡୁବିଛେ ସେ ପାଇଛେ ପ୍ରେମ ରତନ ଧନ । ୧ ।
ଘରେର ଭିତରେ ଜଲେର ମଧ୍ୟେ କାଛିମେ ପଦ୍ମା ଧରେ,
ସାମ୍ନେର ମୁଖେ ଫୁଲ ଫୁଟିଛେ, ତାଇତେ ହରିଣୀ ଚଲେ । ୨ ।
ଘରେର ବାହିରେ ଫୁଲ ବାଗାନ ଶୋଭାପାଏ ଲତା,
ଯାର ହୃଦେ ପ୍ରେମ ଉଦଏ ନାହିଁ, ଜନ୍ମ ପାଇବେ ବୃଥା । ୩ ।
କହ ରାମ ରାଏ ବୋଲେ ମିଥ୍ୟା ମିଥ୍ୟା ଭାଷା,
ସୁଧୁ ପିଣ୍ଡୁଟା ପଡ଼ି ଥାକିବେ ପ୍ରାନ ଯାବେ ଶେଷା । ୪ ।

ଇତି ଏକାଦଶ ଭାଗ ସମାପ୍ତ ।

ବଷ୍ଟପୁରୀ ବାଦ୍ୟ

ସପ୍ତଘାଟୀ ପ୍ରଣାଳୀ

ଶୋକ—ଉତ୍କଳୀ ସଡ଼ୀ ଘାଟୀନାଂ ଗରଳ ଘାଟୀ ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡୀ ଚ
ମନ୍ଦାରୁଣୀ ବଷ୍ଟୁପୁରୀ ଷ୍ଟୈବ ଗୌଡ଼ ପ୍ରାଦେଶିକଂ ଯଥା ।
ସ୍ୱା— ଭୃଙ୍ଗକୁ ଘଷିନ ଭକ୍ତେ ହୋଇ ସାବଧାନ,
ଘାନେ ଦୃଷ୍ଟି ରଖି ବାଦ୍ୟ କରନ୍ତୁ ବାଦନ ।
ମନ୍ଦର ମଧ୍ୟ ତାରକ ଛନ୍ଦ ବଧ୍ୟ ହୋଇ,
ନିଖାଳ ସୁନ୍ଦରେ ବାଦ୍ୟ କର ଯଥା ଯେହୁ ।
ପାଞ୍ଚବଧ ମାନ ବାଦ୍ୟେ କରବେ ଯଥାର୍ଥ,
ଗାନ ବାଦ୍ୟେ ନୃତ୍ୟାଭଙ୍ଗ ହୋଯ୍ୟେ ପ୍ରେମପ୍ରାପ୍ତ ।
ଏଥୁଁ ବହିର୍ଭୂତ ଯେହୁ ଗରଳ ଘାଟୀ ହୁଏ
ସରଳ ଭକ୍ତ ନ ଲଭ ନାମାପ୍ରାଧ ପାଏ ।
ଶ୍ଳୋକ—ଗରଳେ ତରଳଂ ନାସ୍ତି ସରଳ ଭକ୍ତ ନଶ୍ୟତେ,
ବରଜନ୍ତ ସମଂଘାତ ଦୃଷ୍ଟେ କାଳୀଦ୍ରୋହ୍ମ ଯଥା ।
ପଦ୍ୟ— ଉତ୍କଳ ଘାଟୀରେ ଉଚ୍ଚ ବାଦ୍ୟ ପ୍ରେମ ସ୍ଥାନ,
ସୁଣମୟୀ ସୁଛନ୍ଦେ ବାଦ୍ୟ ବହୁ ବଦ୍ୟମାନ ।
ଗୌଡ଼ ଦେଶେ ଗୌଡ଼ଦେଶୀ ଅଦ୍ୟ ସଂସ୍ଥିନ,
ସଡ଼ ଦେଶେ ସଡ଼ୀୟାଣୀଘାଟୀ ହୋଇଛ ଉତ୍ପନ୍ନ ।
ମନ୍ଦାରୁଣୀ ଘାଟୀ କାଳୀ ଦଳନେ ବହୁତ,
ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡେ ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡି ହୋଇଛ ବ୍ୟକତ ।
ଉତ୍କଳେ ଉତ୍କଳୀ ବଷ୍ଟୁପୁରୀ ଦୋଯ୍ୟୁ ନାମ
ସୁଣମୟୀ ପ୍ରେମମୟୀ ହୋଯ୍ୟର ପ୍ରମାଣ ।

ଚୈତନ୍ୟର ପୂର୍ବଧାମେ ଯେଉ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ
ବିଷ୍ଣୁପୁର ବୋଲି ନାମ ତାହାର ପ୍ରମାଣ
ରାଢ଼ ଦେଶେ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ପ୍ରଭୁର ଜନମ
ଦେଶ ଯେନ ରାଢ଼ୀୟାଣୀ ଘାଟୀ ଅଟଏ ପ୍ରଧାନ ।
ଯେଉଁ ନାମ ସଂଜ୍ଞାନ ବୈବର୍ତ୍ତିମାନଙ୍କୁ
କୃଷ୍ଣ ତଲେ ଗରଳ ଘାଟୀ କହନ୍ତି ତାହାକୁ ।
ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡି ଅଷ୍ଟ ଶ୍ୟାବ ମନ୍ତ୍ରଶିକ୍ଷା ବିଦ୍ୟା
ଉତ୍କଳୀତେ ଉତ୍ତମତା ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁଗତା ।
ମନ୍ଦାରୁଣୀ ପଠାନେର କୀର୍ତ୍ତନ ଅଟଇ
ଏ ପଞ୍ଚ ଅବଧି ବୋଲି ଗୌର ପ୍ରଭୁ କହି ।
ଗୌଡ଼ଦେଶୀ ବିଷ୍ଣୁପୁରୀ ଉଚିତ ବିଧାନ
ଗୌରାଙ୍ଗ ପ୍ରଭୁର ସୁଖ ବାଢ଼େ ଅନୁକ୍ଷଣ ।
ସାତ ସମ୍ପ୍ରଦାରେ ସାର ଏ ଦୁଇ କୀର୍ତ୍ତନ
ଅବଧି ପାଞ୍ଚରେ ଜାଣ ଉତ୍କଳୀ ପ୍ରଧାନ ।

ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁପୁରୀ ଘାଟୀ ଲକ୍ଷଣ

ଶ୍ଳୋକ—ଦ୍ୱୋୟଂ ସଂକୀର୍ତ୍ତନ ଗୌର ସ୍ଥାପିତଂ ମହୀମଣ୍ଡଳେ
ଗୌଡ଼ ଉପଦେଶୀ ନଦ୍ୟେ ଷେତ୍ରେଷ୍ଟ ବିଷ୍ଣୁପୁରୀକା
ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁ ପୁରୀ ପ୍ରାପ୍ତେଷୁ ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତେ ଯତୋ ମହୀ
ବୈକୁଣ୍ଠ ଗୋଲୋକ ନୃତ୍ୟଂ ମହେଶ୍ୱୀ କଣ୍ଠତମୁଦ୍ଭବ
ତାଳ ମାର୍ଗେ ନହି ଶ୍ରୁତା ପ୍ରେମ ମାର୍ଗେଣ ଶ୍ରାଧୁନ
ହରନାମେ ଯେହ ଲୁପନ୍ତି ପାଷାଣ୍ଡ ରାଢ଼ ଦଳାମହୀ
ଜ୍ଞନାର୍ଥେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ଶ୍ଳୋକେ କଷ୍ଟ ତାଳଂ ନତ ଭଥେ
ଗାନ ବାଦ୍ୟେ ନୃତାସ୍ପେଷ୍ଟଂ ଶ୍ରୀବିଷ୍ଣୁପୁରୀ କୀର୍ତ୍ତନଂ ।

ପଦ୍ୟ—ବନ୍ଧୁ ଗୋଷ୍ଠି ଥିଲେ ଯେଉଁକାଳେ ତାନ ଛନ୍ଦେ
ଶ୍ରୀବସ୍ତ୍ରପୁରୀ କାଢ଼ିନେ ଅଙ୍କ ଭୂମେ ଗଢ଼େ ।
ଗାନ ମଧ୍ୟେ ଯେଇ ସ୍ୱର ହଇବେ ପ୍ରଧାନ
ସେଇ ସ୍ୱରେ ବାଦନ କରିବେ ସାବଧାନ ।
ଯଦ ପଦ ଶିଖିବାରେ ସନ୍ଥ ନୋହେ ସ୍ୱର
ଛନ୍ଦ ଧର ଗାଉଥିଲେ କାଢ଼ିନ ଉଠଇ ।
ମାତ୍ର ଗୁରୁପାଶେ ବସି ସନ୍ଧ ପାଇଥିବେ
କହେ ଦାସ ବ୍ରମରାଏ ପାଦକେ ବୁଝିବେ ।
ଇତି ସାତଘାଟୀ ମାନଙ୍କ ପ୍ରମାଣ ସମାପ୍ତ

ଶ୍ରୀ ବସ୍ତ୍ରପୁରୀ ଘାଟୀର ବାଦ୍ୟ

ପ୍ରଥମ ଦଣ୍ଡବତ୍ ଗ୍ରୁପତ ବାଦ୍ୟ

ଥୁଣାତାକେ ଧୁନା ତା ତା ତା—। ୩ ।
ଥୁଣାତାକେ ଧୁନା ତା ତା ତାକେ୨ ଧୁନା ତା ତା ତା । ୩ ।
ଖିଟୀ ଢନ ଖିଟୀ ଦଙ୍ଗା ଧୁନା ତା ତା ତା । ୩ ।
ଥୁଣାତାକେ-ଧୁନା ତା ତା ତା କେ୨ ଧୁନା ତା ତା ତା । ୩ ।
ଖିଟୀଢନଖିଟା ଦଙ୍ଗା ଘିଟୀ ଢନ ଖିଟ୍ୟ ଦଙ୍ଗା ୨
ଧୁନା ତା ତା ତା । ୩ । ଘିଟୀ ଢନ ଖିଟ୍ୟ ଦଙ୍ଗା ୩ ଧୁନା ତା ତା ତା ତା
୧ । ଫାଁଢନ ଢନଢନ ଢନଢନ ଢନା
ବ-ଢଢ ଖିଟା ଢଣାଙ୍ଗାଁ । ୩ । ଗୁି ଗୁି ।
୨ । ଧୁନା ଧୁନାକଧୁଣା ୩ ଙ୍ଗାଁ । ୩ । ଗୁି ଗୁି
୩ । ଖଟ ଢନ ୩ ଙ୍ଗୁଁ । । ୩ ।
୪ । ଗର୍ ଗର୍ ଙ୍ଗାଁ ଦଣ୍ଡବତ । ୩ ।

୫ । ତାଖଡନ ଖିଡନ ଖିଃ । ୩ ।
୬ । ରେଖଃ ତାଧେଉ ରେଖଃ ଛନ୍ଦା । ୩ ।
୭ । କ ତ୍ୟ ତା ତା ଚୈତନ୍ୟକଡାଉ
୮ । ମୃଦଙ୍ଗେ ବୋଲଡମ ଦଣ୍ଡବତ । ୩ ।
୯ । ଖ ଖୃଖୃ ଖୃତ ଖେନ୍ଦଲ ଖଃ । ୩ ।
୧୦ । ଖୃ ତ ଖେନ୍ଦଲଖଃ ୩ ଖୃଖୃ ଖୃ । ୩ ।
୧୧ । ତାତା ଛନଡନ ଖିଃତା ଧୃନ୍ଦାତା । ୩ ।
୧୨ । ଖିଃତା ଧୃନ୍ଦା ଝଗ୍ଗୁ ଧୃନ୍ଦାତା ଧୃନ୍ଦା । ୩ ।
୧୩ । ତଃତ୍ କଡାଇ ଝଗ୍ଗୁ ଧୃନ୍ଦାତା ଧୃନ୍ଦା । ୩ ।
୧୪ । ଗ୍ୱଇ ଗ୍ୱଇ ଗ୍ୱଇ ଗ୍ୱଇ ଚୈତନ୍ୟ କଡାଉ । ୩ ।
୧୫ । ଦୁଃି ଗ୍ୱଉ୨ ଚୈତନ୍ୟ କଡାଉ । ୩ ।
୧୬ । ଗ୍ୱଉ ଗ୍ୱଇ ଣ ଚୈତନ୍ୟ କଡାଉ । ୩ ।

ଶ୍ଳୋକ—ସର୍ବ ଲୟମେକ ମାନ୍ଦେ ଅଦ୍ୟେ ଅଳାପ କୁର୍ବତେ ।
ପ୍ରଭୁର ବାସ ତନୋମଃଧ୍ୟେ ନାମ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନେ ଦଣଃ ।

ବସ୍ତୁ ପୁଷ୍ପ ଅଳାପ ବାଦ୍ୟ

୧ । ତଂ। ତାଥେଉ—।।। ୦—
ତା ଖ୍ଣ୍ଣ ତାଥେଉ ତାଂ ତାଥେଉ । ୩ ।
୨ । ତା ଗ୍ଣ୍ଣ ଦଧେ ଧାଂ ତା ଥେଉ । ୧ । ୩ ।
୩ । ତାଖ୍ଣ୍ଣ ତାଥେଉ ତାଥ୍ରାଂ ଥେଉ । ୩ ।
୪ । ତାଖ୍ଣ୍ଣ ତାଥେଉ ତାଧ୍ରାଁ ଥେଉ । ୧ । ୩ ।
୫ । ତ୍ରାଖ୍ଣ୍ଣ ତାଥେଉ ତାଥେଉ୨ । ୩ ।
୬ । ତାଖ୍ଣ୍ଣ ତାଥେଉ ତାଧୃନ୍ଦା ଥେଉ । ୩ ।
୭ । ତାଖ୍ଣ୍ଣ ତାଥେଉ ତାଧୃନ୍ଦା ଥେଉ । ୩ ।
୮ । ତାଧୃନ୍ଦା ଥେଉ ୮

୯ । ଧିନ୍ନାଖିଟା ଥିନ୍ନ ଥିନ୍ନାଖିଟା ଥିନ୍ନା ଥିନ୍ନା ଖିଟା ଥିନ୍ନା
ତାଧେଇ ତାହଗଡ଼ । ୩ । ଧିନ୍ନାତା—
୧୦ । ତାତା ଧିନ୍ନାତା । ୩ । ତାତା ଧିନ୍ନାତା । ୩ ।
୧୧ । ଖିଟୀତାକ ଧିନ୍ନା ତାକଧିନ୍ନା ଧିନ୍ନା
ଧିନାକ୍ଷାକ ଧିନା ତାକଧିନ୍ନା ଧିନା । ୩ ।
୧୨ । ଧେ ଧିନ୍ନା ଧେ ତାଧେ ଧେ ।
ଖିଟା ଥେ ଥେ ତାଥେ ଥେକ୍ । ୩ ।
୧୩ । ଧେ ଧିନ୍ନା ଧେ ତାଧେ ଧେକ୍ ୨
ଧେ ଧିନ୍ନାଧେ ତାଧେ ଧେ—
ଖିଟା ଥେ ଥେ ତାଥେ ଥେକ୍ । ୩ ।
୧୪ । ଖିଟା ଥେ ଥେ ୩ ଧିନ୍ନା ଥେ । ୧ ।
୧୫ । ଖିଟା ଥେଥେ ଧିନ୍ନା ଥେ । ୩ ।
୧୬ । ଖିଟା ଥେଥେ ଧିନ୍ନା ଧେ—
ଖିଟା ଥେଥେ ଧିନ୍ନା ଥେ । ୩ ।
୧୭ । ଖିଟା ଥେଥେ ଧିନ୍ନାଧେ । ୪ ।
୧୮ । ଧାଖେ୍ଟ ଗିନ୍ନା ଖିଟାଁ ଗିନା
ତାଖେଟ ଗିନ୍ନା ଖିଟା ଗିନା
ଦଝାଁ ୨ ଧିନା ଝାଁ।

ବଙ୍ଗଳା ଅଭ୍ୟାରେ ଛନ୍‌ଗୋଟି ତାଳ ଥସୂବର ଅଦ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତ ଅଙ୍କୁ ଦୃଷ୍ଟି ରଖି ବାଦନ କରନ୍ତୁ ।

ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁପୁରୀ ଓ ଉତ୍କଳ ଘାଟୀର ଶ୍ଲୋକ ବାଦ୍ୟ

ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ଜନ୍ମ ବାଦ୍ୟ ଓ ଅଷ୍ଟକାଳ ଅଷ୍ଟ ନାୟିକା ସାତବାର ଓ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ଶ୍ରୀ ମହାଦେବଙ୍କ ବେଢ଼ା ପରିକ୍ରମା ଓ ସଖୀ ନୃତ୍ୟ

ବଷ୍ଟୁ ପୁଷ୍ପ ନୃତ୍ୟ ବାଦ୍ୟ ସପ୍ତସ୍ୱର ଏପରି ଅନେକ ବାଦ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ର ହୋଇଛି ।

ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ଜନ୍ମବାଦ୍ୟ ଟୁଲି ଡାକେ ପ୍ରଶ୍ନ

ତାଥିଣାଥେଇଙ୍ଗ ତା ତାଖିଡ଼ୀଖିଡ଼ୀ ତାଥିଜା ଥେଇତା । ୩ ।

ଘୋର କଳିଯୁଗ ଅନ୍ଧକ ଅଗାଧ ଅଦ୍ୱୈତ ଦେଖିଣ ଦୁଃଖିତା
ଗଙ୍ଗାଜଳ ତୁଳସୀ ଧ୍ୟାନେ ନିବେଶି ଗୋଲକ ବିହାରୀ ଜାଣିତା ।
ବ୍ରଜୁ ଉନ୍ନବାଞ୍ଛା ପୂରିବାରେ ଇଚ୍ଛା ସୂତ୍ରଧାର ଭବ ଭାବତା
ନବଦ୍ୱୀପେ ଉଦେ ଶଚୀଗର୍ଭସିନ୍ଧୁବେ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ସଦ୍ଧ ପ୍ରାପିତା ।
ଫାଲ୍‌ଗୁନ ପୌର୍ଣ୍ଣମୀ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଜନମି କଳିତମିର ହରନ୍ତା
ପଡ଼ିଣ ଭୂମିର ନଖାବନ୍ତେ କ୍ଷୀର ଦେଖି ଅବୁଝନ୍ତ ଶଚୀମାତା
କହୁଦେବା ଏକ ଶୁଣିବେ ପାଣ୍ଡିକ ଦ ଉପାଏ କ୍ଷୀର ଦେବେ ମାତା
କ୍ଷେତ୍ର ଜଳଜାଳ କେତେକ ବସ୍ତର ମଣ୍ଡ୍ୟ ପ୍ରଭୁ ଜନ୍ମିଥିବା କଥା । ୧

ଉତ୍ତର—ନଖାବନ୍ତେ କ୍ଷୀର ଗଉରସୁନ୍ଦର ଅଦ୍ୱୈତ ଅର୍ପିଣ ମିଳ ତଥା
ପ୍ରଭୁ ସାକ୍ଷାତ ଯୋଡ଼ କରପଦ୍ମ ଧ୍ୟାନ ଧରେ ନମ୍ର କରି ମଥା ।
ନାରାୟଣ ମନ୍ତ୍ର ଶଚୀ ଅପବନ୍ଦ ତେଣୁ ହୁଏ ଅଙ୍ଗ ଅଶୁଦ୍ଧତା
ଜାଣିଣ ଅଦ୍ୱୈତ ବୁଝି ମହାମନ୍ତ୍ର ଶଚୀ କର୍ଣ୍ଣେ କହେ ଶୀଘ୍ର ତା ।
କ୍ଷୀର କଲେ ପାନ ପ୍ରଭୁ ତତକ୍ଷଣ ସର୍ବେ ଦେଖି ହେଲେ ଆନନ୍ଦତା
ଚଉଦଶ କଳରେ ସାଢ଼େଶବାଦ୍ଦରେ ଭୂଷିନ୍ତୁ ପାଣ୍ଡିକ ବିବେକତା । ୨ ।

କମେ କମେ ଜାଣ ଏକବଂଶ ଦନ ନୀଳାମ୍ବର ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ ତଥା ।
ଶ୍ରୀ ଗୌରାଙ୍ଗ ନାମକରଣ ବିଧାନ ଲଗ୍ନଶୋଧ କରି ବର୍ଣ୍ଣିତା ।
ଜନ୍ମବେଳା ଜାଣ ଚନ୍ଦ୍ରରେ ଗ୍ରହଣ ଗୌରଚନ୍ଦ୍ରନାମ କହୁତା
ଅପର୍ଣ୍ଣ୍ୟାଣି ଯେଣୁ ନିମାଇ ନାମତେଣୁ
ଶୁଣି ସର୍ବେ ହେଲେ ତୋଷିତା । ୩ ।

ପ୍ରଣମ୍ୟଧର୍-ବାଦ୍ୟ

ଅ— ପ୍ରଣମିତ ତାଥକ ଥୋଥେକ ଧେୟଂ,
କତ୍ୟାନନ୍ଦ ଅଦ୍ୱୈତ ରଘୁନାଥ ଥେୟଂ ।
ବାଜତ ଶ୍ରୀ ସୀତା ନାଥତ ଦେଵ
ଝଟ ଝଟତ ତଟ ତଟତ ସୁରୁବକ ସ୍ୱଙ୍ ! ୧ ।

ଜୟତୁ ନବଦ୍ୱୀପ ଗୌରଚନ୍ଦ୍ର
ନାଚତ ସଙ୍ଗେ ଭେକ ଭକତବୃନ୍ଦ ।
ତାଲ କୁତୁହଳ ବାଦ୍ୟ ନାଦ
ପ୍ରେମେ ଗଦଗଦ ଗୌରଚନ୍ଦ୍ର । ୨ ।

ଜୟ ଜୁ ନବଦ୍ୱୀପ ଗୋପାଳ ଭଟ୍ଟ ।
ତା ତା ଥେଇ ଥେଇ କରତ ନାଟ ।
ତା ତା ଦୁଗୁ ଦୁଗୁ ତୋଳତ ମାନ ।
ରାଧେ କୃଷ୍ଣ ବୋଲ କରତ ଗାନ । ୩ ।

ସପ୍ତସ୍ୱର ବାଦ୍ୟ ଏକତାଲ

ତା ତା ତାଲ ମୃଦଙ୍ଗ ବାଜେତ ତା କୁଲୀଖଟ ତରଧେୟା ତା । ୩ ।
ତା କୁଲୀଖଟ ତରଧେୟା ତା ଗାନ୍ଧରକ୍ତ ତା କୁଲୀଖଟ ତରଧେୟା ତା ।୩।
ତା ଧ୍ରିକ ତା ଧ୍ରିକ ତାକ ଧ୍ରିଦାକ ଧ୍ରିକ ତାହତା ତାହତା ତାଖ ତା ତା ତା ୩
ତାଧୋ ତରଖଟ ତା ।୩। ତରଖଟ
ତାଧୋ ତରଖଟ୍ ଖଟତ୍ ଖେଦଲଖଟ ତାଧୋ ତରଖଟ୍ ତା । ୩ ।
ତାଧୋ ତରଖଟ୍ ଖଟତ ଖେଦଳ ଖଟ ।୩।
ତାଧୋ ତରଖଟ୍ ୩ ତା—
ତାଧୋ ତରଖଟ୍ ଖିତାକେ ତରଖଟ ଧ୍ରିନ୍ଦରଗଡ଼ ଧେୟା ତା ତା ତା ।୧।

ଗି ତା ଖଟ ଧୋକାଇନ ବୋଲତ ମୃଦଙ୍ଗେ
ଝନନ ଲଳତ ତୃଃତ ଗି ଗି ଗି । ୩ ।
ଗି ଢୃଢ ଗି ଢୃଢ ମୃଦଙ୍ଗ ବଦତି
ଘି ଗାନ୍ଦ୍ର ଖିଁଟା ଛନ ଗାନ୍ଧା ଗିଁ । ୩ ।
ଛଧା ଖିଟା ଛନ୍ଦା ଖିଁଟା ଝନ ଗି । ୩ ।
ଛନ୍ଦା ଖିଟା ଝନ ଗି । ୩ ।
ଗି· ତାକଧେୟା ଗି ଗି ଗି
ଛକ୍କଝା ଖିଟା ଗାନ୍ଧା ଖିଟା ଛକ୍କଝାଂ ଧେୟା ଗି ଗି ଗି । ୨ ।

ଥୋ ଦ୍ରିମି ଦ୍ରିମିଖଟ ନଳୀତ ତଟାତଟ ତଟନ ନଟନତଟ ଥୋ ଥୋ ଥୋ
ଥୋଗ୍ରତ ତର ତ୍ରର ଗୌର ବସ୍ତ୍ରର ନୃତ୍ୟରୁ ଦ୍ୱରଧ୍ୱନ ବାଜେ ଥୋ ।
ଥୋ ତାକ ଦ୍ରିମି ଦ୍ରିମି ବାଜତ ଡମି ଡ଼ମି
ଥୋ ତାକେ ଧେୟା ଧେୟା ଗି ଥୋ
ଥିନ୍ଦ୍ରଗଡ଼ ୨ ଥେ ତାଥେ ତରଗଡ଼ ଥିନ୍ଦା ତା
ଥେ ଥେ ତରଗଡ଼ ଖିଟତାକେ ତରଗଡ଼ ଥିନ୍ଦ୍ରଗଡ଼ ଥେୟା ତା ତା ଥେ ।୩।
ଧେଖଟ ୨ ଧେ ତା ତା ଖଟ ଧେ ଖିଟା ଖିଟା ଦେଧିନ୍ଦା ଧିନ୍ଦାଖିଟା ଧେ ।୩।
ଧେ ଧେନବଗି ଧାନ ତ୍ୱଢମ୍ବୃଢ ଧିକୃଃଗି ଧିକୃଃଗି ଧିକୃଃଗି ଧେ ।୩।
ଧେ ତରଗଡ଼ ୨ ଧୋ ତାଧେ ତରଗଡ଼ ଧେ । ୨ ।
ଦଧେ ତରଗଡ଼ ଖିଟାତାକେ ତରଗଡ଼ ଧିନ୍ଦ୍ରାଗଡ଼ ଧେୟା ତା ତା ଧେ ।୪।

ଗୃ ଗୃ ଚମକ୍ତ ବାଜତ ଶବଦ ଗୃକୃଃଗି ତଟଛନ ଗୃଷର ଭେଦ । ୍ ।
ଗୃ ଘନ ଘନ ଧୃଗି ଚଚେନ୍ଦ୍ର ଗୃ ଗୃ ଚଚେନ୍ଦ୍ର
ଛନ ୨ ଧୋକାଙ୍ଗ୍ର ଗୃ ଗୃ । ୫ । ଇତ୍ୟାଦ

ତା ତା ତାଳ ମୃଦଙ୍ଗ ତାଣ୍ଡବ ନୃତ୍ୟେ
ଗି ଗି ଡମ୍ବୁର ଶବଦ ଝନକୃତେ ।

ଥେ ଥେ ଥେୟାତ୍ ମୃଦଙ୍ଗ ବୋଲ ଧୀରେ
ଧେ ଧେ ଧ୍ରୁବ ମଣ୍ଡଳକୁ ଧ୍ୱନି ସ୍ୱରେ ।
ଗୃ ଗୃ ଗୃହ ବେଦପଢ଼ ପାଣେ ଫିରେ
ଝା ଝା ଝଙ୍କଧର ମାଝେ ନୃତ୍ୟ କରେ ।
ନା ନା ନାମ ସଙ୍କୀର୍ତ୍ତନ ଗାନ ରସେ
ଶ୍ରୀ ଚୈତନ୍ୟ ନିତ୍ୟାନନ୍ଦ ଅଦ୍ୱୈତ ଭାଷେ ।୨।

ବୃ— ଦିଧାଧେଇ ୩ ତାଧେଇ ଧ୍ୱନାକ୍
ଧ୍ୱନାଥେଇ ତାକ ତାଥେଇ ୨ ତାଥେଇ ଥିନାକ । ୩ ।
ତାକ ତାଧେଇ ତାକ ତା ଥେଇ । ୩।
ତାକ ତାଧେଇ ୪
ଧେ ଧେ ଧେ ୩ ଧେଢ଼ ଧ୍ୱନାକ୍
ଧେ ଥେ ଥେ ଥେ ଥେ ଥେ ୨ ଥେକତ୍ ଥିନାକ । ୩ ।
ତା ଧେ ଧେ ତା ଥେ ଥେ । ୩ ।
ତା ଧେ ଧେ ୪ ଧ୍ୱନା—
ଧେ ତରଗଡ଼ ୨ ଧେ ତା ଧେ ତରଗଡ଼ ଧ୍ୱନା ତା ।୨।
ଦଧେ ତରଗଡ଼ ଛନ୍ଦା ଗିଡ଼ା ଗିଡ଼ା
ଧା ଧା ଧା ଧାଧା ଧା । ୭ ।

ଶ୍ରୀ ବିଷ୍ଣୁପ୍ରିୟା ଚଣ୍ଡୀକ ବାଦ୍ୟ ନର୍ତ୍ତନ ପୂର୍ବେ

ପ— ନାଚତ ନବଦ୍ୱୀପ ଗୌରଚନ୍ଦ୍ର ।
ପ୍ରେମେ ଭାସ ତ ଭକତ ବୃନ୍ଦ ।
କଳପରେ ଶୋଭିତ କୁସୁମିତ ଗାଭ
ହେରଇତେ କୁଲବତୀ ମନ ମୀନ ଲୋଭ ।
ଧ୍ରିମି ଧ୍ରିମି ତାତା ଥିଆ ମୃଦଙ୍ଗ ବାଜେ
କସତ ନୀଳାଚଳ ଦୁଲ୍ ଦୁଲ୍ କମ୍ପେ । ୧ ।

ନାଗର ନାଗରୀ ପ୍ରେମେ କରୁ ଗାନ
ଧ୍ରିମି ତାତା ଖିଁଟା ତାକ ଛନ୍ଦେ ତଥିମାନ ।
ଝନ ଝନ ଝନା ଖିଁଟା ମୃଦଙ୍ଗ ବାଜେ ।
ଧେଙ୍ଗ ଧିନାଧିନ ଦୋଧିନାକ ଦଧେ ।
ଧେଇ ତାତା ଖିଁଟାତାକ ତାକ ତାତା ଖିଁଟାତାକ ଧେଇକ୨ ଧିନଧେ ।୨।

ପଞ୍ଚପଟ ଝୁଲଣ ବାଦ୍ୟ

ବୋଲଇ ମୃଦଙ୍ଗ ଧିନ ଧିନାଖିଁଟା ଦୁବାହୁ ପ୍ରକମ୍ପ ସ୍ୱସତ ।
ନବନଟବର ନାଚଇ ବଜ୍ରେର ଝାଳ ଝରଝର ବହଇ ।
ଝନ୍ତବଶନ ମାଥେ ଶୋଭନ ପନ୍ତଜନ ନବ ମୁକୁଟ ।
ଝୁଲ୍ଝୁଲ ତାଳେ ବାଜଇ ପ୍ରଖରେ ଧେଙ୍ଗୀଦାଦା ଧିନା ବୋଲଇ ।
ତାତା ଖିଁଟୀତାକେ ଧେଙ୍ଗୀ ଦାଦାଧିନା । ୩ ।

ଅଠତାଳୀ ପନ୍ତାଳୀ ବୋଲଇ ମୃଦଙ୍ଗ ବାଜଇ ଝୁଲ୍ଲ ପଞ୍ଚପଟ ।
ଦୀପଟ ତାଗୀଟ ଦ୍ରିମିଦ୍ରିମିଖଟ ବାଦ୍ୟେବସ୍ତ୍ରପୁଷ୍ପ ଧ୍ରୁଗାରଟ ।
ରାଧାମାଧବ ବାଜଇ ବଜ୍ରେରେ ବୋଲଇ ଶଚିନନ୍ଦନ ।
ଘୋଟ ନିପୁର ମୃଦଙ୍ଗ ମାଧୁର ଶୁନ୨ ଭାଇ କାଉିନ ।
ସିଂହାଂଟୋଣି କଂସାଳ ବାଜେ ମୃଦଙ୍ଗ ମନ୍ଦୀର ଝନଝନ
କହଇ କବି ରାମରାମ୍ଭ ଭବ ଗଉର ଚରନ । ୪ ।

ଝୁ—ଦଧେ ଡାଧେ ତାଧେଧିନା ଥିନାଥେଇ ତାଥେଇ ତାତରଗଡ଼ । ୩
ତାକ୍ତ୍ର ଧିଣାଥେଇ ଥିଣା ଥେ । ୩ ।
ତାକ୍ତ୍ର ଧିଣାଥେଇ ଥିଣା ଥିଣା ଥେଇ । ୩ ।
ଧିନା ଥେଇ ଥେଇ ଥିନା ଥେଇ ଥେଇ୨ ତାତରଗଡ଼ ଦାଧିନା ।୩।

ଧିନ୍ଧା ଧେଇ ଧେଇ୩ ତାତରଗଡ଼ଦାଧିନ୍ଧା
ଧିନ୍ଧା ଥେଇ ଥେଇ ଥିନ୍ଧା ଥେଇ ଥେଇ୨ ତାତରଗଡ଼ ଦାଧିନ୍ଧା ।୩।
ଧିନ୍ଧା ଥେଇ ଥେଇ ଥିନ୍ଧା ଧେଇ ଧେଇ । ୩ ।
ଧିନ୍ଧା ଧେଇ ଧେଇ୩ ଧେ—
ଧିଣାତାଣୀଠୀ ତାଧିଣାତାଣ୍ଠୀ ଥେଥେଥେ
ଥେଇଡ଼ ଧିନ୍ଧା ଧେ—ଇଦ୍ଧ—

ମାଧବାଚାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଅଷ୍ଠା ବାଦ୍ୟ

ନର୍ତ୍ତିନ ଧ୍ରୁବ ଢକ୍କେ ମେଦଣୀ ଧିଣୀ୨ ସର୍ବେ ଗାଅତ
ଛାନବନ୍ଧମିଣ ନାସ୍ୱନମଣୀ, ହାନ ହାଥେ ସ୍ୱନ୍ଦେ ନଚ୍ଚପ୍ତ ।
କୀର୍ତ୍ତିନ ମାଝେ ଯଖନ ସାଜେ, ହରିଧ୍ରୁବ ସବେ ଗାଅତ
ଉଠ ଏ ଗୃଠ ଢାକ୍ତ ନରଠ, ହାଣ୍ଡେ ଚରନ ଛଠତ । ୪ ।

ଢାକୀଦଳନ ବାଦ୍ୟ

ଢାଗରେ ଗୌରାଙ୍ଗ ଅନ୍ତରେ ଜାଗ ନତାଇ ଗୃହସ୍ଥା
ଛଗେ ପାଷାଣ୍ଡ ମଲ୍ଲ ମୋହାମଲ୍ଲ ଢାଙ୍ଗା ଢୋପ ଢାଲ୍ ସ୍ୱଗାଅ
ନୃସିଂହନାଦ ଗୌରଗୃଦ ଗୃପେ ତାହାର ଚୋଟିଅ,
ଝାମ୍ପସଘନେ ଗ୍ୱେଠୀମୂର୍ତ୍ତି ଜଗତ ମନ ମୋହିଅ । ୫ ।

ପୂର୍ବଭାବ ବର୍ଣ୍ଣନ ବାଦ୍ୟ

ନନ୍ଦନନ୍ଦନ କାନ୍ତ ନବଘନ ଅଖନ ଶଚୀନନ୍ଦନ,
ଦଣ୍ଡଡମଣ୍ଡଳ ବେଷ ବୈରାଗୀ ଛାନ କରତ ଧ୍ୟାନ,
ଶମନ ଦଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ବଖଣ୍ଡ ତାପ ଛମିରୀ ନାଶନ,
ଗୌର ନିତାଇ ହୁଟି ଭାଇ ଅଧମ ତର ଜାହ୍ନମ । ୬ ।

ଶ୍ରୀ ଅଷ୍ଟକାଳ ଶ୍ଳୋକ ବାଦ୍ୟ

ତା ଥୁଣ୍ଣଥେଇଙ୍ଗ ତା ତାଣ୍ଣିତ୍ଣିତ୍ ତାଥୁକଥେଇ ତା । ୧ ।
ତରଗତ୍ ଧ୍ରୁଣ୍ଣାଧ୍ରୁନ୍ଦା ଅଷ୍ଟକାଳ ସେବା ଧୀରସମୀରେ ଗାଅତ
ନିଶାନ୍ତ ସମୟେ ବ୍ରଜବାଳା କୁଞ୍ଜେ ଶୟନ କରେତ
ଯାମିଣୀଶେଷେ ସାରସ୍ୱକେ ବୃନ୍ଦାଅଦେଶେ ଗାଅତ
ଶୁକ ରାଧାଶ୍ୟାମ ମନ୍ଦରେ ଗମନ ବୋଲ ମୃଦଙ୍ଗ ବୋଲତ ।୧ ।
ନିଶୀଶେଷେ ପ୍ରାତ ତାମ୍ରଚୂଡ଼ ଡାକ କୁହୁ କପୋତ ଗାଅତ
କୁମୁଦ ମୁଦ୍ରିତ ପଦ୍ମ ବିକଶିତ ସୂର୍ଯ୍ୟଉଦେ ପ୍ରାଚୀଦଗେତ
ଦେଖ ପୌର୍ଣ୍ଣମାସୀ ନନ୍ଦାଳୟେ ଅସି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଦର୍ଶନେ ଶୁବେତ
ଡାକେ ନନ୍ଦରାଣୀ ଉଠ ନୀଳମଣି ଗୋଷ୍ଠ ଚରଣ୍ଣରେ ଯାଅତ
ସୁବଲ ସୁଦାମ ଦାମ ବସୁଦାମ ମଧୁମଙ୍ଗଳାଦ ସଙ୍ଗେତ
ନାନା ଶୁବେଖେଳ ଗୋକୁଳନନ୍ଦନ ସ୍ନାହାନ ଭୋଜନ କରେତ ।୨।

ବୋଲତ ମୃଦଙ୍ଗ ଧିଣ୍ଣାଦିନ୍ଦାଧିନ ପୂର୍ବଗୋଷ୍ଠେ ଶ୍ୟାମ ଯାଅତ,
ସୁବଲ ସୁଦାମ ଆଦ ସଖାଗନ ସଙ୍ଗେ ବେନୁଧ୍ୱନି କରେତ,
ନାନା ବନ୍ଧେ ବେଶ ଯଶୋଦା ବରସ ଅଠାଳରେ ଶୁଭ ହେଟେତ,
ଦେନ ସଖାଗନ ପୂଜନ ଭୋଜନ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ତଟେ ଶୁବତ । ୩ ।

ଶୁବରେ ମନ କାଳ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ରାଧେ ସଖୀ ସଙ୍ଗେ,
ରବ ପୂଜବାରେ ନାନାଦସମ୍ଭାରେ ଫୁଲ ଭୁଲ ତରଙ୍ଗେ,
ମଧୁମଙ୍ଗଳରେ ଦେନ ସଙ୍ଗତରେ ମିଳତ ରସରଙ୍ଗେ,
ଦ୍ୱାଦଶଦଣ୍ଡେ ଦ୍ୱାଦଶାଙ୍କ ଶୁବ ମୃଦଙ୍ଗ ବାଜେ । ୪ ।

ହେଜରେ ମନ କାଳ ଅପରାହ୍ଣ ସୁର୍ଯ୍ୟପୂଜା ସାର ରାଧେ,
ଜଟିଳର ସାଥେ ମିଳ ଯାବଟେ ନଲେ ରନ୍ଧନବାଦେ,

ଲଡ଼ୁକାଥାଲ ଭୂପତ କୈଲ ସ୍ନାହାନେ ଚଲତ ବେଗେ,
ଅଟ୍ଟାଳକାତେ ସଖୀର ସାଥେ ନେହ ମିଳନଭାବେ,
ସଖାଗନ ଲୟ୍ଁା ଗୋଧନ ଫେରାୟ୍ଁା ଅଅତ ମୋହନ ସଙ୍ଗେ,
ଅର୍ଘ ବଦାନ୍ତ ମାୟେ ଯଶୋମତୀ ମନ୍ଦରେ କରତ ରଙ୍ଗେ ।୫।

ସାଂୟୁକାଲେ ଧନୀ ଲଡ଼ୁକାଥାଲ ଦେଅ ତୁଲସୀ ହାଥେ
ବସ୍ତରଣି କାନ୍ତା କରଲ ସ୍ନାହାନ ଭୁଞ୍ଜେ ପରମ ସୁଖେ,
ଚମ୍ପକମାଲ ଫକେତେ ଦଲ ଧନଷ୍ଠା ଅନଲ ସୁପ୍ରେ,
ଗାଭୀ ଦୁହନ କରତ ମୋହନ ବଙ୍କେ ଅଟ୍ଟାଳକାତେ । ୬ ।

ଅ— ପ୍ରଦୋଷେ ବୃଣିଗଣ କରତ ଗାନ ତାଦ୍ରୁମି ତାତାଖଟ ବାଜତ,
ନାଚେ ତାତାଥେଇ ତାଖିଟା ତାକଧେଇ ଧେଇକଧିଣ୍ଣିଖିଟା ବୋଲତ
ନନ୍ଦବସୁନନ୍ଦ ଗୋପାଲବୃନ୍ଦ ସବହୁଁ ବେଢ଼ି ବସି ଦେଖତ,
ହାସି ହଲଧର ମଦନଗୋପାଲ ହାଥେ ଧନ ତୁଲ ଦେଅତ । ୭।

ଗୋପସଭ୍ଭ ହୁଅ ପ୍ରଦୋଷକାଲେ କୃଷ୍ଣ ହଲଧର ଦେଖତ,
ତବହୁଁ ନନ୍ଦପୁରେ ଭୁଞ୍ଜି ଷଡ଼ରସ ରତ୍ନଖଟ ପରେ ଶୁଅତ,
ବୁଝର ସଂକେତ ମନେସ୍ୱବତ ଛନ ଛନ ଠଉ ଜନ୍ତକ,
ଯମୁନାପୁଳନ କୁଞ୍ଜକାନନ ପ୍ରଦୋଷ ଶେଷେ ହୁଅ ନକ୍ତକ । ୬ ।

ନକ୍ତେ ବେଶହୁଅ ବ୍ରଜନନ୍ଦନ ପୁନଃ ଅଭିସାର ସଖୀର ସଙ୍ଗେ,
ନକୁଞ୍ଜେ ହେରଲ ନାରୀ ନାଗର ଅତୁଲ ପ୍ରେମ ତରଙ୍ଗେ,
କାନ ନଜନ ଚଲତକାନ୍ତୁ ପ୍ରବେଶ ହୁଅତ ନକୁଞ୍ଜେ,
ରାଧାମୋହନ ନକ୍ତେ ମିଳନ ଭରତ ଭବୀନ୍ଦ୍ର ମନେହେଙ୍କେ । ୮ ।

ସାତବାର ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର

—ପ୍ରଶ୍ନ—

(ବସାଣ) ତାଥିଗୀଥେଇ ୩ ତା ତାଣିଡଣିତା ତାଥିଗୀଥେଇ ତା,
(ଝୁଲ) ଅଦ୍ୟବାରେ ଜାଣ ମାଧବ କୁଞ୍ଜେଣ ଲଳିତା ତାମ୍ବୁଲ ସେବତା,
ସୋମସ୍ତବାସରେ ଚନ୍ଦନ ସେବାରେ କୁମୁଦ କୁଞ୍ଜରେ ବଶାଖା,
ମଙ୍ଗଳେ ମିଳନ ସ୍ୱନ୍ନପୁରେ ଜାଣ ଗୃମରେ ଚମ୍ପକ ଲତକା,
ବୁଧବାର ଦନ ଅରୁଣ କୁଞ୍ଜେଣ ତୁଙ୍ଗବଦ୍ୟା ସେବା ବାଦ୍ୟୋନୃତ୍ୟା,
ବୃହସ୍ପତ ବାରେ ବସନ୍ତ କୁଞ୍ଜରେ ସୁଚନ୍ଦ୍ରା ବସନ ସେବତା ।
ଶୁକ୍ରବାର ଦିନ ଯାବଟେ ମିଳନ ଜଳସେବା କରେ ସୁଦେବକା,
ଶୌରବାସରେ ନନ୍ଦଦାକୁଞ୍ଜରେ ନୃତ୍ୟସେବା କରେ ଇନ୍ଦୁରେଖା ।
ସପ୍ତବାରେ ସପ୍ତସଖୀ ସେବାକରେ ଅଉ ଏକ ସଖୀ ଦୁଃଖିତା,

—୧—

ତରଗଡ଼ ଟିକଧିଧା ତା ତରଗଡ଼ ତାଧିନା ଧିନ୍ନାଖିଟା ଥିଗୀବୋଲତ,
କହ କେଉଁବାରେ କବୃତକୁଞ୍ଜରେ ରାଧା ମାଧବ ମିଳତ ।
ସପ୍ତବାରେ ସପ୍ତସଖୀ ସେବାକରେ ଅଉଏକ ସଖୀ କଏତ,
ସେ ସଖୀର ନାମ କକୁଞ୍ଜେ ମିଳଣ କହବେ ବାଯୁକ କର ତଥ୍ୟ ।

—୨—

—ଉତ୍ତର—

ପୌର୍ଣ୍ଣମୀ ତଥିରେ କଲ୍ପତ କୁଞ୍ଜରେ ରାଧାମାଧବ ମିଳତ,
ରଙ୍ଗଦେବୀ ସେବା ରାଗରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧା ଅଷ୍ଟସଖୀ ସେବା କଯୁକ୍ତ ।
ଲଳିତା ବଶାଖା ଚନ୍ଦ୍ରା ଇନ୍ଦୁରେଖା କୁଞ୍ଜକୁଟୀରେ ସେବତ,
ଚମ୍ପକ ସୁଦେବୀ ତୁଙ୍ଗ ରଙ୍ଗଦେବୀ ଅଷ୍ଟସଖୀ ସେବା ବହୁତ ।

ରହାସ ମଣ୍ଡଳେ ଗୋପିକା ସାଥେ ମଧ୍ୟେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ନାଚନ୍ତ,
ତତ୍‌ପାଶେ ବେଢ଼ି ବ୍ରଜନାଗରୀ ମୋହନ ମନ ମୋହନ୍ତ ।
ଗୋପିକା ପୁଣ ଗାନ କରନ୍ତ ମୃଦଙ୍ଗ ମାଧୁରେ ବାଜନ୍ତ,
ଟାକା ଟାନ୍ଦା ଖିଁଠା ଖିଁଠାତା ଦେଧେୟା ଧ୍ୱନା ଧ୍ୱନା ଖିଁଠା ବୋଲନ୍ତ ।

ଅଷ୍ଟସଖୀ ନୃତ୍ୟ ବାଦ୍ୟ ଝୁଲା ତାଳ

ତରଗଡଧିନ୍ନାଧିକା ଲଳୀତାସଜନ ପିକଦାନ ଧେନ ସେବନ୍ତ,
ମନ୍ଥରଗଢ ଗାମିନୀଗଢ କଟୀଟେ କିଂକଣୀ ସାଜନ୍ତ ।
ତରଗଡ଼୍ ଝନଝନ ତାଝନ ତାଝନ ତାଶଗଡ ଦଦଥୁନନ୍ତ,
ଛନଛନା ଖିଁଠା ଖିଁଠାତାଦେଧେୟା ଧ୍ୱନା ଧିନାଖିଁଠା ବୋଲନ୍ତ । ୧ ।

ତରଗଡ଼ ଧିନ୍ନାଧିନ ବିଶାଖା ସଜନୀ ଚନ୍ଦନ କର୍ପୂର ସେବେନ୍ତ,
ନାଚ ତାଥେଇ ତରଗଡ଼ ଧେନାଥେଇ କୃଷ୍ଣର ମନମୋହନ୍ତ ।
ପାଦେ ନୂପୁର ଧ୍ୱନିମନୋହର ଝୁନୁ ଝୁନୁ ସ୍ୱନ ଗାଅନ୍ତ,
ତରଗଡ଼ ଧିନ୍ନାଧିକା ତାତରଗଡ଼ ତାଧିକା ମୃଦଙ୍ଗ ମାଧୁରେ ଗାଅନ୍ତ । ୨ ।

Printer—C. Misra, B. A.
THE NABABHARAT PRESS
CUTTACK
1938